

Sdružení SPLAV, z.s.



Místní akční plán rozvoje vzdělávání v území ORP Rychnov nad Kněžnou

Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000331

Verze:

Únor 2018



Obsah

1	Úvod	4
1.1	Vymezení území MAP	4
1.2	Popis struktury MAP	4
2	Analytická část	5
2.1	Obecná část analýzy	5
2.1.1	Základní informace o řešeném území	5
2.1.2	Přehled existujících strategických záměrů a dokumentů mající souvislost s oblastí vzdělávání ...	8
2.1.3	Historie školství v regionu Rychnovska	13
2.1.4	Charakteristika školství v řešeném území	17
2.1.5	Předpokládaný vývoj počtu dětí do 15 let v řešeném území	44
2.1.6	Zajištění dopravní dostupnosti škol v území, dojíždka a vyjíždka do škol	47
2.1.7	Sociální situace v území MAP	48
2.1.8	Návaznost na dokončené základní vzdělávání	50
2.1.9	Vyhodnocení dotazníkových šetření	51
2.1.10	Vyhodnocení poznatků z jednání pracovních skupin	58
2.1.11	Souhrn analýzy od expertních skupin	60
2.2	Specifická část analýzy	63
2.2.1	Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území	63
2.2.2	Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území	64
2.3	Východiska pro strategickou část	65
2.3.1	Vymezení problémových oblastí	65
2.3.2	Vymezení prioritních oblastí rozvoje	66
2.3.3	Témata MAP v řešeném území	67
2.3.4	SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje	70
3	Strategická část	75
3.1	Vize	75
3.2	Zapojení aktérů	75
3.3	Priority a cíle SR MAP Rychnov n/K	77
3.3.1	Seznam priorit a cílů	77
3.3.2	Popis priorit a cílů	77
3.3.3	Vazby cílů na jednotlivá opatření	84
4	Akční plán MAP	86



4.1	Popis cílů a opatření	86
4.1.1	Priorita: Rozvoj předškolní výchovy a vzdělávání	86
4.1.2	Priorita: Rozvoj základní výchovy a vzdělávání.....	99
4.1.3	Priorita: Rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání.....	128
4.2	Prioritizace témat při posouzení souladu pro intervence z IROP a OP VVV.....	142
	<i>Tab. 1: Investiční priority – seznam projektových záměrů pro investiční intervence SC 2.4 IROP s přímou podporou.....</i>	<i>143</i>
	<i>Tab. 2: Investiční priority – seznam projektových záměrů pro investiční intervence SC 2.4 IROP v rámci CLLD MAS Sdružení SPLAV</i>	<i>148</i>
	<i>Tab. 3: Neinvestiční priority – seznam projektových záměrů s podporou zjednodušeného financování (tzv. šablon) prostřednictvím OP VVV případně jiných dotačních titulů.....</i>	<i>159</i>
	<i>Tab. 4: Neinvestiční priority – seznam projektových záměrů s podporou prostřednictvím projektu MAP II (Implementace MAP) a dalších zdrojů</i>	<i>161</i>
	<i>Tab. 5: Investiční priority – Seznam projektových záměrů mimo témata SC 2.4 IROP</i>	<i>171</i>
5	Implementační část.....	184
5.1	Principy MAP	184
5.1.1	Princip spolupráce	184
5.1.2	Princip zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů	184
5.1.3	Princip dohody.....	184
5.1.4	Princip otevřenosti.....	185
5.1.5	Princip SMART	185
5.1.6	Princip udržitelnosti	185
5.1.7	Princip partnerství	186
5.2	Organizační struktura MAP	186
5.2.1	Realizační tým.....	186
5.2.2	Řídící výbor	188
5.2.3	Pracovní skupiny	189
5.2.4	Partnerství	191
5.3	Aktualizace MAP	191
5.4	Monitoring a vyhodnocení realizace MAP	191
5.5	Popis způsobů a procesů zapojení dotčené veřejnosti do MAP	192
5.6	Seznam relevantních aktérů (NNO) ve vzdělávání dětí a mládeže do 15 let	192
6	Roční akční plán MAP Rychnovsko na rok 2018	198
7	Návaznost místního akčního plánování	201

1 Úvod

1.1 Vymezení území MAP

Územní vymezení Místního akčního plánu vzdělávání (MAP) Rychnovska je shodné s vymezením správního obvodu obce s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou (32 obcí), k němuž je připojena přilehá obec (městys) Doudleby nad Orlicí ze sousedního SO ORP Kostelec nad Orlicí. Území bylo takto vymezeno z důvodu přirozených vazeb, neboť obec Doudleby leží při hranicích obou SO ORP a zároveň i na území místní akční skupiny Sdružení SPLAV, která je zpracovatelem projektu a pokrývá téměř celé území Rychnovska. Základní škola Doudleby je i centrem dojížděky většiny žáků ze SO ORP Rychnov nad Kněžnou, kteří sem dojíždějí z jiné obce.

Území má pravidelný, přibližně čtvercový půdorys a město Rychnov nad Kněžnou je přirozeným centrem celé oblasti, za které je zpracován Místní akční plán Rychnovska.

1.2 Popis struktury MAP

Dokument MAP pro území Rychnovska je zpracován v souladu s Přílohou č. 2 Výzvy č. 02_15_005 Místní akční plány rozvoje vzdělávání v prioritní ose 3 OP VVV k předkládání projektů (tzv. Postupy zpracování místních akčních plánů). Inspirací pro zpracování je rovněž Struktura Místního akčního plánu, která je doporučujícím dokumentem pro tvorbu MAP.

MAP je členěn do 4 hlavních kapitol:

1. Analytická část

- základní informace o území, analýza souvisejících strategických dokumentů, vyhodnocení dotazníkových šetření, podrobná charakteristika školství v území, SWOT analýza

2. Strategická část (Strategický rámec MAP)

- definování vize, přehled priorit a strategických cílů

3. Akční plán (Opatření)

- rozpracování jednotlivých priorit a cílů do povinných, doporučených a volitelných opatření v následující struktuře:
 - o Odůvodnění výběru opatření na základě místní analýzy
 - Cíl opatření a popis cíle
 - Popis plánovaných aktivit k naplnění cíle - jednotlivé aktivity, aktivity spolupráce a infrastruktura škol

4. Implementační část

- řízení a organizační zajištění MAP, aktualizace MAP, monitoring a vyhodnocování realizace MAP, popis způsobů zapojení veřejnosti do tvorby MAP



2 Analytická část

2.1 Obecná část analýzy

2.1.1 Základní informace o řešeném území

Území pro zpracování MAP ORP Rychnov n/K se nachází v severovýchodní části Čech při hranicích s Polskem. Celé leží v Královéhradeckém kraji, v okrese Rychnov nad Kněžnou. Oblast tvoří dva rozdílné krajinné celky, a to Orlické hory na východě a Podorlická pahorkatina na západě a jihozápadě území. Geomorfologicky patří území do Sudetské soustavy.

Reliéf území Rychnovska je poměrně pestrý. Zatímco celá západní a jihozápadní část regionu má terén jen velmi mírně vlnitý, východní a severovýchodní oblasti jsou členité a konfigurace terénu zde do značné míry ovlivňuje podmínky pro každodenní život obyvatel. V tomto regionu leží i nejvyšší bod celého území, vrchol hory Koruna (1101 m) nacházející se na hřebeni Orlických hor.

Celkový počet obyvatel k 1.1.2016 v území dosahuje 35 638. Rozloha území je 488 km² (téměř polovina rozlohy okresu Rychnov n/K), hustota zalidnění tak činí přibližně 73 obyvatel na 1 km² a je výrazně podprůměrná, jak při srovnání Královéhradeckého kraje, tak zejména České republiky, kde je téměř dvojnásobná. Velmi nízkou hustotu má především horská část území, kde se pohybuje jen kolem 20 obyv/km².

Nízká hustota zalidnění, zejména pak při hranicích s Polskem, je z velké části ovlivněna konfigurací terénu. Většina obcí leží na území Orlických hor nebo podhůří. To dokládá i průměrná nadmořská výška jedné obce (měřeno v centrální zastavěné části obce, která je obvykle nižší než okolní části) v rámci řešeného území. Činí více než 400 m.n.m. (v rámci kraje je průměr 339 m.n.m.), ale v obcích při hranicích s Polskem přesahuje 600 m.n.m.

Dalším faktorem nižší zalidněnosti území je periferní poloha v rámci České republiky (území při hranicích s Polskem). Po vstupu Česka i Polska do EU a Schengenského prostoru se sice faktor polohy v příhraničí částečně marginalizoval, nicméně úplné odstranění této bariéry je dlouhodobou otázkou.

V území převažují zejména malé obce a obce střední velikosti. Pouze jediné město (Rychnov n/K) má více než 10 tis. obyvatel, tři zbývající města (Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice) mají 2-5 tis. obyvatel a ještě další tři obce (Doudleby nad Orlicí, Kvasiny a Skuhrov nad Bělou) mají mezi 1-2 tis. obyvateli. Všechny ostatní obce mají méně obyvatel, z toho Říčky v Orlických horách a Jahodov méně než 100 obyvatel. Převahu malých obcí dokládá např. skutečnost, že zatímco v České republice žije v obcích do 1 000 obyvatel jen cca 17 % obyvatelstva, na Rychnovsku je jejich podíl téměř dvojnásobný (32 %).

Celé území MAP je zahrnuto do Euroregionu Glacensis, což je nadnárodní sdružení měst a obcí a dalších právnických osob na území Královéhradeckého, Pardubického a části Olomouckého kraje (na české straně) a přilehlé části polského území. Sídlem sdružení na české straně je Rychnov nad Kněžnou. Cílem sdružení je podpora rozvoje území a spolupráce v oblasti územního plánování, hospodářství, ochrany životního prostředí, infrastruktury, cestovního ruchu, školství, kultury a sociální oblasti.

Většina obcí v území MAP je součástí Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Rychnovsko. Na řešeném území rovněž působí několik menších svazků obcí, které jsou zaměřeny jak komplexně na celkový rozvoj regionu, tak i tematicky.

Z hlediska dlouhodobého vývoje (od r. 1961) se počet obyvatel v území MAP zvýšil o téměř 8 %. Růst počtu obyvatel v území se však zastavil již na přelomu tisíciletí a mezi roky 2001-2011 počet obyvatel v území pak už ubývá. Již delší dobu dochází k nepříznivému demografickému vývoji zejména v pohraničním území, kde



obyvatelstva z různých příčin ubývá již mnoho desetiletí. Ani většina ostatní části území však nezaznamenávala příznivý vývoj, protože na celkovém růstu počtu obyvatel po roce 1961 se téměř výhradně podílelo město Rychnov n/K. Pokud bychom toto město nebrali v úvahu, i v této části by docházelo spíše k poklesu počtu obyvatel.

Po roce 2000 dochází ve vývoji počtu obyvatel v řešeném území ve srovnání s obdobím 2. poloviny 20. století ke změnám, a to hned v několika rovinách:

- Z hlediska populačního vývoje řešeného území jako celku se dosavadní přírůstek počtu obyvatel mění v jeho úbytek.

- Zásadnější je pak změna demografického vývoje v rámci velikostních skupin obcí. Pokles počtu obyvatel zaznamenávají tři ze čtyř měst a zároveň největších obcí území MAP (Rychnov n/K, Vamberk a Rokytnice v Orlických horách), přičemž dříve byly všechny tyto obce populačně růstové. V Rychnově n/K a jejím bezprostředním okolí však zejména v posledních 2-3 letech přibývá obyvatelstvo, které zde nemá trvalé bydliště a tudíž není statisticky podchycené (zaměstnanci automobilového závodu).

Na druhé straně většina menších obcí, dříve demograficky úbytkových, populačně přibývá. Největší absolutní nárůst počtu obyvatel zaznamenávají Kvasiny, relativně pak malé obce Říčky v Orlických horách a Jahodov.

Tab. 1 Dlouhodobý vývoj obyvatelstva v letech 1970 – 2015

území	Vývoj počtu obyvatelstva podle SLDB						Podíl obyvatel ve věku (v %)	
	1970	1980	1991	2001	2011	2015	do 15 let	65 a více let
podhorská část Rychnovska	27 669	29 803	30 222	30 405	30 405	30 409	15,3	17,8
horská část Rychnovska	5 415	5 111	5 014	5 441	5 306	5 127	15,3	15,5
řešené území celkem	33 084	34 914	35 236	35 846	35 711	35 536	15,3	17,4
okres Rychnov n/Kněžnou	76 751	79 491	78 144	78 294	79 251	78 926	15,5	18,1
Královéhradecký kraj	540 337	561 385	552 809	550 724	555 683	551 590	15,0	19,0
Česká republika	9 807 697	10 291 927	10 302 215	10 230 060	10 562 214	10 538 275	15,2	17,8

Pramen: ČSÚ

Na celkový pokles počtu obyvatelstva v území má vliv především migrace. Území je především v posledních letech výrazně migračně ztrátové. Zatímco v rámci Královéhradeckého kraje, ale i okresu Rychnov nad Kněžnou převažují přistěhovalí nad vystěhovalými, v řešeném území je tomu naopak. Na zápornou migrační bilanci má vliv především vnitrozemské oblasti území, kde obyvatelstvo ubývá.

Na území MAP se stále zřetelněji projevují změny ve věkové struktuře obyvatelstva. Je patrný trend stárnutí populace, soustavně klesá podíl dětské složky a naopak zvyšuje se zastoupení seniorské části populace. Počátkem roku 2015 již žilo v území 6 200 obyvatel starších 65 let. Již třetím rokem počet seniorů ve věku 65 a více let převýšil počet dětí do 15 let. Procentuální podíl seniorů dosáhl hodnoty 17,4 %. V rámci Královéhradeckého kraje i České republiky je podíl seniorů ještě výraznější, v kraji dokonce dosáhl hodnoty 19 %.

Pro území je typická poněkud nižší sídelní stabilita, jelikož jen necelých 47 % obyvatelstva se narodilo v obci současného trvalého bydliště. V rámci kraje i České republiky přibližně polovina obyvatelstva žije ve stejné obci, kde se narodilo. Malá stabilita území je typická zejména pro pohraniční horské obce, v Říčkách v Orlických horách nebo ve Zdobnici se více než 2/3 tamních obyvatel během života do obce přistěhovali, v Bartošovicích je to dokonce více než tři čtvrtiny obyvatel. Od posledního sčítání je patrný všeobecný trend poklesu počtu obyvatel, kteří se narodili v obci současného bydliště.

Z hlediska vzdělanosti má nadprůměrný podíl středoškolsky i vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva město Rychnov, v ostatních částech území je míra vzdělanosti mnohem nižší. Nejméně příznivé hodnoty mají především malé obce v území (výjimkou je obec Jahodov poblíž Rychnova n/K, kde v době posledního sčítání bydlela více než pětina vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva). Celkově se vzdělanost obyvatelstva mezi sčítáními 2001 a 2011 se ve většině obcí zvýšila (měřeno podílem středoškolsky i vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva), byť nadále zůstává mírně podprůměrná.

Tab. 2 Vzdělanostní charakteristiky obyvatelstva území dle SLDB 2011 a jejich srovnání s vyššími územními celky

území	Počet obyvatel celkem 2011	Počet obyvatel ve věku 15 a více let	Počet obyvatel 15 + podle vzdělání				Podíl 15+ dle vzdělání (%)	
			ZŠ	vyuč. bez maturity	SŠ s maturitou	VŠ	SŠ	VŠ
podhorská část Rychnovska	30 405	25 877	4 301	9 228	8 625	2 429	33,3	9,4
horská část Rychnovska	5 441	4 482	960	1 811	1 151	301	25,7	6,7
řešené území celkem	35 711	30 359	5 261	11 039	9 776	2 730	32,2	9,0
okres Rychnov n/Kněžnou	79 251	67 238	11 698	24 493	21 627	6 211	32,2	9,2
Královéhradecký kraj	555 683	474 739	82 735	166 928	150 016	49 461	31,6	10,4
Česká republika	10 436 560	8 947 632	1 571 602	2 952 112	2 969 467	935 376	33,2	10,5

Pramen: ČSÚ

Míra nezaměstnanosti v území se dlouhodobě pohybuje v pásmu pod celostátními i celokrajskými průměry a v posledních letech se navíc ještě snižuje. Po roce 2010 se situace v míře nezaměstnanosti v území vyvíjí v souladu s celostátními tendencemi, nicméně po celé sledované období byla v území výrazně nižší nezaměstnanost než v kraji a zejména v České republice. Na počátku roku 2015 činila míra nezaměstnanosti v území MAP 4,8 %, zatímco v Královéhradeckém kraji dosahovala výše 6,3 % a v celé České republice dokonce 7,4 %. Nezaměstnanost nadále klesala i během roku 2015 a 2016. Počátkem roku 2017 dosahovala míra nezaměstnanosti v Česku hodnoty 5,2 %, v Královéhradeckém kraji 3,8 % a na Rychnovsku (řešené území MAP) pouze 1,8 %. Míra nezaměstnanosti v okrese Rychnov nad Kněžnou je v současnosti vůbec nejnižší v celé republice.

Ze zaměstnaných nejvíce obyvatel v roce 2011 pracovalo v průmyslu (36 %, zatímco v ČR jen čtvrtina všech zaměstnaných). V zemědělství pracovalo 4,5 % zaměstnaného obyvatelstva. Obě tato odvětví trvale nabízejí volná pracovní místa, absolventů škol potřebného zaměření je však v regionu nedostatek. I přes výraznější

nárůst proti předchozímu období dosud vykazují relativně nižší podíl zaměstnanosti (ve srovnání s údaji za celou ČR) pracovníci ve službách a dalších odvětvích.

Jelikož v území převažují malé obce, velký význam má i dojíždka ekonomicky aktivních obyvatel za prací a žáků a studentů do škol. Podle dat SLDB 2011 musela téměř polovina ekonomicky aktivních obyvatel za prací dojíždět mimo obec svého trvalého bydliště. Ve srovnání s ČR se jedná o nadprůměrný podíl, což ale odpovídá velikostní struktuře obcí ve sledovaném území (v menších obcích se častěji dojíždí za prací). Pouze v okresním městě se jedná přibližně o třetinu obyvatel, v naprosté většině ostatních obcí se jedná o více než polovinu obyvatel, v některých obcích dokonce více než tři čtvrtiny obyvatelstva, které musejí dojíždět do zaměstnání mimo obec svého trvalého bydliště.

Vzhledem k často nedostatečné dopravní obslužnosti sídel, ležících v periferních územích při hranicích je tak nutné používání automobilu k cestě do zaměstnání. Je pochopitelné, že čím dál větší počet obyvatel pak bude zvažovat, zda bude za takových podmínek (finanční náklady na dojíždění) jezdit do zaměstnání.

V současné době bude podíl vyjíždějících osob do zaměstnání pravděpodobně ještě vyšší (vzhledem k rozrůstajícímu se závodu ŠKODA AUTO v Kvasinách) a ani v příštích letech nelze čekat, že se podíl obyvatel vyjíždějících do zaměstnání mimo bydliště sníží.

2.1.2 Přehled existujících strategických záměrů a dokumentů mající souvislost s oblastí vzdělávání

2.1.2.1 Strategie na národní úrovni

Tab. 3 Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na národní úrovni

Strategické dokumenty CELOSTÁTNÍ	
Název	dostupné na (link)
Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3
Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 -2018	http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf
Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-digitalniho-vzdelavani-do-roku-2020
Koncepce podpory mládeže 2014 - 2020	http://www.msmt.cz/mladez/narodni-strategie-pro-mladez
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf

Strategie sociálního začleňování 2014-2020	http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020	http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b1ad3bcc-f10a-4b9d-bda8-22361870ef79/Technicka-revize-Dohody-o-Partnerstvi-ve-verzi-schvalene-Evropskou-komisi-dne-13-4-2016_1.pdf?ext=.pdf
Evropa 2020	http://www.msmt.cz/uploads/Zalezitosti_EU/Evropa_2020.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrzitelného_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrzitelného_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/zamer-rozvoje-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti-v
Národní plán výuky cizích jazyků	http://www.syka.cz/files/narodni_plan_vyuky_ciz_jaz.pdf
Strategie romské integrace do roku 2020	http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vlada-schvalila-strategii-romske-integrace-do-roku-2020-126945/
Strategie celoživotního učení ČR	http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr
Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011 – 2020	http://www.ibesip.cz/data/web/soubory/nsbsp-2011-2020-formatovani-ii.pdf
Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020	http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2016-az-2020.aspx
Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018	http://www.msmt.cz/file/28077
Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/koncepce-vcasne-pece-o-deti-ze-sociokulturne-znevychodnujiciho-prostredi-1
Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020	http://www.msmt.cz/mladez/talentovana-mladez

Pramen: Internetové stránky příslušných dokumentů



2.1.2.2 Strategie na vyšších územních úrovních – Královéhradecký kraj

Tab. 4 Přehled strategických dokumentů v oblasti vzdělávání na krajské úrovni – Královéhradecký kraj

Strategické dokumenty KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	
Název	dostupné na (link)
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/vyrocnizpravy/DZ-KHK-final-29-2-2016.pdf
Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014--2020-70319/
Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/program-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-2014- -2016-74365/
Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/volnocasove-aktivity/telovychova-sport/Zamer_khk_sport_a_vca_2013_10_21_upraveny.pdf
Dotací strategie Královéhradeckého kraje 2014-2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/dotacni-strategie/dotacni-strategie-kralovehradeckeho-kraje-2014-2016-75556/
Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/aktualizace_koncepce-EVVO_KHK_2004.pdf
Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/prevence-soc-patologickych-jevu/Koncepce-primarni-prevence-KHK-2014-2018.pdf
Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011-2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/cz/poskytovatele/strategicke-dokumenty/strategie-integrace-socialne-vyloucenych-lokalit-v-kralovehradeckem-kraji---50418/
Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/strategicke-dokumenty/riminality/Koncepce-prevence-kriminality-v-Kralovehradeckem-kraji-2012-2016.pdf
Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011-2015	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/protidrogova-politika/Strategie-protidrogove-politiky-Kralovehradeckeho-kraje-na-obdobi-2011---2015_1.pdf
Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/Koncepce_rodinne_politiky_KHK_FINAL.pdf

Pramen: Internetové stránky příslušných dokumentů

2.1.2.3 Strategie na úrovni správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou

Strategie rozvoje Mikroregionu Rychnovsko

Svazek má zpracovanou Strategii Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Rychnovsko z r. 2004. Strategie je staršího data, nicméně stále aktuálně platná a zahrnuje území SO ORP Rychnov n/K, které je téměř shodné s územním vymezením MAP Rychnovsko.

Strategie řeší 6 oblastí (podobně jako tehdejší nadřazený dokument, kterým byl Program rozvoje Královéhradeckého kraje:

- Průmysl, obchod, služby
- Lidské zdroje
- Infrastruktura
- Životní prostředí
- Cestovní ruch
- Zemědělství
- Rozvoj venkovského prostoru

Vzdělávání je řešeno v rámci oblasti Lidské zdroje, prostřednictvím strategického cíle B.2. Rozvoj vzdělávacích aktivit, koncepce celoživotního vzdělávání a rekvalifikací.

Je zde mj. konstatováno, že úroveň vzdělanosti v území je nízká a zvýšení její úrovně je jedním ze základních strategických cílů. Tento cíl je dále specifikován do následujících specifických cílů:

B.2.1. Rozvoj vzdělávacích institucí

B.2.2. Restrukturalizace sítě škol a školských zařízení s přihlédnutím k potřebám trhu práce

B.2.3. Zajištění potřeb trhu práce, zvláště pokud se týká dělnických profesí.

Strategie území SO ORP Rychnov n/K v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a regionální dopravy a její návaznosti

Strategie z let 2014-2015 byla zpracovaná městem Rychnov nad Kněžnou v rámci projektu Svazu měst a obcí ČR „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“ na období 2015-2024. Jak je z názvu patrné, zabývá se čtyřmi tématy:

- Školství
- Sociální služby
- Odpadové hospodářství
- Regionální doprava

Vzdělávání je řešeno v tématu školství a do značné míry řeší i problematiku, která je předmětem Místního akčního plánu vzdělávání. V analytické části je detailněji popsána situace v oblasti předškolního a základního školství, analýza rizik a souhrnná SWOT analýza.

Dále následuje návrhová část, kterou tvoří 2 oblasti školství, a to:

A. Demografie školství

B. Ekonomika školství

Oblast Demografie školství je řešena prostřednictvím těchto cílů.

A1. Rozšíření zdravého a aktivního životního stylu občanů, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro děti a mládež

A.2. Propagace regionu jako místa pro plnohodnotný život rodin.

Oblast Ekonomika školství je řešena těmito cíli:

B.1. Koordinace a diverzifikace školství v obcích regionu, kumulace finančních prostředků, sdílení zaměstnanců, prostor, vybavení a hromadné školní dopravy

B.2. Zavedení alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí v předškolním a základním vzdělávání

B.3. Zvýšení zájmu o učňovské vzdělání

Každý cíl naplňuje několik opatření, jsou stanoveny indikátory výsledku a výstupu, pomocí kterých lze monitorovat a hodnotit úspěšnost cílů.

Druhou část dokumentu tvoří akční plán na roky 2016 a 2017. Tento Akční plán obsahuje záměry obcí, příp. svazků obcí, které jsou připravovány k plnění cílů stanovených pro oblast školství. Podkladem k akčnímu plánu byl zásobník projektů, který byl shromážděn Místní akční skupinou Sdružení SPLAV při zpracování SCLLD.

Z oblasti školství obsahuje celý zásobník 44 záměrů či projektů. Do vlastního akčního plánu byl zařazen výběr z těchto projektů dle následujících kritérií: potřebnost, proveditelnost a připravenost. Výsledný přehled obsahuje pouze takové projekty, se kterými nositelé souhlasí a do kterých je připravena se aktivně zapojit většina starostů obcí z území, a to z toho důvodu, že tyto projekty jsou přínosné celoregionálně.

V rámci školství byl podrobněji rozpracován projekt „Propagační kampaň technického vzdělávání“. Byl vybrán proto, že nedostatek zájemců o učňovské obory je dlouhodobým jevem, je důsledkem devalvace vzdělávání a snižování úrovně jednotlivých stupňů vzdělání. Výsledkem je nedostatek řemeslníků na jedné straně a nezaměstnanost absolventů středních a vysokých škol na straně druhé. Tuto situaci je potřeba změnit i v regionu. Vhodným způsobem k tomu je spolupráce s budoucími zaměstnavateli, kteří mají na kvalitě absolventů učňovských oborů velký zájem.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Sdružení SPLAV na období 2014-2022

Strategie (SCLLD) byla zpracována v letech 2013-2016 pracovníky Sdružení SPLAV pro území působnosti MAS. I území MAS téměř kopíruje území pro zpracování MAP Rychnovska. Strategie má 3 části, analytickou, strategickou a implementační. V analytické části je vzdělávání řešeno v kapitolách „Obyvatelstvo“ (úroveň vzdělanosti obyvatelstva) a „Vybavenost obcí a služby“ (vzdělávací zařízení v území).

Konstatuje se zde, že v území je mírně podprůměrná úroveň vzdělanosti, relativně velké rozdíly jsou však uvnitř území. Podprůměrná vzdělanost je především v horské části Rychnovska a obecně pak v malých obcích.

I z hlediska vybavenosti škol je na tom hůře horská část – z některých obcí je nutné dojíždět na poměrně velké vzdálenosti. Všechna specializovaná vzdělávací zařízení jsou koncentrována do Rychnova, příp. je nutné dojíždět mimo region.



Strategická část SCLLD má 3 prioritní oblasti:

- Prostředí
- Občané
- Podnikání

Problematika vzdělávání je řešena v rámci prioritní oblasti Občané v tématu B1. Výchova a vzdělávání. Toto téma naplňují 4 aktivity:

- B1.1 Předškolní výchova
- B1.2 Školní vzdělávání
- B1.3 Celoživotní vzdělávání
- B1.4 Věda a výzkum

Tyto aktivity jsou dále podrobněji rozpracovány, ke každému tématu jsou uvedeny příslušné aktivity a případně i specifická území, na kterých je třeba prioritně danou oblast řešit. Rovněž jsou definovány i vhodné přijatelné výdaje ke každé aktivitě.

Součástí strategické části je i akční plán, který obsahuje programové rámce 4 operačních programů EU.

- IROP
- PRV
- OPZ
- OPŽP

Programový rámec IROP je tvořen 7 opatřeními/fichemi. Jedním z nich je i opatření Výchova a vzdělání – investice, které popisuje, jakým způsobem budou moci být čerpány finanční prostředky prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje z IROP do oblasti vzdělávání (SC2.4. IROP – Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení).

Opatření obsahuje vazbu na IROP i strategii MAS, popis opatření, které bude možné podpořit, typy podporovatelných projektů a příjemce podpory. Rovněž jsou uvedeny indikátory výstupu i výsledku, jejich hodnoty a v příloze dokumentu je detailní popis a zdůvodnění hodnot těchto indikátorů.

2.1.3 Historie školství v regionu Rychnovska

Pokud máme hovořit o školství v našem regionu, pak musíme v podstatě pominout školství před reformou Marie Terezie. Do té doby se sice vyučovalo ve městech, při farách a jen ojediněle na venkově. Velkou zvláštností našeho regionu bylo gymnázium v Rychnově nad Kněžnou založené Norbert Libsteinským z Kolowrat v roce 1714 a vedené řádem piaristů.

Myšlenku výstavby školy realizoval majitel rychnovského panství hrabě Norbert Leopold Kolowrat Liebstejnský. Zakladací listina byla podepsána 29. března 1714. Budova piaristického gymnázia vyrostla v sousedství zámku mezi kostelem Nejsvětější Trojice a zvonící. Vyučovalo se náboženství, čtení, psaní, počty, latina, ale také čeština a němčina. Nejprve v náhradních prostorách, protože stavba koleje byla dokončena až v roce 1724. V letech 1745 – 1750 v Rychnově nad Kněžnou studoval první profesor češtiny na pražské univerzitě František Martin Pelcl. Gymnázium v současnosti nese jeho jméno. Škola (původně latinská) prošla řadou reforem a v roce 1801 se stala gymnáziem. Počet studentů vzrůstal. V roce 1879 školu navštěvovalo 414. Počty ve třídách dosahovaly maxima až 88 studentů.

První maturity se konaly v roce 1872. Přihlásilo se třicet studentů. Psaly se písemné zkoušky z českého jazyka, latiny a matematiky. Ústní zkoušky se konaly ze všech předmětů včetně náboženství. V roce 1918 budova piaristického gymnázia vyhořela. Nová budova byla otevřena roku 1924, přesně 200. let po otevření původní piaristické koleje. Název školy se změnil na Pelclovo československé státní reálné gymnázium v Rychnově nad Kněžnou.

Dne 6. prosinec roku 1774 došlo k vydání Všeobecného školního řádu císařovnou a českou královnou Marií Terezií, což znamená nejvýraznější a nejzásadnější reformu našeho školského systému. Školský systém měl být dotvořen systémem veřejných škol, které by poskytovaly vzdělání veškerému obyvatelstvu. Chybějící možnost obecného vzdělání, které by zabezpečovalo další hospodářský rozvoj státu, se při realizaci reformy spojila s filozofií osvícenství a politickým zájmem státu, který ve zvýšené míře usiloval o ovlivňování myšlení a způsobu života všech poddaných.

Zásadní změna českého školství měla 2 aspekty:

1. školských věcí se ujal stát
2. byla zavedena všeobecná vzdělávací povinnost pro děti poddaných

Rakouská monarchie si uvědomovala fakta, že ve vědění je moc a ngramotnost jejich poddaných brzdí její vývoj. Reforma byla chápána také jako prostředek k řešení politické a ekonomické krize.

Základ tereziánské reformy byl vybudování škol ve všech obcích a zavádí tedy 3 typy škol:

1. škola **triviální** - zřízena v menších městech, u fary, jedno nebo dvoutřídní školy. Obsah trivia - čtení, psaní a počty, základy hospodářství, ve městě znalosti potřebné pro průmysl náboženství. Děvčata pletení a šití. Pokud to bylo možné, byly školy pro dívky oddělené. Vyučovalo se rodným jazykem, v horské části našeho regionu pak převládala němčina. Náklady na školu nesla obec a šlechta. Platilo se školné.
2. školy **hlavní** - zřizovány v krajských městech. Byly to školy se 3 třídami a několika učiteli. Obsah: rozšiřující znalosti z triviálních škol a rozdělené na průmyslovou a zemědělskou výrobu. Náklady nesl stát. Platilo se školné.
3. **normální** školy - v zemských městech, 4 třídní + preparanda, v každé zemi jedna.

Počet škol za doby této reformy vzrůstal, roku 1780 bylo v Čechách 12 hlavních škol, 17 dívčích a 1891 triviálních škol. V roce 1790 vzrostl počet na 20 hlavních a 2168 triviálních škol.

Statutem z roku 1775, který vypracoval G. Marx byla zřízena gymnázia. Nejprve 5 letá a později 6 letá, kde se v nižších třídách vyučovalo německy. Úpravami v letech 1808 a 1818 byla gymnázia prodloužena na 6 let.

Všeobecný školní řád z roku 1774 zavádí v českých zemích povinnou šestiletou

školní docházku. Základním úkolem bylo vytvoření systému škol, do nichž by děti mohly chodit. Císařovna Marie Terezie, která dokument podepsala, v něm také výslovně nenařizovala, že by děti do školy musely docházet. Toto mělo zcela racionální důvody a to, že doposud neexistovala síť škol, a proto nebylo možné ani nařizovat, aby do nich děti chodily.

V roce 1780 byly zřízeny v některých městech první dívčí třídy, které se postupně rozšiřovaly. Tak tomu bylo v Rychnově nad Kněžnou, Kostelci nad Orlicí, Dobrušce, Opočně i Solnici.

V roce 1785 byla v odměňování učitelů zavedena tzv. kongrua, která nařizovala, že učitelé musí dostávat určitou část svého platu přímo v penězích, dosud dostávali vše jen v naturáliích.

V roce 1775 vznikly i první praeparandy pro přípravu učitelů, tzn. přípravné kurzy. Praeparandy bylo rozčleněny podle délky trvání:

- pro učitele triviálních škol byly tříměsíční
- pro učitele hlavních škol trvaly šest měsíců

Absolventi praeparand, byly povinni složit zkoušku, poté nastoupili do školy jako pomocníci učitele. Na této pozici museli setrvat nejméně 1 rok. Poté se teprve mohli přihlásit ke zkoušce na učitele. Po jejím úspěšném absolvování dostával každý vysvědčení s prohlášením, že "může být ustanoven učitelem". Do doby před zavedením preparand převládali mezi učiteli vysloužilí vojáci, náhodně vybraní místní obyvatelé nebo zběhlí studenti. Zavedení preparand tedy znamenalo první krok ke zkvalitnění výuky. Reforma tedy zahájila proces postupné profesionalizace učitelů. Učitelský ústav vznikl v Hradci Králové.

Zajímavým příkladem rozvoje školy je Sedloňov, který dokumentuje jev v podhorských oblastech neznámý a to zimní školy či zřizování škol v osadách či samotách. V Sudetech byla situace ještě komplikovanější. Byla to jazykově smíšená oblast s převahou německy hovořícího obyvatelstva.

První zmínka o škole se „zkoušeným“ učitelem v obci je k roku 1775. Prvním učitelem byl František Roleček z Olešnice, který vyučoval v němčině. Ale již před Rolečkem vyučovali ve vsi vzdělané osoby děti základním vědomostem. -číst, psát a počítat. Počátky výuky bychom měli hledat někdy kolem roku 1700.

Obecní chalupa-škola v níž se vyučovalo ke konci 18.století byla na místě stavení čp. 107. Do školy docházely děti ze Sedloňova, Polomu a Ošmerova. Chodilo do ní 135 dětí, z nichž ty nejhudší byly zbaveny poplatků (52 dětí).

Druhým kvalifikovaným učitelem byl Ignác Worel z Bělohradu. V roce 1794 započal psát obecní kroniku a škole se velmi věnoval.

Farní škola v Sedloňově v roce 1848 měla 257 žáků. Výuka byla organizována s ohledem na možnosti rolnických rodin. Menší děti chodily denně a větší jen do nedělní opakovací školy. Vyučoval se katechismus a křesťanskokatolická nauka, vysvětlení ze svatých Evangelii, čtení tištěného a kurentního písma, pravopis, krasopis, psané počty i počítání z hlavy, německá mluvnice a geografie neboli zeměpis naší české vlasti.

Výstavba nové školní budovy, které měla nahradit již nedostačující školu, byla započata v roce 1869. Stavba budovy byla dokončena v roce 1870 a vyžádala si náklad 8000 zlatých. V důsledku školských reforem byla v roce 1891 obecná škola povýšena na trojtřídní. V roce 1892-93 navštěvovalo školu celkem 211 dětí ve třech třídách. V témže roce zde také učila první učitelka.

Velkou zajímavostí je založení školské expozitury v osadě Šerlich, kde pro velkou vzdálenost bylo pro děti velmi obtížné docházet do školy. Po letech vyjednávání se započalo v roce 1894 vyučovat v čp. 5 na Šerlichu. Vybavení školy bylo velmi prosté: lavice pro 14 dětí, obraz císaře, kříž a tabule. Prvním učitelem byl Franz Justel z Kunštátu.

Děti z obce Polom chodili do školy dílem k Sedloňovu, dílem k Olešnici. V roce 1904 byla dokončena výstavba školy a již zde byla zahájena výuka.

V Sedloňově se o stavbu nové budovy zasloužil řídící učitel Franz Swoboda. V roce 1910 byla dokončena stavba nové školní budovy v hodnotě 72 000 korun.

Čeští vlastenci usilovali ve dvacátých letech dvacátého století o vznik české menšinové školy. Do jedné třídy chodilo 16 dětí. Škola pracovala až do záboru pohraničí Němci. Její pobočkou byla česká škola v dešenské faře, která ovšem vyhořela po dvou letech provozu v roce 1930 vyhořela. Poté byla umístěna do čp. 26.

Škola v Sedloňově pracovala až do roku 1994, kdy z důvodů reforem a nedostatku žáků zanikla.

Jak vyplývá z uvedených informací, Sedloňov sehrál významnou úlohu při šíření vzdělání po této části Orlických hor. Obec nelitovala prostředků pro zajištění kvalitní výuky pro děti.

V roce 1805 byl vydán zákoník obecného školství pod titulem Politické zřízení školské, který upravoval školství ve všech dědičných zemích tehdejší rakouské monarchie. Základní filozofie Politického zřízení školského byla zásada, že "Rakousko nepotřebuje lidí učených, nýbrž dobrých poddaných". Politické zřízení školské, kterým se

naše školství řídilo prakticky až do roku 1848, tak bylo předpisem, který v podstatě zmrazil rozvoj škol a vzdělanosti započatý za vlády Marie Terezie a to na celou první polovinu 19. století. Školský systém v našich zemích tedy v tomto období ztrácel náskok, který získal jak tereziánskými školními reformami, tak i dalšími opatřeními Josefa II..

Z hlediska organizace škol potvrzoval předpis rozdělení škol na **triviální** (vyučující čtení, psaní, počítání a skládání nejnужnějších písemností), **hlavní** (ve městech o třech nebo čtyřech třídách s dalšími předměty a poskytující hlubší vzdělání potřebné k vykonávání řemesla či k obchodu) a **normální** (vzornou školu hlavní v sídelním městě).

Gymnázium bylo považováno za školu vyšší a žáci do něho mohli být přijati pouze na základě úspěšně vykonané zkoušky.

Roku 1849 bylo zřízeno 8 leté gymnázium, k dosavadnímu 6 letému byla přidána 2 letá filosofická příprava. Tyto reformy se týkaly i gymnázia v Rychnově nad Kněžnou, i když bylo v rukách piaristů.

Na venkově byli žáci díky reformně uvolňováni z výuky 14 dnů v době žní, další volné 3 týdny v čase vinobraní nebo senoseče či sklizení ovsu.

Ve školách, kde byl učitel vyplácen pouze z příjmů z vybíraného školného, se učilo bez větších prázdnin po celý kalendářní rok a vysvědčení dostávali žáci až po dosažení věku 12 let jako doklad o tom, že školní docházku skutečně navštěvovali.

V našem kraji působily také školy protestantské. Pracovali v Jedlině, Kunvaldě, Žamberku a byl pokus o její založení v Dobřanech a v Dobrušce. Protestantské školy této doby lze charakterizovat jako školy ryze národní a lidové, který měly významný podíl na obrozenecké a buditelské práci. Šlo o školy propagující průkopnické lidové vzdělání a navazovaly na školství Jednoty bratrské - tedy na školství tradičně dobré. Protestantské školy bývaly při vizitacích chváleny i od katolických vrchností.

14. května 1869 byl přijat Školský zákon (Hasnerův zákon). Bezprostředně po jeho přijetí byla přenesena povinnost zřizovat a vydržovat školu na obce. Tento zákon, jako jeden z nejmodernějších školských zákonů našich dějin, který ve svých základech platil až do roku 1948, byl přijatý v době pasivní rezistence českých poslanců, kteří se dlouhodobě po řadu let neúčastnili parlamentních jednání. Zavedl školu obecnou, měšťanskou, učitelské ústavy pro vzdělávání učitelů škol obecných a měšťanských, uvažoval o formách učitelského vzdělávání, stanovil ekonomické a sociální zabezpečení učitelů.

Školy byly:

obyčejné obecné - úkolem vychovat děti k mravnosti a zbožnosti, rozvíjet jejich poznání. Školy byly veřejné a soukromé.

měšťanské - pro děti, které nenavštěvovaly střední školu, představovaly vyšší vzdělání než na obyčejné obecné škole.

Z této doby pochází většina budov našich venkovských škol. Představovaly mnohdy poměrně náročné projekty, ale staly se chloubou svých zřizovatelů. V Sudetech pak vznik podporoval tzv. Německý fond.

Novelizace přišla roku 1883, kdy rodiče dětí, které chodily do školy již 6 let, mohli požádat o úlevy míře pravidelné docházky, což fakticky znamenalo zkrácení povinné školní docházky na 6 let. Toto se týkalo zejména venkovské chudiny. Tato novela byla zrušena malým školským zákonem z roku 1922. Je zajímavé, že o tuto úlevu žádali rodiče dětí spíše v průmyslových oblastech, než v oblastech horských či zemědělských.

Se vznikem republiky bylo třeba učinit další právní normu, kterou přijal Národní výbor československý 28. října 1918, celý právní řád a právní systém rakousko-uherské monarchie pro české země, a to včetně působnosti jednotlivých ministerstev.

Zákon Národního výboru československého č. 2/1918 Sb. ze dne 2. listopadu **1918** zřídil **Úřad pro správu vyučování a národní osvětu**. Pro nejvyšší správní úřady se začaly používat označení ministerstva a pro ministerstvo školství byl ustálen název **Ministerstvo školství a národní osvěty**.

Zákonem č. 292/1920 Sb. ze dne 9. dubna **1920** byla správa školství v předmnichovském Československu upravena v § 1 tohoto zákona: „*Státu přísluší nejvyšší správa veškerého vychování a vyučování a dozor k němu. Správu tu vykonává stát ministerstvem školství a národní osvěty*“.

Na základě zákona č.292/1920 Sb. tedy Ministerstvo školství přebíralo i všechny

školské záležitosti, které doposud náležely zemské školní radě a politické správě. Zákon č. 25/1925 Sb. dále rozšířil jeho kompetence i na učňovské školství. Jedinými školami, které nebyly zahrnuty do jeho kompetencí, zůstaly zemědělské školy.

Působnost ministerstva školství byla široká, nejpodstatnější byla v legislativní oblasti, kde připravovalo vládní osnovy zákonů a vládních nařízení, v rámci platných zákonů vydávalo všeobecné směrnice vztahující se ke školství, schvalovalo normy vydávané podřízenými institucemi a ústavy, rozhodovalo o rozpočtu v resortu školství, o systemizaci míst ve školách, dále vydávalo zkušební řády, rozhodovalo o čestných názvech škol, ustanovovalo ministerské inspektory.

Prerepublikové školství dosahovalo velmi vysoké úrovně. Byla částečně sejmuta tíže nákladů z obcí a tak dochází ke zvýšení vybavení škol a i k budování nových objektů např: Dobruška, Opočno, Sudín, Borohrádek.

Po roce 1948 byl ještě po 5 let ponechán starý model v běhu.

Roku 1953 byl vydán nový Školský zákon, v rámci kterého byla povinná školní docházka zkrácena na 8 let. O sedm let později, roku 1960 byl vydán zákon o soustavě výchovy a vzdělávání, který organizačně sjednotil státní školskou soustavu.

V našem kraji znamenal velkou změnu v hustotě škol odsun německého obyvatelstva. Se ztrátou žáků zanikají malé vesnické školy. Mnohdy 2-3 na jedno katastrální území. Příkladem mohou být Šediviny, kde bylo celkem 5 školních budov v jednotlivých osadách. Všechny zanikly a nepočtení žáci docházeli do Dobřan, Kounova či Dobrého. V střediskových obcích vznikají pak školy s velkou spádovou oblastí, což bylo podmíněno rozvojem autobusové dopravy.

Nový režim budoval i nové ústavy. Příkladem může být Gymnázium Zdeňka Nejedlého v Dobrušce.

Nastavený model vydržel až do roku 1989.

2.1.4 Charakteristika školství v řešeném území

2.1.4.1 Přiblížení problematiky školství v řešeném území

V řešeném území se nachází – pokud se týká zařízení formálního vzdělávání pro děti do 15 let - 28 mateřských škol, 26 základních škol (z toho 1 ZŠ pro 1.-4. ročník, 11 ZŠ pro 1.-5. ročník a 14 ZŠ pro 1.-9. ročník, vč. dvou škol speciálních) a 1 základní umělecká škola. Mateřské školy má 23 obcí, základní školy 22 obcí v území. ZUŠ je pouze v největším městě Rychnov nad Kněžnou. Mateřské i základní školy se nacházejí ve stejných obcích, pouze Liberk a Bartošovice mají jen MŠ (v Bartošovicích se však nachází speciální ZŠ). Většina obcí provozuje mateřskou i základní školu jako jeden společný subjekt, jen města Rychnov n/K, Vamberk, Solnice a Rokytnice v Orlických horách mají obě školy samostatně.

Základní charakteristikou území je jeho značná nerovnoměrnost v mnoha oblastech, stejně tak i v oblasti školství. Zatímco na západě a jihozápadě kraje v podhorské oblasti leží větší města (Rychnov nad Kněžnou, Vamberk, aglomerace Solnice/Kvasiny) na východě území, kterou pokrývají Orlické hory, leží jediné město, kterým je Rokytnice v Orlických horách. V západní části území se nachází převážná většina škol a školských zařízení, na východě je jejich síť mnohem řidší. Obě části jsou rozlohou přibližně srovnatelné, přitom v západní (podhorské) části se nachází 22 MŠ a 21 ZŠ, zatímco ve východní (horské) leží jen 6 MŠ a 5 ZŠ. Z toho vyplývá i relativně snadná dostupnost všech stupňů škol na západě a jejich mnohem horší dostupnost na východě. Územní nerovnoměrnost a pestrost se tak promítá do dalších částí analýzy a následně i Strategické části dokumentu.

Území charakterizuje rovněž velmi nízká nezaměstnanost, neboť se zde nachází pobočka závodu ŠKODA AUTO v Kvasinách, která nabízí ohromné množství pracovních příležitostí. Některé školy se tak potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků, neboť mzdy ve školství nemohou konkurovat mzdám v tomto závodě. S existencí toho závodu souvisí i jednostranná orientace na automobilový průmysl, která může v případě utlumení výroby způsobit území výrazné problémy.

Dalším problémem oblasti školství v území, který je však společný pro většinu regionů v České republice, je stárnutí populace a odchod mladších a kvalifikovanějších občanů do jiných oblastí, zejména pak velkých měst.

2.1.4.2 Předškolní vzdělávání

2.1.4.2.1 Vývoj počtu MŠ v území

V území MAP se nachází 28 mateřských škol. Tento počet je po několika letech stabilní, poslední novou MŠ v regionu je mateřská škola Kvasiny, která se stala součástí společného zařízení Základní škola a Mateřská škola Kvasiny. Tato MŠ vznikla ve školním roce 2009/2010 v reakci na nárůst počtu dětí v obci a bezprostředním okolí v souvislosti s rozšířením automobilového závodu ŠKODA AUTO.

Nárůst počtu MŠ od sezóny 2012/2013 je pouze administrativní, protože do té doby byla ZŠ a MŠ v Orlickém Záhoří součástí ZŠ a MŠ Deštné v Orlických horách, které se nachází ve správním obvodu ORP Dobruška.

Tab. 13 Vývoj počtu mateřských škol v území dle charakteru

Školní rok	Počet mateřských škol celkem	v tom MŠ:		Zřizovatel	
		běžné	speciální	obec	ostatní
2010/2011	27	27	0	27	0
2011/2012	27	27	0	27	0
2012/2013	28	28	0	28	0
2013/2014	28	28	0	28	0
2014/2015	28	28	0	28	0
2015/2016	28	28	0	28	0

Pramen:

1) Školní roky 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 – Dokument Strategie území správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a regionální dopravy a její návaznosti (dále jen „Projekt ORP“);

2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o mateřské škole).

V řešeném území se nenachází žádná speciální mateřská škola, pouze v mateřské škole Láň v Rychnově nad Kněžnou mají dvě integrační třídy a do loňského roku měly i speciální třídu. V souvislosti s požadavky inkluze se však od školního roku 2016/2017 změnila v běžnou třídu. Zřizovatelem všech mateřských škol na Rychnovsku je obec. Žádná soukromá, církevní či jiná MŠ se zde nevyskytuje. Od roku 2016 však v území působí jako alternativní zařízení k mateřským školám Lesní školka (klub) v Jahodově, která není zahrnuta v dalších statistikách.

Z 28 MŠ jich je většina součástí základní školy. Samostatných MŠ je v území pouze 11 a jedná se o mateřské školy ve všech čtyřech městech území (Rychnov n/K, Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice) a také o dvě obce, ve kterých se běžná základní škola nevyskytuje (Liberk a Bartošovice v Orlických horách). Do sezóny 2011/2012 byly rovněž samostatné MŠ ve Skuhrově nad Bělou a ve Slatině nad Zdobnicí.

Tab. 14 Přehled všech mateřských škol v regionu

Obec	Název školy	Charakter školy	Zřizovatel
Bartošovice v Orlických horách	Mateřská škola, Bartošovice v Orlických horách	běžná	obec
Bílý Újezd	Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd	běžná	obec
Černíkovice	Základní škola a Mateřská škola Černíkovice	běžná	obec
Doudleby nad Orlicí	Základní škola a Mateřská škola Doudleby n/Orl	běžná	obec
Javornice	Základní škola a mateřská škola Javornice	běžná	obec
Kvasiny	Základní škola a Mateřská škola Kvasiny	běžná	obec
Lhoty u Potštejna	Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	běžná	obec
Liberk	Mateřská škola Liberk	běžná	obec
Lično	Základní škola a Mateřská škola, Lično	běžná	obec
Lukavice	Základní škola a Mateřská škola Lukavice	běžná	obec
Orlické Záhoří	Základní škola a Mateřská škola Orlické Záhoří	běžná	obec
Pěčín	Základní škola a mateřská škola Pěčín	běžná	obec
Potštejn	Základní škola a Mateřská škola, Potštejn	běžná	obec
Rokytnice v Orlických horách	Mateřská škola Rokytnice v Orlických horách	běžná	obec
Rybná nad Zdobnicí	Základní škola a mateřská škola Rybná n/Zd	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Sluníčko, Rychnov n/K	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Čtyřlístek, Rychnov n/K	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Klíček, Rychnov n/K	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Kytíčka, Rychnov n/K	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola a mateřská škola Rychnov n/K, Roveň	běžná	obec

Rychnov nad Kněžnou	Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou	běžná	obec
Skuhrov nad Bělou	Základní škola a Mateřská škola Skuhrov n/B	běžná	obec
Slatina nad Zdobnicí	Základní škola a Mateřská škola Slatina n/Zd	běžná	obec
Solnice	Mateřská škola Solnice	běžná	obec
Synkov-Slemeno	Základní škola a Mateřská škola Synkov - Slemeno	běžná	obec
Vamberk	Mateřská škola Vamberk	běžná	obec
Voděrady	Základní škola a mateřská škola, Voděrady	běžná	obec
Záměl	Základní škola a Mateřská škola, Záměl	běžná	obec

Pramen: Internetové stránky MŠ

Mateřská škola se nachází ve 23 obcích území, z toho ve 22 je jedna MŠ, pouze v Rychnově nad Kněžnou je umístěno více, a to 6 MŠ (z toho 5 samostatných). Žádnou mateřskou školu tak nemají v 10 obcích, tj. v přibližně 30 % všech obcí území Rychnovska.

2.1.4.2.2 Vývoj počtu dětí MŠ v území

Zatímco počet MŠ se za posledních 5 let téměř nezvýšil, významněji se rozšířil počet tříd v MŠ (mezi lety 2010/2011 a 2015/2016 o 13 %). Zároveň každoročně rostl počet dětí v mateřských školách, ve školním roce 2015/2016 navštěvovalo MŠ 1389 dětí, tj. o 12 % více ve srovnání se situací před 5 lety a dokonce o přibližně čtvrtinu, pokud bychom sledovali posledních 10 let

Ze 63 tříd bylo 59 běžných a 4 třídy MŠ s asistentem pedagoga. Počet tříd s asistentem se zvýšil o jednu v sezoně 2014/2015, před tím zde působily tři třídy s asistentem. Celkově mělo ve školním roce 2015/2016 asistenta 110 dětí (vč. speciální třídy).

Tab. 15 Vývoj počtu tříd a dětí v MŠ

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet dětí	Počet dětí na školu	Počet dětí na třídu
2010/2011	27	53	1 241	46,0	23,4
2011/2012	27	57	1 278	47,3	22,4
2012/2013	28	58	1 353	48,3	23,3
2013/2014	28	59	1 354	48,4	22,9
2014/2015	28	61	1 368	48,9	22,4
2015/2016	28	60	1 392	49,7	23,2

Pramen: Projekt ORP, Výkaz o mateřské škole

Průměrný počet dětí v běžné mateřské škole v území dosahoval téměř 50 dětí, do jedné třídy chodilo v průměru 23,2 dětí. Při srovnání s vyššími celky (kraj, Česká republika) vychází přibližně stejné hodnoty počtu dětí na jednu třídu. Jelikož jsou však v porovnání s ČR mateřské školy v regionu výrazně menší (v průměru mají o jednu třídu méně), je průměrný počet dětí na jednu školu v regionu nižší.

Každoroční nárůst počtu dětí v MŠ již napověděl, že se postupně zvýšil i počet dětí na jednu MŠ, během 10 let narostl o téměř 10 dětí. Nicméně jelikož se zároveň rozšiřoval i počet tříd v MŠ, průměrný počet dětí na jednu třídu zůstává v posledním desetiletí přibližně stejný.

2.1.4.2.3 Obsazenost MŠ

Nejvíce tříd (oddělení) mateřských škol měly v sezoně 2014/2015 školy ve Vamberku a Solnici (6 tříd), MŠ Láň v Rychnově n/K měla 5 tříd. Obě největší MŠ (počtem tříd) mají zároveň i největší počet dětí, kolem 150. Další tři MŠ navštěvovalo 100 a více žáků (vše v Rychnově n/K).

V deseti MŠ se nachází pouze jedna třída. Většinou do nich docházelo mezi 20-25 dětmi, jen MŠ Rybná n/Z navštěvovalo 17 dětí a Orlické Záhoří pouze 13 dětí.

Nejvíce naplněné třídy má MŠ Čtyřlístek v Rychnově n/K, kde do každé ze čtyř tříd chodí 27 dětí. Stejný počet dětí chodí i do jedné třídy v MŠ Lično. Počet 25 dětí na jednu třídu mírně převyšuje i MŠ ve Vamberku. Nejméně dětí ve třídě má Orlické Záhoří (13) a pak také MŠ Bílý Újezd (14 dětí/třídu).

Tab. 16 Počet tříd, žáků a kapacita všech MŠ 2014/2015

Škola	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na třídu	Kapacita školy	Naplněnost školy
Bartošovice v Orlických horách	1	20	20,0	26	76,9
Bílý Újezd	2	28	14,0	28	100,0
Černíkovice	2	39	19,5	44	88,6
Doudleby nad Orlicí	3	62	20,7	62	100,0
Javornice	2	38	19,0	50	76,0
Kvasiny	1	22	22,0	22	100,0
Lhoty u Potštejna	1	24	24,0	24	100,0
Liberk	1	20	20,0	26	76,9
Lično	1	27	27,0	28	96,4
Lukavice	2	34	17,0	35	97,1
Orlické Záhoří	1	13	13,0	20	65,0
Pěčín	1	23	23,0	24	95,8
Potštejn	2	35	17,5	37	94,6
Rokytnice v Orlických horách	3	67	22,3	110	60,9
Rybná nad Zdobnicí	1	17	17,0	18	94,4
Rychnov n/K, Sluníčko	2	50	25,0	50	100,0
Rychnov n/K, Čtyřlístek	4	108	27,0	114	94,7
Rychnov n/K, Klíček	4	100	25,0	100	100,0
Rychnov n/K, Kytíčka	2	50	25,0	50	100,0
Rychnov n/K, Roveň	1	24	24,0	24	100,0
Rychnov n/K, Láň	5	111	22,2	120	92,5

Skuhrov nad Bělou	2	45	22,5	55	81,8
Slatina nad Zdobnicí	2	31	15,5	35	88,6
Solnice	6	150	25,0	150	100,0
Synkov-Slemeno	1	23	23,0	23	100,0
Vamberk	6	154	25,7	162	95,1
Voděrady	2	35	17,5	35	100,0
Záměl	1	23	23,0	28	82,1
MŠ celkem	62	1 373	22,1	1 500	91,5

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty. Kapacita školy – Rejstřík škol a školských zařízení (viz <http://rejskol.msmt.cz/>)

Celková kapacita všech MŠ v řešeném území je přesně 1500 dětí, což znamená, že mateřské školy jsou naplněny z 91,5 %, 127 míst zůstává volných. I přes mírný pokles naplněnosti MŠ v posledních třech letech (k 30.9.2013 byla naplněnost MŠ 92,6 %), který je způsoben nárůstem kapacity některých MŠ v posledních letech, je tak procento naplněnosti poměrně vysoké.

V rámci území jsou však poměrně velké rozdíly. Celkem 11 MŠ má svoji kapacitu úplně vyčerpanou (nejčastěji se jedná o MŠ, které se nacházejí na území Rychnova n/K nebo v aglomeraci Solnice-Kvasiny). Nejmenší naplněnost a tím i relativně nejvíce volných míst mají především MŠ v Orlických horách - Orlické záhoří a Rokytnice v Orlických horách mají více než třetinu volných míst (u MŠ Rokytnice je nižší naplněnost způsobena především vyšší kapacitou budovy).

2.1.4.2.4 Vývoj počtu pracovníků v MŠ

V sezoně 2014/2015 bylo ve všech mateřských školách Rychnovska zaměstnáno 183 pracovníků, z toho přibližně dvě třetiny působily v pedagogických profesích. Vzhledem k tomu, že ne všichni pracovníci měli plný pracovní úvazek, počet pracovníků přepočtených na celé jedno pracovní místo činil 113,7. Počet pedagogických pracovníků se v souladu s růstem počtu dětí i tříd v posledních letech zvyšuje, např. v sezoně 2011/2012 činil 105 a v sezoně 2006/2007 jen 92 (oboje přepočtené na plné pracovní úvazky).

Jeden pedagogický pracovník měl na starosti v průměru mírně nad 12 dětí. Tento počet je dlouhodobě stabilní, před 5 i 10 lety byl podobný.

Tab. 17 Počet pracovníků v MŠ

Škola	Počet všech pracovníků MŠ	Počet pedagogických pracovníků MŠ	Přepočtený počet pedagogických pracovníků	Počet dětí na 1 přepočteného pracovníka
Bartošovice v Orlických horách	3	2	1,8	11,1
Bílý Újezd	3	2	2,0	14,0
Černíkovice	5	4	3,9	10,0
Doudleby nad Orlicí	7	5	5,0	12,4

Javornice	5	4	3,0	12,7
Kvasiny	3	2	1,8	12,2
Lhoty u Potštejna	3	2	2,0	12,0
Liberk	4	2	1,8	11,1
Lično	3	2	2,0	13,5
Lukavice	4	3	3,0	11,3
Orlické Záhoří	2	2	1,5	8,7
Pěčín	2	2	1,5	15,3
Potštejn	4	4	3,1	11,3
Rokytnice v Orlických horách	9	5	4,7	14,3
Rybná nad Zdobnicí	2	2	1,7	10,0
Rychnov n/K, Sluníčko	7	4	4,0	12,5
Rychnov n/K, Čtyřlístek	15	8	8,0	13,5
Rychnov n/K, Klíček	13	8	8,0	12,5
Rychnov n/K, Kytíčka	7	4	4,0	12,5
Rychnov n/K, Roveň	3	2	2,0	12,0
Rychnov n/L, Láň	18	13	12,0	9,3
Skuhrov nad Bělou	6	4	3,6	12,5
Slatina nad Zdobnicí	4	3	3,0	10,3
Solnice	19	12	11,6	12,9
Synkov-Slemeno	2	2	1,7	13,2
Vamberk	22	12	12,0	12,8
Voděrady	4	3	3,0	11,7
Záměl	4	3	2,0	11,5
Celkem	183	121	113,7	12,1

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Největší počet přepočtených pedagogických pracovníků působil v MŠ Rychnov n/K-Láň, Vamberk a Solnice (cca 12 pracovníků). MŠ Solnice a Vamberk jsou největší MŠ, u MŠ Láň je vyšší počet způsoben i existencí speciální třídy, která vyžaduje větší počet asistentů, jež působí v této škole. Proti tomu v 6 menších MŠ nejsou ani dva přepočtení pedagogičtí pracovníci a v dalších pěti působí právě dva přepočtení pracovníci.

Nejvíce dětí, které má v průměru na starosti jeden pedagogický pracovník, se nachází v MŠ Pěčín a také Bílý Újezd. Mezi jednotlivými MŠ však není velký rozptyl, určitou výjimku tvoří pouze nejmenší MŠ Orlické Záhoří a pak přirozeně rovněž MŠ Láň s nižšími počty dětí na jednoho přepočteného pedagoga.

Dle dostupných informací naprostá většina MŠ má všechny pedagogické pracovníky s odpovídající kvalifikací, pouze ve třech mateřských školách (Orlické Záhoří, Potštejn a Rychnov n/K-Klíček) malá část pedagogů neměla potřebnou kvalifikaci.

Všichni pedagogičtí pracovníci mateřských škol v řešeném území jsou ženy.

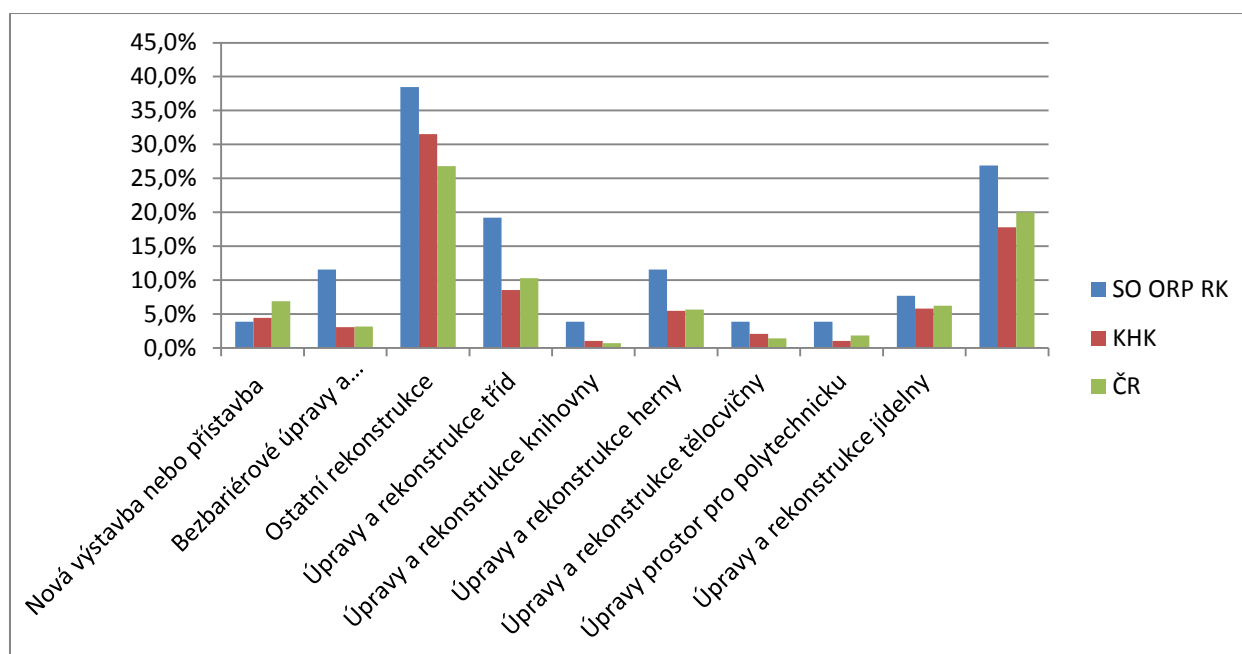
2.1.4.2.5 Vyhodnocení technického stavu a vybavenosti MŠ

Informace o technickém stavu a vybavenosti mateřských škol v území byly zjišťovány na základě dotazníkového šetření realizovaného MŠMT počátkem roku 2016. Některé odpovědi pak jsou doplněny osobní konzultací s pracovníky MŠ.

Dotazník obsahoval 10 položek, které se týkaly staveb a rekonstrukcí a 15 položek, které se týkaly vybavení MŠ. U každé položky bylo zjišťováno, zda byla uplatněna dotace z EU v letech 2010-2015, dále co plánují v letech 2016-2018 a 2019-2020. Podrobná data formou tabulky jsou v příloze, zde uvádíme základní zjištění na základě investic z EU v letech 2010-2015.

Níže jsou uvedeny grafy za Rychnovsko, které umožňují i srovnání s vyššími územními celky.

Graf 2 Podíl MŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušné stavby nebo rekonstrukce školy



Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Jediná mateřská škola v regionu využila dotaci na novou MŠ, resp. přístavbu stávající MŠ (Pěčín). Nicméně počet i velikost MŠ jsou v území optimální a až na výjimky (Vamberk, Synkov-Slemeno, Kvasiny) se nepředpokládají v tomto ohledu v příštích pěti letech změny.

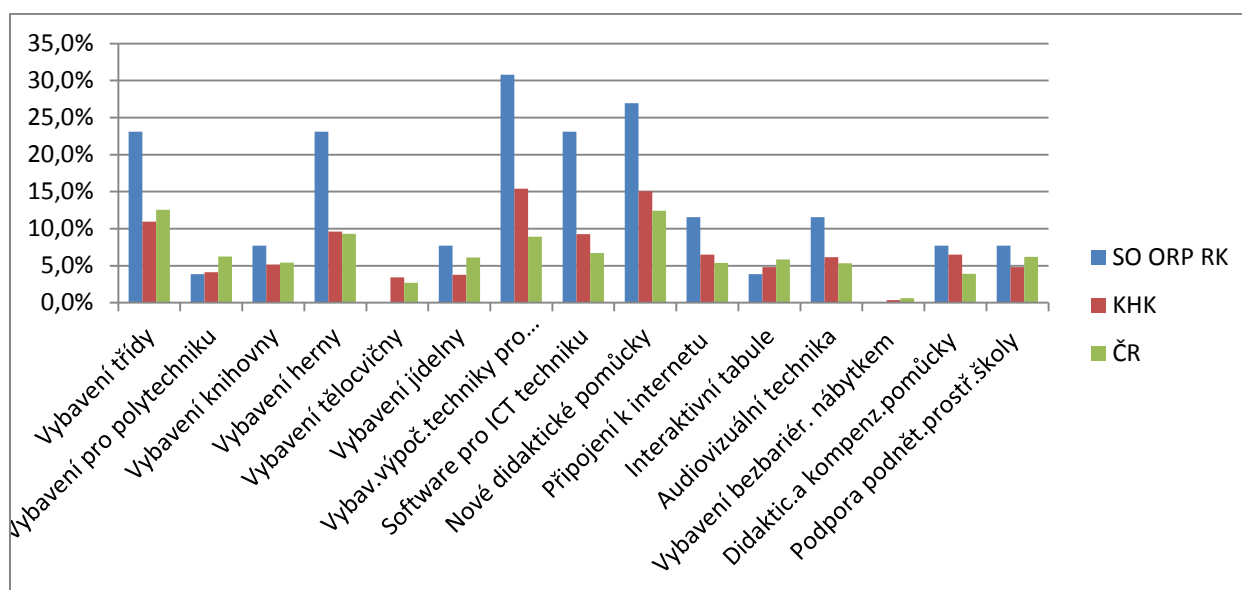
Tři MŠ získaly dotace na bezbariérové stavební úpravy a rekonstrukce (Rokytnice v Oh, Pěčín, Bartošovice v Oh). V rámci bezbariérovosti však jsou v MŠ velké rezervy, v současné době je bezbariérová pouze MŠ Láň v Rychnově n/K, která má speciální třídy. Velká část mateřských škol na Rychnovsku by se ráda v příštích letech do bezbariérových úprav pustila. Komplikuje jim to zastaralost a technická komplikovanost budovy a případné velké finanční zatížení.

Nejčastějšími dotacemi, které MŠ v posledních 5 letech prostřednictvím EU získaly, byly dotace do zateplení budov, resp. modernizací pláště budovy. Tyto dotace využila nadpoloviční většina MŠ. Většina MŠ tak má v současné době zateplení a modernizaci vnějšího pláště vyřešenou.

Poměrně potřebné jsou naopak nejrůznější úpravy a vybavení venkovního prostředí MŠ ve spojení s výukovými programy pro děti (zahrada, hřiště apod.). Část mateřských škol využila dotací z EU v posledních pěti letech, nicméně i tak více než tři čtvrtiny MŠ by rády v příštích letech tyto úpravy realizovaly. Často se jedná o investice, které jsou spojeny s výstavbou a úpravou venkovních učeben.

Jen malá část MŠ využila dotace z EU na stavební úpravy nejrůznějších vnitřních prostor (třídy, jídelny, herny, díly, tělocvičny, knihovny apod.). V příštích letech chtějí školy řešit spíše bezbariérovost, ostatní stavební úpravy plánují v menší míře. MŠ se v souvislosti s žádostí o dotace z EU obávají náročné administrativy.

Graf 3 Podíl MŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušného vybavení školy



Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Vybavenost MŠ v regionu je přibližně na průměrné úrovni. Jednotlivé školy využívaly v posledních pěti letech dotace zejména na vybavení kmenových tříd, heren, vybavení výpočetní technikou nebo pořízení nových didaktických pomůcek.

Přesto však je nutné vybavení neustále obnovovat a prakticky všechny MŠ uvažují v příštích pěti letech o doplnění vybavenosti. Nejvyšší poptávka je po nových didaktických pomůčkách, které chce zakoupit více než 80 % MŠ v regionu. Velký zájem je i o další vybavení tříd, heren, interaktivních tabulí a také o vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy (čtenářské koutky apod.). Je potřeba umožnit dětem osobnostní rozvoj, reflektovat aktuální moderní dobu a její potřeby.

Zcela chybí vybavení pro děti ve věku mezi dvěma a třemi lety.

2.1.4.2.6 **Součástí MŠ – jídelny, hřiště apod.**

Vlastní školní jídelnu má devět mateřských škol v území (Liberk, Rokytnice v Orlických horách, Solnice, Vamberk a Rychnovské MŠ – Sluníčko, Čtyřlístek, Klíček, Kytíčka a Láň). Dalších šest MŠ má svoji výdejnu (Bartošovice v O/h, Doudleby n/O, Potštejn, Skuhrov n/B a Voděradý). Ostatní MŠ v regionu mají jídelnu, která je součástí společného zařízení Základní škola a Mateřská škola.

Kapacita samostatných školních jídelen pro MŠ je 1 078 obědů a je dostatečná, v každé MŠ převyšuje kapacitu dětí. Kapacita výdejen v území je 257 obědů a přibližně odpovídá kapacitě MŠ, v nichž jsou zřizovány výdejny. Pouze v MŠ Potštejn je kapacita výdejn omezena na 25 obědů, přitom kapacita MŠ je vyšší - 37 dětí (při skutečném počtu dětí 35 ve školním roce 2014/2015).

Ostatní ŠJ jsou vyhodnoceny v rámci základních škol.

Všechny MŠ v území mají k dispozici vlastní zahradu nebo jiný prostor, kde mohou děti trávit venku část pobytu ve škole. Rovněž zde mohou pro děti uplatňovat environmentální výchovu. Vybavení zahrad většinou odpovídá potřebám MŠ, i když samy školy by rády využily dotace na další vybavenost. MŠ ve Vamberku má k dispozici pro děti vlastní bazén.

2.1.4.3 **Základní školy**

2.1.4.3.1 **Vývoj počtu ZŠ v území**

Jak bylo v úvodu uvedeno, na území MAP Rychnovsko se nachází 26 základních škol, z toho jsou dvě školy speciální. Polovina z těchto škol je úplných, tj. poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Ostatní školy poskytují vzdělání pouze na 1. stupni, z toho jedna škola (v Pěčíně) jen v 1.-4. ročníku.

Tab. 18 Vývoj počtu základních škol v území dle charakteru a úplnosti

Rok	Počet základních škol celkem	Běžné ZŠ	Speciální ZŠ	Úplné ZŠ	Neúplné ZŠ 1-5 ročník	Neúplné ZŠ 1-4 ročník
2010/2011	25	24	1	13	11	1
2011/2012	24	23	1	13	10	1
2012/2013	25	24	1	13	11	1
2013/2014	25	24	1	13	11	1
2014/2015	26	24	2	13	12	1
2015/2016	26	24	2	13	12	1

Pramen:

- 1) Školní roky 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 – Dokument Strategie území správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a regionální dopravy a její návaznosti (dále jen „Projekt ORP“);
- 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o základní škole)

Počet základních škol je rovněž víceméně stabilizovaný, od roku 2006 byla nově založena jedna škola (pokles počtu základních škol ve školním roce 2011/2012 je jen administrativní a je způsoben tím, že v uvedeném roce

zřizovala ZŠ v Orlickém Záhoří obec Deštné v Orlických horách, která leží ve správním obvodu ORP Dobruška). Poslední nově založenou školou je speciální ZŠ Neratov v Bartošovicích v Orlických horách, která působí od školního roku 2014/2015.

Zřizovatelem většiny základních škol je obec. Pouze u jedné základní školy (speciální) je zřizovatelem kraj, u dvou základních škol (z toho jedné speciální) je zřizovatelem soukromý subjekt. Jiný zřizovatel základní školy se v území nevyskytuje.

Tab. 19 Vývoj počtu základních škol na území MAP dle zřizovatele

Rok	Počet základních škol celkem	obec	kraj	církev	soukromá ZŠ
2010/2011	25	23	1	0	1
2011/2012	24	22	1	0	1
2012/2013	25	23	1	0	1
2013/2014	25	23	1	0	1
2014/2015	26	23	1	0	2
2015/2016	26	23	1	0	2

Pramen: Projekt ORP, Výkaz o základní škole

Níže jsou uvedeny základní informace o všech základních školách v regionu bez ohledu na jejich charakter. Ve všech obcích s výjimkou města Rychnov nad Kněžnou se nachází nejvýše jedna základní škola. V Rychnově n/K se nachází pět základních škol.

Tab. 20 Přehled všech základních škol v regionu

Obec	Název školy	Charakter školy	Zřizovatel
Bartošovice v Orlických horách	Základní škola speciální Neratov	speciální	soukromý subjekt
Bílý Újezd	Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd	běžná	obec
Černíkovice	Základní škola a Mateřská škola Černíkovice	běžná	obec
Doudleby nad Orlicí	Základní škola a Mateřská škola Doudleby n/O	běžná	obec
Javornice	Základní škola a mateřská škola Javornice	běžná	obec
Kvasiny	Základní škola a Mateřská škola Kvasiny	běžná	obec
Lhoty u Potštejna	Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	běžná	obec
Lično	Základní škola a Mateřská škola, Lično	běžná	obec
Lukavice	Základní škola a Mateřská škola Lukavice	běžná	obec
Orlické Záhoří	Základní škola a Mateřská škola Orlické Záhoří	běžná	obec
Pěčín	Základní škola a mateřská škola Pěčín	běžná	obec
Potštejn	Základní škola a Mateřská škola, Potštejn	běžná	obec

Rokytnice v Orlických horách	Základní škola Rokytnice v Orlických horách	běžná	obec
Rybná nad Zdobnicí	Základní škola a mateřská škola Rybná n/Z	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola Rychnov n/K, Javornická	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola a mateřská škola Rychnov n/K, Roveň	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola Rychnov n/K, Masarykova	běžná	obec
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola Mozaika, o.p.s. Rychnov n/K	běžná	soukromý subjekt
Rychnov nad Kněžnou	Základní škola a Praktická škola, Rychnov n/K, Kolowratská	speciální	kraj
Skuhrov nad Bělou	Základní škola a Mateřská škola Skuhrov n/B	běžná	obec
Slatina nad Zdobnicí	Základní škola a Mateřská škola Slatina n/Zd	běžná	obec
Solnice	Základní škola Solnice	běžná	obec
Synkov-Slemeno	Základní škola a Mateřská škola Synkov-Slemeno	běžná	obec
Vamberk	Základní škola Vamberk	běžná	obec
Voděrady	Základní škola a mateřská škola, Voděrady	běžná	obec
Záměl	Základní škola a Mateřská škola, Záměl	běžná	obec

Pramen: Internetové stránky ZŠ

Základní škola se nachází ve 22 obcích řešeného území. Jedná se o stejné obce jako u mateřských škol, pouze v obci Liberk je jen mateřská škola a nikoliv základní, v Bartošovicích v Orlických horách je jen speciální škola.

2.1.4.3.2 Vývoj počtu žáků ZŠ v území

Zatímco počet škol zůstává víceméně neměnný, v souvislosti se vzrůstajícím počtem žáků v posledních třech letech se po předchozím poklesu mírně rozšířil počet jednotlivých tříd. Počet žáků však rostl rychleji než počet tříd (za posledních šest let se počet žáků v území zvýšil o 3,9 %), proto se zvýšil jak počet žáků na jednu školu, tak i mírně počet žáků v jedné třídě. Nyní tento počet dosahuje téměř 20 žáků.

Při srovnání s vyššími celky (kraj i Česká republika) vychází téměř stejné hodnoty v počtu dětí na jednu třídu. V rámci kraje a zejména ČR jsou však základní školy v regionu výrazně menší, v průměru mají jen cca šest tříd, tj. téměř o polovinu méně než v republice. Z toho vyplývá i mnohem nižší počet dětí v regionu Rychnovska v jedné škole.

Tab. 21 Vývoj počtu tříd a žáků ZŠ zřizovaných obcí

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na školu	Průměr na třídu
2010/2011	23	153	2 911	126,6	19,3
2011/2012	23	153	2 945	128,0	19,4
2012/2013	23	151	2 911	126,6	19,3
2013/2014	23	152	2 893	125,8	19,0

2014/2015	23	154	2 953	128,4	19,2
2015/2016	23	154	3 025	131,5	19,6

Pramen: Projekt ORP, Výkaz o základní škole

Značný rozdíl je mezi počtem žáků v běžných a speciálních třídách, jak ukazuje následující tabulka. Zatímco do běžných tříd chodí v průměru do jedné třídy 18,5 žáků (číslo je mírně nižší, proti předchozí tabulce, protože v této tabulce je započítána i běžná ZŠ Mozaika, která má však jiného zřizovatele a specifický charakter, kterým se blíží speciální škole), do obou speciálních škol v území chodí v průměru jen necelých osm žáků na jednu třídu. Nižší je průměrný počet žáků na jednu speciální školu, nicméně v území jsou dvě speciální školy s naprosto odlišným počtem žáků.

Tab. 22 Počet tříd a žáků všech ZŠ 2014/2015

Školní rok	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na školu	Průměr na třídu
Celkem	26	186	3 223	124,0	17,3
Běžné školy	24	166	3 067	127,8	18,5
Speciální školy	2	20	156	72,0	7,7
Speciální třídy v běžných školách	1	1	8	8,0	8,0

Pramen: Projekt ORP, Výkaz o základní škole

Z celkového počtu 3 067 žáků v běžných školách mělo ve školním roce 2014/2015 254 žáků zdravotní postižení. Tento počet zůstává v posledních letech přibližně konstantní.

2.1.3.3.3. Obsazenost ZŠ

Největší školy v regionu, pokud se týká počtu žáků, se nacházejí v Rychnově nad Kněžnou. Základní školy Masarykova a Javornická navštěvuje více než 500 žáků. Další velké školy s alespoň 200 žáky jsou ve Vamberku a v Solnici. Nejméně žáků ve školním roce 2014/2015 navštěvovalo školy v Orlických horách – do Bartošovic, resp. Orlického Záhoří chodilo jen 12, příp. 13 žáků.

Obě školy s největším počtem žáků měly zároveň i největší průměrný počet žáků v jedné třídě (24 a 23,1 žáků), následovaly je v pořadí další velké školy Rychnovska. Až na čtyři největší školy měly všechny ostatní v průměru méně než 20 žáků, což je průměrné číslo za celou republiku. Nejnižší počty žáků měly – jak už bylo naznačeno, obě speciální školy regionu a pak také nejmenší úplná základní škola na Rychnovsku (Voděradý) s průměrným počtem necelých devět žáků v jedné třídě.

Tab. 23 Počet tříd, žáků a kapacita všech ZŠ 2014/2015

Škola	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na třídu	Kapacita školy	Naplněnost školy
Bartošovice v Orlických horách	2	12	6,0	12	100,0

Bílý Újezd	2	35	17,5	40	87,5
Černíkovice	2	34	17,0	50	68,0
Doudleby nad Orlicí	9	178	19,8	300	59,3
Javornice	8	122	15,3	270	45,2
Kvasiny	3	36	12,0	70	51,4
Lhoty u Potštejna	6	84	14,0	130	64,6
Lično	2	29	14,5	40	72,5
Lukavice	2	26	13,0	38	68,4
Orlické Záhoří	1	13	13,0	15	86,7
Pěčín	1	23	23	30	76,7
Potštejn	2	38	19,0	57	66,7
Rokytnice v Orlických horách	10	185	18,5	400	46,3
Rybná nad Zdobnicí	2	25	12,5	32	78,1
Rychnov nad Kněžnou, Javornická	22	530	24,1	720	73,6
Rychnov n/K, Roveň	2	29	14,5	54	53,7
Rychnov n/K, Masarykova	25	575	23,0	772	74,5
Rychnov n/K, Mozaika, o.p.s.	9	95	10,6	145	65,5
Rychnov n/K, Kolowratská	18	142	7,9	145	97,9
Skuhrov nad Bělou	9	164	18,2	280	58,6
Slatina nad Zdobnicí	9	124	13,8	180	68,9
Solnice	12	265	22,1	380	69,7
Synkov-Slemeno	1	16	16,0	21	76,2
Vamberk	15	336	22,4	475	70,7
Voděrády	9	78	8,7	128	60,9
Záměl	2	29	14,5	41	70,7
Celkem	185	3 223	17,4	4 825	66,8

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty. Kapacita školy – Rejstřík škol a školských zařízení (viz <http://rejskol.msmt.cz/>)

Naplněnost základních škol v regionu Rychnovska je mnohem nižší než škol mateřských, i když v posledních letech se mírně zvyšuje. K 30. září 2013 byla totiž naplněnost přibližně o dva procentní body nižší, než ve školním roce 2014/2015, kdy byla přibližně dvoutřetinová. Volných míst tak ve všech základních školách území bylo více než 1 600.

Mezi jednotlivými školami však byly značné rozdíly. Nejvyšší naplněnost měly obě speciální školy, kde nebylo buď vůbec žádné volné místo, příp. pouze 3 volná místa v ZŠ Rychnov n/K - Kolowratská. Všechny ostatní školy již měly rezervu alespoň 10 %, relativně nejméně Bílý Újezd a Orlické Záhoří.

Na druhé straně dvě školy (Rokytnice v Orlických horách a Javornice) neměly kapacitu školy naplněnou ani z poloviny. U obou je to způsobené vysokou kapacitou zařízení vzhledem k velikosti obce a současnému osídlení území.

2.1.4.3.3 Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

V sezoně 2014/2015 bylo ve všech ZŠ Rychnovska zaměstnáno 488 pracovníků, z toho více než dvě třetiny působily v pedagogických profesích. Vzhledem k tomu, že ne všichni pracovníci měli plný pracovní úvazek, počet pracovníků přepočtených na celé jedno pracovní místo činil 302,4. Počet pedagogických pracovníků se v posledních letech jen nepatrně zvýšil.

Jeden přepočtený pedagogický pracovník (což je jak učitel, tak např. vychovatel školní družiny) měl na starosti v průměru téměř 11 žáků. Tento počet je dlouhodobě stabilní, před pěti, ale i 10 lety byl podobný.

Tab. 24 Počet pracovníků v ZŠ

Škola	Počet všech pracovníků ZŠ	Počet pedagogických pracovníků ZŠ	Přepočtený počet pedagogických pracovníků	Počet žáků na 1 přepočteného pedagoga
Bartošovice v Orlických horách	11	4	4,0	3,0
Bílý Újezd	6	3	3,0	11,7
Černíkovice	8	4	3,2	10,6
Doudleby nad Orlicí	26	14	13,5	13,2
Javornice	23	14	12,8	9,5
Kvasiny	8	5	4,0	9,0
Lhoty u Potštejna	15	11	8,3	10,1
Lično	8	4	3,3	8,8
Lukavice	7	4	3,1	8,4
Orlické Záhoří	5	3	2,0	6,5
Pěčín	7	4	3,2	7,2
Potštejn	10	5	4,1	9,3
Rokytnice v Orlických horách	33	21	19,0	9,7
Rybná nad Zdobnicí	6	3	3,2	7,8
Rychnov nad Kněžnou, Javornická	50	39	39,0	13,6
Rychnov n/K, Roveň	7	4	4,0	7,3
Rychnov n/K, Masarykova	51	40	40,0	14,4

Rychnov n/K, Mozaika, o.p.s.	14	13	12,6	7,5
Rychnov n/K, Kolowratská	55	50	30,0	4,7
Skuhrov nad Bělou	22	15	14,1	11,6
Slatina nad Zdobnicí	21	14	14,0	8,9
Solnice	33	23	21,0	12,6
Synkov-Slemeno	5	4	1,9	8,4
Vamberk	31	25	25,0	13,4
Voděradý	19	12	11,1	7,0
Záměl	7	4	3,0	9,7
Celkem	488	342	302,4	10,7

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Největší počet pedagogických pracovníků měly rychnovské ZŠ – Masarykova a Javornická. Nadprůměrný počet pedagogických pracovníků zaměstnávala i ZŠ Kolowratská rovněž v Rychnově n/K. V této škole je však velký počet pedagogických pracovníků dán charakterem školy – výrazná část z těchto pracovníků působí jako asistenti žáků. Naproti tomu v ZŠ Synkov-Slemeno nepůsobili ani dva pedagogové (v přepočtu na 1 celý pracovní úvazek). Podobně na tom byli i v ZŠ Orlické Záhoří.

Poměrně velký rozptyl je i mezi počty žáků, kteří připadají na 1 pracovníka. Je přirozené, že výrazně nejmenší počet žáků na 1 pracovníka připadá v obou speciálních školách – Bartošovice a Kolowratská. Poměrně nízký počet žáků na jednoho pedagoga mají obecně malé školy s pouze 1. stupněm výuky. Proti tomu na velkých školách v největších městech Rychnovska musí stačit na stejný počet žáků až o polovinu méně pedagogů.

Dle dostupných informací většina ZŠ má všechny pedagogické pracovníky s odpovídající kvalifikací, v šesti základních školách (Orlické Záhoří, Potštejn, Doudleby n/O, Lično, Rychnov n/K-Javornická, Rychnov n/K-Kolowratská a Solnice) menší část pedagogů neměla potřebnou kvalifikaci.

Z celkového počtu pedagogických pracovníků bylo 51 (14,9 %) mužů. Vůbec nejvíce jich působil v Orlickém Záhoří (dvě třetiny), přibližně třetina mužů pracovala ve školách ve Skuhrově n/B a ve Voděradech. V 11 školách však mezi pedagogickými pracovníky nebyl žádný muž.

2.1.4.3.4 Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání

2.1.4.3.4.1 Odklady dětí do škol

Jednou z charakteristik současného školství, která se v minulosti téměř nevyskytovala, je trend odkládání nástupu do povinné školní docházky. I nadále většina dětí, která dosáhne do 31. srpna 6 let, nastoupí 1. září do 1. třídy základní školy. Část dětí má však z nejrůznějších důvodů odklad školní docházky. V území MAP Rychnovsko nenastoupilo ve školním roce 2014/2015 do 1. třídy 62 dětí, které dosáhly věku šest let. Podíl dětí, které měly odklad školní docházky, tak v území činil necelých 15 %.

Ve srovnání s celostátními údaji se jedná o mírně podprůměrný podíl, neboť v celé republice měla odklad povinné školní docházky téměř pětina dětí. Trend odkladu povinné školní docházky začal narůstat již počátkem

90. let, maxima dosáhl kolem roku 2005, kdy mělo odklad dokonce každé čtvrté dítě. Od té doby podíl dětí s odkladem školní docházky každoročně mírně klesá, nicméně stále je relativně vysoký.

Tab. 25 Počet žáků v 1. třídě v území MAP

Školní rok	Celkem	v tom s odkladem školní docházky	% odkladu školní docházky
2014/2015	424	62	14,6

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Cílem státní politiky je tento podíl dále snižovat, optimální procento dětí s odkladem školní docházky je podle odborníků cca 2 % (např. na Slovensku se tento podíl nyní pohybuje kolem 8 %). Mělo by platit tvrzení, že škola má být připravena na dítě, nikoli dítě na školu. Omezení četnosti odkladů si MŠMT slibuje od zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání, které nastane v září 2017.

Pokud se týká pedagogů mateřských škol (ředitelky, učitelky), názory na povolování odkladů školní docházky pro děti se různí.

Nejčastější impuls odkladu školní docházky vychází od rodičů, relativně často dávají první doporučení nejrůznější instituce – ať už mateřská škola, pedagogicko-psychologická poradna, lékař nebo základní škola při zápisu dítěte. Nejvýznamnějším důvodem odkladu hraje věk – nejčastěji o něm uvažují rodiče dětí narozených během prázdninových měsíců. Při žádosti o odklad musejí rodiče předložit doporučení školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo psychologa.

2.1.4.3.4.2 Vývoj počtu absolventů, kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali vzdělání

Ve školním roce 2014/2015 ukončilo základní vzdělání 309 žáků z území, z toho téměř 99 % úspěšně. Čtvrtina z těchto žáků byla přijata na gymnázia, většina z nich na čtyřletá po 9. třídě, část z nich pak na osmiletá po 5. ročníku ZŠ.

Tab. 26 Počet žáků, kteří vycházejí ze školy 2014/2015

Školní rok	Celkem	Z toho úspěšně	Přijati na gymnázium ročníku z 9.	Přijati na gymnázium ročníku z 5.	Přijati na ostatní školy
Absolutně	309	304	55	22	232
V %	100	98,6	17,8	7,1	75,1

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Poměrně velké rozdíly v podílu přijatých žáků na gymnázia panují mezi jednotlivými školami v regionu (v některých případech je to i více než polovina žáků). Počty přijatých žáků z jednotlivých základních škol se však poměrně dost liší i v jednotlivých letech.

2.1.4.3.4.3 Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve školním roce 2014/2015 navštěvovalo základní školy 504 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Jejich zastoupení v jednotlivých školách bylo značně rozdílné. Do obou speciálních škol v území chodili dle očekávání pouze žáci se SVP. Více než pětina žáků se SVP docházela do ZŠ Mozaika v Rychnově, do ZŠ Voděrady a také do ZŠ Rybná nad Zdobnicí. Ostatní školy měly méně žáků s SVP. Pouze ve dvou školách v území v uvedeném školním roce nezaznamenali žádné žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (Synkov-Slemeno a Záměl).

Tab. 27 Žáci se SVP v území MAP

Školní rok	Žáci se SVP celkem	Žáci se SVP ve speciál. školách	Podíl žáků se SVP (%)	Podíl žáků se SVP (%) – běžné školy	Podíl žáků se SVP (%) – speciální školy
2014/2015	504	154	15,6	10,9	100

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření a výpočty

Většina žáků se SVP měla tzv. vývojové poruchy učení. V běžných školách měli dle závěrečné zprávy pouze jednoho žáka s mentálním postižením. Ostatní žáci s lehkým, středně těžkým či těžkým mentálním postižením, kombinovaným postižením nebo autismem navštěvují speciální ZŠ Kolowratská v Rychnově n/K a ZŠ v Bartošovicích v O/h. V posledních letech narůstá počet dětí s logopedickými vadami.

Mimořádně nadané děti se většinou neevidují. V závěrečných zprávách škol se proto většinou neobjevovaly, pouze jeden žák v jedné škole.

Většina základních škol v území není zcela bezbariérová. Školy plánují bezbariérové úpravy, zvláště pokud budou žádat o dotaci. Z mateřských škol je plně bezbariérová MŠ Láň v Rychnově n/K. V některých školách (např. ZŠ Javornická v Rychnově n/K - nová budova, ZŠ Rokytnice v Orl. h.) jsou bezbariérové třídy, takže je možné, aby je navštěvovali žáci se zdravotním postižením. Případné problémy jsou řešitelné drobnými stavebními úpravami.

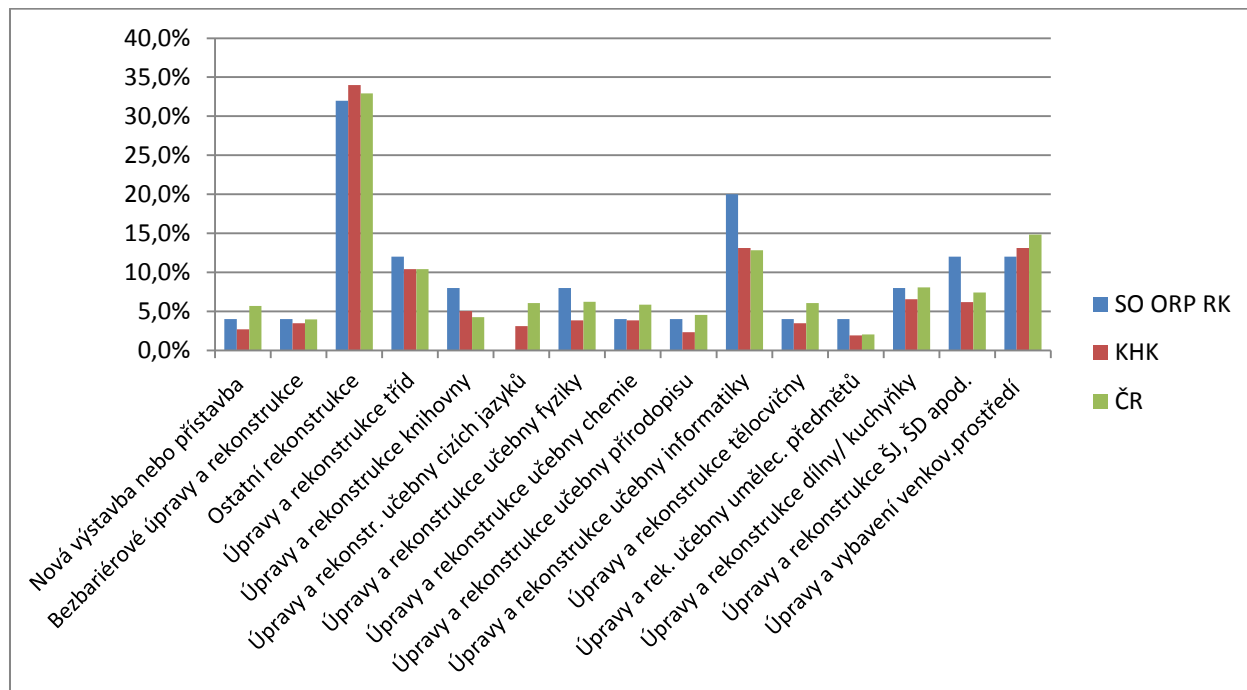
2.1.4.3.5 Zhodnocení technického stavu a vybavenosti ZŠ

Informace o technickém stavu a vybavenosti základních škol v území byly zjišťovány na základě dotazníkového šetření realizovaného MŠMT počátkem roku 2016. Některé odpovědi pak jsou doplněny osobní konzultací s pracovníky v ZŠ.

Dotazník obsahoval 15 položek, které se týkaly staveb a rekonstrukcí a 19 položek, které se týkaly vybavení ZŠ. U každé položky bylo zjišťováno, zda byla uplatněna dotace z EU v letech 2010-2015, dále co plánují v letech 2016-2018 a 2019-2020. Podrobná data formou tabulky jsou v příloze, zde uvádíme základní zjištění na základě investic z EU v letech 2010-2015.

Níže jsou uvedeny grafy za Rychnovsko, které umožňují i srovnání s vyššími územními celky.

Graf 4 Podíl ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušné stavby / rekonstrukce školy



Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Podobně jako u MŠ, jediná základní škola v regionu využila dotaci na novou ZŠ, resp. přístavbu stávající ZŠ (společná ZŠ a MŠ Pěčín). I u ZŠ je jejich počet stabilní a v příštích letech se ani vzhledem k demografickému vývoji nepředpokládají zásadnější změny. Přístavby plánují 4 ZŠ (Potštejn, Synkov-Slemeno, Kvasiny a také speciální ZŠ Neratov v Bartošovicích).

Kromě ZŠ Pěčín neproběhly pouze s pomocí dotace v žádné ZŠ bezbariérové úpravy. V příštích letech by bezbariérové úpravy chtěly podnikat ZŠ ve Vamberku, Kvasinách a Orlickém Záhoří, v dalších 2-3 letech pak většina ZŠ na Rychnovsku.

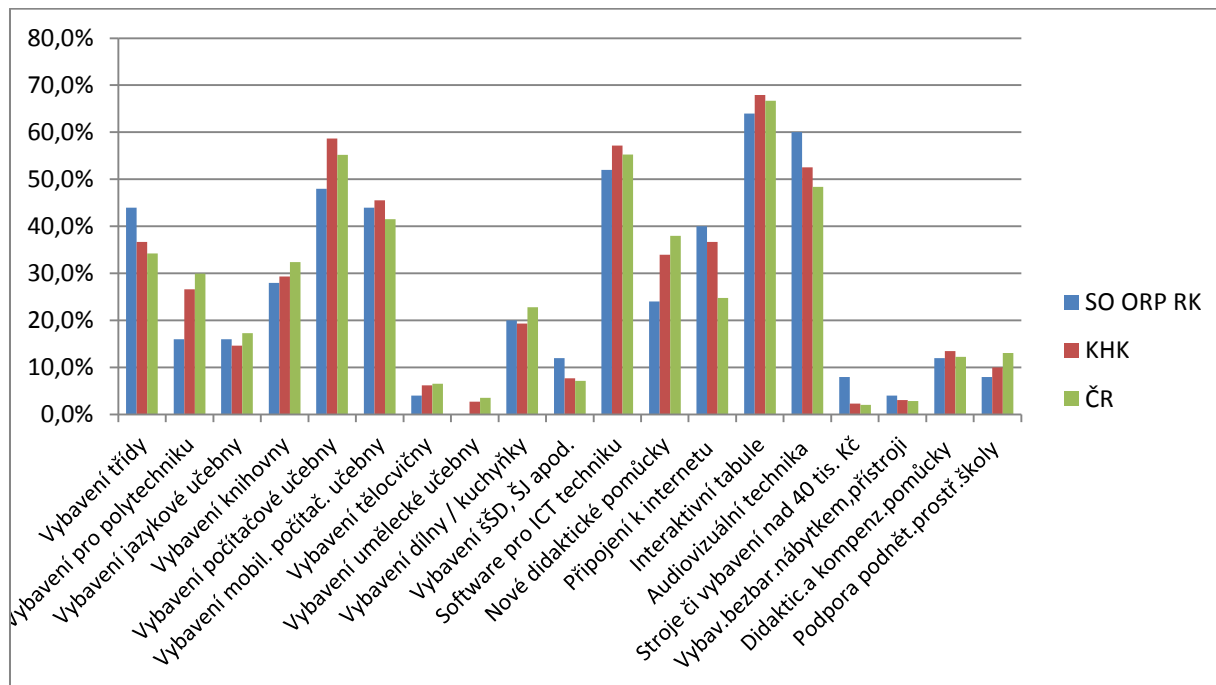
Nejvíce základních škol (přibližně třetina z celkového počtu ZŠ v území) využilo v letech 2010-2015 dotace na zateplení budov a opravy vnějšího pláště a tyto opravy jsou většinou již hotovy, takže je v příštích letech plánuje jen malá část škol.

Dotace na ostatní stavební úpravy základní školy využívaly jen minimálně, jednalo se vždy jen o několik málo škol. Je znát, že mnoho škol předpokládá stavební úpravy v příštích letech.

Jednoznačně nejvíce žádané jsou stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy (hřiště, zahrady, učebny v přírodě apod.), které by ráda uskutečnila v příštích pěti letech téměř každá ZŠ v regionu, většinou však až v letech 2019-2020.

Dále školy předpokládají stavební úpravy kmenových tříd a také učeben informatiky. Úpravy ostatních odborných učeben v příštích pěti letech plánuje méně škol.

Graf 5 Podíl ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly z EU do příslušného vybavení školy



Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Mnohem více byly využívány v posledních letech dotace do vybavení základních škol.

Přibližně polovina škol získala dotace na vybavení kmenových tříd (Černíkovice, Javornice, Kvasiny, Lukavice, Pěčín, Potštejn, Rychnov n/K Javornická a Masarykova, Rokytnice, Slatina, Vamberk a Voděradý) a ještě častěji byly čerpány dotace, které souvisely s informačními technologiemi (vybavení počítačových učeben, software pro ICT techniku, interaktivní tabule, audiovizuální technika). Dotaci alespoň na některé z těchto vybavení využila prakticky každá škola.

Mnoho škol předpokládá doplnění vybavenosti i v dalších kategoriích, které dosud nebyly příliš využívány – jedná se např. o kompenzační/speciální pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy.

Necelá polovina škol (Černíkovice, Kvasiny, Lukavice, Rychnov n/K Javornická a Roveň, Rokytnice, Rybná a Vamberk) by ráda rovněž nakoupila vybavení do tělocvičen. Dotace na tato zařízení nebyly v posledních letech vyhlašovány, školy nemohly žádat.

2.1.4.3.6 Součástí ZŠ

2.1.4.3.6.1 Jídelny

Celkový počet jídelen sloužících základním, ale i mateřským školám se v posledních letech neměnil. Nyní je v řešeném území 30 jídelen, z toho jich 9 patří k MŠ a zbylých 20 je určeno buď jen pro ZŠ, nebo pro společné zařízení ZŠ a MŠ. Rovněž je v území 8 výdejen, z toho ale jen dvě pro základní školy.

Ze 30 jídelen je 29 školních zařízení (spadají přímo pod základní či mateřskou školu), jedno zařízení provozuje soukromá organizace (jídelna ve Vamberku).

Stejně jako se zvyšuje počet žáků základních škol, roste i počet stravovaných žáků v jídelnách. Za poslední čtyři roky se zvýšil o cca 6 %. Kromě 4 441 žáků v území však jídelny navštěvují i ostatní strávníci, především učitelé a další pracovníci škol, ale i cizí strávníci. Celkový počet strávníků ve všech školních jídelnách v území tak přesahuje hodnotu 6 000.

O cca 7 % se v posledních 4 letech zvýšila i kapacita školních jídelen, celkově nyní činí 8 029 strávníků, z toho 6894 strávníků ve školních jídelnách pro ZŠ. Počet pracovníků školních jídelen však zůstal prakticky neměnný, pouze se nepatrně zvýšil počet pracovníků přepočtený na 1 pracovní úvazek. Ve školním roce 2015/2016 tak připadalo na jednoho přepočteného pracovníka školní jídelny více než 60 strávníků.

Tab. 28 Vývoj počtu jídelen (ZŠ i MŠ)

Školní rok	Počet školních jídelen	Počet výdejen	Počet stravovaných žáků	Kapacita kuchyně	Počet pracovníků ŠJ	Přepočtený počet
2012/2013	30	8	4 200	7 534	125	99,6
2013/2014	30	8	4 358		120	99,3
2014/2015	30	8	4 415		121	99,7
2015/2016	30	8	4 441	8 029	123	101,5

Pramen:

1) Školní rok 2012/2013 – Projekt ORP;

2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o činnosti zařízení školního stravování – školní jídelny a výdejny ŠJ)

Jednoznačně největší kapacitu má školní jídelna v Rychnově nad Kněžnou, která je společná pro několik základních i dalších škol ve městě. Její kapacita je 2 700 strávníků, má dvě budovy a v nich tři jídelny. Jídelna ve Vamberku má kapacitu 800 strávníků. Z jídelen, které jsou přímo při základních školách, má největší kapacitu školní jídelna v Rokytnici v Orlických horách (600 strávníků), dále následuje školní jídelna v Solnici (450 strávníků).

Jediné dvě obce v území, v nichž nejsou k dispozici školákům samostatné školní jídelny, jsou v Synkově-Slemeni a v Bartošovicích v O/h. Obědy jsou jim dováženy z jídelen sousedních obcí.

2.1.4.3.6.2 Školní družiny

Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům z jedné nebo několika základních škol podle vlastního vzdělávacího programu, který jim umožňuje výrazně se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. Školní družina slouží výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo školní vyučování.

Počet školních družin v České republice zůstává v posledních pěti letech stabilní – ve školním roce 2014/15 poskytovalo zájmové vzdělávání již 4 004 školních družin. Počet žáků zapsaných ve školních družinách v souladu se zlepšující se demografickou situací na prvním stupni základní školy roste. Ve školním roce 2014/15 stoupl počet zapsaných žáků ve školních družinách o cca 18 tisíc ve srovnání se školním rokem 2013/14. Podíl žáků ve školních družinách vztahený k počtu žáků 1. stupně meziročně stoupá a v posledních pěti letech překračuje hranici 50 % (57,0 % všech žáků 1. stupně v roce 2014/15 oproti 55,3 % v roce 2012/13).

Každá škola v území MAP provozuje jedno či více oddělení školní družiny. Družina slouží žákům 1. stupně v ranních a odpoledních hodinách, výjimečně je možná i pro žáky 2. stupně (pro dojíždějící). Počet oddělení ŠD je v posledních letech v území neměnný, mírně se však zvyšuje počet dětí ve školní družině a tím i naplněnost v jednom oddělení. V sezóně 2015/2016 docházelo do jednoho oddělení školní družiny na Rychnovsku v průměru více než 27 žáků.

Kapacita ŠD je využita téměř kompletně, pohybuje se kolem 97 %. V 16 základních školách ze 26 v území je kapacita využita do posledního místa, v ostatních mají pouze několik málo volných míst. Výjimkou je ZŠ v Doudlebách n/O, kde je kapacita ŠD využita pouze z 60 %.

Tab. 29 Vývoj počtu školních družin (pouze školy ve vlastnictví obce)

Školní rok	Počet oddělení školní družiny	Počet zapsaných účastníků	Kapacita ŠD	Počet ped. pracovníků	V tom vychovatelů
2012/2013	36	920	.	40	38
2013/2014	36	955	.	45	38
2014/2015	36	983	1 016	46	41
2015/2016	36	985	1 016	50	47

Pramen:

- 1) Školní rok 2012/2013 –Projekt ORP;
- 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2016 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o školní družině – školním klubu)

Počet pedagogických pracovníků i samotných vychovatelů ve ŠD se v posledních čtyřech letech zvyšoval, a to ještě výraznějším tempem, než počet žáků. Ve školním roce 2015/2016 na jednoho vychovatele v ŠD připadalo v průměru 21 žáků.

Ve dvou ZŠ v území mají pro žáky rovněž školní kluby - jedná se o ZŠ ve Skuhrově nad Bělou a Slatině nad Zdobnicí.

Školní kluby podobně jako školní družiny jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání a poskytují zájmové vzdělávání žákům jedné nebo několika škol podle vlastního školního vzdělávacího programu, vycházejíce ze zájmů a potřeb jednotlivých žáků. Od školní družiny se klub liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je totiž určena přednostně žákům druhého stupně základní školy. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny.

V celé ČR existuje přibližně 550 školních klubů.

2.1.4.3.6.3 Sportovní zařízení

Níže uvedená tabulka znázorňuje přehled základních škol a sportovních zařízení, která mohou využívat. Naprostá většina škol má vlastní tělocvičnu a buď vlastní hřiště, nebo mají možnost využití hřiště jiného vlastníka (obec, Sokol, apod.)

Tab. 30 Sportovní zařízení škol

Škola	Tělocvična	Hřiště	Ostatní
Bartošovice v Orlických horách	Ano - vlastní	Ne	
Bílý Újezd	Ano - vlastní	Ano - obec	
Černíkovice	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Doudleby nad Orlicí	Ano - vlastní	Ano - obec	
Javornice	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Kvasiny	Ne (Solnice)	Ano - vlastní	
Lhoty u Potštejna	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Lično	Ano - vlastní	Ano - Sokol	
Lukavice	Ano - vlastní	Ano - obec	
Orlické Záhoří	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Pěčín	Ne (ve výstavbě)	Ano - obec	
Potštejn	Ano - Sokol	Ano - Sokol	
Rokytnice v Orlických horách	Ano - vlastní	Ano - vlastní	sauna
Rybná nad Zdobnicí	Ano - obec	Ano - obec	
Rychnov nad Kněžnou, Javornická	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Rychnov n/K, Roveň	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Rychnov n/K, Masarykova	Ano - vlastní	Ano - obec	
Rychnov n/K, Mozaika, o.p.s.	Ne, využívají zařízení sousedních škol		
Rychnov n/K, Kolowratská	Ano - vlastní	Ne	
Skuhrov nad Bělou	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Slatina nad Zdobnicí	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Solnice	Ano - vlastní	Ano - vlastní	

Synkov-Slemeno	Ne	Ano - vlastní	
Vamberk	Ano - vlastní	Ano - vlastní	
Voděrady	Ano - vlastní	Ano - obec	sauna, bazén
Záměl	Ano - vlastní	Ano - vlastní	

Pramen: Závěrečné zprávy škol, vlastní šetření

Vlastní tělocvičnu nemají k dispozici čtyři základní školy v regionu (Kvasiny, Pěčín, Rychnov n/K Mozaika a Synkov-Slemeno). Tyto školy využívají tělocvičny v nedalekých sousedních školách, případně zamýšlejí tělocvičnu postavit. Hřiště (vlastní či jiné) mají k dispozici všechny běžné základní školy v území. Další dvě školy mají saunu, jedna i bazén.

2.1.4.3.7 **Komunikace škol s veřejností**

Komunikace s veřejností, zejména pak s rodiči dětí a žáků probíhá nejrůznějšími způsoby. Vzhledem k tomu, že v území převládají zejména malé školy s nižšími počty žáků, je dominantním způsobem komunikace s veřejností osobní setkávání individuálně s rodiči. Takový způsob jednoznačně převládá v mateřských školách, ale i ve většině základních škol (zejména malotřídních).

V mateřských školách kromě každodenního kontaktu s rodiči probíhají zpravidla jednou za rok schůzky rodičů, v základních školách probíhají třídní schůzky většinou 2-4x ročně. Mimoto mají ve většině škol ve vyhrazených dnech učitelé buď pravidelné konzultační hodiny, nebo možnost individuálně si sjednat schůzku, kde rodičům poskytují informace o prospěchu i chování žáků.

Školy mají vlastní webové stránky, které pravidelně aktualizují a informují veřejnost o dění ve škole (pouze ZŠ a MŠ Orlické Záhoří své stránky nemá, jedná se o velmi malou školu, všechny zásadní informace se k rodičům mohou dostat ústně). V případě potřeby jsou pak rodiče informováni telefonicky či e-maily.

Před zápis do 1. tříd základních škol probíhají dny otevřených dveří, kde se rodiče i jejich děti mohou podrobněji seznámit s příslušnou školou i způsobem výuky. Školy rovněž nabízejí rodičům spolupráci při různých školních i mimoškolních akcích.

Školy v řešeném území využívají i další možnosti komunikace, ať už místní tisk, zpravodaj města nebo obce, která je zřizovatelem školy, některé ZŠ mají i vlastní vývěsky. Škola v Doudlebách n/O vydává 1x za dva měsíce vlastní časopis.

2.1.4.4 **Základní umělecké vzdělávání**

Základní umělecké vzdělávání patří v České republice podobně jako mateřské nebo základní školství pod formální vzdělávací systém - vede k dosažení určitého stupně vzdělání doloženého certifikátem, např. vysvědčením nebo diplomem.

Na území MAP Rychnovska je zřízena pouze jedna základní umělecká škola (ZUŠ), a to přímo v Rychnově nad Kněžnou. Zřizovatelem školy je obec. Ve Vamberku je dále odloučené pracoviště ZUŠ F. I. Tůmy, které má sídlo v Kostelci nad Orlicí ve stejnojmenném správním obvodu ORP. Do pracoviště ve Vamberku dochází 60 žáků (z toho 46 v hudebních oborech a 14 ve výtvarném oboru), pracuje zde 7 pedagogů.

Tab. 31 Vývoj počtu ZUŠ v území a jejich charakteristiky³⁾

Školní rok	Počet ZUŠ	Počet žáků	Počet pracovníků absolutně	Počet pracovníků přepočtený
2012/2013	1	.	27	20,4
2013/2014	1	720	27	20,4
2014/2015	1	770	26	20,5
2015/2016	1	763	30	21,3

¹⁾ Do dat není započteno pracoviště ZUŠ Kostelec n/O ve Vamberku.

Pramen:

- 1) Školní rok 2012/2013 –Projekt ORP;
- 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o základní umělecké škole)

Počet žáků v ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou v posledních letech kolísá kolem hodnoty 750 žáků. V ZUŠ působilo ve školním roce 2015/2016 celkem 30 pracovníků, kteří měli 21,3 přepočteného pracovního úvazku. Na jednoho přepočteného pracovníka ZUŠ tak připadá téměř 36 žáků.

Kapacita ZUŠ v Rychnově n/K je dle aktuálního Rejstříku škol a školských zařízení 800 žáků a je naplněna z více než 95 %.

Tab. 32 Vývoj počtu žáků ZUŠ podle oborů ¹⁾

Školní rok	Počet žáků	Taneční obory	Výtvarné obory	Literárně dramatické obory	Hudební obory
2013/2014	720	109	99	82	430
2014/2015	770	122	110	82	456
2015/2016	763	121	108	89	445

¹⁾ Do dat není započteno pracoviště ZUŠ Kostelec n/O ve Vamberku.

Pramen:

- 1) Školní rok 2012/2013 –Projekt ORP;
- 2) Školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 - Výkaz o základní umělecké škole

V ZUŠ probíhá výuka v tanečních, výtvarných, literárně dramatických a hudebních oborech. Největší počet žáků dlouhodobě navštěvuje hudební obory. Ve školním roce 2015/2016 tyto obory navštěvovalo více než 58 % všech žáků ZUŠ. Většina z nich měla individuální nebo skupinovou výuku v hudebních oborech, přibližně třetina měla tzv. kolektivní výuku. Zájem o další obory je pak přibližně vyrovnaný.

2.1.4.5 Neformální a zájmové vzdělávání

Neformální vzdělávání se uskutečňuje mimo formální vzdělávací systém a nevede k ucelenému školskému vzdělání. Jedná se o organizované výchovně vzdělávací aktivity mimo rámec zavedeného oficiálního školského systému, které zájemcům nabízí záměrný rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů, založených na

uceleném systému hodnot. Tyto aktivity bývají zpravidla dobrovolné. Organizátory jsou sdružení dětí a mládeže a další nestátní neziskové organizace (NNO), školská zařízení pro zájmové vzdělávání – především střediska volného času, vzdělávací agentury, kluby, kulturní zařízení a další.

2.1.4.5.1 Střediska volného času

Střediska volného času jsou školskými zařízeními, jejich posláním je motivovat, podporovat a vést děti, žáky, studenty, mládež, ale i dospělé k rozvoji osobnosti, k získávání a rozvoji klíčových a odborných kompetencí, zejména smysluplnému využívání volného času, a to širokou nabídkou činností v bezpečném prostředí, s profesionálním týmem pedagogů. Činnost středisek volného času se uskutečňuje ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřuje na konkrétní oblast zájmového vzdělávání.

Střediska nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnosti i pro dospělé či seniory. Organizují pravidelné zájmové útvary pro stálou skupinu účastníků (tzv. kroužky), podílejí se na organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků, a dále organizují otevřené dlouhodobé i jednorázové aktivity, kurzy a jiné vzdělávací akce, tábory, spontánní aktivity, otevřené kluby, výukové programy pro školy navazující na průřezová témata školních vzdělávacích programů, adaptační programy v rámci prevence sociálně patologických jevů a řadu dalších činností.

Věnují se často i komunitnímu plánování, participaci, prevenci, vzdělávání pedagogů atd. Většina středisek volného času se stala přirozeným centrem společenského života v obci. Zapojují se do různých regionálních, krajských, republikových i evropských projektů, organizují výměnné a zahraniční pobyty, a rovněž stáží pracovníků.

Ve školním roce 2014/15 existovalo v České republice 312 středisek volného času. Tato zařízení navštěvovalo 272 744 účastníků, z nichž největší podíl tvořili žáci (74,1 %) a děti (13,5 %). Počet účastníků každoročně roste, během posledních pěti let se zvýšil o 7,7 %.

Na území MAP Rychnovsko se nacházejí dvě střediska volného času (SVČ). V Rychnově nad Kněžnou je zřízeno Děčko – Dům dětí a mládeže, ve Vamberku je dům dětí a mládeže součástí ZŠ Vamberk. Celkový počet účastníků spíše mírně roste a ve školním roce 2015/2016 dosahoval 1 743 účastníků, z toho více než dvě třetiny dochází do SVČ v Rychnově n/K, necelá třetina pak do Vamberka

Z účastníků tvoří přibližně tři čtvrtiny žáci základních škol, zbylou část doplňují děti mateřských škol a ostatní účastníci.

Kapacity v zařízeních SVČ nejsou – na rozdíl od formálního vzdělávání - oficiálně stanovovány, nicméně dům dětí a mládeže v Rychnově nad Kněžnou uvádí „nejvyšší počet klientů zařízení“ ve výši 1 500.

Tab.33 Vývoj počtu středisek volného času v území a jejich charakteristiky*)

Školní rok	Počet SVČ	Počet účastníků	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet pracovníků absolutně	V tom interní
2012/2013	2	1 557	144	79	6
2013/2014	2	1 523	136	69	6
2014/2015	2	1 780	178	85	6

2015/2016	2	1 743	162	82	6
-----------	---	-------	-----	----	---

*) v území rovněž působí volnočasové středisko NELIN při ZŠ Solnice, které však není zařazeno do statistik

Pramen:

1) Školní rok 2012/2013 –Projekt ORP;

2) Školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 – Agregované výkazy pro MŠMT za SO ORP Rychnov n/K k 30. září příslušného roku (Výkaz o činnosti střediska volného času)

Počet zájmových kroužků závisí na možnostech obou SVCČ i okamžitém zájmu účastníků a vyvíjí se v souladu s počtem účastníků. V sezóně 2015/2016 v průměru navštěvovalo jeden zájmový útvar 11 účastníků (ve 162 kroužcích).

Většinu zaměstnanců obou SVCČ tvoří externí zaměstnanci, kteří vedou jednotlivé zájmové útvary (kroužky). Počet interních zaměstnanců je dlouhodobě neměnný (čtyři zaměstnanci v DDM v Rychnově n/K a dva zaměstnanci ve Vamberku).

2.1.4.5.2 Neziskové organizace zabývající se vzděláváním působící v území

Kromě středisek volného času se neformálním a zájmovým vzděláváním v území zabývají také další organizace. Z velké části se jedná o nestátní neziskové organizace působících v nejrůznějších oblastech lidské činnosti a vzdělávání nebo práce s dětmi a mládeží jim slouží jako doprovodná činnost. Kompletní výčet těchto organizací je velmi obtížné zjistit, protože jejich aktivita je různá, navíc neexistuje spolehlivá databáze či seznam těchto organizací.

Organizace a spolky, jejichž doprovodnou činností je i vzdělávání či výchova dětí a mládeže, působí ve většině obcí v území. Jejich počet podle obcí je uveden níže v tabulce.

Tab. 34 Přehled neziskových organizací podle oborů a obcí

Obec	SDH	Další organizace se zaměřením na:				Organizace celkem
		sport	přírodu	kulturu	ostatní	
Bartošovice v Orlických horách	1	1	1		1	4
Bílý Újezd	3	2	1			6
Byzhradec	1	2	2		1	6
Černíkovice	2	2	1			5
Doudleby nad Orlicí	1	7				8
Jahodov						0
Javornice	2	2	1			5
Kvasiny	1	4	2	1	1	9
Lhoty u Potštejna	1					1
Libel	1	1				2
Liberk	5		1			6
Lično	1	1	3			5
Lukavice	1	1	1			3
Lupenice	1	2	2		1	6

Orlické Záhoří	1		2			3
Osečnice	2	1	1			4
Pěčín	1	2	3		1	7
Potštejn	1	3	3	1	1	9
Rokytnice v Orlických horách	1	3	1	2		7
Rybná	1		1			2
Rychnov nad Kněžnou	6	10	4	2	2	24
Říčky						0
Skuhrov nad Bělou	3	1	1			5
Slatina nad Zdobnicí	1	3	2	1	1	8
Solnice	1	4	1	1	1	8
Synkov-Slěmeno			1	1		2
Třebešov	1	2	1	1		5
Tutleky		1	1	1		3
Vamberk	1	5		1		7
Voděrady	5	2	1	1		9
Záměl	1	1	4	1		7
Zdobnice	1					1
Obce celkem	48	63	42	14	10	177

Pramen: vlastní šetření v obcích

Kromě dvou nejmenších obcí v území působí alespoň jedna organizace či spolek v každé obci. Neaktivnější je sbor dobrovolných hasičů, který vyvíjí svoji činnost ve 28 z 32 obcí Rychnovska (v některých obcích, které mají více částí, působí i několik jednotek SDH).

Ve třech čtvrtinách obcí provozuje svoji činnost i nějaký sportovní oddíl – nejčastěji se jedná o TJ Sokol (17 obcí). Z jednotlivých sportů jsou neaktivnější fotbalisté (10 obcí) a stolní tenisté (8 obcí), na území však působí i hokejisté, tenisté, šachisté, nohejbalisté, motoristé (vše alespoň ve dvou obcích) a individuálně i představitelé některých dalších sportů.

Nadpoloviční většina obcí má i nějaký spolek, který se zaměřuje na aktivity související s přírodou. Jednoznačně na prvním místě jsou myslivci (23 obcí), v obcích se dále realizují i zahrádkáři (7), včelaři (5), rybáři, chovatelé a kynologové.

V některých obcích působí i kulturní organizace, nejčastěji se jedná o divadelní spolky (9 obcí), v několika dalších pak působí hudební skupiny. Další spolky a jiné neziskové organizace jsou již v území mnohem méně zastoupeny.

2.1.5 Předpokládaný vývoj počtu dětí do 15 let v řešeném území

Předpokládaný vývoj počtu dětí je zpracován za celé území MAP Rychnovska, tj. správní území ORP Rychnov n/K a obec Doudleby n/O. Práh prognózy byl stanoven na počátek roku 2025, aby obsahoval celé časové období realizace MAP s mírným přesahem několika let. Je vyhotoven za dvě věkové kategorie, a to děti mateřských škol a žáci základních škol.



K 1.1. 2016 se v řešeném území MAP nacházelo 5 523 dětí ve věku 0-14, které zde měly trvalé bydliště. Z této věkové skupiny bylo 1125 dětí v dokončeném věku 3-5 let, tj. přibližně počet dětí ve věku, ve kterém obvykle docházejí do mateřských škol a 3 283 dětí v dokončeném věku 6-14 let, tj. přibližně počet žáků ve věku povinné docházky do základních škol.

Tab. 35 Počet dětí ve věku 0-14 let v území MAP (1.1.2016)

věk	počet dětí	věk	počet dětí	věk	počet dětí	věk	počet dětí
0	368	4	372	8	366	12	354
1	378	5	358	9	380	13	346
2	369	6	402	10	324	14	338
3	395	7	385	11	388	0-14	5 523

Pramen: ČSÚ, Krajská pobočka v Hradci Králové

Jak bylo uvedeno v předchozích kapitolách, ve stejném období, tj. ve školním roce 2015/2016 chodilo do všech MŠ v území 1392 dětí a do ZŠ celkem 3025 žáků. Rozdíl mezi počtem dětí a žáků ve školách a skutečným počtem dětí daného věku je způsoben několika faktory - věk dětí dle docházky do škol není u každého u každého stejný (relativně velká část dětí má odklady školní docházky apod.) ne všechny děti, které zde žijí, docházejí do škol v území, nebo naopak, do školních zařízení v území dojíždějí i žáci mimo území Rychnovska.

V prognóze pro zjednodušení předpokládáme, že stejné vlivy budou působit i v následujících letech, proto budou pro každý rok upraveny počty dětí v mateřských školách i žáků v základních školách o koeficienty, které vycházejí pro školní rok 2015/2016 (u MŠ je hodnota koeficientu 1,24, tj. ve skutečnosti dochází do MŠ o cca čtvrtinu více dětí, než kolik jich je ve věku 3-5 let; u ZŠ je pak hodnota koeficientu 0,92).

Prognóza počtu dětí v MŠ do roku 2019 a žáků ZŠ do roku 2022 vychází z počtu již narozených dětí a provádí se pomocí posouvání jednotek věku do dalšího roku. S úmrtností v těchto věkových kategoriích není nutné vůbec uvažovat (z 1000 narozených dětí se věku 15 let dožije v průměru 996 chlapců a 997 dívek). Větší vliv samozřejmě bude mít migrace, nicméně pro území jako celek ji nezahrnujeme do výpočtu (za celý Královéhradecký kraj předpokládá prognóza ČSÚ v příštích letech minimální saldo migrace). Výsledky migrace se projeví spíše lokálně v některých MŠ či ZŠ.

Při prognóze do dalších let po roce 2019, resp. 2022 bylo nutné nejprve odhadnout počty narozených dětí. Ty byly stanoveny na základě vývoje počtu narozených dětí v území v posledních letech, současné věkové struktury a prognózy ČSÚ z r. 2014. Prognóza byla zpracovaná za jednotlivé kraje, v rámci řešeného území je předpokládáno stejné chování jako v celém Královéhradeckém kraji. Počet narozených by se měl do r. 2021 každoročně snižovat přibližně o 1-2 %. Po výpočtu narozených dětí bylo pokračováno stejnou metodou, jaká byla popsána (posouvání věkových skupin).

Výsledky

Počet dětí v mateřských školách bude v souvislosti se zvýšeným počtem narozených dětí v minulých letech ještě přibližně rok velmi mírně narůstat. Maxima by mělo být dosaženo ve školním roce 2017/2018, poté bude pravděpodobně již počet dětí postupně klesat. K největšímu poklesu by mělo dojít hned v následujícím roce 2018/2019, kdy se předpokládá pokles o 33 žáků, tj. o 2,4 procentního bodu ve srovnání s předchozím rokem. Na prahu prognózy by mělo v území žít dle výpočtu 1053 dětí ve věku 3-5 let (do MŠ by mělo docházet 1 303 dětí), což je o 6,4 % méně ve srovnání s počátkem roku 2016.

Tab. 36 Počet osob ve věku 3-14 let

Rok (1.1.)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
3-5 let	1 125	1 136	1 142	1 115	1 111	1 095	1 085	1 074	1 063	1 053
6-14 let	3 283	3 303	3 325	3 370	3 351	3 405	3 393	3 392	3 369	3 325

Pramen: Podklady ČSÚ, vlastní výpočty Sdružení SPLAV, z.s.

Tab. 37 Počet dětí v MŠ a žáků v ZŠ

Školní rok	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Děti MŠ	1 392	1 406	1 413	1 380	1 375	1 355	1 343	1 329	1 316	1 303
Žáci ZŠ	3 025	3 043	3 067	3 105	3 088	3 177	3 126	3 126	3 104	3 064

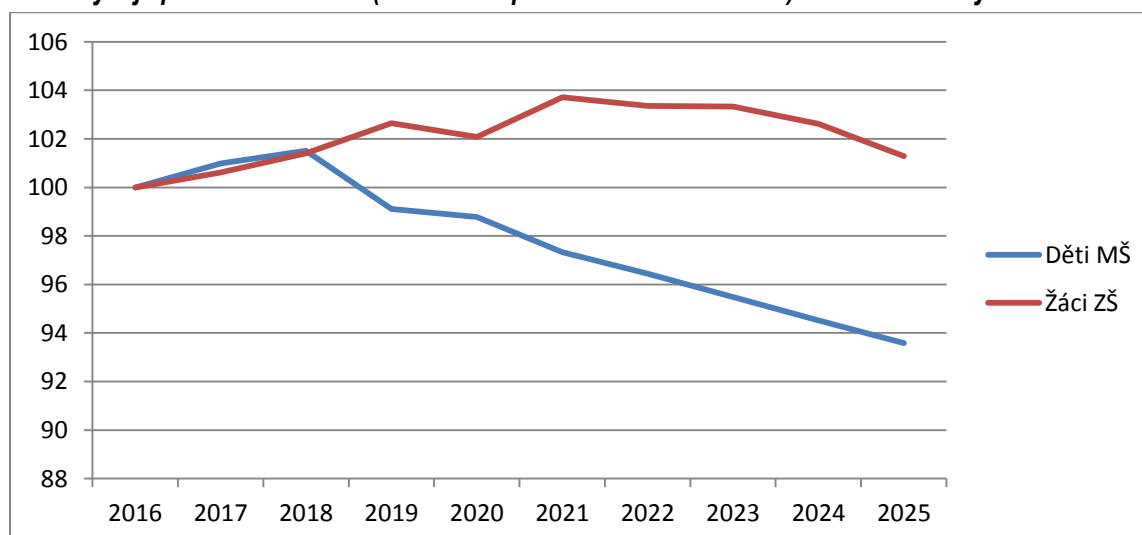
Pramen: Podklady ČSÚ, vlastní výpočty Sdružení SPLAV, z.s.

Tab. 38 Index vývoje počtu dětí 3-14 let

Rok (1.1.)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
3-5 let	100,0	101,0	101,5	99,1	98,8	97,3	96,4	95,5	94,5	93,6
6-14 let	100,0	100,6	101,4	102,7	102,1	103,7	103,4	103,3	102,6	101,3

Pramen: Podklady ČSÚ, vlastní výpočty Sdružení SPLAV, z.s.

Index vývoje počtu dětí 3-14 let (a zároveň i počtu dětí MŠ a žáků ZŠ) v území MAP Rychnovsko



Pramen: Podklady ČSÚ, vlastní výpočty Sdružení SPLAV, z.s.

Počet žáků v základních školách se bude zvyšovat ještě několik let, nárůst však nebude skokový, ale postupný, meziročně vždy max. o 1,5 %. Maximálního počtu dětí ve věku 6-14 let a tím i žáků v základních školách by mělo

být dosaženo ve školním roce 2020/2021 (ve srovnání se současným stavem se jedná o nárůst o 3,7 %). Po tomto roce by i na základních školách měl nastat obrat a počet žáků se začne pomalu snižovat. Na konci období by mělo být v území podle prognózy 3 325 dětí v uvedeném věku (do ZŠ by mělo chodit 3 064 žáků), což je stále o 1,3 % více než počátkem roku 2016.

Předpokládaný vývoj však bezesporu nebude rovnoměrný po celém území. Zejména ve školách v okolí průmyslové zóny Solnice-Kvasiny, ale i přímo v Rychnově n/K, kde velká část zaměstnanců průmyslové zóny trvale či přechodně bydlí, bude pravděpodobně v příštích 2-3 letech docházet k většímu nárůstu počtu dětí a tím i naplněnosti mateřských a základních škol, zatímco v dalších lokalitách bude zájem o školy nižší. Nicméně i přechodně zvýšený zájem o využívání škol a školních zařízení v exponovaných lokalitách by měl poptávku uspokojit a nelze předpokládat výstavbu dalších škol. Na druhé straně by nemělo docházet v příštích letech ani k zásadnímu úbytku počtu dětí, takže nepředpokládáme ani rušení stávajících škol.

2.1.6 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území, dojíždka a vyjíždka do škol

Data o vyjíždce a dojíždce (nejen) do škol mimo obec trvalého bydliště se zjišťují vždy při sčítání lidu, domů a bytů 1x za 10 let. Poslední sčítání, z něhož čerpáme data, proběhlo už v březnu 2011. Při tomto sčítání byla mj. zjišťována vyjíždka a dojíždka žáků a studentů do škol (úhrnem) a také zvlášť vyjíždka a dojíždka žáků ve věku do 14 let. Vzhledem k tomu, že na celkové dojíždce a vyjíždce do škol se z významné části podílejí studenti středních a vyšších škol, kteří by celkové výsledky výrazně zkreslovali, uvažujeme pouze vyjíždku a dojíždku žáku ve věku 6-14 let, tj. přibližně žáků základních škol (i když tato věková kategorie zahrnuje i studenty nižších ročníků víceletých gymnázií).

Vyjíždka a dojíždka do mateřských škol není centrálně statisticky sledována, je možné ji zjistit pouze místním šetřením. Byla tedy zjišťována v rámci jednotlivých návštěv škol v území. Pokud je v obci MŠ, ve velké většině případů do ní také dítě dochází. Existují určité výjimky, kdy rodiče vozí děti např. do mateřských škol v Rychnově n/K. Pokud v obci není MŠ, rodiče využívají školu v nedaleké sousední obci. Pro velkou část území Orlických hor je „střediskovou“ mateřskou školou MŠ v Rokytnici v O.h., kam dojíždějí rodiče s dětmi např. ze Zdobnice či Říček v O.h.

Vyjíždka do MŠ se odehrává převážně v rámci správního území ORP Rychnov n/K, i když podle šetření se vyskytly případy, že do území dojíždějí i děti z Opočna (do MŠ Solnice), Častolovic (Synkov-Slemeno) nebo i Polska (Orlické Záhoří).

Srovnání se staršími daty nemá smysl, neboť sčítání 2001 bylo hodnoceno podle trvalého pobytu, kdežto poslední sčítání 2011 bylo sledováno podle obvyklého pobytu, který se mnohem více blíží skutečnému bydlišti žáků. Při sčítání 2001 tak byla logicky mnohem vyšší míra dojíždkovosti a vyjíždkovosti.

Tab.39 Dojíždějící a vyjíždějící děti ve věku 6-14 let do škol mimo obec bydliště

	Dojíždějící děti		Vyjíždějící děti		Saldo dojíždky a vyjíždky
	absolutně	Podíl na celkové vyjíždce (%)	absolutně	Podíl na celkové vyjíždce (%)	
Dojíždějící a vyjíždějící celkem v území MAP	386	100,0	350	100,0	36
z a do jiných obcí v rámci okresu	371	96,1	329	94,1	42

z a do jiných okresů kraje	0	0,0	5	1,4	-5
z a do jiných krajů v ČR	15	3,9	16	4,5	-1

Pramen: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2011

V roce 2011 podle dat SLDB vyjíždělo v území MAP do škol mimo obec bydliště 350 žáků, tj. přibližně 12 % všech žáků, kteří v té době navštěvovali základní školu. Vzhledem k tomu, že v území MAP převládají obce střední a malé velikosti, se jedná o podíl poměrně nízký a tedy příznivý. Na druhou stranu je třeba konstatovat, že se jedná pouze o dojíždku mimo hranice správního území obce. V území MAP se vyskytuje poměrně dost obcí s několika částí či katastrálními územími v poměrně velké vzdálenosti od sebe (zejména pak na území Orlických hor). I z těchto částí je mnohdy složitá dojíždka do škol do části obce, ve které se nachází škola.

Pokud žáci vyjíždějí do jiné obce, v naprosté většině se jedná o sousední obce v malé vzdálenosti, jen nepatrné procento žáků vyjíždí mimo okres Rychnov nad Kněžnou. Kvůli poloze území MAP při hranici kraje je dokonce vyšší vyjíždka mimo kraj než v rámci Královéhradeckého kraje.

Do škol v území MAP dojíždělo ve stejné době 386 žáků z jiných obcí, opět v převážné většině z okresu Rychnov n/K. Pouze zlomek dětí dojížděl z jiných krajů, jednalo se především o školy na jihovýchodě území MAP při hranicích s Pardubickým krajem. Výrazně dojíždkové školy jsou obecně všechny základní školy, které poskytují kompletní základní vzdělání v 1.-9. ročníku, a také speciální školy.

Rozdíl mezi počtem dojíždějících a vyjíždějících žáků udává tzv. saldo dojíždějících a vyjíždějících. V území ORP dosahuje kladných hodnot (více dětí do škol v území dojíždí než z něj vyjíždí) ve výši 36 žáků. Kladné saldo je způsobené především tím, že se v území nachází okresní město Rychnov n/k, které stahuje i jak žáky do běžných základních škol, tak také existencí speciálních škol, do kterých ve větší míře dojíždějí žáci ze sousedních ORP okresu Rychnov n/K. Ve srovnání jiných okresních měst je Rychnov n/K spíše menším centrem, naprostá většina ostatních okresních měst má vyšší aktivní dojíždkové saldo.

2.1.7 Sociální situace v území MAP

2.1.7.1 Sociálně patologické jevy

Na území Rychnovska zatím nejsou patrné výrazné problémy s chováním dětí a žáků mateřských a základních škol, výskyt sociálně patologických jevů je také zatím relativně nízký. Většina škol však ve svých závěrečných zprávách neudává výskyt sociálně patologických jevů. Nicméně v posledních letech se počet těchto jevů i na Rychnovsku zvyšuje a začíná se objevovat i v nižších ročnících.

V mateřských školách se vyskytují jen v ojedinělých případech, v základních školách je jejich výskyt o něco vyšší, přesto však podprůměrný ve srovnání s jinými regiony. Místy se objevují sociálně patologické jevy v některých školách zejména na 2. stupni. Dle závěrečných zpráv škol se nejčastěji vyskytují občasné projevy vandalismu nebo záškoláctví, jen výjimečně pak šikana, případně další sociálně patologické jevy.

Zejména záškoláctví je v některých školách poměrně rozšířené, zvyšuje se počet neomluvených hodin. V některých případech však rodiče omlouvají problémové žáky.

Školy v řešeném území mají většinou zpracované tzv. Minimální preventivní programy, které jsou součástí školního vzdělávacího programu.

V rámci České republiky existují tato metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j. 21291/2010-28)

2.1.7.2 Výskyt sociálně vyloučené lokality

Dle internetové stránky http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html se na území MAP nachází jedna sociálně vyloučená lokalita, a to v Rychnově nad Kněžnou.

Jedná se o dva dvoupatrové cihlové domy, celkově s 22 byty (všechny 3. kategorie). Lokalita se nachází podél řeky, cca 10 min. chůze od náměstí, kde se nachází základní občanská vybavenost. Je součástí běžné zástavby, kolem ní jsou rodinné domky. Ostatní obyvatelé (sociálně nevyloučení) žijí v bezprostředním sousedství lokality. Stav domů je relativně slušný, chybí však část standardní výbavy domů. Topí se kamny na tuhá paliva a voda je ohřívána na kamnech. Sociální zařízení je společné na chodbě. Vlastníkem nemovitosti je obec.

Bydlí zde odhadem 100 obyvatel, z toho cca 90 % Romů. Mělo by se zde nacházet 46 % dětí do 15 let, 50 % obyvatel 16-60 let a jen 4 % lidí starších 60 let. Všichni obyvatelé lokality pravděpodobně mají nejvýše základní vzdělání. Míra nezaměstnanosti místních obyvatel činí odhadem 97 %, přitom v celém regionu je nezaměstnanost velmi nízká. Většina obyvatel tak je závislá na sociálních dávkách.

Školu navštěvuje 25 dětí z lokality, z toho jich 18 (více než 70 %) chodí do speciální školy. Detailnější informace o způsobech vzdělávání dětí a žáků v této lokalitě nebyly zjištěny.

2.1.7.3 Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu

Mateřské centrum Jája, Rychnov nad Kněžnou

Centrum nabízí volnočasové aktivity pro děti v předškolním věku a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Pořádá počítačové a jazykové kurzy pro rodiče i děti, workshopy, přednášky, kroužky pro děti. Zaměřuje se také na kurzy první pomoci a další.

MC Vamberecký Dráček o.s., Vamberk

Mateřské centrum nabízí volnočasové aktivity pro děti v předškolním věku a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Provozuje hernu, bazárek, cvičení, masáže miminek, organizuje nejrůznější pravidelné akce (výlety, přednášky apod.).

OS Brouček, Solnice

Mateřské centrum nabízí volnočasové aktivity pro děti v předškolním věku a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Pořádá workshopy, besedy a výlety, nabízí a zprostředkovává poradenství.

MS Rampušáček, Rokytnice v Orlických horách

Mateřské centrum nabízí volnočasové aktivity pro děti v předškolním věku a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Pořádají se zde pravidelné aktivity (malování, zpívání), součástí je herna.

Sbor Jednoty bratrské, Rychnov nad Kněžnou



Rodinné centrum, které je zaměřené na rodiče s dětmi do 5 let. Pořádá besedy o výchově od odborníků, manželské večery, kurzy o výchově nebo jednorázové akce pro celou rodinu. Je vybavenou dětskou hernou.

OD5K10, o.s.

Provozovatel nízkoprahového zařízení (Centrum 5KA) pro rizikové děti a mládež ve věku 11-26 let. Pomáhá a radí mladým lidem v těchto oblastech: rodina, partnerské vztahy a sexualita, problémy se zákonem, úspěšnost ve škole, závislosti, šikana, bydlení, finance, volný čas, práce, zvládání krizových situací.

Centrum Orion, z.s., Rychnov nad Kněžnou

Organizace, která podporuje rodiny s dětmi s handicapem, aby mohly žít stejný život jako jejich zdraví vrstevníci. Poskytuje sociální služby (osobní asistenci, centrum denních služeb) a nabízí aktivity pro celé rodiny (výlety, exkurze, rekondiční pobyty, letní tábory, přednášky, semináře pro rodiče apod.).

2.1.7.4 Pedagogicko-psychologická poradna

Pedagogicko-psychologická poradna je školské zařízení, které poskytuje komplexní psychologické a speciálně pedagogické služby dětem a mládeži od 3 do 19 let. V Rychnově nad Kněžnou působí pracoviště pedagogicko-psychologické poradny Královéhradeckého kraje.

Poskytuje následující služby:

- Individuální vyšetření
- Skupinová vyšetření
- Individuální psychoterapeutické služby
- Rodinná terapie
- Speciálně pedagogické služby
- Vrstevnické skupiny (skupinová intervence)
- Služby pro učitele a rodičovskou veřejnost

2.1.8 Návaznost na dokončené základní vzdělávání

2.1.8.1 Vazba středoškolského vzdělávání na základní vzdělávání

V řešeném území se nacházejí dvě střední školy - Gymnázium Františka Martina Pelcla v Rychnově nad Kněžnou a Vyšší odborná škola a střední průmyslová škola v Rychnově nad Kněžnou.

Studium na gymnáziu je čtyřleté a osmileté. Vzdělávání je poskytováno v jedné třídě osmiletého a dvou třídách čtyřletého studia v každém ročníku. Na gymnáziu působí 36 pedagogických a 9 nepedagogických pracovníků. Ve školním roce 2015/2016 na gymnáziu studovalo 442 žáků, z toho 219 žáků v osmiletém studiu a 223 žáků ve čtyřletém studiu.

Na školní rok 2016/2017 se přijímacích zkoušek do 1. ročníku zúčastnilo 53 žáků do osmiletého studia (přijato bylo 30 žáků) a 85 žáků do čtyřletého studia (přijato bylo 51 žáků)

VOŠ a SPŠ vznikla v roce 2008 jako nový subjekt sloučením tehdejší průmyslové školy a odborného učiliště. Škola nabízí čtyřleté studijní obory (strojírenství, autotronik, obchodník, gastronomie, podnikání a provozní technika) zakončené maturitní zkouškou a tříleté učební obory (mechanik opravář motorových vozidel,

autolakýrník, autoelektrikář, karosář, kominík, prodavač, truhlář, kuchař) zakončené závěrečnou zkouškou a získáním výučního listu.

Na této škole působí 80 pedagogických a 34 nepedagogických pracovníků (vč. VOŠ). Ve školním roce 2015/2016 studovalo 261 žáků ve čtyřletých studijních oborech a 248 žáků ve tříletých učebních oborech.

Více o obou středních školách v regionu je součástí dokumentu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Královéhradeckého kraje (http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/evropska-unie-ehp/krajsky-akcni-plan-rozvoje-vzdelavani/dokumenty/*kopie-1:-analiza-potreb-na-skolach-v-kralovehradeckem-kraji-98434/).

2.1.8.2 Možnosti uplatnění na trhu práce

V současné době nabízí území dobré uplatnění na trhu práce. Velmi dobrá je situace zejména v technických a souvisejících profesích.

Co se týká velikostní struktury podniků, jednoznačně největším zaměstnavatelem v území MAP je kvasinská pobočka podniku ŠKODA AUTO, a.s. Ještě počátkem roku 2014 zaměstnávala cca 4000 zaměstnanců. Od roku 2015 však docházelo k výraznému rozšiřování výroby a tím i nárůstu počtu zaměstnanců. Ve 2. polovině roku 2016 pobočka zaměstnávala přibližně 6 tis. zaměstnanců s tím, že se výroba v závodě dále rozšiřovala. Na konci roku 2017 počet pracovníků v pobočce činil přibližně 8 000 zaměstnanců.

Dále pak v území působí spíše menší a střední podniky. Významnější zaměstnavatelé jsou ESAB Vamberk, s.r.o. (výroba drátěných výrobků, řetězů a pružin) a ASSA ABLOY Rychnov, s.r.o. (výroba zámků a kování) – oba v kategorii 500-1 000 zaměstnanců. Ostatní podniky již mají méně než 250 zaměstnanců.

Z dalších významných výrobních společností, které zaměstnávají více než 100 pracovníků, je možno uvést společnost Pewag s.r.o. ve Vamberku (výroba kovodělných výrobků), ŘETĚZY VAMBERK spol. s r.o. (výroba a opravy ložisek, ozubených kol, převodů a jiných dílů), Aquaservis, a.s., Rychnov n/K (Výroba a rozvod vody), Vaspo Vamberk, s.r.o. (Stavební závod), Alfa Plywood, a.s., Solnice (Výroba dřevařských výrobků), ASV výrobní družstvo Solnice (výroba příslušenství motorových vozidel), Mados MT, s.r.o., Lupenice (Výstavba pozemních staveb), Matrix, a.s., Třebešov (Výroba pilařská) a Charvát, a.s., Doudleby n/O (Výroba minerálních výrobků).

Největším zaměstnavatelem nevýrobní sféry v řešeném území je Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou, v níž pracuje kolem 450 zaměstnanců, v dlouhodobém měřítku jejich počet spíše klesá. Jde zároveň o jednu z mála provozoven, kde pracuje výrazně více žen než mužů (cca 80 %).

2.1.9 Vyhodnocení dotazníkových šetření

2.1.9.1 Dotazníkové šetření realizované MŠMT

Dotazníkové šetření potřeb základních škol v rámci projektu MAP OP VVV probíhalo od 7.12.2015 do 1.2.2016 ve všech mateřských a základních školách v ČR. Zúčastnily se ho všechny ZŠ a téměř všechny MŠ v regionu (neúčastnila se ho jen 1 MŠ). V květnu však proběhlo 2. kolo, kterého se zúčastnila zbylá MŠ v území, účast tak byla v regionu 100%.

Dotazník obsahoval u MŠ 9 okruhů dotazování, u ZŠ pak 10 okruhů: Podpora inkluzivního/společného vzdělávání; Čtenářská gramotnost; Matematická gramotnost; Jazyková gramotnost (pouze u ZŠ); Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě; Podpora polytechnického vzdělávání; Podpora sociálních a

občanských dovedností a dalších kompetencí; Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků; Rozvoj infrastruktury základní školy; Hlavní a další priority rozvoje

Výsledky průzkumu byly zaslány každé škole a sloužily mj. jako podklad ke stanovení témat projektů zjednodušeného financování (tzv. šablon). Zpracovatel získal prostřednictvím odboru školství, mládeže a tělovýchovy úřadu města RK agregované výsledky za SO ORP Rychnov n/K.

Tab. 5 Hlavní oblasti rozvoje u ZŠ a MŠ

Hlavní oblasti rozvoje podporované z OP	Pořadí podle potřeb škol			
	Základní školy		Mateřské školy	
	ORP RK	ČR	ORP RK	ČR
A. Podpora inkluzivního / společného vzdělávání	5	4	3	3
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	3	2	2	4
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	4	3	6	5
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	6	6	5	6
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2	5	4	2
F. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení	1	1	1	1

Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

V území ORP Rychnov chtěly základní školy rozvíjet především svoji infrastrukturu, čímž se nelišily od celostátních výsledků. Na dalším místě se již objevovala podpora polytechnického vzdělávání, zatímco v ČR tato priorita nebyla příliš důležitá. V ostatních okruzích se pak území příliš neodlišovalo od celostátních průměrů.

Mateřské školy chtěly rovněž nejčastěji rozvíjet svoji infrastrukturu, na dalším místě pak podporovat čtenářskou gramotnost.

Tab. 6 Investice do infrastruktury v letech 2010-2015

Investice v letech 2010–2015	ORP RK	CR
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.)	56 %	53 %
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy	96 %	90 %

Pramen: Dotazníkové šetření MŠMT

Více než polovina škol investovala z prostředků EU do staveb a modernizací budov a jejich částí, téměř všechny školy pak využily dotace na vnitřní vybavení školy.

Z modernizací se nejčastěji realizovaly projekty na zateplení budov (přibližně třetina ZŠ) a také rekonstrukce učeben informatiky (20 % ZŠ). Ještě více se uplatňovaly dotace na vnitřní vybavení škol, téměř dvě třetiny je

využily na nákup interaktivních tabulí a také audiovizuální techniky. Přibližně polovina škol si vybavila počítačové učebny, ať už novými počítači nebo softwarem pro tuto techniku.

U modernizací mateřských škol byly rovněž nejčastější projekty na zateplení budov, hned za nimi pak MŠ prováděly stavební úpravy na podporu podnětného venkovního prostředí (zahrady, hřiště). Pokud se týká vnitřního vybavení MŠ, nejčastěji se investovalo do vybavení informační technikou pro potřeby pedagogických pracovníků, ale také do nových didaktických pomůcek.

Dalším okruhem v dotazníku byla podpora inkluzivního/ společného vzdělávání. Jednoznačně největší překážkou byl pro představitele základních, ale i mateřských škol nedostatek financí na personální zajištění na práci s heterogenními skupinami žáků. Dále na základních školách chtěly rychlejší změnu systému, zatímco v mateřských školách se spíše potýkaly s velkým počtem dětí ve třídách.

I v rámci rozvoje čtenářské gramotnosti si zástupci škol nejvíce stěžovali na nedostatek finančních prostředků v této oblasti. Další překážkou bylo relativně málo času pro rozvoj čtenářské gramotnosti, ale také nezáměr ze strany žáků a rodičů. V oblasti čtenářské gramotnosti nebyly významnější rozdíly ve výsledcích průzkumu mezi mateřskými a základními školami.

Úplně stejné překážky jako u čtenářské gramotnosti uváděli ředitelé základních škol v případě matematické gramotnosti. Nicméně mateřské školy tentokrát měly jiné negativní priority – v rozvoji jim bránil především nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti a také nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj pregramotnosti.

Z hlediska podnikavosti, iniciativy a kreativity si pedagogové kromě nedostatku financí stěžovali na nedostatek příležitosti ke vzdělávání pedagogických pracovníků a na malý zájem jak zaměstnavatelů a podnikatelů ve spolupráci se školami, tak i malý zájem žáků o tato témata. Na rozdíl od ZŠ bylo toto téma velmi příznivě hodnoceno v mateřských školách.

Velmi příznivě byla hodnocena podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí, a to jak v MŠ, tak i ZŠ. Pouze na základních školách jejich představitelé hodnotili poněkud hůře, že škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.).

V oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání, na základních školách se v dotazníku velmi často objevovalo nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben nebo dílen, částečně i nevhodné nebo neodpovídající prostory, v MŠ pak absence samostatného pracovníka nebo pracovníků, kteří by měli na starost výuku polytechnického vzdělávání.

Rozvoj digitálních kompetencí podle představitelů škol opět nejvíce determinoval nedostatek financí. Velká část respondentů si však stěžovala i na nedostatečné časové možnosti pedagogů k jejich vzdělávání, částečně i na nedostatečné znalosti pedagogů nebo špatné, často zastaralé technické vybavení.

Shrnutí:

Dotazníkové šetření umožnilo získat představy o tom, co nejvíce trápí představitele mateřských i základních škol a na které oblasti je třeba se prioritně zaměřit. I přesto, že většina škol v předchozích 5 letech investovala do rozvoje infrastruktury (často i s podporou financí z EU), chtějí tuto oblast rozvíjet i nadále. Spíše se chtějí zaměřovat na nákup vybavení do tříd a odborných učeben, ale i úpravy okolí škol. Uvědomují si i potřebu polytechnického vzdělávání. Limitujícím faktorem rozvoje jsou nejčastěji finance.

2.1.9.2 Dotazníkové šetření pro veřejnost



Realizační tým uskutečnil dotazníkové šetření, které bylo určeno veřejnosti, především rodičům dětí a žáků mateřských a základních škol v regionu MAP. Šetření probíhalo on-line prostřednictvím webů mateřských a základních škol a také obcí v regionu od konce června 2016. K 30. září 2016 bylo získáno celkem 167 odpovědí a šetření stále pokračuje.

Dotazník měl 10 otázek, které vycházely především z podnětů členů pracovních skupin MAP. Týkaly se výběru školy, komunikace se školou, oblastí technického vzdělávání, čtenářské a matematické gramotnosti a inkluze. Na většinu otázek respondenti odpovídali formou uzavřených či polootevřených otázek (výběr z několika možností odpovědi a možnost „jiné“, kterou mohli slovně upřesnit). Ve většině otázek mohli zvolit více odpovědí, prosto součet odpovědí přesahuje 100 %. Některé otázky naopak respondenti vynechali. V závěrečné otázce mohli respondenti vyjádřit jakékoliv připomínky či komentáře k tématu vzdělávání.

Tab. 7 Podle čeho vybíráte školu pro své dítě?

Odpověď	Absolutně	v %
Podle místa bydliště	108	66
Zjišťují si kvalitu školy	89	54
Ostatní	8	5

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Místo bydliště i kvalita školy jednoznačně převažují při výběru školy, z ostatních možností se objevují např. názory „jakým škola respektuje individualitu dítěte a podporuje jeho osobní rozvoj“. Pro některé respondenty je důležité znalost prostředí či docházka sourozenců nebo kamarádů do stejné školy.

Tab. 8 Při komunikaci se školou bych uvítal:

Odpověď	Absolutně	v %
Komunikaci e-mailem	101	66
Více konzultačních hodin s učiteli	54	35
Ostatní	18	12

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Dvě třetiny rodičů upřednostňují elektronickou komunikaci se školou, někteří ještě doplňují, že by se měl zlepšit obsah webových stránek školy. Několik rodičů si myslí, že komunikace je už nyní velmi dobrá a nepotřebují na ní nic měnit. Kritické názory se objevovaly jen v ojedinělých případech.

Tab. 9 V oblasti technického vzdělávání navrhuji:

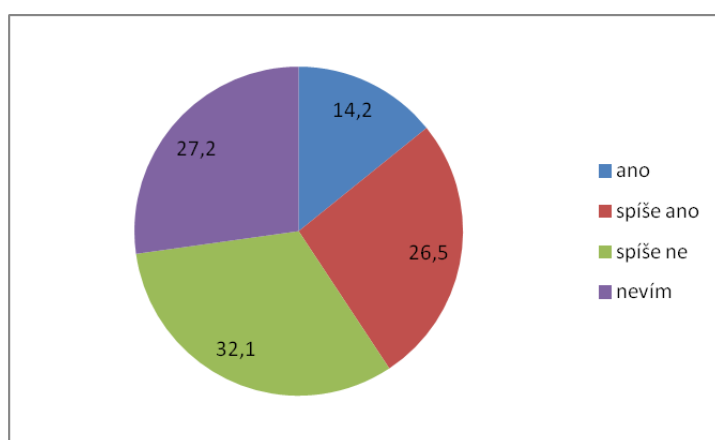
Odpověď	Absolutně	v %
Navštěvovat s žáky podniky a pracoviště	80	51
Přidat vyučovací hodiny dílen	65	41

Seznamovat rodiče více s možnostmi uplatnění na trhu práce	59	38
Ostatní	12	8

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Pokud se týká technického vzdělávání, velká část rodičů souhlasí s navrženými možnostmi, jako je návštěva pracoviště, dílen a seznámení rodičů s možnostmi trhu práce. Další respondenti navrhují zajištění odborníků mimo školu a také „vychovat děti tak, aby jim manuální práce nepřipadala jako něco špatného“. Někteří připomínají, že se nemá vše orientovat jen na automobilový průmysl, který v současné době zásadně ovlivňuje situaci na trhu práce v regionu.

Graf. 1 Přípravuje škola dostatečně žáky na praktický život s ohledem na situaci na trhu práce?



Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Při odpovědi na tuto otázku si poměrně velká část rodičů myslí, že škola nepřipravuje dostatečně žáky na praktický život, zaměřuje se spíše na oblasti, které nebudou žákům v praktickém životě příliš k užítku. Proti tomu 14 % rodičů je přesvědčeno, že škola v této oblasti dělá maximum, např. spolupracuje s významnými zaměstnavateli v regionu apod.

Tab. 10 Co vaše dítě motivuje ke čtení?

Odpověď	Absolutně	v %
Možnost výběru četby dle schopností a zájmu dítěte	111	69
Volný přístup ke knihám ve škole	40	25
Besedy a návštěvy v knihovně	40	25
Zapojení čtenářských dílen do vyučování	36	22
Ostatní	17	11

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Největší motivací ke čtení je pro více než dvě třetiny rodičů to, že si dítě může vybrat knihu podle svého zájmu a schopností. Kromě dalších „předvybraných“ možností respondenti zdůrazňovali rovněž úlohu rodiny, která by měla jít příkladem, rodiče by měli připomínat dítěti, že si má číst a důsledně to kontrolovat. Na druhé straně si někteří rodiče myslí, že nic nepomůže, zejména pak v konkurenci počítačů a dalších digitálních medií.

Tab. 11 Jak podpořit matematickou gramotnost u žáků?

Odpověď	Absolutně	v %
Podporovat matematiku propojenou s běžným životem	126	77
Využívat logických a matematických her ve výuce	93	57
Využívat IT pomůcky	39	24
Nabídnout ve volném čase žákům klub logických her	26	16
Učít podle matematiky prof. Hejného	25	15
Ostatní	8	5

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Matematická gramotnost by se podle drtivé většiny respondentů měla podporovat tím, že bude matematika propojená s běžným životem. Rovněž by se měly více využívat ve výuce logické a matematické hry. Ostatní možnosti by již měly využívat méně, např. učení podle matematiky prof. Hejného má podle některých rodičů úskalí v tom, že by se tuto metodu museli nejprve naučit i oni, aby se mohli pak s dítětem učit. Z ostatních možností někteří respondenti pak uváděli, že se má procvičovat více matematika doma.

Tab. 12 Co by pomohlo dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami zapojit se do kolektivu vrstevníků?

Odpověď	Absolutně	v %
Systematické budování pozitivního klimatu ve třídě	84	53
Specifický přístup vyučujících, kteří jsou proškoleni	57	36
Individuální přístup	56	35
Upravené prostředí ve škole	48	30
Speciální pedagog ve škole	36	23
Ostatní	11	7

Pramen: vlastní šetření zpracovatele

Největší část rodičů si myslí, že dítěti se SVP nejvíce pomůže systematické, dlouhodobé budování pozitivního klimatu ve třídě. Nicméně někteří respondenti zároveň dodávají, že záleží především na míře speciálních potřeb. Ti, kteří budou mít menší speciální potřeby, se asi snadněji začlení do kolektivu. Rodiče podporují integraci spíše u fyzicky postižených než u mentálně postižených dětí a žáků.

V poslední otázce mohli respondenti sdělit jakýkoliv názor, připomínku či komentář k současnému školství. Možnost vyjádřit svůj názor využila téměř polovina všech respondentů.

Poměrně velká část rodičů současný systém kritizovala s tím, že školy stále ještě požadují spíše se naučit nazpaměť data na písemku a záhy to zapomenout. Místo toho by učitelé měli naučit žáky, jak se samostatně orientovat v problémech, vlastními slovy vysvětlovat probrané učivo, učit se v souvislostech apod. Učí se zejména věci, které nebudou potřebovat, místo aby získávali informace, které využijí v praktickém životě. Žáci pak mají problém při přechodu na vyšší stupně škol a zejména pak při nástupu do pracovního procesu.

Jiní respondenti se naopak pozastavovali nad neustále klesající prestiží a autoritou učitelů, která často není podporována ani v rodině žáků. Učitelé mají omezené pravomoci a problémoví žáci toho zneužívají. V souvislosti s rozšířením sociálních sítí i videokanálů na webu je tento problém ještě markantnější.

V některých případech za to, dle respondentů, mohou sami učitelé, protože jejich úroveň je značně rozdílná. Na jedné straně zde působí kvalitní pedagogové, kteří tomuto povolání oběťují i svůj volný čas, na druhé straně zde působí učitelé, které zajímá jen to, aby odučili svoji hodinu. Odchod kvalitních pedagogů ze školství je problém zejména v našem regionu, kde je minimální nezaměstnanost i velký prostor pro jiné uplatnění učitelů za lepší finanční ohodnocení.

Problémem jsou podle některých rodičů i narůstající sociální rozdíly mezi dětmi. Ty se často poměrují materiálními hodnotami a sociálně slabé děti jsou pak vyčleňovány z kolektivu. Problém by částečně mohly vyřešit školní uniformy.

Rodiče většinou příliš nevitají inkluzi. Podle nich to nebude mít kladný efekt ani pro děti bez postižení ani pro děti s handicapem. Ve třídě navíc často bývá velký počet žáků, učitel pak vše nezvládne.

Někteří respondenti uvádějí, že v území bohužel neexistují kluby pro starší děti, nebo alespoň lepší návaznost vyučování na dopravní spojení. Dojíždějící děti pak musí čekat ve městě na autobusy, které obvykle jezdí až později odpoledne.

Další připomínky se vyskytují už jen jednotlivě – stížnosti na školní jídelnu, na příslušné školy, na málo pohybu, resp. hodin tělesné výchovy apod.

Shrnutí:

V uvedených komentářích se objevují spíše negativní poznámky. Obvykle to tak bývá, že se vyjadřují spíše respondenti, kteří chtějí kritizovat, než něco pochválit. Pokud se týká první oblasti připomínek, tj. učení nazpaměť a s tím souvisejícími poněkud omezenými příležitostmi pro samostatnou orientaci v problémech, již byla konzultována i s některými pedagogy. Jejich názor je takový, že rodiče opravdu mohou mít podobné připomínky, nicméně přání většiny dětí a žáků je dle jejich zkušeností úplně jiné – namáhat se co nejméně, jen se naučit nezbytně nutné věci a pokud možno samostatně nepřemýšlet.

Jedním z úkolů by podle rodičů měla být snaha o to, aby děti svůj přístup změnily, snažit se je „zapálit“ pro výuku a vysvětlit jim, že se opravdu neučí pro školu, ale pro život. I když je jasné, že ve světle dalších problémů, které zde byly uvedeny, to půjde dost obtížně.

Na druhé straně z dalších komentářů vyplývá, že si část rodičů uvědomuje, že za všechny negativní projevy žáků nemůže jen škola. Je nutné, aby děti vychovávali především rodiče a šli jim pozitivním příkladem.

2.1.10 Vyhodnocení poznatků z jednání pracovních skupin

Na vytváření dokumentu se aktivně podílely i další subjekty. Jedním z dalších aktérů byly pracovní skupiny MAP. Na počátku projektu byly vytvořeny čtyři pracovní skupiny – PS Mateřské školy, PS Základní školy – 1. a 2. stupeň a PS Zájmové činnosti. Během roku 2016 proběhly 4 série jednání pracovních skupin, v 1. polovině roku 2017 pokračovala jednání PS dalšími dvěma koly. Na podzim 2017 bylo uspořádáno závěrečné společné jednání všech pracovních skupin, na kterém byl prezentován výsledný dokument MAP.

Na prvních dvou sériích setkání byly definovány hlavní problémy a potřeby regionu v oblasti školství, další setkání pak probíhala vždy k aktuálním činnostem zpracování MAP – tvorba SWOT analýzy, návrh priorit, cílů a opatření, plán vzdělávacích akcí, akční plán apod. Nejdůležitější poznatky podle jednotlivých pracovních skupin MAP:

PS Mateřské školy

Účastníci PS kritizovali legislativu, která stanoví naplněnost jedné třídy na 28 dětí. S takto vysokým počtem dětí se však velmi špatně pracuje např. ve skupinkách. V MŠ je malý počet učitelů na třídu, což působí potíže zejména při vycházkách. Velký počet dětí způsobí problémy i v souvislosti s chystanou povinností přijímat do mateřských škol i mladší děti, které ještě nedosáhly věku tří let. Dvouleté dítě vyžaduje mnohem více péče, ale i jiné materiální vybavení.

Názory na přijímání dvouletých dětí do MŠ se v pracovní skupině různily. Na jednu stranu někteří účastníci PS připustili, že pokud začne chodit dítě do mateřské školy již v tomto věku, je později mnohem více samostatné, lépe se zapojuje do kolektivu apod. Nicméně většina se spíše shodla, že v takto nízkém věku by – pokud je to jen trochu možné – mělo být dítě převážně v rodině.

Další problémy mají zejména mateřské školy v malých obcích – děti v MŠ dojíždějí do centra za dopravní výchovou, kulturními představeními apod. Přitom nemají ani dostatečné finanční prostředky, ani odpovídající počet pedagogů, který by mohl s dětmi odcestovat.

Proběhla i diskuze o provozní době MŠ – rodiče mají často zájem o její prodloužení do večerních hodin, přitom však pracovní doba učitelek celou pracovní dobu nepokryje, zvláště v menších MŠ s malým počtem pedagogických pracovníků.

Hovořilo se i o kapacitě a naplněnosti MŠ v regionu. V současné době jsou MŠ poměrně naplněné, nicméně prostor pro další MŠ v území pravděpodobně není, i když zejména v okolí Solnice a Kvasin roste počet malých dětí. V dalších letech se však situace pravděpodobně obrátí a v souvislosti se snižováním počtu nově narozených dětí bude klesat i naplněnost MŠ.

Shrnutí problémových oblastí:

- Špatná legislativa, vysoký počet dětí na třídu
- Chystaná povinnost přijímat do MŠ i děti mladší tří let
- Problémy MŠ v malých obcích – malý počet učitelů, nutnost dojíždět

PS Základní školy – 1. stupeň



Členové pracovní skupiny ZŠ 1. Stupeň uváděli některé společné problémy, které trápily představitele PS MŠ – obtížná doprava na mimoškolní akce, nutnost objednávat zvláštní autobus, protože veřejná doprava je nedostatečná apod.

Ve školách chybí psychologové, kteří by operativně řešili problémy žáků, objednávací doba do pedagogicko-psychologické poradny je velmi dlouhá. Tento problém by mohl vyřešit tzv. cestující psycholog, který by mohl působit na větším území (např. pro celý SO ORP).

Velkým problémem především na menších školách je vzdělávání pedagogů. V případě jejich nepřítomnosti je nemá kdo zastupovat. O vzdělávání je jinak zájem, účastníci PS však preferují vzdělávání buď přímo v příslušné škole, nebo alespoň v regionu.

Finanční prostředky do vybavení ve školách jsou nedostatečné. Nestáčí na neustálou a potřebnou výměnu výpočetní techniky ani na další vybavení speciálními pomůckami. Chybí i prostředky na venkovní přírodovědné učebny nebo na vzájemné setkávání, výměnu zkušeností apod.

Mezi žáky upadá čtenářská gramotnost. Děti nemají zájem věnovat se četbě, raději se věnují počítačům a dalším digitálním médiím. Žádaná je spolupráce s knihovnou, u menších obcí zejména v pohraničí je pak problém s dojezdností do okresní knihovny v Rychnově.

Účastníci rovněž upozorňovali na nové metody výuky, které by se mohly uplatnit na školách (tzv. Feuersteinovo instrumentální obohacování, metoda Biofeedback apod.) Inspirující jsou rovněž zkušenosti v zahraničí – Polsku, Finsku, Anglii apod.

Shrnutí problémových oblastí:

- Problémy ZŠ v malých obcích – malý počet učitelů, nutnost často dojíždět
- Nedostatek psychologů ve školách
- Nedostatek finančních prostředků na vybavení
- Úpadek čtenářské gramotnosti

PS Základní školy – 2. stupeň

Podle účastníků této PS jsou některé problémy podobné předchozí – dopravní obslužnost, málo finančních prostředků do technických a přírodovědných učeben apod.

Novým tématem, které řešila PS pro 2. stupeň ZŠ, je např. problematika výuky cizích jazyků. Ta je mnohde nedostatečná, kvalitní učitel cizích jazyků raději působí v jiných, finančně lépe ohodnocených profesích. V některých školách však funguje dobrovolník, který dochází do škol a mluví s žáky (může, ale i nemusí to být rodilý mluvčí).

Na 2. stupni by se mělo více rozvíjet polytechnické vzdělávání. Je potřeba více vyzdvihnout řemeslo a obecně manuální práci – pořádat exkurze do výrobních provozů, ale také obnovit výuku dílen a technických prací.

Diskutovalo se i o spolupráci základních škol se školami vyššího stupně i významnými zaměstnavateli v regionu. Zájemem škol je o spolupráci jak s VOŠ a SPŠ v Rychnově n/K., která připravuje pracovníky pro největšího zaměstnavatele v regionu (ŠKODA AUTO), ale také přímo se zaměstnavateli. Účastníci PS navrhuji vytvořit technologické centrum, které by školy využívaly při výuce.

Shrnutí problémových oblastí:

- Problémy ZŠ v malých obcích – malý počet učitelů, nutnost často dojíždět
- Nedostatek finančních prostředků na vybavení
- Nedostatek kvalitních učitelů na výuku cizích jazyků
- Ztráta prestiže manuální práce

PS Zájmové činnosti

Nejvíce žáků v regionu dochází do ZUS a dvou DDM. Je zájem o rozšíření prostor (ZUŠ) i nákup lepšího vybavení pro technické a přírodovědné obory (DDM, částečně i ZUŠ). Je složité vše financovat jen z prostředků zřizovatele, proto je nutné hledat další zdroje.

Pro řadu dětí z malých obcí je však obtížné dojíždění do těchto zařízení. Je tedy potřebná i podpora drobné spolkové činnosti (menších zařízení pro vzdělávání mládeže v regionu) v menších obcích.

V rámci PS se projednávalo i vzdělávání dospělých a seniorů – přednášky pro rodiče malých dětí, kurzy z oblasti práva, ekonomiky a zdravotní péče, kurzy počítačové gramotnosti apod. Představena byla i virtuální univerzita třetího věku, která je provozována ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou.

Shrnutí problémových oblastí:

- nedostatek financí na modernizaci objektů a vybavení
- omezená nabídka zájmových činností v menších obcích

Výstupem z těchto jednání je aktuální verze priorit, cílů a opatření strategického rámce a také aktuální verze SWOT3 analýzy prioritních oblastí rozvoje.

2.1.11 Souhrn analýzy od expertních skupin

Na tvorbě dokumentu rovněž spolupracovalo i šest expertních skupin (Předškolní výchova, Inkluze, Matematická gramotnost, Čtenářská gramotnost, Technické kompetence a Sociální a občanské kompetence) jejichž členy byli převážně pedagogové. Každá skupina zpracovala podle své odbornosti svou souhrnnou analýzu, která je přílohou dokumentu. Zdrojem informací byly pedagogům vlastní zkušenosti, názory členů pracovních skupin MAP a dotazníkové šetření uskutečněné ve všech MŠ a ZŠ v regionu. Níže je uvedeny některé poznatky z této analýzy:

Předškolní vzdělávání

Mateřské školy mají v současné době dostatečnou kapacitu a jsou schopny pojmout až na ojedinělé případy všechny děti v regionu. Jejich vybavenost je většinou dostatečná, i když často závisí na finančních možnostech zřizovatele (obce). Problém s kapacitou jednotlivých MŠ by mohl vzniknout s uvažovaným snížením maximálního počtu dětí na jednu třídu.

Největším problémem v oblasti předškolního vzdělávání se jednoznačně jeví povinnost přijímat do mateřských škol děti mladší tří let – ať už z kapacitních důvodů, tak i kvůli nutnosti zajistit odpovídající podmínky podle specifických potřeb těchto dětí.

Další okruh problémů v MŠ souvisí s prací s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Počet takových dětí v poslední době narůstá a chybí potřebné personální zajištění pro tyto děti.

Z uvedených problémů vyplývají návrhy na opatření – vybavení tříd speciálními pomůckami pro děti se SVP a děti mladší tří let, vzdělávání učitelů v této oblasti, vzájemné předávání zkušeností mezi učiteli.

Inkluze

Podpora inkluzivního vzdělávání na území MAP není především pro základní školy prioritním tématem. Přitom většina škol v území v současné době není plně bezbariérová, školy chtějí tuto situaci řešit v příštích letech nejrůznějšími stavebními úpravami.

Inkluze není obecně ve společnosti (ani mezi rodiči žáků) pozitivně vnímána. Je potřeba tuto situaci změnit, snažit se budovat systematicky a dlouhodobě pozitivní klima ve třídách. Všichni aktéři se shodují, že větší tolerance a tím i snadnější začlenění je u dětí či žáků s tělesným handicapem než s duševním postižením. Žáci také lépe přijímají handicapovaného spolužáka, pokud je s nimi integrovaný již od 1. ročníku.

V území je nedostačující nabídka organizací, zabývajících se neformálním vzděláváním pro děti školního věku se speciálními vzdělávacími potřebami. Pouze v Rychnově n/K nabízí nízkoprahové zařízení nabídku volnočasových aktivit pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Bylo navrženo několik opatření na podporu inkluzivního vzdělávání, jejichž konkrétní realizace bude předmětem strategické části dokumentu.

Technické kompetence

V mateřských školách mají děti kvalitní vybavení pro rozvoj technických kompetencí, pokud se týká např. typů stavebnic. Množství tohoto vybavení v poměru k počtu dětí by mělo být vyšší. MŠ často využívají i exkurze do menších firem v bezprostředním okolí, návštěvy vzdálenějších míst jsou omezeny dopravní dostupností, obvykle probíhají 1-2x ročně.

Na základních školách jsou počty hodin, které je možno vyhradit pro rozvoj technických kompetencí, určeny platnými vzdělávacími dokumenty. Školy se potýkají s omezenými finančními zdroji na zajištění odborných učeben (dílén) a jejich odpovídajícího vybavení. Žáci nejsou vedeni z domova k manuální práci, řemeslo má nízkou prestiž. Dalším problémem je otázka bezpečnosti práce. Některé školy využívají dotace na rozvoj technického vzdělávání z automobilového závodu v Kvasínách.

V oblasti zájmového vzdělávání pracuje několik kroužků s technickým zaměřením v DDM v Rychnově n/K a také v DDM ve Vamberku. V ostatních obcích jsou děti odkázány na činnost spolků, ve většině obcí působí dobrovolní hasiči, jejichž činnost podporuje technickou dovednost mládeže.

Matematická gramotnost



V mateřských školách je poměrně velký počet dětí na jednu třídu (23,4), což zmenšuje prostor pedagogů pro individuální přístup. Nicméně v oblasti matematické gramotnosti má dítě dostatečné možnosti pro rozvoj, mateřské školy jsou dostatečně vybaveny pomůckami. Chybí však péče o talentované a nadané děti.

Na základních školách je problémem různorodost třídy – výborní žáci nemusí být vždy plně vytíženi, slabší žáci se naopak obtížně zapojují do vzdělávání. V nižších ročnících je zájem o matematiku poměrně velký, ve vyšších ročnících pak zájem dětí výrazně klesá. Různé názory jsou na výuku matematiky metodou prof. Hejného a další alternativní metody, v regionu se využívají jen minimálně.

Žákům dělají největší problémy slovní úlohy, což souvisí i s nedostatečnou čtenářskou gramotností. Chybí úlohy, které by měly přímou návaznost na praxi. Výborní žáci mohou uplatnit matematické nadání na víceletých gymnáziích, na ZŠ pak na 2. stupni po jejich odchodu klesá celková úroveň prospěchu žáků.

Zájmové činnosti nenabízí žádné speciální kroužky na rozvoj matematického a logického myšlení, jen nízkoprahové zařízení v Rychnově n/K se mj. zabývá i doučováním žáků ze sociálně slabého prostředí.

Čtenářská gramotnost

Čtení je jedním ze základních prostředků k získávání informací. Je prostředkem přemýšlení a učení.

V mateřských školách učitelé s dětmi čtou denně, zpravidla před spaním. Mají svoje čtenářské koutky, i když podnětné prostředí k rozvoji čtenářské gramotnosti je využíváno málo. Podobně jako na základní škole, i zde školy spolupracují jak s místními knihovnami v obci, tak i s knihovnou v Rychnově n/K.

Na základních školách mají školy svoje školní knihovny, ve většině škol však žáci nemají v knihovnách volný přístup ke knihám. Žádná škola v regionu nemá vlastní strategii čtenářské gramotnosti. Žáci mají malou motivaci ke čtení, chybí jim vzory jak v rodině, tak ve škole. Ve školách je spíše upřednostňována povinná a doporučená četba před individuálními možnostmi a přáními žáků.

Problémy v oblasti čtenářské gramotnosti by mohlo pomoci řešit vzdělávání pedagogických pracovníků, sdílení dobré pedagogické praxe mezi pedagogy regionálních škol, nákup materiálů na podporu čtenářské gramotnosti a užší spolupráce s rodiči.

Sociální a občanské kompetence

V mateřských školách se v souvislosti s chystanou povinností přijímat děti mladší 3. let a zavedením povinného předškolního vzdělávání začíná projevovat nedostatečná personální a materiální vybavenost zařízení. Rozdílná je však situace mezi většími MŠ (mohou vytvořit homogenní třídu jen s menšími dětmi) a menšími MŠ, v nichž se budou společně setkávat děti ve věku 2-7 let.

Přechod mezi MŠ a ZŠ je relativně snadný ve společných zařízeních MŠ a ZŠ, na ostatních školách např. v Rychnově n/k se organizují vzájemné návštěvy škol či se pořádají adaptační kurzy pro budoucí žáky a jejich rodiče.

Na některých základních školách probíhají pravidelné třídnické hodiny, jinde se třídní záležitosti řeší podle potřeby na úkor vyučovacích hodin. Všechny ZŠ nabízejí pro žáky na 1. stupni školní družiny, zatímco školní kluby se téměř nevyskytují. Materiální vybavení pro rozvoj občanských a sociálních kompetencí je většinou dostatečné.

Školy využívají nabídky kulturních představení, mnohem více příležitostí však mají ve městech. Menší školy vzdálené od center mají problémy s finančními náklady na dopravu i na pedagogický doprovod. Pro menší kolektivy nelze využít ani možnost konání kulturní akce přímo ve škole.

2.2 Specifická část analýzy

2.2.1 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

Do zpracování dokumentu MAP, ale i následné realizace místního akčního plánu budou v řešeném území zapojeny nejrůznější osoby či instituce (tzv. stakeholderi). Dále je uveden přehled hlavních dotčených skupin, jejich způsob zapojení a komunikace s nimi:

- Děti v mateřských školách (1392 dětí ve školním roce 2015/2016)
 - zapojení formou her, komunikace spíše přes pracovníky MŠ a rodiče dětí
- Žáci na základních školách (3025 žáků)
 - dotazníková šetření pro žáky, schránky důvěry, školní parlamenty, školní časopisy
- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (504 žáků)
 - informace z pedagogicko-psychologických poraden, komunikace školy s rodiči žáků
- Rodiče dětí v MŠ a ZŠ
 - dotazníková šetření pro rodiče, schůzky rodičů a učitelů, webové stránky škol, zpravodaje obcí či škol
- Pedagogičtí pracovníci MŠ a ZŠ (121 pracovníků MŠ, 342 pracovníků ZŠ)
 - osobní účast na akcích MAS, dotazníková šetření, zapojení do řídicího výboru, pracovních a expertních skupin MAP
- Pracovníci v neformálním a zájmovém vzdělávání
 - osobní účast na akcích MAS, zapojení do řídicího výboru a pracovních skupin MAP
- Zřizovatelé (obce, kde je zřízena MŠ nebo ZŠ) – 23 obcí
 - osobní účast na akcích MAS, zapojení do řídicího výboru a pracovních skupin MAP, webové stránky a zpravodaje obcí
- Představitelé obcí, kde není škola – 10 obcí
 - zapojení do projektu z důvodu zajištění školní docházky pro své děti – jednání s ostatními obcemi, účast na akcích MAS
- Ostatní veřejnost
 - prostřednictvím webových stránek obcí, akce realizované v rámci projektu
- Odborníci z území MAP i mimo území (přednášející, lektori apod.)
 - přednášky a semináře v oblasti vzdělávání

2.2.2 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Během realizace MAP se mohou vyskytnout nejrůznější problémy (rizika), které mohou ohrozit úspěšné plnění stanovených priorit, cílů a opatření. Cílem níže uvedeného přehledu je zmapovat potenciální rizika, která mohou nastat, a navrhnout opatření, která by dopady rizik eliminovala.

Rizika byla rozdělena do následujících skupin:

1. Finanční rizika
2. Organizační rizika
3. Legislativní a právní rizika
4. Věcná rizika

Tab. 40 Přehled rizik a návrhů opatření k eliminaci rizika

č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika
			P	D	V = P.D	
1.	Finanční rizika	Nedostatek finančních prostředků k zajištění provozu škol a školských zařízení	4	5	20	Fundraising, sponzoring, efektivnější využití volné kapacity (pronájem částí budovy), zlepšení energetického stavu budov.
		Nedostatek finančních prostředků na investice a modernizaci vybavení	4	4	16	Využití dotačních možností EU či národních programů, využití poradenských služeb (animace MAS, dotační poradenství)
		Nedostatek finančních prostředků na platy	2	3	6	Změna legislativy, využití dotačních možností EU či národních programů
		Špatný stav budov	3	5	15	Využití dotačních možností EU či národních programů
2.	Organizační rizika	Neočekávaný velký nárůst počtu dětí a žáků (nedostatečná kapacita škol)	2	3	6	Spolehlivá analýza demografického vývoje, příprava nových prostorů
		Nepříznivý demografický vývoj, malý počet dětí ve školách	3	3	9	Široká škála opatření k zabránění odlivu obyvatel, naopak přilákání obyvatel z jiných oblastí (bydlení, pracovní příležitosti, doprava, služby apod.), podpora existence školy ze strany obcí
		Nedostatečná dopravní obslužnost	3	3	9	Připomínkování změn jízdních řádů ze strany obcí bez školy, společná jednání obcí, kraje a místních dopravců, spolupráce více obcí

		Neochota ke spolupráci a sdílení zkušeností pracovníků v oblasti vzdělávání	1	3	3	Realizace projektů spolupráce, osvěta těchto aktivit
3.	Legislativní a právní riziko	Změny legislativy vedoucí k vynuceným investicím nebo horším podmínkám výuky	3	4	12	Spolupráce účastníků systému, informovanost.
4.	Věcná rizika	Špatné řízení škol a školských zařízení	2	3	6	Výběr kvalitních ředitelů, sdílení zkušeností, nastavení kontrolních mechanismů
		Nedostatek kvalifikovaných pracovníků (nedostatek kvalitních absolventů škol, odchod kvalitních stávajících pracovníků)	3	4	12	Podpora začínajících pedagogů, dostatečná motivace současných pedagogů, podpora prestiže pedagogických povolání
		Nízká kvalita výuky	2	4	8	Sledování kvality výuky, dále viz opatření „Nedostatek kvalifikovaných pedagogů“

P = pravděpodobnost rizika, škála 1 (nízká) – 5 (nejvyšší)

D = dopad rizika, škála 1 (nízký) – 5 (největší)

V = význam rizika, výpočet $P \times D$

Význam rizika je tedy dán vahou pravděpodobnosti a dopadu rizika. Všechna rizika, která mají hodnotu vyšší než 10, jsou poměrně významná, rizika s hodnotou vyšší než 15 mají značný význam. Těmto rizikům je třeba věnovat zvýšenou pozornost.

2.3 Východiska pro strategickou část

2.3.1 Vymezení problémových oblastí

Na základě provedené analýzy území, vyhodnocení dotazníků i závěrů z diskuzí v pracovních skupinách byly vymezeny problémové oblasti vzdělávání. Ty lze shrnout do tří základních problémových témat:

- Dostupnost
- Kvalita
- Užitečnost

Dostupnost vzdělání

Území MAP má z větší části venkovský charakter s nízkou hustotou osídlení a v horských oblastech i špatnou dopravní dostupností. Třetina obcí nemá na svém území školu, další obce mají pouze MŠ nebo ZŠ pro 1. stupeň. Počty učitelů i celkové finanční prostředky jsou vázány na počty dětí ve školách. Menší venkovské školy s nízkým počtem dětí či žáků mají další problémy, jak zajistit rozsah požadovaných činností. Společným cílem by proto měla být dostupná výchova a vzdělávání všech dětí a žáků v území.

Kvalita vzdělání



Z analytické části vyplynulo, že současná kvalita vzdělávání je poměrně dobrá (i když mnohdy nejsou reflektovány současné potřeby dětí a žáků), nicméně reálně hrozí její zhoršení. V území MAP odcházejí někteří učitelé do lépe placených profesí a je čím dál obtížnější sehnat za ně náhradu. Čím dál náročnější je rovněž pravidelná údržba infrastruktury – opravy a modernizace budov, nákupy vybavení apod. Školy mají na tyto činnosti jen omezené finanční prostředky a ve velké míře musí spoléhat i na další dotační možnosti. Dalším cílem by tedy měl být dostatečná kvalita vzdělávání všech stupňů.

Užitečnost vzdělání

Při vyhodnocení dotazníkových šetření, ale i na pracovních skupinách MAP často probíhala diskuze ve smyslu, aby vzdělání nebylo jen samoučelné, ale bylo přínosné, užitečné. Vzdělávací systém by měl děti a žáky připravovat na jejich budoucí život. Výuka by měla být propojena s praktickými činnostmi, měla by být zaměřena především na obory, po kterých je aktuálně poptávka na trhu práce apod. Rozvíjet by se měly samozřejmě i základní kompetence, jako je čtenářská a matematická gramotnost, ale také další v návaznosti na současnou situaci – zejména technické, přírodovědné či digitální činnosti. Cílem je tedy užitečná (přínosná) výchova a vzdělávání.

2.3.2 Vymezení prioritních oblastí rozvoje

Prioritní oblasti rozvoje byly nejprve vymezeny podle stupňů vzdělání. V každém ze tří stupňů pak byly využity cíle na základě vymezení problémových oblastí.

Priorita 1	ROZVOJ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 1.1	Dostupná společná předškolní výchova a vzdělávání dětí.
Cíl 1.2	Kvalitní společná předškolní výchova a vzdělání dětí.
Cíl 1.3	Přínosná společná předškolní výchova a vzdělání dětí.
Priorita 2	ROZVOJ ZÁKLADNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 2.1.	Dostupná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Cíl 2.2	Kvalitní společná základní výchova a vzdělání žáků
Cíl 2.3.	Přínosná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Priorita 3	ROZVOJ ZÁJMOVÉHO A NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 3.1	Dostupná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Cíl 3.2	Kvalitní společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Cíl 3.3	Přínosná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže

2.3.3 Témata MAP v řešeném území

MAP Rychnovska řeší následující povinná opatření:

- Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita
- Opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
- Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Dále MAP řeší všechna doporučená opatření:

- Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
- Karierové poradenství v základních školách

Na základě provedené analýzy MAP Rychnovska řeší i vybraná volitelná, resp. průřezová opatření - rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků, rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka, rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků.

2.3.3.1 Povinné opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita

V rámci obecné části analýzy se toto téma objevuje v celé kapitole 2.1.3.2. Předškolní vzdělávání i v doporučeních Pracovních skupin a Expertních skupin. Z analýzy vyplývá poměrně snadná dostupnost předškolního vzdělávání na většině řešeného území, a to ať ve smyslu geografickém (MŠ se nacházejí ve většině obcí území, mnohem lepší dostupnost je v podhorské části území), tak ve smyslu možnosti navštěvovat MŠ vzhledem k její kapacitě (MŠ mají optimální naplněnost ve výši cca 90 %, jsou však mezi nimi určité rozdíly).

Dochází tak k situaci, že v podhorské části je lepší dostupnost geografická, v horské části naopak dostupnost kapacitní. Ani jeden aspekt dostupnosti MŠ však nepůsobí zásadní problém. Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji by se neměla v území zhoršovat kapacitní dostupnost, počet dětí v MŠ a tím i jejich naplněnost bude spíše klesat. Geografická dostupnost je ovlivněna z velké části konfigurací terénu. Jelikož kapacita MŠ přibližně odpovídá potřebám regionu, nelze v dohledné době předpokládat výstavbu dalších MŠ. Zlepšení geografické dostupnosti je tak spíše otázkou optimálnějšího zajištění dopravní obslužnosti, zejména v horské části regionu.

Nedostatečná dopravní obslužnost zejména v malých a odlehlých MŠ působí problémy nejen při dojíždění do škol, ale také v rámci samotné výuky, čímž má dopady na její kvalitu. Problematická je často doprava na nejrůznější akce, které se uskutečňují mimo MŠ. Jak vyplynulo mj. i z jednání pracovní skupiny MAP Mateřské školy, při těchto akcích je obtížné zajistit samostatnou dopravu vzhledem k omezeným finančním prostředkům. Ani rodiče nechtějí takové akce spolufinancovat. Problémem je i malý počet pedagogů při těchto akcích.

Z hlediska kvality jsou MŠ v současné době většinou poměrně dobře vybaveny. Vzhledem k chystané změně podmínek přijímání žáků již od dvou let však bude nutná změna. MŠ nejsou na tyto děti dosud uzpůsobené, chybí materiální vybavení pro dvouleté děti a vše, co souvisí s touto věkovou skupinou (např. toalety, přebalovací pulty apod.).

V území není žádná speciální mateřská škola, v jedné MŠ v území (MŠ Rychnov n/K. - Láň) byla dříve speciální třída, která je nyní v souladu s požadavky inkluze běžnou třídou, a 2 třídy integrační. MŠ je bezbariérová a nabízí možnost zařazení dětí s různým typem postižení do kolektivu pro všechny děti v rámci okresu Rychnov n/K. Dále se na území nachází 1 lesní školka v Jahodově.

2.3.3.2 Povinné opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Opatření Čtenářská a matematická gramotnost se objevuje částečně v obecné části analýzy v rámci kapitoly 2.1.3.3. Základní vzdělávání a také v rámci kapitoly 2.1.8.2. Vyhodnocení dotazníkového šetření, které zpracovatel realizoval v létě 2016. Kromě toho bylo téma čtenářské i matematické gramotnosti často diskutováno v rámci jednotlivých pracovních skupin k MAP.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že obě gramotnosti je třeba podporovat. Podíl dětí, které pravidelně čtou, soustavně klesá, místo toho tráví stále více času u počítače a dalších elektronických médií. Asi nejvíce děti k četbě motivuje možnost výběru knihy podle zájmu dítěte.

V rámci pracovních skupin MAP si jejich členové pochvalovali spolupráci s knihovnami. Mají s nimi většinou dobré zkušenosti, kromě toho školy v menších obcích využívají i návštěvy knihovny v Rychnově nad Kněžnou. Problém menších škol zejména v Orlických horách je však špatná dopravní dostupnost do městské knihovny v Rychnově. Optimální je, aby žáci knihovnu navštěvovali častěji než 1x za rok, často na to však nezbývají finanční prostředky. V Rychnově n/K je pořádán Veletrh knihy, který příznivě působí na podporu čtenářské gramotnosti žáků ZŠ.

Poněkud lépe si stojí rozvoj matematické gramotnosti. Rodiče v průzkumu uvedli, že je dobré při výuce matematiky ji více propojit s běžným životem, využívat více logických a matematických her apod.

Problémem při rozvoji matematické gramotnosti jsou pro pedagogické pracovníky opět finance. Školy by rády nakoupily dostatečné vybavení např. logických her. Ve školách probíhají kroužky logiky a matematiky, zájem o ně však v některých školách nenaplnuje očekávání. Další možností rozvoje matematické gramotnosti jsou nové výukové metody. Pedagogové tyto metody většinou podporují, potíž je však někdy v tom, že rodiče těmto metodám nemusí rozumět.

2.3.3.3 Povinné opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Obsahová náplň opatření se opět částečně vyskytuje v obecné části analýzy v rámci kapitoly 2.1.3.3. Základní vzdělávání, a také v rámci kapitoly 2.1.8.2. Vyhodnocení dotazníkového šetření. Rovněž bylo obsahem jednání všech čtyř pracovních skupin MAP.

V území se nacházejí dvě speciální základní školy (ZŠ a PŠ Rychnov n/K-Kolowratská a ZŠ speciální Neratov), kam docházejí žáci s mentálním nebo kombinovaným postižením. Všechny školy poskytují dětem vzdělání s ohledem na jejich individuální schopnosti a předpoklady. Téměř do všech ZŠ v území docházejí někteří žáci, kteří mají speciální vzdělávací potřeby (SVP). Více se na tyto žáky zaměřuje alternativní ZŠ Mozaika v Rychnově n/K.

Školy jsou otevřené k přijetí dalších žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Většina škol však v současné době nemůže uspokojit imobilní žáky, protože jen některé ZŠ v současné době jsou bezbariérové. Rodičům většinou nevadí situace, pokud jsou ve třídě žáci s tělesným postižením. V případě mentálního postižení však mají rodiče opačný názor. A vítají, pokud je k takovým dětem speciální přístup, který v běžných školách není možný.

Podle zástupců pracovních skupin inkluze v území již dávno funguje a není potřeba nějakých dramatických změn. Ke společnému vzdělávání mentálně postižených žáků v běžných třídách se však pedagogové rovněž stávají zdrženlivě s tím, že i pro samotné znevýhodněné děti toto nebude mít přínos, protože běžnou výuku nemohou stačit pochopit. Ostatně i někteří rodiče takto postižených žáků se vyjádřili podobně. Záleží však také na stupni postižení, protože žáci s lehčím stupněm se mohou s pomocí asistenta zapojit do výuky.

U žáků bez postižení, kteří jsou ohroženi školním neúspěchem, má velký význam školní psycholog. Objednací doba k psychologům je však dlouhá, většina škol nemá vlastní psychology. Problém by mohl vyřešit tzv. cestující psycholog, který by působil v celém okrese, SO ORP nebo alespoň části území.

Důležitá je také spolupráce s rodinou, rodiče žáků ohrožených školním neúspěchem právě ve velké míře odmítají spolupráci. V takovém případě se obtížně pracuje na odstranění neúspěchu těchto žáků.

V rámci inkluzivního vzdělávání se však neřeší jen žáci ohrožení školním neúspěchem, ale rovněž i mimořádně nadaní. Těmto žákům není věnována náležitá pozornost. Často se stává, že nadané děti nemají příležitost své schopnosti využít, ve škole se nudí, nemají žádnou motivaci se zapojovat do výuky. Odhaduje se, že nadaných dětí jsou přibližně 2-3 procenta v každém ročníku.

2.3.3.4 Doporučená a volitelná opatření

2.3.3.4.1 Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

Při rozvoji podnikavosti a iniciativy dochází k částečnému rozporu mezi tím, co chtějí žáci, a tím, co chtějí jejich rodiče. Rodiče žáků si často myslí, že škola žáky příliš nevede k samostatnému řešení problémů a nerozvíjí u nich vlastní iniciativu. Podle některých pedagogů je však problém spíše na straně žáků. Většině z nich totiž vyhovuje, pokud nemusí vyvíjet vlastní iniciativu.

Největší význam v rozvoji samostatnosti mládeže má rodina. Zlepšující se ekonomické postavení rodin a současný trend „kultu dítěte“ vede k děti a mládež k pasivnímu přijímání materiálních i duševních výtahů rodičovské generace a dává jim málo prostoru k vlastním touhám a snahám k jejich naplnění. Naopak ve skupině dětí a mládeže ze sociálně slabých a vyloučených rodin chybí pozitivní vzory chování ze strany rodičů a jejich bezpracná závislost na sociální podpoře ze strany státu je pro mládež příkladem úspěšnosti pasivity a nepodnikavosti.

Nejdůležitější je proto vhodná motivace dětí a mládeže k pozitivní iniciativnosti např. setkáváním s konkrétními úspěšnými osobami, hrdiny, sportovci, podnikateli, umělci, poukazováním na konkrétní materiální i společenské výhody podnikavosti i doporučováním vhodných cílů a možných postupů k jejich dosažení.

2.3.3.4.2 Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

Oblast polytechnického vzdělávání má mezi žáky a rodiči malou prestiž, přitom má v území značný potenciál. Ve školách klesá počet žáků, kteří mají zájem o technické profese, navíc jsou ve většině škol jen omezené možnosti výuky. Některé školy zrušily výuku dílen úplně, v dalších je jako volitelný předmět. Navíc vybavení technických učeben z důvodu nedostatku financí často zaostává. Žákům rovněž schází příklad v rodině, protože ani rodiče své děti nevedou k manuálním činnostem.

Je potřeba zvednout prestiž technických povolání a řemesel, zavést ve školách povinnou výuku technických prací, do výuky zavést ve větší míře i návštěvy podniků a pracovišť v regionu a technicky zaměřených škol a výzkumných pracovišť v kraji, pořádat besedy a workshopy s úspěšnými techniky, výzkumníky, řemeslníky, navštěvovat výstavy, soutěže a uskutečňovat další aktivity vedoucí k popularizaci techniky.

2.3.3.4.3 Karierové poradenství v základních školách

Opatření bylo z velké části řešeno na pracovní skupině MAP ke 2. stupni ZŠ. Situaci na trhu práce v území značně ovlivňuje závod ŠKODA AUTO Kvasiny. Tento závod i související podniky nabízejí množství pracovních příležitostí v technických profesích. Na tato povolání v regionu připravuje VOŠ a SPŠ RK, o jejíž spolupráci mají zájem základní školy. V součinnosti s ní by mělo být vytvořeno technologické centrum, které by žáci mohli navštěvovat a využít při různých praktických činnostech.

Měla by se rozvíjet spolupráce i mezi dalšími zaměstnavateli v regionu proto, aby mladí lidé po ukončení vzdělání nacházeli zaměstnání v místě a trvale se usídlovali v regionu. Žáci i jejich rodiče by měli být seznámeni s modernizovanými provozy a podmínkami pro zaměstnance v technických profesích (automatizovaný provoz, využívání moderních technologií). Mládež by měla mít možnost setkávat se se zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanci různých podniků a besedovat s nimi a osobně poznávat prostředí, způsob a význam jejich práce. Pravidelně by se mělo uskutečňovat i setkání s pracovníky Úřadu práce kvůli zjištění vzájemné informovanosti.

Problémem regionu je, že chybí místa pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou obecně méně vzdělání (chráněné díly apod.)

2.3.3.4.4 Sociální a občanská kompetence

Témata, která se týkala sociálních a občanských kompetencí, se v hojné míře probírala napříč pracovními skupinami MAP. U menších dětí byly řešeny zejména otázky uvědomění a osvojení základních hygienických návyků, společenských pravidel apod.

Problémem dětí a mládeže je zvyšující se podíl virtuální komunikace s jejími specifickými pravidly, slovní zásobou, vyjadřováním a tím upadání povědomí o společenských pravidlech, etických normách i etiketě v osobním styku. To vede k nepochopení a porušování zavedených pravidel a zvětšující se propastí mezi mladou a starší generací. Také nekonečné možnosti, které se před mladými lidmi otevírají, blahobyt a stálost jistot vede ke společenské a politické pasivitě většiny z nich. Je proto potřeba posílit i výuku a význam humanitně zaměřených předmětů ve školách, přinášet mládeži pozitivní vzory, zapojovat mladé lidi do rozhodování a přijímání odpovědnosti ať už ve školách, např. formou školního parlamentu, v rodinách i ve veřejném životě.

2.3.4 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje

SWOT3 analýza prioritních oblastí rozvoje obsahuje vždy tři silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby pro každé ze tří povinných opatření a také pro tři volitelná opatření. Závěrem je uvedena souhrnná SWOT3 analýza za celou oblast vzdělávání.

Opatření 1 - Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita

Silné stránky

- Stálý a kvalifikovaný pedagogický sbor ochotný k sebevzdělávání a spolupráci
- Dobrý stavebně-technický stav a základní vybavenost většiny škol
- Dostatečná kapacita a dostupnost předškolních zařízení

Slabé stránky

- Kapacitní, personální a materiální nepřipravenost předškolních zařízení pro přijetí dětí do 3 let
- Nedostatek finančních prostředků pro rozšíření aktivit a provozní doby předškolních zařízení
- Nedostatečná zastupitelnost a možnost vzdělávání pracovníků předškolních zařízení

Příležitosti

- Průběžné vzdělávání, hodnocení a kariérní postup pracovníků předškolních zařízení
- Sdílení specializovaných prostor, vybavení i pedagogů více předškolními zařízeními
- Setkávání pracovníků škol, výměna zkušeností, přenos dobrá praxe, spolupráce s rodiči, obcí, místními podnikatelskými i neziskovými subjekty

Hrozby

- Nízká motivovanost pracovníků předškolních zařízení
- Nemožnost individuálního přístupu k dětem
- Omezenost podnětů k rozvoji dítěte

Opatření 2 - Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Silné stránky

- Dobrá úroveň vybavenosti většiny škol
- Historická tradice vysoké úrovně vzdělanosti absolventů škol
- Systematická spolupráce s místními knihovnami a knihovnou v Rychnově n/K

Slabé stránky

- Měnící se státní koncepce výuky čtenářské a matematické gramotnosti
- Nízká ochrana dětí a mládeže před vlivem elektronických médií a virtuálních vztahů
- Malý společenský zájem na tradičním vzdělání

Příležitosti

- Vzdělávání učitelů a vzájemné sdílení zkušeností mezi nimi navzájem a mezi učiteli a rodiči
- Omezení virtuální komunikace v rodinách a ve školách
- Více individuálních možností pro realizaci žáků s jiným než průměrným prospěchem

Hrozby

- Přemíra informací bez souvislostí a hierarchie významu
- Ztráta vyjadřovacích schopností, znalosti pravopisu, drobných početních úkonů, závislost na elektronických pomůckách
- Ztráta schopnosti osobní komunikace, narušení vztahů, závislost na virtuálních vztazích a zkratkovitých vyjádřeních

Opatření 3 - Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem



Silné stránky

- Hustá síť malých venkovských škol s menším počtem dětí ve třídách
- Aktivní činnost organizací pracujících se znevýhodněnými dětmi a mládeží
- Osvědčená praxe pedagogických asistentů v některých školách

Slabé stránky

- Nedostatečná odborná personální připravenost škol k inkluzivnímu vzdělávání
- Nedostatečná stavební a technická připravenost škol k inkluzivnímu vzdělávání
- Nedostatečná ideová připravenost občanů k inkluzivnímu vzdělávání

Příležitosti

- Vzdělávání pedagogů a dalších pracovníků vzdělávacích institucí v problematice inkluze
- Spolupráce škol, rodičů a odborníků, přenos dobré praxe
- Osvěta veřejnosti v problematice inkluzivního vzdělávání

Hrozby

- Odmítání inkluze veřejností, pedagogy i žáky
- Snižování úrovně vzdělávání v důsledku inkluze
- Nadměrné finanční nároky na zavedení inkluzivního vzdělávání v jednotlivých školách

Volitelné opatření - Sociální a občanské kompetence

Silné stránky

- Tradice vzájemné pomoci a solidarity obecních, sousedských i rodinných komunit
- Hustá síť malých venkovských škol s menším počtem dětí ve třídách
- Sociálně i kulturně stabilizované a homogenní obyvatelstvo bez výrazných sociálních rozdílů

Slabé stránky

- Nedostatek podnětů pro zapojení dětí a mládeže do veřejného života
- Nízká prestiž politických, občanských a sociálních témat
- Změna životních priorit občanů

Příležitosti

- Využívání metod spolupráce, dělby práce, týmové práce při výuce a vzdělávání dětí a mládeže
- Posílení všeobecného vzdělání a širokého rozhledu dětí i mládeže
- Exkurze, pravidelná spolupráce s občanskými a sociálně zaměřenými organizacemi

Hrozby

- Nezáměr mladých občanů o veřejné záležitosti
- Nízká vzájemná solidarita mezi věkovými, sociálními a zdravotními skupinami občanů
- Zánik tradičních společenských postupů, pravidel a norem



Volitelné opatření - Technické kompetence

Silné stránky

- Velká nabídka pracovních míst pro absolventy technických oborů
- Veřejný zájem na zvyšování technických kompetencí
- Tradice technické výroby a výuky technických oborů v regionu

Slabé stránky

- Nízká prestiž učebních a oborů a oborů středního technického vzdělání
- Nízký zájem žáků o technické obory
- Nevyhovující nebo chybějící prostory pro výuku technické výchovy, potíže s naplňováním požadavků na bezpečnost žáků

Příležitosti

- Spolupráce se zaměstnavateli s technickým zaměřením
- Zavedení výuky technických a manuálních dovedností do základního vzdělávání
- Popularizace technických oborů

Hrozby

- Nedostatek řemeslníků a technicky zdatných zaměstnanců
- Nezaměstnanost absolventů škol netechnických oborů
- Závislost na zahraniční výrobě a zaměstnancích

Volitelné opatření - Rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání

Silné stránky:

- Široká nabídka zájmového a neformálního vzdělávání v regionu
- Tradice zájmového a neformálního vzdělávání
- Společenská podpora zájmového a neformálního vzdělávání

Slabé stránky:

- Nesystémová finanční podpora zájmového a neformálního vzdělávání
- Závislost zájmového vzdělávání na nestabilním personálním, prostorovém a materiálním vybavení
- Nerovnoměrné rozmístění zájmových organizací, horší dopravní dostupnost z odlehlých obcí

Příležitosti:

- Mobilní zájmové a neformální vzdělávání
- Spolupráce organizací se školami, obcemi a podnikateli
- Sdílení pedagogů, pomůcek a prostor

Hrozby:

- Ukončování činnosti kroužků v důsledku legislativních změn a náročné administrativy
- Nezájem dětí a žáků o organizované trávení volného času
- Nadměrné zvyšování nákladů za účast na zájmovém vzdělávání



Souhrnná SWOT3 analýza

Silné stránky:

- Hustá síť malých venkovských škol s menším počtem dětí ve třídách
- Dobrý stavebně-technický stav a vybavení většiny škol
- Velká nabídka pracovních míst v regionu

Slabé stránky :

- Nízká prestiž a motivovanost povolání pedagoga
- Často se měnící vzdělávací systém a jeho priority
- Nevhodný systém financování škol a dalších vzdělávacích institucí

Příležitosti:

- Spolupráce a sdílení zkušeností mezi učiteli, školami, rodiči a zaměstnavateli z ČR i zahraničí
- Systematické, aktuální a motivující vzdělávání pedagogických pracovníků
- Využívání alternativních a individuálně zaměřených forem vzdělávání

Hrozby:

- Snižování odbornosti, zájmu o žáky a aktivity pedagogických pracovníků
- Snižování úrovně znalostí žáků a schopnosti jejich praktického využití
- Chaos ve vzdělávání v důsledku opakovaných koncepčních a legislativních změn vzdělávací politiky státu



3 Strategická část

3.1 Vize

Všechny děti i mládež v obcích Rychnovska mají dobrý přístup ke kvalitnímu a přínosnému předškolnímu, základnímu i zájmovému a neformálnímu vzdělávání.

Výchovu i vzdělávání dětí a mládeže zajišťují vzdělaní a přátelští učitelé s dostatkem času na individuální práci s dětmi. Učitelům je poskytováno průběžné vzdělávání a dostatek času ke studiu nových informací, za svou práci jsou dobře finančně hodnoceni. Učitelé i rodiče při výchově a vzdělávání dětí a mládeže spolupracují a rovnoměrně se na ni podílejí. Děti i mládež do škol a ostatních vzdělávacích zařízení rádi chodí kvůli přátelskému a podnětnému prostředí umožňujícímu uspět každému z nich. Výuka je vedena různými formami a s různým obsahem umožňujícími získat užitečné znalosti a dovednosti každému žákovi. Zájmová činnost je otevřená dětem a mládeži všech stupňů schopností a nadání. Vzdělávání je poskytováno ve zdravém a úpravném prostředí dostatečně vybaveném pro získání znalostí a dovedností potřebných k samostatnému a úspěšnému zapojení do společnosti. Systém stipendií a půjček umožňuje přístup ke vzdělání i zájmové činnosti dětem z rodin všech příjmových skupin.

3.2 Zapojení aktérů

Zpracování Strategického rámce MAP probíhalo v souladu s platnými metodickými postupy MŠMT. Při jeho tvorbě byla využita kombinace expertní a komunitní metody, přičemž velký důraz byl kladen zejména na komunitní složku zpracování (zapojení široké veřejnosti do tvorby Strategického rámce i celého MAPu).

Na zpracování strategického rámce se podíleli následující aktéři:

Realizační tým (zaměstnanci Sdružení SPLAV, z.s., a Městského úřadu Rychnov n/K) – organizace tvorby MAP a Strategického rámce, organizace práce Pracovních skupin, Expertních skupin a Řídícího výboru, příprava podkladů, prezentací, zápisů, dokumentů k projednání, administrativní řízení projektu MAP.

Realizační tým se schází pravidelně, zpravidla 2x měsíčně, dále vždy před jednáním Pracovních a expertních skupin a Řídícího výboru.

Řídící výbor – Řídící výbor byl vytvořen již před začátkem realizace projektu, Členy řídicího výboru jsou zástupci mateřských, základních i středních škol v území, zástupci zřizovatelů škol, zástupci Krajského akčního plánu KHK, zástupci DSO, významných zaměstnavatelů v území, základní umělecké školy, neziskových společností a zájmových organizací. Celkem má Řídící výbor členů.

Zasedání Řídícího výboru proběhlo po dobu přípravy MAP 5x, vždy v souvislosti s projednáním závazného kroku při přípravě dokumentu.

Pracovní skupiny – pro sestavení MAP byly již počátkem realizace projektu vytvořeny 4 pracovní skupiny:

PS Mateřské školy

PS Základní školy – I. stupeň

PS Základní školy – II. stupeň

PS Zájmové činnosti

PS Mateřské školy: celkem 9 členů, z toho 4 učitelé MŠ, dále zástupce zřizovatele, knihovny a pedagogicko-psychologické poradny a rodičů. Skupina se aktivně podílela na SWOT analýze v oblasti předškolního vzdělávání a na přípravě otázek pro veřejnost.



PS Základní školy – I. stupeň: celkem 10 členů, z toho 4 pedagogové ZŠ, dále zástupce zřizovatele, pedagogicko-psychologické poradny, neziskové organizace pro znevýhodněné děti, knihovny a veřejnosti. Skupina je velmi aktivní, řeší hlavně problémy inkluze a s ní související vybavenosti škol a dostatku pedagogických pracovníků.

PS Základní školy – II. Stupeň: celkem 9 členů, z toho 5 učitelů ZŠ, dále zástupce zřizovatele, Úřadu práce a Hospodářské komory KHK, zapojení VOŠ a SPŠ – ředitelka školy je i členkou týmu KAP. Skupina se zabývá hlavně řešením otázek přípravy žáků na budoucí povolání, spolupráci se zaměstnavateli v regionu, otázkou rozšiřování polytechnické výchovy

PS Zájmové činnosti: celkem 8 členů, z toho po jednom zástupci ZUŠ, DDM RK, tří zájmových organizací (spolků) pro mládež a organizace zabývající se celoživotním vzděláváním a veřejnosti. Zpočátku se nepodařilo začlenit všechny zamýšlené zástupce, nicméně během r. 2017 byla pracovní skupina rozšířena o další členy. Skupina se zabývá především dostupností možností formálního vzdělávání – dopravní obslužností apod.

V rámci přípravy MAP proběhlo šest sérií pracovních setkání jednotlivých pracovních skupin a dvě společná setkání.

Expertní skupiny – pro zpracování odborných doporučení spolupracuje od února 2017 na tvorbě dokumentu 15 expertů, kteří tvoří 6 expertních skupin (Předškolní výchova, Inkluze, Matematická gramotnost, Čtenářská gramotnost, Technické kompetence a Sociální a občanské kompetence). Experti se zapojili do zpracování specifické části analýzy a strategické části dokumentu – návrh a popis cílů a opatření MAP. Členové Expertních skupin se scházeli individuálně a také se účastnili každého jednání Pracovních skupin v r. 2017.

Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení – účast na dotazníkovém šetření MŠMT, do kterého se zapojily všechny mateřské i základní školy v území; zapojení vybraných pracovníků do Řídícího výboru i Pracovních skupin, vedení škol bylo nápomocno při propagaci a zveřejnění dotazníku pro veřejnost.

Ostatní pedagogičtí pracovníci - zapojení do dotazníkového šetření MŠMT; účast vybraných pracovníků v Pracovních skupinách; účast na dotazníkovém šetření pro základní a mateřské školy jejichž zástupci nejsou v Pracovních skupinách

Veřejná správa – zapojení vybraných představitelů obcí jako zřizovatelů škol do Pracovních skupin, pomoc při propagaci dotazníku pro veřejnost

Veřejnost - zapojení do Pracovních skupin; on-line dotazníkové šetření pro rodiče dětí školou povinných a ostatní veřejnost. Zapojení veřejnosti se jeví jako nejsložitější, na druhou stranu anonymní dotazníkové šetření proběhlo úspěšně, zapojilo se do něj více než 170 respondentů.

3.3 Priority a cíle SR MAP Rychnov n/K

3.3.1 Seznam priorit a cílů

Priorita 1	ROZVOJ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 1.1	Dostupná společná předškolní výchova a vzdělávání dětí.
Cíl 1.2	Kvalitní společná předškolní výchova a vzdělání dětí.
Cíl 1.3	Přínosná společná předškolní výchova a vzdělání dětí.
Priorita 2	ROZVOJ ZÁKLADNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 2.1.	Dostupná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Cíl 2.2	Kvalitní společná základní výchova a vzdělání žáků
Cíl 2.3.	Přínosná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Priorita 3	ROZVOJ ZÁJMOVÉHO A NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ
Cíl 3.1	Dostupná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Cíl 3.2	Kvalitní společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Cíl 3.3	Přínosná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže

3.3.2 Popis priorit a cílů

Priorita 1	ROZVOJ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ
CÍL	1.1 Dostupná společná předškolní výchova a vzdělávání dětí.
Popis cíle	<p>Cílem priority je dostatečná kapacita dobře dopravně dostupných mateřských škol a dalších předškolních zařízení pro všechny děti z celého území Rychnovska.</p> <p>Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření:</p> <p>1.1.1 Dostatečný počet pedagogů umožňující individuální přístup k dětem v předškolním vzdělávání</p> <p>1.1.2 Dostatečná kapacita a variabilita mateřských škol a dalších předškolních zařízení ve spádovém území bydliště</p> <p>1.1.3 Optimalizace provozu mateřských škol a dalších předškolních zařízení v souladu s časovými potřebami rodičů</p> <p>1.1.4 Finanční stabilizace a udržitelnost mateřských škol a dalších předškolních zařízení</p>

Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP	PO 1 – Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita
Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP	VO 9 - Finanční dostupnost vzdělávání.
Indikátory	Počet dětí předškolních zařízení na 1 učitele Naplněnost předškolních zařízení

CÍL	1.2 Kvalitní společná předškolní výchova a vzdělání dětí.
Popis cíle	Cílem priority je vysoká úroveň předškolní výchovy a vzdělání pro všechny děti z celého území Rychnovska. Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření: 1.2.1 Systematické vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků v předškolní výchově a vzdělávání 1.2.2 Modernizace mateřských škol a dalších předškolních zařízení 1.2.3 Nákup vybavení a pomůcek pro mateřské školy a další předškolní zařízení 1.2.4 Spolupráce škol, rodičů a dalších aktérů předškolní výchovy a vzdělávání
Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP	PO 1 – Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita
Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP	VO 7 - Investice do rozvoje kapacit mateřských škol. VO 8 - Rozvoj kompetencí učitelů.
Indikátory	Počet nově vybavených (modernizovaných) MŠ Počet podpořených osob (tj. dětí v MŠ, které využijí lepší vybavenost) Počet společně realizovaných projektů Počet vzdělávacích akcí pro učitele

CÍL	1.3 Přínosná společná předškolní výchova a vzdělání dětí.
------------	--

Popis cíle	<p>Cílem priority je předškolní výchova a vzdělání všech dětí z obcí Rychnovska užitečná pro jejich další vývoj, vzdělávání a uplatnění ve společnosti.</p> <p>Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření:</p> <p>1.3.1 Rozvíjení podnikavosti a iniciativy dětí v předškolní výchově a vzdělávání</p> <p>1.3.2 Rozvíjení kompetencí dětí v polytechnickém vzdělávání v předškolní výchově a vzdělávání</p> <p>1.3.3 Rozvíjení sociálních a občanských kompetencí dětí v předškolní výchově a vzdělávání</p> <p>1.3.4 Rozvíjení kulturního povědomí a vyjádření dětí v předškolní výchově a vzdělávání</p>
Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP	<p>DO 1 – Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků</p> <p>DO 2 – Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání</p>
Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP	<p>VO 3 – Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků</p> <p>VO 4 – Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků</p>
Indikátory	Počet dětí s odkladem začátku školní docházky

Priorita 2	ROZVOJ ZÁKLADNÍ VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ
-------------------	---

CÍL	2.1 Dostupná společná základní výchova a vzdělávání žáků.
Popis cíle	<p>Cílem priority je dostatečná kapacita dobře dopravně dostupných základních škol pro všechny žáky z celého území Rychnovska.</p> <p>Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření:</p> <p>2.1.1 Dostatečná kapacita a odborné personální pedagogické a výchovné zajištění individuálního přístupu k žákům v základním vzdělávání</p> <p>2.1.2 Dostatečná kapacita a variabilita základních škol a souvisejících služeb pro žáky a rodiče v základním vzdělávání</p> <p>2.1.3 Finanční stabilizace a udržitelnost zařízení v základním vzdělávání</p> <p>2.1.4 Podpora žáků ohrožených školním neúspěchem v základním vzdělávání</p> <p>2.1.5 Podpora žáků mimořádně nadaných a talentovaných v základním vzdělávání</p> <p>2.1.6 Pedagogicko-psychologické poradenství pro žáky, rodiče a základní školy</p> <p>2.1.7. Speciálně pedagogické poradenství pro žáky, rodiče a základní školy</p>
Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP	PO 3 – Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP	Finanční dostupnost vzdělávání.
Indikátory	Počet žáků ZŠ na 1 učitele Kapacita ZŠ Počet žáků ukončujících předčasně školní docházku

CÍL	2.2 Kvalitní společná základní výchova a vzdělávání žáků.
Popis cíle	Cílem priority je zajistit vysokou úroveň základního vzdělání pro všechny žáky z celého území Rychnovska. Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření: 2.2.1 Systematické vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků v základním vzdělávání 2.2.2 Modernizace škol a školských zařízení v základním vzdělávání 2.2.3 Nákup vybavení a pomůcek pro školy a školská zařízení v základním vzdělávání 2.2.4 Spolupráce škol, rodičů a dalších aktérů základní školní výchovy a vzdělávání 2.2.5 Zavádění alternativních a individuálně zacílených metod výuky v základním vzdělávání
Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP	PO 3 – Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem
Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP	VO 5 – Investice do rozvoje kapacit ZŠ VO 8 - Rozvoj kompetencí vychovatelů a učitelů.
Indikátory	Počet nově vybavených (modernizovaných) ZŠ Počet nově vybavených učeben (modernizovaných) ZŠ Počet podpořených osob (tj. žáků v ZŠ, které využijí lepší vybavenost) Počet společně realizovaných projektů Počet vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky

CÍL	2.3 Přínosná společná základní výchova a vzdělávání žáků.
------------	--

<p>Popis cíle</p>	<p>Cílem priority je základní vzdělání všech žáků z obcí Rychnovska užitečné pro jejich další vývoj, vzdělávání a uplatnění ve společnosti.</p> <p><u>Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření:</u></p> <p>2.3.1 Kariérové poradenství v základních školách</p> <p>2.3.2 Rozvíjení podnikavosti a iniciativy žáků v základním vzdělávání</p> <p>2.3.3 Rozvíjení kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání v základním vzdělávání</p> <p>2.3.4 Rozvíjení sociálních a občanských kompetencí žáků v základním vzdělávání</p> <p>2.3.5 Rozvíjení kulturního povědomí a vyjádření žáků v základním vzdělávání</p> <p>2.3.6 Rozvíjení čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání</p> <p>2.3.7 Rozvíjení digitálních kompetencí žáků v základním vzdělávání</p> <p>2.3.8 Rozvíjení kompetencí žáků pro aktivní využívání cizích jazyků v základním vzdělávání</p> <p>2.3.9. Rozvíjení zdravého a aktivního životního stylu žáků základních škol</p>
<p>Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP</p>	<p>PO 2 – Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání</p> <p>DO 1 – Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků</p> <p>DO 2 - Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání</p> <p>DO 3 – Kariérové poradenství na ZŠ</p>
<p>Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP</p>	<p>VO 1 – Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků</p> <p>VO 2 – Rozvoj kompetencí pro používání cizího jazyka</p> <p>VO 3 – Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků</p> <p>VO 4 – Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků</p>
<p>Indikátory</p>	<p>Počet žáků ukončujících předčasně školní docházku</p>

<p>Priorita 3</p>	<p>ROZVOJ ZÁJMOVÉHO A NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ</p>
--------------------------	--

<p>CÍL</p>	<p>3.1 Dostupná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže</p>
-------------------	--

Popis cíle	<p>Cílem priority je dostatečná kapacita dobře dopravně dostupných zařízení zájmového vzdělávání pro děti a mládež všech druhů a stupňů schopností z obcí Rychnovska.</p> <p><u>Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření:</u></p> <p>3.1.1 Dostatečná kapacita pedagogického a výchovného personálu umožňující individuální přístup k dětem a žákům v zájmovém a neformálním vzdělávání</p> <p>3.1.2 Dostatečná kapacita a variabilita zařízení zájmového a neformálního vzdělávání a souvisejících služeb pro děti a rodiče</p> <p>3.1.3 Finanční stabilizace a udržitelnost zařízení zájmové a neformální výchovy a vzdělávání</p>
Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP	<p>PO 3 – Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem</p> <p>DO 2 – Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků</p>
Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP	<p>VO 9 - Finanční dostupnost vzdělávání.</p>
Indikátory	<p>Počet uživatelů zařízení zájmového a neformálního vzdělávání</p> <p>Kapacita zařízení zájmového a neformálního vzdělávání</p>

CÍL	3.2 Kvalitní společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Popis cíle	<p>Cílem priority je zajistit vysokou úroveň zájmového a neformálního vzdělání pro všechny děti obcí Rychnovska.</p> <p><u>Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření:</u></p> <p>3.2.1 Systematické vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků zájmového a neformálního vzdělávání</p> <p>3.2.2 Modernizace zařízení zájmového a neformálního vzdělávání</p> <p>3.2.3 Nákup vybavení a pomůcek pro zařízení zájmového a neformálního vzdělávání</p> <p>3.2.4 Spolupráce pracovníků zařízení zájmového a neformálního vzdělávání, rodičů a dalších aktérů zájmové a neformální výchovy a vzdělávání</p> <p>3.2.5 Zavádění alternativních a individuálně zacílených metod výuky v zájmovém a neformálním vzdělávání</p>
Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP	<p>PO 3 – Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem</p> <p>DO 1 – Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků</p>

Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP	VO 6 – Aktivity související se vzděláním mimo OP VVV, IROP a OP PPR Rozvoj kompetencí vychovatelů a učitelů.
Indikátory	Počet nově vybavených (modernizovaných) zařízení zájmového a neformálního vzdělávání Počet podpořených osob (tj. dětí a žáků, které využijí lepší vybavenost) Počet společně realizovaných projektů Počet vzdělávacích akcí pro pedagogické a výchovné pracovníky

CÍL	3.3 Přínosná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Popis cíle	Cílem priority je zájmová a neformální výchova a vzdělání všech žáků z obcí Rychnovska užitečná pro jejich další vývoj a uplatnění ve společnosti <u>Cíle bude dosaženo prostřednictvím těchto opatření:</u> 3.3.1 Rozvíjení podnikavosti a iniciativy žáků v zájmové a neformální výchově a vzdělávání 3.3.2 Rozvíjení sociálních a občanských kompetencí žáků v zájmové a neformální výchově a vzdělávání 3.3.3 Rozvíjení kulturního povědomí a vyjádření žáků v zájmové a neformální výchově a vzdělávání 3.3.4. Rozvíjení zdravého a aktivního životního stylu v zájmové a neformální výchově a vzdělávání 3.3.5. Rozvíjení kompetencí žáků v přípravě na pracovní uplatnění
Vazba na povinná a doporučená opatření dle Postupů MAP	PO 3 – Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem DO 1 – Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků DO 2 - Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
Vazba na volitelná opatření dle Postupů MAP	VO 1 – Rozvoj digitálních kompetencí VO 2 – Rozvoj kompetencí pro používání cizího jazyka VO 3 – Rozvoj sociálních a občanských kompetencí VO 4 – Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření
Indikátory	Počet účastníků zájmového a neformálního vzdělávání.

3.3.3 Vazby cílů na jednotlivá opatření

Cíle SR MAP Rychnov n/K vs. povinná, doporučená a volitelná opatření (témata) dle Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX – střední, XXX - silná)

		Cíl 1.1.	Cíl 1.2.	Cíl 1.3.	Cíl 2.1.	Cíl 2.2.	Cíl 2.3.	Cíl 3.1.	Cíl 3.2.	Cíl 3.3.
Povinné opatření 1	Předškolní vzdělávání a péče – dostupnost, inkluze, kvalita	XXX	XXX	XXX				XX	XX	XX
Povinné opatření 2	Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání				X	XX	XXX	X	X	X
Povinné opatření 3	Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených škol. neúspěchem	XX	XX	X	XXX	XXX	XXX	XX	XX	X
Doporučené opatření 1	Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků	X	XX	XXX	X	XX	XXX	XXX	XX	XXX
Doporučené opatření 2	Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání	X	XX	XXX	X	XX	XXX	X	XX	XXX
Doporučené opatření 3	Kariérové poradenství v základních školách				X	XX	XXX			
Volitelné opatření 1	Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků	X	X	X	X	XX	XXX	X	XX	XXX
Volitelné opatření 2	Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	X	X	XX	X	XX	XXX	X	XX	XXX
Volitelné opatření 3	Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků	XX	XX	XXX	X	XX	XXX	X	XX	XXX
Volitelné opatření 4	Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	X	XX	XXX	X	XX	XXX	X	XX	XXX



Volitelné opatření 5	Investice do rozvoje kapacit základních škol				XXX	XXX	XX			
Volitelné opatření 6	Aktivity související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP a OP PPR	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
Volitelné opatření 7	Investice do mateřských škol	XX	XXX	X						
Volitelné opatření 8	Rozvoj kompetencí učitelů	XX	XXX	XX	XX	XXX	XX	XX	XXX	XX
Volitelné opatření 9	Finanční dostupnost vzdělávání	XXX	XX	XX	XXX	XX	XX	XXX	XX	XX



4 Akční plán MAP

4.1 Popis cílů a opatření

4.1.1 Priorita: Rozvoj předškolní výchovy a vzdělávání

4.1.1.1 Cíl: Dostupná společná předškolní výchova a vzdělávání dětí

V současné době je předškolní výchova zajištěna různými druhy předškolních zařízení. Jsou zde převážně zastoupeny státní mateřské školy, na území ORP Rychnov n. Kn. je lesní školka a mateřská centra.

Spádovost a povinná školní docházka:

Počet mateřských škol je při plnění povinné spádovosti nedostatečný. Vzhledem k novele školského zákona a s tím související povinností posledního roku předškolní docházky bude u některých MŠ navýšování kapacity nutností (jednou z velkých výhod pro rodiče je u předškoláku bezplatné vzdělávání). Celou tuto situaci ovlivní povinnost přijímat dvouleté děti v roce 2020. S tím úzce souvisí nutnost rekonstrukce některých stávajících prostor pro plnění bezpečnosti práce s touto věkovou skupinou dětí. Tyto prostory, pracovní pomůcky a i hračky potřebují splňovat bezpečnostní kritéria na vstup 2letých dětí do MŠ, což většinou nesplňují, a MŠ se potřebují na tuto situaci připravit. Rodiče mají již v současné době zájem o zařazení dětí mladších 3 let do mateřských škol, ne vždy jim je vyhověno, právě z důvodu neplnění bezpečnostních kritérií.

Obce jsou povinny zajistit v rámci spádovosti vzdělávání pro děti z obce. Když některé obce nemají zřízenou MŠ, spolupracují obvykle se sousedními obcemi tak, aby zajistili spádovost v obci, která MŠ zřizuje - obec má zájem uzavřít dohodu o vytvoření společného školského obvodu.

Situace se také postupně mění v obcích, kde se rozvíjí výstavba. Je potřeba reflektovat vysoké navýšení pracovních kapacit ve společnosti ŠKODA AUTO Kvasiny a souvisejících společnostech na našem území, příliv rodin a tím pádem dětí do MŠ.

Starostové obcí pečlivě sledují situaci, některé obce budou investovat do rozšíření infrastruktury a navýšovat kapacitu škol, ty, které školu nemají, uvažují o zřízení vlastní. Potřeba řešit tento problém je i na straně rodičů, objevuje se snaha zakládat různá nestátní zařízení pro předškolní výchovu, které budou více cílit na individuální požadavky rodičů na výchovu jejich dětí.

Obce ze vzdálenějších míst (zejména z horských oblastí) stále řeší nevyhovující dopravní dostupnost do MŠ. Řešení formou společného školního svozového autobusu je zatím málo využíváno.

Dalším zjištěným problémem je zabezpečení provozu MŠ - ze strany rodičů se navyšují požadavky na prodloužení provozu během dne a přes prázdniny.

Nově se také objevuje problém s umožněním docházky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), které potřebují osobního asistenta, případně i stavební úpravy a úpravu vybavení prostor MŠ.

4.1.1.1.1 Opatření: Dostatečný počet pedagogů umožňující individuální přístup k dětem v předškolním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Je důležité zajistit dostupnost vzdělávání všem dětem bez rozdílu schopností, místa bydliště, sociálního postavení rodičů. Nejde přitom jen o rozmístění a kapacitu zařízení předškolní výchovy, ale i o počty a profesionalitu jejich pedagogických pracovníků, vychovatelů a dalšího personálu. I když neplatí přímá úměra mezi počtem pracovníků a kvalitou MŠ, dá se říci, že více učitelů umožní individuálnější přístup k dětem. V tomto smyslu je však počet pedagogických pracovníků ve státních MŠ nedostatečný. Podle platné legislativy o

mateřských školách závisí počet pedagogů a jejich úvazek na kapacitě školy a skutečném počtu dětí. Přitom časová náročnost řady výkonů nezávisí na počtu zúčastněných dětí. Pokud tedy např. nastoupí do MŠ méně dětí, dochází k problémům nedostatku počtu pedagogů např. v případě vzájemné zastupitelnosti při školení, nemoci, v doprovodech na sportovní a kulturní aktivity, ale i při např. nařízených překryvech pedagogů uprostřed provozní doby a povinných přestávkách.

Dalším problémem blízké budoucnosti je nedostatek pedagogů v souvislosti s povinností přijímat do MŠ děti mladší 3 let. Tato věková skupina bude vyžadovat značnou péči z hlediska bezpečnost i osobní obsluhy, kterou současné normy nemohou pokrýt. K jejich úpravě bude nutno přikročit i z důvodu inkluze a nutnosti zvýšené péče o děti s různými handicap. Vzhledem k tomu, že finanční odměna zaměstnanců MŠ se odvíjí od celkového počtu dětí a prozatím nezohledňuje náročnost péče ve zmíněných individuálních případech, hrozí odliv pedagogů do jiných, lépe placených a jednodušších profesí.

U soukromých poskytovatelů vzdělávání jsou bez finanční podpory státu vysoké náklady na mzdy a provoz hrazeny převážně rodiči, případně sponzory. Bylo by vhodné připravit pro tato zařízení různé dotační možnosti, které v závislosti na kvalitě poskytovaného vzdělání tato zařízení finančně podpoří.

Cíle opatření

- Zajištění dostatečných finančních prostředků na individuální ohodnocení pracovníků ve vzdělávání bez závislosti na počtu svěřených dětí
- Snížení počtu odcházejících učitelů, motivace specifickými benefity pro současné i nově přichozí učitele
- Zvýšení prestiže práce pracovníka ve vzdělávání

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vzdělávací akce pro pracovníky ve vzdělávání – práce s dětmi - např. se speciálními vzdělávacími potřebami, 2letými dětmi, cílení na klíčové kompetence apod.
- Motivační odměňování pracovníků ve vzdělávání
- Propagační aktivity
- Fundraising

Infrastruktura

- Není relevantní

Aktivity spolupráce

- Vzájemné návštěvy předškolních zařízení – sdílení dobré praxe, podpora výměny zkušeností, ukázky práce s dětmi
- "Sdílený" speciální pedagog, psycholog a další specializované profese v předškolním vzdělávání

Indikátory opatření

- Počet pedagogických pracovníků v předškolních zařízeních
- Průměrný počet dětí na jednoho pedagogického pracovníka v předškolních zařízeních regionu
- Poměr nově přichozích pedagogických pracovníků v produktivním věku ku počtu odešlých

4.1.1.1.2 Opatření: Dostatečná kapacita a variabilita mateřských škol a dalších předškolních zařízení ve spádovém území bydliště

Odůvodnění výběru opatření

Na většině území je dostatečná kapacita mateřských škol, jejich kapacita je aktuálně naplněna přibližně z 90 %. Přitom existuje poměrně vysoká nerovnoměrnost mezi velikostí spádových území jednotlivých mateřských škol. Cca 1/3 obcí na svém území školu nemá a je povinna smluvně zajistit možnost docházky dětí svých občanů do škol v jiných obcích. Z důvodu spádovosti a dalších novinek - rozšíření povinné školní docházky, povinnost přijímání dětí mladších 3 let, inkluze, se tak v nadcházejících letech u některých mateřských škol objeví problém s nedostatečnou kapacitou.

Obce se školami, které jsou v oblastech s vyšším zalidněním, budou řešit nedostatek své kapacity rozšířením prostor. Výstavba nové MŠ se zatím nepřipravuje, je však možné, že v průběhu příštích let vzniknou nová státní či nestátní zařízení zejména v obcích, které v současné době školku nemají, a nenaleznou smluvní školu pro své občany.

Přestože rodiče dětí, mnohdy vítají možnost alternativního vzdělávání pro své děti, tato zařízení prozatím v regionu chybí. Z alternativních zařízení se v současné době na území Rychnovska nachází pouze jedna lesní školka, připravuje se zavedení prvků Montessori do výuky v některých MŠ. Dalšími uvažovanými možnostmi jsou firemní mateřské školy ve větších firmách (např. ŠKODA AUTO v Kvasinách). V řadě obcí Rychnovska pracují mateřská centra, připravuje se otevření dětských skupin. Je však třeba zdůraznit, že i většina „tradičních“ mateřských škol využívá mnoho alternativních vzdělávacích metod. Mateřské školy v regionu sledují současné trendy ve vzdělávání a zařazují nové prvky do svých vzdělávacích programů - např. alternativní vzdělávání Montessori, program Začít spolu, apod.

Celkovou orientaci a impulzy ke změnám přinese mapování potřeb předškolního vzdělávání na našem území a vytvoření koncepce spádovosti MŠ ve spolupráci s jejich zřizovateli.

Cíle opatření

- Zvýšení kapacity předškolních zařízení
- Zajištění bezpečné a finančně přístupné hromadné dopravy dětí do spádových škol
- Vzájemná zastupitelnost škol při zajištění prázdninového, ranního a večerního provozu
- Podpora zřízení alternativních vzdělávacích zařízení v systému státních MŠ a jejich zapojení do regionálního vzdělávání

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Není relevantní

Infrastruktura

- Rozšíření kapacity tříd předškolních zařízení

Aktivity spolupráce

- Setkávání zřizovatelů a ředitelů na úrovni ORP, vzájemné předávání zkušeností (vznik platformy, setkávání dle potřeby, např. 1x za rok)
- Koordinace rozvoje předškolních zařízení, koncepce spádovosti, zastupitelnosti, variability
- Školní autobusy

Indikátory opatření

- Kapacita MŠ a dalších předškolních zařízení
- Naplněnost MŠ a dalších předškolních zařízení
- Variabilita – počet druhů vzdělávacích zařízení

4.1.1.1.3 Opatření: Optimalizace provozu mateřských škol a dalších předškolních zařízení

Odůvodnění výběru opatření

Provoz mateřských škol je nastaven tak, aby zajistil péči o děti během pracovního dne, obvykle v době, kdy jsou rodiče v zaměstnání v jednosměnném provozu a nemohou se starat o své dítě. Toto neodpovídá současné situaci, kdy čím dál tím větší počet rodičů pracuje ve strojírenských firmách regionu s 3-směnným provozem. Ti pak řeší školní docházku a zabezpečení péče o své děti s velkými obtížemi.

Provozní doba předškolních zařízení je však podřízena legislativním předpisům vztahujícím se k pracovní době učitelů, jejich zastupitelnosti, počtu učitelů vzhledem k naplněnosti školy, atp. Obvykle tak školy nemohou vyhovět potřebě rodičů.

Obdobným problémem je omezení provozu MŠ v prázdninových měsících, o státních svátcích, víkendech a dalších volných dnech školek, které rodiče nemohou v dostatečné míře pokrýt svou dovolenou. Přestože jistě není vhodné, aby malé děti trávily v předškolních zařízeních čas celodenně a celoročně je potřeba skloubit zajištění péče o děti s nutností finančního zajištění rodiny a s profesním uplatněním rodičů.

Tuto situaci může řešit kromě změny legislativy i otevření nových a na státní legislativě nezávislých předškolních zařízení. Prostor se otevírá např. pro firemní MŠ pro děti zaměstnanců a s pracovní dobou přizpůsobenou jejich pracovní době. aby rodiče mohli chodit do práce. Stejně služby doplněné navíc i o doprovod a dopravu dětí do zájmových zařízení by mohly zajistit i dětské skupiny. Nejsystémovějším řešením však bude změna legislativních předpisů a umožnění individuálních úprav rozsahu pracovní doby předškolních zařízení v souladu s potřebami rodičů.

Cíle opatření

- Rozšíření počtu předškolních zařízení nezávislých na státní legislativě
- Rozšíření pracovní doby MŠ v souladu s pracovním vytižením rodičů

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Opatření k rozšíření pracovní doby předškolních zařízení

Infrastruktura

- Výstavba a vybavení prostor podnikových MŠ a dalších předškolních zařízení

Aktivity spolupráce

- Setkávání zřizovatelů a ředitelů na úrovni ORP, vzájemné předávání zkušeností (vznik platformy, setkávání 1x za rok)
- Koordinace provozu předškolních zařízení
- Sdílení pracovníků, prostor a finančních prostředků k zajištění delšího provozu předškolních zařízení
- Tlak na změny legislativy

Indikátory opatření

- Počet předškolních zařízení otevřených mimo běžnou dobu jednosměnného provozu (prázdniny,

odpoledne po 16 hod. apod.)

- Počet alternativních zařízení – firemních MŠ, dětských skupin, atp.

4.1.1.1.4 Opatření: Finanční stabilizace a udržitelnost mateřských škol a dalších předškolních zařízení

Odůvodnění výběru opatření

Finanční situace MŠ je z velké části závislá na státních prostředcích, které jsou nárokové a není možné je vlastní iniciativou ovlivnit. Se snižujícím se počtem dětí ve škole dostávají mateřské školy méně finančních prostředků na svůj provoz ze státního rozpočtu. Přitom režijní náklady škol nejsou přímo úměrné počtu dětí, existuje celá řada výdajů, které musí být vynaloženy i u podlimitních škol bez ohledu na počet zapsaných dětí. Další potřebné finanční prostředky tak musí doplnit ze svých rozpočtů zřizovatelé, tedy především obce. Výše podpory ze strany obcí závisí na možnostech jejich rozpočtu, nárocích dalších výdajových položek, prioritách Zastupitelstva, atp. Především v malých obcích je dofinancování mezd učitelů v případě, že je MŠ podlimitní, velkým zásahem do rozpočtu a pokud ke změně financování škol nedojde, budou se stále potýkat s nedostatkem financí na provoz a pro personál. Jakékoliv další výdaje potřebné pro zvýšení kvality a pestrosti programu škol (např. divadla, návštěvy vzdělávacích subjektů - ekocentra, muzea, apod., náklady na dopravu) jsou pak přenášeny na rodiče, jejichž finanční možnosti a zájem o tyto nadstavbové aktivity nejsou stejné.

Pro obce jako zřizovatele i samotné mateřské školy by tak bylo mnohem přínosnější, kdyby došlo ke změně způsobu financování škol, např. že finanční prostředky budou vázány na počet tříd a ne na počet dětí ve třídě jako dosud. Toto by měla od roku 2018 vyřešit avizovaná reforma financování státního regionálního školství.

Rezervy jsou v podpoře předškolních zařízení ze strany dalších regionálních subjektů, především podnikatelských. Školy by měly být ve své propagaci, fundraisingu, sponzoring, dobrovolnictví apod. aktivnější, vhodné by bylo proškolení zástupců škol v těchto způsobech získávání podpory. Problematika projektového managementu je pro vedení předškolních zařízení náročná, v některých případech nevolí dotační podporu právě z důvodu přílišné náročnosti. Nabízí se však spolupráce více škol či spolupráce s obcí a jinými subjekty - např. sdílení pracovní pozice koordinátora dotačních příležitostí, projektového a finančního manažera, atp.

Rezervy jsou i ve financování pobytu dětí, jejichž rodiče pobírají dávky v nezaměstnanosti či v mateřství. I těmto rodičům, kteří jsou doma, umožňuje současná legislativa posílat děti do MŠ již od raného věku a čerpat tak další státní podporu, a to na umístění dítěte v MŠ, bez splnění základního předpokladu, tedy zaměstnání rodiče. Státními prostředky je tak plýtváno a náklady na pobyt dětí těchto rodičů ve škole by měly být hrazeny pouze rodiči.

Cíle opatření

- Změna způsobu financování škol
- Zvýšení efektivity financování škol
- Zvýšení aktivity škol a jejich zřizovatelů při zajištění financování škol

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Semináře k fundraisingu
- Propagační akce
- Podpora dobrovolnictví a sponzoringu

Infrastruktura



- Není relevantní

Aktivity spolupráce

- Sdílení projektového manažera a finančního manažera
- Školení ve fundraisingu/sponzoringu
- Tlak na legislativní změny
- Společné studie a koncepce financování školství
- Publicita problematiky

Indikátory opatření

- Podíl finančních prostředků do předškolního vzdělávání na celkovém rozpočtu obce
- Počet vyškolených osob pro získávání dotací

4.1.1.2 Cíl: Kvalitní společná předškolní výchova a vzdělání dětí

Kvalitní vzdělávání je základní premisou všech vzdělávacích zařízení. Postupem času vzrůstají požadavky na dobré a kvalitní vzdělávání, které odpovídá požadavků té dané doby, sleduje trendy ve vzdělávání a současně podporuje individuální přístup ve vzdělávání dětí. Do kvality vzdělávání se promítají okolní vlivy - závisí na počtu dětí na 1 pedagogického pracovníka, na stupeň vzdělání, na schopnosti učitelů předškolních zařízení a také na dostatečném počtu dalších pracovníků – asistenti, chůvy a další podpůrný personál. S postupným zavedením povinností školní docházky v brzkém věku dětí vzrůstá požadavek na nižší počet dětí ve třídě MŠ. Výchovné a vzdělávací postupy státních MŠ odpovídají cíleně rámcovému vzdělávacímu plánu, každá MŠ má rozpracovaný školní vzdělávací plán na podmínky školy (věk dětí, rozdělení dětí do tříd, umístění školy - vesnice, město, škola jednotřídní, společná se základní školou). Své programy mají i další vzdělávací zařízení, jejich kapacita je však nižší.

Předškolní zařízení dbají na kvalifikovanost svých ped. pracovníků (v současnosti se pohybuje na vysoké úrovni), nekvalifikované učitelky se vyskytují v jednotlivých případech (na přechodnou dobu). Vysoký zájem ped. pracovníků je o další vzdělávání. Mnoho organizací nabízí širokou počet školení, seminářů a workshopů. Problémy nastávají u celodenních školních aktivit při uvolňování na vzdělávání hlavně na menších školách (nemá kdo suplovat a na zástup nejsou dostatečné finanční prostředky).

Další oblastí podpory je také usnadnění přechodu dětí z předškolních zařízení do základní školy ať už formou spolupráce a programů na těchto školách nebo trénování základních znalostí již v předškolním věku. Součástí kvalitní společné výchovy je posílení spolupráce s rodiči, výchova probíhá nejen v předškolních zařízeních, ale i doma. Rodiče chodí na přednášky o vzdělávání dětí, na aktivity, které pořádají MŠ a další subjekty.

Nový systém zápisu dětí do ZŠ klade mnohem větší nároky na pedagogy v MŠ. Zde je třeba vytvořit nástroje pro jejich podporu – nastavit podmínky pro společné konzultace (čas, místo, způsob zjišťování úrovně vzdělání dětí v posledním ročníku MŠ, které se rozhodly vzdělávat doma). Jako přínosné se jeví i společné konzultace učitelek MŠ a ZŠ. Pro další vzdělávání v oboru, pro sdílení a přenos dobré praxe a zkušeností je potřeba vytvořit vhodné podmínky a dostatečné finanční zdroje tak, aby mohly být využívány.

Dětem je třeba zajišťovat jak tradiční, tak i moderní hračky a učební pomůcky, vždy však s důrazem na jejich kvalitu popř. variabilitu a odpovídající věku. Tomu pomohou např. nové stavebnice v mateřských školách pro technickou gramotnost. V naší moderní době je potřeba seznamovat děti i s pomůckami v rámci digitálních technologií, což budou v budoucnu dále rozvíjet. Toto by však nemělo vést k jejich nadměrnému využívání v předškolním věku. Kvalitně vybavená mateřská škola by dnes měla být samozřejmostí.

4.1.1.2.1 Opatření: Systematické vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků v předškolní výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Je potřeba zajistit, aby byli plně kvalifikovaní všichni pedagogičtí pracovníci v předškolním vzdělávání na území Rychnovska. Všichni pracovníci mají podle oficiální statistiky odpovídající kvalifikaci pro výkon svého povolání (až na ojedinělé výjimky). Tuto kvalifikaci je třeba udržovat, prohlubovat své znalosti v nových přístupech vzdělávání. Známkou zdravého vzdělávání je pravidelné další vzdělávání pedagogů i dalších pracovníků formou kurzů, seminářů a workshopů. Učitelů průběžných poptávají vzdělávací aktivity. Ty se pořádají ve velkých městech, kam se musí dojíždět. Aktivity, které se občas pořádají, se velmi rychle obsadí. Problém tak vzniká s dojezdou vzdáleností dostupnosti, je potřeba zajistit dostatečnou nabídku vzdělávacích možností přímo na našem území. Často není ani možný zástup za chybějící učitele. Spektrum zájmu o vzdělávací aktivity má široký záběr - od legislativních změn, přes práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami až po výtvarné, hudební, pohybové a další činnosti.

Cíle opatření

- Rozšíření možnosti dostupného vzdělávání pro učitelky MŠ

Toto vzdělávání by mělo probíhat ideálně přímo v území, nejlépe v odpoledních hodinách. Z hlediska dopravní dostupnosti je nejlepší centrum území - Rychnov n/K. Při sestavování vzdělávací nabídky lze využít závěrů jednotlivých expertních skupin a také dalších aktérů (viz akční plán).

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vzdělávací akce pro učitele
- Využití přínosných forem vzdělávání v běžné mateřské škole - návštěva, exkurze, seminář
- Kvalitní a rychlá diagnostika dětí učitelem nebo specialistou (např. SVP, nadané)

Infrastruktura

- Není relevantní

Aktivity spolupráce

- Vzájemné návštěvy předškolních zařízení – podpora výměny zkušeností
- Teambuildingové aktivity
- Mentoring, hospitace

Indikátory opatření

- Počet vzdělávacích akcí pro učitele
- Počet účastníků vzdělávacích akcí

4.1.1.2.2 Opatření: Modernizace mateřských škol a dalších předškolních zařízení

Odůvodnění výběru opatření

Stav všech mateřských škol na našem území odpovídá historické době vzniku své budovy. Není zde žádná moderní budova, která by byla nově postavena. V naší oblasti podhůří a hor byly školy postaveny v minulém století. Většina je jich bariérových. Děti, které potřebují bezbariérový přístup, se soustřeďují do škol města Rychnov nad Kněžnou. Z pohledu bariérovosti školy si zřizovatelé a ředitelé dokáží (do určité míry) poradit a zapojit se zapojením do výuky, pokud je u nich dítě, které tuto bezbariérovost potřebuje. Na druhou stranu udělat plně bezbariérový přístup školy je tak finančně náročné, že bez velkých dotačních příležitostí je to těžko

dosažitelné. V současné době již nejsou a nebudou žádné takové dotační příležitosti napřímo přes MMR, pouze jen přes MAS, často je bezbariérová úprava stavebně velmi obtížná. Školy uvítají možnosti modernizovat své prostory - ať vnitřní, tak venkovní, nejen ve spojení na současné klíčové kompetence, ale i na další oblasti např. ve spojitosti se zdravým životním stylem - sportovní/dopravní hřiště a zahrady, školní jídelny, družiny nebo na druhou stranu šatny, sociální zařízení apod.

Cíle opatření

- Modernizace předškolních zařízení v souladu se současnými potřebami

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Infrastruktura - realizace záměrů uvedených ve Strategickém rámci

- Bezbariérovost předškolních zařízení
- Modernizace kmenových tříd a dalších prostor
- Úpravy venkovních prostranství
- Rekonstrukce budov předškolních zařízení
- Modernizace šaten, jídelen a sociálních zařízení

Indikátory opatření

- Počet modernizovaných předškolních zařízení

4.1.1.2.3 Opatření: Nákup vybavení a pomůcek pro mateřské školy a další předškolní zařízení

Odůvodnění výběru opatření

Z průzkumů potřeb předškolních zařízení také vyplývá, že předškolní zařízení potřebují modernizovat své vybavení ve všech směrech - pro aktivity, pro spaní, pro pracovní koutky na rozvoj dovedností – zde se jeví jako vhodné propojení se školními zahradami. Vzhledem ke snižujícímu se věku dětí vyvstává otázka zajištění dostatečné bezpečnosti při těchto pracovních aktivitách. Stávající vybavení potřebují zařízení průběžně doplňovat a obnovovat. Zvyšují se nároky zejména na nejnovější informační technologie, které rychle zastarávají. Vzrůstá zájem o nákup pomůcek pro děti mladší 3 let tak, jak tyto děti ve školce přibývají a postupně dochází k doplňování moderními didaktickými pomůckami (dle možností zřizovatelů a jejich financování provozu).

Cíle opatření

- Zvýšení úrovně počítačového či interaktivního vybavení
- Pořízení vybavení a obnovy venkovních prostor - zahrad (nízká životnost dřevěných prvků – nutná častá obměna).
- Přizpůsobení vybavení, příp. rozšíření pro větší věkové rozpětí dětí

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Infrastruktura (konkrétní přehled záměrů je uveden ve strategickém rámci – seznamu projektových záměrů)

- Vybavení kmenových tříd
- Vybavení venkovních prostor

Indikátory opatření

- Počet předškolních zařízení, které si pořídily nové vybavení a pomůcky



4.1.1.2.4 Opatření: Spolupráce škol, rodičů a dalších aktérů předškolní výchovy a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Spolupráce všech aktérů ve vzdělávání je efektivním způsobem, zvláště na našem území malých obcích, jak je možné regionálně podpořit předškolní zařízení, jak se podílet na vzdělávání dětí, jak dětem ukázat fungující komunitní život. Předškolní zařízení spolupracují hlavně s rodiči. Spolupráce je individuální nebo plošná (např. při pořádání akcí), záleží na konkrétních aktérech. Rodiče malých dětí se obvykle zajímají o to, v jakém prostředí a s jakými osobami dítě tráví velkou část dne, rodiče jsou aktivnější. Obecně je hladká spolupráce v případě menších předškolních zařízení (kde je jednodušší domluva na konkrétním typu spolupráce). Rodiče většinou rádi spolupracují s pedagogy.

Zároveň učitelé spolupracují i mezi sebou navzájem, pravidelně si vyměňují zkušenosti na oficiálních setkáních, zejména MŠ v rámci jednoho regionu (města, sousední obce) se scházejí na setkáních a akcích.

Cíle opatření

- Zvýšení spolupráce a pravidelná výměna zkušeností mezi pedagogy předškolních zařízení

Lze navázat na již fungující setkání a využít dobrých zkušeností z předchozích let.

- Nastavení pravidelných informačních setkávání s rodiči.

Za přínosné lze považovat i realizaci nejrůznějších školních a mimoškolních aktivit, do kterých by byli zapojeni rodiče. Důležitá je i zpětná vazba pro rodiče, organizování různých besed, dotazníkových šetření apod.

- Navyšování aktivit setkávání, výměny zkušeností apod. mezi všemi aktéry – tj. škola, rodina, veřejnost, spolky odborníci a pod.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vzdělávací akce pro rodiče a veřejnost
- Pravidelné schůzky s rodiči

Infrastruktura

- *Není relevantní*

Aktivity spolupráce

- Sdílení dobré praxe učitelů/ředitelů škol (neformální výměna zkušeností většinou mezi stejně velkými MŠ na úrovni ředitelů i učitelů);
- Spolupráce škol s rodiči (společné akce a podíl spolků při MŠ, předškolních zařízení na pořádání akcí – zahradní slavnosti, výlety, Den dětí, Den země, Čarodějnice, apod.);
- Kooperační aktivity předškolních zařízení se ZŠ - např. návštěvy předškoláků v 1. třídách ZŠ, společné akce MŠ a ZŠ (spojené školy pod jedno ředitelství, ZŠ zvou mateřinky na divadelní představení a opačně, společné čtení, Mikulášská příprava 9. třídou pro děti MŠ, imatrikulace, využívání tělocvičen základních škol, keramických dílen apod.)

Indikátory opatření

- Počet aktivit, které realizovala předškolní zařízení ve spolupráci s jinými subjekty
- Počet učitelů, účastníků se pravidelných setkání mezi různými předškolními zařízeními



- Počet rodičů účastnících se akcí pořádaných předškolními zařízeními

4.1.1.3 Cíl: Přínosná společná předškolní výchova a vzdělání dětí

Docházka do předškolního zařízení významně přispívá k rozvoji podnikavosti a iniciativy dítěte. Obvykle má dítě první větší zkušenost s pobytem ve skupině vrstevníků právě při nástupu do předškolního zařízení. Je to pro něj zásadní změna v životě, první delší čas strávený bez přítomnosti rodičů, kdy se musí, alespoň částečně, o sebe sám postarat. Každé dítě tuto změnu vnímá jinak. Jedná se o přirozené prostředí pro rozvoj spolupráce a vzájemné pomoci napříč věkovými skupinami. Dětem je také umožněn, ideálně alespoň část dne, pobyt v homogenních skupinách (pobyt na zahradě, společné činnosti apod.). Děti zde rozvíjejí své základní kompetence, jako je např. kulturní povědomí, osvojení si sociálních a občanských pravidel nebo základních technických dovedností. V tomto období se jedná o přirozený vývoj v myšlení, logickém a matematickém uvažování za pomoci her a zábavy.

4.1.1.3.1 Opatření: Rozvíjení podnikavosti a iniciativy dětí v předškolní výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Děti se široce rozvíjejí v období předškolního věku. Předškolní zařízení pomáhají v jejich rozvoji svým vybavením, ped. pracovníci podporují tento rozvoj nejen v klíčových kompetencích, připravují děti cíleně na školní docházku, posilují jejich silné stránky, usměrňují negativní vlivy. Prostor, ve kterém se děti vzdělávají, ovlivňuje tuto cestu rozvojem. Toto prostředí reflektuje moderní trendy ve vzdělávání, děti mají mnoho příležitostí být aktivní během akcí, které předškolní zařízení pořádají. Je důležité tyto aktivity podporovat (finančně i personálně) v rámci všech aktérů daného prostředí (nejen rodiči) a místní komunity.

Cíle opatření

- Zlepšení vybavenosti škol o možnosti vhodné k rozvoji podnikání a iniciativy dětí
- Zvýšení iniciativy dětí v předškolní výchově

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Akce předškolních zařízení pro veřejnost – finanční podpora, propagace, materiální zajištění, doprava
- Využití asistentů pedagoga či chůvy, dalšího personálu

Infrastruktura

- Nákup vybavení a materiálu
- Vybudování, úprava a vybavení vhodných prostor (tělocvičny, prostory pro pořádání akcí pro veřejnost) - pokud nejsou v dané obci
- Nákup pomůcek a her pro přirozený rozvoj myšlení

Aktivity spolupráce

- Workshopy v reálném prostředí zaměřené na plnění společných úkolů
- Besedy s rodiči různých profesí, exkurze na pracoviště

Indikátory jednotlivých opatření

- Počet akcí směřujících k rozvoji podnikavosti a iniciativy dětí
- Podíl dětí v posledním ročníku předškolního zařízení s odkladem školní docházky



4.1.1.3.2 Opatření: Rozvíjení kompetencí dětí v polytechnickém vzdělávání v předškolní výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Podpora zájmu dětí o technické, přírodovědné obory, o tradiční řemesla apod. se stala v posledních letech celospolečenským tématem s ohledem na to, že právě tato témata se vyzdvihují jako skutečné potřeby společnosti.

Děti mají k pomůckám např. různé typy stavebnic pro rozvoj technických kompetencí, denní přístup a využívají hru s těmito pomůckami. Množství stavebnic je však ve srovnání s počtem dětí malé a je potřeba jich zakoupit více, aby je využívalo více dětí najednou. V některých mateřských školách byly zařízeny tvořivé koutky, kde je nářadí, které je kopií skutečného nářadí. Pod dohledem učitelek zde v počtu 2 až 3 dětí najednou v průběhu dne zatloukají hřebíky, brousí dřevo, šroubují apod. Tvořivé koutky však naráží na problém bezpečnosti, kdy ve většině mateřských škol není dostatek pedagogických pracovníků na množství dětí, aby zajistili dohled (většinou 1 až 2 učitelky na celou třídu během dne). Předškolní zařízení potřebují vyšší počet pracovníků, kteří zajistí individuální přístup ve vzdělávání dětí a také bezpečnost při aktivitách.

Děti také využívají venkovní prostory pro rozvoj svých znalostí o přírodních vědách - využívají zahradu. Příležitostí pořídít tvořivé koutky pro děti pro rozvoj jejich dalších kompetencí je zobrazen v široké nabídce na trhu, předškolním zařízením však chybí finance, aby tyto koutky zřídily.

Mateřské školy rády využívají k prohloubení nejen klíčových kompetencí exkurze do malých firem technického zaměření, různých technických center, interaktivních muzeí, škol apod., často však nemají finanční prostředky na dopravu. Tyto aktivity pak platí rodiče nebo škola těchto aktivit nevyužije.

Cíle opatření

➤ Zajištění dostatečného počtu stavebnic, tvořivých koutků a materiálu pro polytechnické vzdělávání
Cílem je rozvíjet nejrůznější pracovní dovednosti (stříhání, trhání, lepení, lámání, motání, řezání, skládání, tvarování, modelování, apod.) a tím vzbudit a podpořit u dětí zájem o polytechniku.

➤ Zajištění profesního rozvoje učitelů předškolních zařízení v oblasti polytechnického vzdělávání
Jelikož je v polytechnické oblasti jen velmi malá nabídka kurzů pro vzdělávání učitelů, nabízí se pro naplnění tohoto cíle vzájemná výměna zkušeností mezi jednotlivými mateřskými školami v rámci různých setkávání. Tato setkávání mohou probíhat i s odbornou veřejností a učiteli technických předmětů na základních či středních školách. Další možností jsou webináře či odborná literatura.

➤ Zajištění finančních prostředků na dopravu do různých technických center, exkurzí technického směru apod.

Zajištění finančních prostředků na dopravu dětí do různých technických center pro děti apod. Naskytla by se tím příležitost především pro malé vesnické mateřské školy, které musí za jakýmkoliv programem dojíždět do vzdálenějších měst, což je pro rodiče finančně náročné.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Projekt „tvořivé koutky“
- Školní výlety, exkurze s technickým zaměřením

Infrastruktura

- Nákup materiálů (papír, textil, modelovací hmoty, plastové hmoty, dřevo,...).



- Nákup stavebnic, skládanek, mozaiky pro rozvoj tvořivosti a představivosti, nákup pomůcek, nářadí, materiálů pro vytvoření tzv. tvořivých koutků.

Aktivita spolupráce

- Spolupráce se základními a středními školami, s místními firmami – využívání díle, exkurze, besedy
- Vzájemná výměna zkušeností
- Pořádání akcí pro rodiče s dětmi

Indikátory opatření

- Počet exkurzí předškolních zařízení pořádaných v souvislosti s rozvojem technických kompetencí
- Počet dětí, účastníků se exkurzí v souvislosti s rozvojem technických kompetencí

4.1.1.3.3 Opatření: Rozvíjení sociálních a občanských kompetencí dětí v předškolní výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Dítě si během předškolních let především uvědomuje a postupně osvojuje základní hygienická a společenská pravidla a postupně se osamostatňuje v této oblasti. Obvykle má první zkušenost s pobytem a fungováním ve skupině vrstevníků. Jedná o přirozené prostředí pro rozvoj spolupráce a vzájemné pomoci napříč věkovými skupinami.

V tomto věku se život dítěte více propojuje s veřejným životem - besídky nejen pro rodiče i vystupování na akcích pro širokou veřejnost, spolupráce se zájmovými sdruženími (myšlivci, hasiči, apod.) nebo preventivní programy (policie, zdravotníci, hasiči).

Cíle opatření

- Seznámení a osvojení dětí se základními hygienickými a společenskými pravidly
- Profesionální a osobnostní rozvoj pracovníků
- Zlepšení vybavenosti vhodné k rozvoji sociálních a občanských kompetencí v předškolních zařízeních

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Akce dětí pro veřejnost – finanční podpora, propagace, materiální zajištění, doprava
- Využití asistentů pedagoga či chůvy nebo dalšího personálu
- Rozšíření počtu kmenových zaměstnanců v případě, že to platná legislativa umožní

Infrastruktura

- Nákup vybavení a materiálu pro děti
- Úpravy vhodných prostor (tělocvičny, prostory pro pořádání akcí pro veřejnost, apod.)

Aktivita spolupráce

- Regionální i školní akce, soutěže, spolupráce mezi jednotlivými zařízeními regionu
- Projektové dny, exkurze, besedy

Indikátory opatření

- Počet akcí směřujících k rozvoji sociálních a občanských kompetencí dětí
- Počet účastníků akcí směřujících k rozvoji sociálních a občanských kompetencí dětí



4.1.1.3.4 Opatření: Rozvíjení kulturního povědomí a vyjádření dětí v předškolní výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Školská zařízení v Rychnově n/Kn a blízkém okolí mají k dispozici širokou nabídku různých vzdělávacích akcí (nejen kulturních, ale i sportovních, bezpečnostních, zdravotních apod.), kterou také bohatě využívají. V zařízeních vzdálených od centra regionu je situace jiná.

Mnohdy se nabízí možnost konat kulturní akce přímo ve školských zařízeních, avšak pouze za účasti určitého minimálního počtu diváků (nelze tedy využít pro menší kolektivy). Pro školská zařízení umístěná dále od centra regionu není snadné kulturní nabídky využít, neboť účast je podmíněna většími finančními náklady na dopravu, které hradí rodiče, a dostatečným počtem doprovázejících pedagogických pracovníků. Řešením někdy bývá spolupráce mezi více menšími školskými zařízeními (společná objednávka autobusu apod.). V rámci rovnosti šancí je potřebné finančně podpořit účast dětí ze vzdálenějších škol na kulturních akcích.

Všechna vzdělávací zařízení v regionu v rámci svých možností spolupracují s místními organizacemi volného času, knihovnami a spolky a stávající spolupráci považují za uspokojivou. Řada mateřských škol v regionu pořádá akce, při nichž se škola otevírá veřejnosti a spolupracuje s ní (besídky, tvořivé dílny, plesy, školní oslavy, vystoupení na veřejných akcích a charitativních programech apod.). Součástí takových programů bývá i předání či prodej vlastních výrobků, hudební či taneční vystoupení dětí. Dostávají tak prostor pro uplatnění vlastní podnikavosti a iniciativy a rozvoj sociálních a občanských kompetencí obecně.

Většina předškolních zařízení v regionu má dostatečné možnosti dát dětem prostor pro kulturní sebevyjádření (hudební, taneční, výtvarné, pohybové), přesto část z nich uvítá materiální či personální podporu v této oblasti, organizování místních akcí (setkání, soutěže apod.) pro děti předškolního věku a dvěma školám chybí vhodné prostory pro tyto aktivity (dle dotazníku MAP). Některé menší školy na základě rozvoje aktivit dětí a zpestření výuky identifikovaly potřebu pořídit vlastní keramickou pec a materiál. Výhledově však je třeba počítat především s rozšířením kreativních pomůcek v MŠ o položky vhodné pro děti mladší 3 let.

Budování základního povědomí o místním, národním, resp. evropském kulturním dědictví je zakotveno v rámcovém vzdělávacím plánu a má své stálé místo ve školních vzdělávacích plánech jednotlivých institucí. V regionálním měřítku pak vzdělávání probíhá dle možností i formou exkurzí, propojení s místními kulturními aktivitami (jejichž pořádání je opět samozřejmě podmíněno možnostmi finančními i personálními jednotlivých škol a tyto možnosti jsou omezené, často se nedostává finančních prostředků na pořádání takových akcí anebo jen málokdy).

Cíle opatření

- Zajištění dostupnosti kulturních akcí a exkurzí pro děti z regionu
- Dovybavení škol o prostory vhodné k rozvoji výše uvedených kompetencí (tělocvičny, prostory pro pořádání kulturních akcí)
- Podpora oblastních setkávání, soutěží a školních akcí pro veřejnost
- Výchova k regionální identitě

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Zaměstnání asistentů pedagoga či chůvy,
- Rozšíření počtu kmenových zaměstnanců v případě, že to platná legislativa umožní
- Finanční podpora pro odlehlejší školská zařízení

Infrastruktura



- Šablony na nákup speciálního vybavení a materiálu pro děti mladší 3 let,
- Zbudování, úprava a vybavení vhodných prostor

Aktivity spolupráce

- Regionální i školní akce, spolupráce mezi jednotlivými zařízeními regionu
- Tvoření pracovních listů o důležitých místech, známých osobnostech regionu
- Vzájemné návštěvy, seznamování s místními realitami formou her a soutěží

Indikátory opatření

- Počet návštěv kulturních zařízení jednotlivých předškolních zařízení
- Počet dětí předškolního zařízení, které se zúčastní soutěží a dalších akcí pořádaných pro veřejnost

4.1.2 Priorita: Rozvoj základní výchovy a vzdělávání

4.1.2.1 Cíl: Dostupná společná základní výchova a vzdělávání žáků

V území MAP Rychnov nad Kněžnou je dostatečná síť základních škol. Všechna města a většina malých obcí zřizuje 1. stupeň základní školy. To je důležitým faktorem, zvláště pro začínající školáky. Kapacitní podmínky pro rozvoj základních dovedností jsou tak nastavené správně. Počet škol zřizujících 2. stupeň a jejich kapacita na území ORP Rychnov nad Kněžnou odpovídá kapacitě škol.

Jsou však obce, kde škola není vůbec. A tak mnoho žáků má problém s odjezdy autobusů, které nejezdí po skončení vyučování. Žáci musí dlouho čekat na autobusy, jejichž frekvence není zcela přizpůsobena školnímu rozvrhu. Možným řešením je podpora menších školních autobusů, které budou zajišťovat dopravní obslužnost.

Další oblastí, která vyplývá z pracovních skupin, je připravenost inkluze žáků, jejich zapojení do kolektivu, proškolení pedagogů na speciální postupy učení nebo také připravenost prostředí na inkluzi.

4.1.2.1.1 Opatření: Dostatečná kapacita a odborné personální pedagogické a výchovné zajištění individuálního přístupu k žákům v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Více učitelů vzhledem k počtu žáků umožňuje zajistit individuálnější přístup a kvalitnější výuku. V poslední době se stále více projevuje nedostatek pedagogů, nicméně chybí finanční prostředky na navýšení kapacit (omezeno vyhláškou MŠMT). Velkým problémem jsou i zástupy při nepřítomnosti učitele, kdy není dostatek možností, kde najít dočasný zástup. Profese učitele ani jiného výchovného pracovníka v současné době není příliš atraktivní, jeho prestiž je na nižší úrovni. Z dlouhodobého hlediska je nutné budovat pozitivní klima ve školách jak mezi žáky, mezi učiteli a společností jako takovou např. zapojením rodičů a samotných žáků do chodu školy.

V mnoha případech kvalitní učitelé/vychovatelé odcházejí do lépe placených profesí. Zde vyvstává potřeba ba změnu způsobu financování škol. I z tohoto důvodu je potřeba podporovat vzdělávání pedagogů a výchovných pracovníků, zvyšovat jejich kvalifikaci a v neposlední řadě i jejich prestiž ve společnosti. To jsou jedny z možných způsobů, jak pedagogy a výchovné pracovníky motivovat v jejich profesi popř. zabraňovat syndromu vyhoření.

Tato situace odchodu již v území do určité míry nastává, učitelé odcházejí za lépe placeným zaměstnáním k jiným zaměstnavatelům např. ŠKODA AUTO a.s.. Chybí především učitelé technických a přírodovědných předmětů, v některých případech i cizích jazyků. Problematická situace se nejvíce projevuje na menších odlehlých školách. Je nutné pro ně vytvořit motivační programy, dát větší prostor pro seberealizaci a možnosti kariérního růstu. Přicházejí noví učitelé, kteří se často teprve učí praktické informace o svém povolání. Nejsou zcela připraveni např. na administrativní úkoly, na vzdělávání inkluzivní dětí apod. Základní školy potřebují více

spolupracovat s pedagogickými školami, ve kterých studují budoucí učitelé. Potřebují specifikovat své požadavky na přicházející pracovníky z těchto škol tak, aby byli více připraveni na praxi.

Cíle opatření

- Snížení počtu odcházejících učitelů, zvýšení motivace pro současné i nově přichozí kvalitní učitele do základních škol regionu.
- Změna způsobu financování a hodnocení učitelů a dalších pracovníků v základním školství a zohlednění např. jejich aktivity, odborné zdatnosti
- Zvýšení prestiže ve společnosti - práce ped. pracovníků
- Profesní a osobnostní rozvoj pracovníků

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vzdělávací akce pro pedagogické a výchovné pracovníky - odborné, pedagogické, výchovné atd. semináře/přednášky/kurzy/besedy apod.
- Motivující prostředí pro ped. pracovníky - např. vzdělávání, odměňování, společenská prestiž

Aktivity spolupráce

- Vzájemné návštěvy základních škol – podpora výměny zkušeností, ukázky práce s žáky, mentoring, párová výuka apod.
- “Sdílený“ speciální pedagog, psycholog
- Přednášky, workshopy na téma komunikace, osobní portfolio ped. pracovníka, výchova specifických skupin žáků a další témata
- Aktivity - propagační, akce pro veřejnost, zapojení žáků, rodičů ZŠ, SŠ a zaměstnavatelů do organizace aktivit
- Rozvoj vzdělávacích plánů - ŠAP, ŠVP

Indikátory opatření

- Celkový počet pedagogického personálu ve všech ZŠ v území
- Počet nově přichozích učitelů ZŠ

4.1.2.1.2 Opatření: Dostatečná kapacita a variabilita základních škol a souvisejících služeb pro žáky dětí a rodiče v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Jedním z cílů projektu je dostupné vzdělání v rámci celého území, tj. všech obcí MAP Rychnovska. Přítomnost škol je jedním ze základních předpokladů rozvoje území. Obce, které mají na svém území školu, jsou obvykle stabilizované ve svém vývoji, zatímco obce, v nichž se škola nenachází, jsou často populačně ohroženy. Cca 1/3 obcí na území ORP Rychnov školu nemá a v budoucnu ji neplánuje zřídit. Na druhou stranu je v území takový počet základních škol, že jejich kapacita je naplněna přibližně ze dvou třetin, v několika příštích letech se očekává ještě mírný nárůst naplnění kapacity škol. Ten je spojen s razantním rozvojem průmyslu v okolí obce Kvasiny a vysokým nárůstem zaměstnanců firem v okolí. Cílem tohoto opatření je tedy stabilizovat současnou kapacitu těchto zařízení.

Na našem území se nacházejí státní základní školy, často spojené s MŠ nebo jsou to malotřídky. Je zde 1 ZŠ Mozaika o.p.s., která funguje jako nestátní neziskové zařízení pro děti od šesti do patnácti let; 1 ZŠ speciální Neratov, 1 ZŠ a Praktická škola Rychnov nad Kněžnou. Současným jevem ve společnosti je nespokojenost rodičů s metodami státního školství, ti stojí za zakládáním nových škol nebo tříd při státních školách na jiných územích ORP. Můžeme očekávat takový postup rozšíření variability ZŠ i na území ORP v příštích letech.

Především v horské části území je u malých obcí bez škol složitá dopravní dostupnost do místa školy. Frekvence jízd autobusů neodpovídá potřebám žáků a jejich ukončení vyučování/kroužků. Je potřebné zajistit žákům kvalitní a častou dopravní obslužnost do spádové školy.

Dalším okruhem aktivit jsou související služby, kam patří - např. stravování, školní družiny, školní kluby apod. Školní družiny jsou ve většině případů poskytovány pouze dětem na 1. stupni. Jejich kapacita je omezená, zájem rodičů o tuto službu převyšuje nabídku míst ve školní družině. Tuto situaci mohou řešit školní kluby, často chybí personální zajištění, prostory a finanční prostředky na jejich zřízení, které je potřeba najít, popř. dotovat. Stravování ve školách se snaží přizpůsobit moderním přístupům ve stravování. Odbornost zaměstnanců školních jídelen se zvyšuje pouze ojediněle. Chybí variabilita možností stravování ve školách - např. rodiče uvítají zřízení možnosti nabídky školních svačín, vytváření jídelníčku podle zdravého životního stylu, jeho pestrost, seznamování strávníků se zahraničními specialitami - dny zahraniční kuchyně, české regionální speciality. Je potřeba motivovat zaměstnance formou školení, workshopů, provázaností s předměty souvisejícími - např. prvouka, pracovní činnosti (vaření, pěstitelské práce, pravidla správného stolování apod.).

Školy nabízejí kroužky jako mimoškolní aktivity, ve kterých se žáci mohou realizovat. Tyto kroužky fungují při škole. Je však nutný dostatek finančních prostředků na realizaci těchto aktivit.

Cíle opatření

- Udržení současné kapacity základních škol

Celková kapacita v ZŠ je dostatečná, případné mírné navýšení je možné v lokalitách s vyšším nárůstem počtu žáků (okolí Kvasin). Důležitá je také spolupráce obcí při zajišťování spádovosti, při zajištění počtu míst pro obce, které nemají školu. Kde je potřeba podpořit rozšíření kapacity škol - v oblastech s vyšší zalidněností/zaměstnaností.

- Zřízení dopravy do škol ze všech obcí pro žáky ZŠ.

Obsahem cíle je finanční podpora pro zřízení autobusové linky z obcí a dalších lokalit (okrajových částí obcí apod.) s delší vzdáleností do ZŠ a zajištění dalších požadavků, které s dopravou souvisí – doprovod dětí v těchto autobusech apod.

- Podpora kapacity školních družin, klubů

Školní družiny zaznamenávají vyšší poptávku po svých službách. Důležité je podpořit navýšení kapacit (personální zajištění, prostory, vybavení), zakládání školních klubů a hledání možných dotačních příležitostí na jejich podporu.

- Provazování vzdělávání se životem po škole

Školy si uvědomují, že si žáci potřebují více uvědomovat propojení svého života se skutečným pracovním životem a s jeho povinnostmi, možnosti dalšího vzdělávání po ZŠ, možnosti pracovních aktivit po škole a svého uplatnění.

- Podpora variability školního stravování

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity



- Školení pro zaměstnance školních jídelen
- Podpora zdravého jídelníčku v jídelnách - pestrost jídel, zahraniční/staročeské regionální speciality

Infrastruktura

- Rozšíření kapacity tříd, školních družin, klubů
- Založení školních klubů

Aktivita spolupráce

- Školní autobusy - podpora hromadné dopravy žáků z obcí do škol
- Setkávání zřizovatelů a ředitelů na úrovni ORP, vzájemné předávání zkušeností (vznik platformy, setkávání min 1x za rok)
- Koordinace rozvoje ZŠ, koncepce spádovosti, workshopy na téma vzdělávacích plánů (ŠAP, ŠVP)
- Podpora rozšiřování školních družin, zřizování školních klubů - zbudování, úprava a vybavení vhodných prostor
- Regionální i místní školní akce, spolupráce mezi jednotlivými zařízeními regionu
- Finanční podpora pro potřebná školská zařízení

Indikátory opatření

- Kapacita všech ZŠ, školních družin
- Naplněnost ZŠ, školních družin
- Počet neumístněných dětí
- Počet zřízených školních klubů
- Počet podpořených zařízení pro školní stravování

4.1.2.13 Opatření: Finanční stabilizace a udržitelnost zařízení v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

V základním vzdělávání se financování kalkuluje dle počtu dětí, avizovaná reforma v roce 2018 změní na financování dle počtu tříd. Zvláště u malých obecních škol se obce potýkají s problematickým/nedostačujícím financováním na provoz a pedagogický personál.

Školní zařízení rády umožní dětem bezplatné aktivity pro kvalitnější a pestré vzdělávání. Tyto vyšší finanční náklady jsou v současné době také přenášeny na rodiče, kteří platí tyto aktivity (např. divadla, návštěvy vzdělávacích subjektů - ekocentra, muzea, apod., náklady na dopravu). Nestátní školy mají tento podíl financování aktivit vyšší, platí vyšší příspěvky na provoz a pedagogický personál.

Školy mají možnost využít dotačních možností - účastí na projektech. Nicméně i tak školní zařízení potřebují prohloubit své znalosti na aktivní fundraising, sponzoring, apod., potřebují proškolení v těchto způsobech získávání podpory a umět je využívat. Zásadním sponzorem je ŠKODA AUTO a.s. Kvasiny, která sponzoruje školy na blízkém území svého závodu. Projektový management je pro vedení školních zařízení náročný, v některých případech nevolí dotační podporu právě z důvodu přílišné náročnosti. Školní zařízení uvítají podporu v tomto směru např. sdílení pracovní pozice koordinátora dotačních příležitostí pro území Rychnov nad Kněžnou, který jim bude konzultovat v dotačním managementu školství, upozorňovat na dotační příležitosti.

Cíle opatření

- Spolupráce škol a dalších zařízení

Podpora většího společného sdílení - prostor, pomůcek, personálu, znalostí, aktivit.

- Změna legislativního opatření

Pro školy má velký finanční rozdíl, pokud se bude výše finančních prostředků na každou ZŠ odvíjet od počtu tříd v ZŠ a nikoliv podle počtu žáků (udržitelnost školy i při menším počtu žáků).

- Využití dalších zdrojů podpory – státní, obecní, nenárokové granty jiných subjektů, fundraising, sponzoring

V určitých případech se dají fin. zdroje kombinovat, např. při dofinancování venkovských ZŠ.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vyhledávání dotačních příležitostí (+ fundraising, sponzoring)
- Konzultace s odborníkem (projektovým manažerem) v projektovém managementu.
- Zajištění kvalifikovaného člověka na zpracování projektů

Zejména menší školy nemají kompetentní pracovníky, kteří by měli čas a vědomosti na zpracování projektových žádostí.

Aktivity spolupráce

- Využití dotačního odborníka (projektového manažera) pro více ZŠ
- Sdílení prostor, pedagogů, dopravy do škol a na akce
- Podnikatelská akademie - přednášky a workshopy pro žáky, pro učitele
- Semináře a workshopy v oblasti fundraisingu, sponzoringu ve školství - pro žáky, pro učitele

Indikátory opatření

- Podíl obecních a jiných finančních prostředků na rozpočtu škol

4.1.2.1.4 Opatření: Podpora žáků ohrožených školním neúspěchem v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Školní neúspěšnost je vnímána subjektivně. Může se týkat každé rodiny, kde je školák. Existuje několik rovin pohledu na to, kdo je žák ohrožený školním neúspěchem – škola, učitelé, žák, rodinné prostředí, vztahy.

Vždy je potřeba odhalit příčinu školního selhávání. Žádoucí je zapojení klíčových subjektů dle potřeby neúspěchu – žáka, učitele, rodičů, školního psychologa, klinického psychologa, pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogického centra, dětského lékaře, psychiatra, orgánu sociálně-právní ochrany dětí, atd. Diagnostikuje se, zda je příčina odstranitelná a kdo se na jejím odstranění má či může podílet. Základní snahou je omezit výskyt vnějších rizikových faktorů, které snižují motivaci žáků ke vzdělávání (např. nedostatečná motivace k plnění domácích povinností, nedostatečná podpora z rodinného prostředí, nezáměr o další osobnostní rozvoj žáka, nezáměr rodiny o spolupráci se školou atd.).

Výuka v hodinách, učebnice a další podpůrný materiál potřebuje obsahovat dostatek úloh s různými stupni obtížnostmi, aby se mohli v hodinách zapojovat všichni žáci. Je potřeba dát žákovi zažít úspěch v hodinách pro zlepšení jeho zájmu, zvýšení jeho motivace. Mnohé výukové materiály nejsou koncipovány tak, aby žák ohrožený

školním neúspěchem mohl řešit úlohy odpovídající jeho dovednostem. Je potřeba rozšiřovat tuto nabídku, sdílet nebo i vytvářet zdroje, které takový přístup umožňují. V mnoha případech si učitelé potřebují prohlubovat své znalosti ve výuce - učit se novým metodám, novým přístupům ve výuce. Každý potřebuje předcházet školnímu neúspěchu žáků - jak oni sami, tak rodiče a učitelé. Je potřeba, aby pracovala celá rodina, nejen samotný žák, který je ohrožen školním neúspěchem, na minimalizaci školního neúspěchu.

Cíle opatření

- Motivace žáků ke zvýšení zájmu o vzdělávání a další osobnostní rozvoj

Stěžejním faktorem je vztah učitele a žáka. Fundovaná diagnostika žáka ze strany učitele v oblastech - kdy žák selhává (ústní projevy, písemné či jiné), v jakých předmětech, u jakého pedagoga, jaké jsou reakce třídy, emoce samotného žáka. Frekvence kázeňských přestupků, dlouhodobé opakování prospěchové neúspěšnosti, nedůslednost domácí přípravy či rodičovského vedení, charakter sociokulturního prostředí, ze kterého žák pochází atd. ovlivňují

- Zajištění kvalifikovaných učitelů a poradenských odborníků

Je třeba prohlubovat odbornost pedagogů díky školením, sdílením dobré praxe apod. v oblastech speciální pedagogiky, psychologie, diagnostiky (tvorba individuálních vzdělávacích plánů a jiné).

- Podpora spolupráce rodiny a školy

Pro prevenci možné školní neúspěšnosti je zásadní vzájemná spolupráce rodiny a školy. Žáci by měli mít vzory v rodině – odnášet si z ní motivaci ke vzdělávání, uvědomovat si důležitost učení, mít zájem o to, co se učí.

- Zachování speciálních škol pro žáky s intelektuálními handicapy
- Tlak na nakladatelství - měla by tvořit učebnice a pracovní sešity s různými stupni obtížností

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Individuální doučování žáků se slabším prospěchem
- Budování vztahu učitel – žák
- Uspořádání školy podle věku a speciálních potřeb žáka - adekvátní vyučování pro všechny
- Příprava individuálních plánů, podpůrných plánů
- Školní i mimoškolní doučování
- Školní kluby
- Vytvoření pozice školního psychologa, mentoring, koučink, párová výuka
- Vzdělávání pedagogů a jejich osobní portfolio – styly učení, psychohygiena, apod.
- Konzultované kontroly domácí přípravy
- Tripartitní schůzky (učitel-rodič-žák)
- Konzultace pro žáky a jejich rodiče
- Setkávání, besedy s žáky a jejich rodiči

Aktivity spolupráce

- Setkávání pedagogů, příklady dobré praxe, vzájemná výměna zkušeností
- Společný školní psycholog
- Workshopy pro otevřenou atmosféru školy
- Semináře a workshopy s praktickými postupy, jak podporovat žáka při neúspěchu ve vzdělání
- Semináře a workshopy se zaměřením na řešení problémových situací



Indikátory opatření

- Počet seminářů, zaměřených na podporu žáků ohrožených neúspěchem ve školním vzdělání
- Počet žáků, kteří ukončí ZŠ předčasně

4.1.2.1.5 Opatření: Podpora žáků mimořádně nadaných a talentovaných v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Nadaného žáka můžeme chápat v nejširším slova smyslu jako takového žáka, který má schopnost těžit ze svých předností a kompenzovat své nedostatky. Lze ho charakterizovat více schopnostmi. Kromě intelektu je to především tvořivost a produktivita myšlení, motivace či snaha projevit v určité oblasti výjimečné výkony a výsledky.

Současné tendence inkluzivního vzdělávání (integrace žáků do hlavního proudu) berou v úvahu také začleňování nadaného či talentovaného žáka. Je třeba přizpůsobit výuku všem skupinám žáků, tedy i nadaným tak, aby bylo dostatečně stimulující pro jeho další vzdělávání. Dva základní principy, o které se může podpora v běžné třídě s nadaným žákem opírat je princip individualizace a současné diferenciací vyučovacího procesu.

Na území MAP školy vůbec či nezřetelně identifikují nadané žáky. Největší pozornost je těmto žákům věnována v uměleckých školách či nižším stupni 8letého gymnázia. V ostatních školách mají zabezpečení výuky pro mimořádně nadané žáky ve svých školních vzdělávacích programech, některé školy nemají přístup k nadaným žákům dostatečně ujasněný. Podpora nadaných žáků není všestranná, většinou je zúžena pouze na zadávání speciálních úloh. Mnozí žáci často sami iniciativně využívají nějakou mimoškolní aktivitu, účastní se vědomostních soutěží a podílejí se na reprezentaci školy (převládají účasti na školních olympiádách a soutěžích).

Jak péči o handicapované žáky, tak péči a podpoře o nadané žáky předchází vytváření podmínek pro kvalitní výuku (např. vybírat pro výuku takové učebnice, které jsou koncipovány s úlohami pro různé stupně obtížnosti, např. aby žák s vynikajícím prospěchem mohl řešit úlohy nad rámec běžných výstupů). V republice vznikají kluby pro nadané děti, učitelé se potřebují seznámit s postupy, jak pracovat s materiály, které tyto kluby nabízejí.

Cíle opatření

- Zajištění kvalifikovaných pedagogů

Připravenost pedagogů je rozhodující v oblasti odborných znalostí, ale i pedagogických kompetencí. Vítaná je kooperace se školskými poradenskými zařízeními a to zejména při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu (plán pedagogické podpory).

- Zajištění poradenských odborníků

Hlavním úkolem školských poradenských zařízení je zjišťování vzdělávacích potřeb talentovaných žáků, navrhnout vhodné postupy při vzdělávání a tím výrazně pomoci rodičům a učitelům.

- Zajištění podmínek (infrastruktura, vzdělávací proces, materiály) pro podporu žáků nadaných či mimořádně nadaných

Finančně náročnější, ale s výrazným motivačním aspektem (kombinace vnější a vnitřní motivace).

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Semináře a workshopy - individuální vzdělávací plán, pedagogická diagnostika



- Mentoring, učitel učiteli oporou, párová výuka, rozpracování vzdělávacího plánu školy
- Projekty – Inkluzivní škola
- Podpora speciálních skupin nebo tříd pro nadané žáky
- Projektové dny, podnikatelská akademie, místně zakotvené učení
- Úprava organizačních forem výuky – organizační změny v chodu školy (vznik a využívání knihoven a laboratorí pro samostudium), projekty, vzdělávací prostupnost tříd, vznik výukových skupin napříč ročníky. Zapojení externích odborníků do výuky.
- Art ateliéry, komunitní zahrada, podpora povědomí o místních úspěšných lidech

Aktivity spolupráce

- Spolupráce s institucemi – Centrum nadání, Mensa ČR, STaN, o. s.
- Konzultace s odborníky z VŠ
- Tlak na nakladatelství - vytvoření učebnic a pracovních sešitů s různým stupněm obtížnosti
- Konference, dílny, odborné semináře – sdílení zkušeností
- Víkendové a letní programy (pořádané některými školami)
- Mobilní speciální pedagog, psycholog (terénní služby)
- Asistence pro nadané žáky
- Technické vybavení školy – nadaní žáci mohou mít zvýšené nároky na technické zázemí - sdílení v rámci kroužků a mimoškolních aktivit i pro jiné žáky než z vlastní školy. Zakoupení nových odborných publikací, encyklopedií, populárně-naučných knih, vzdělávacího softwaru, didaktických her, zahraničních publikací. Vybavení mohou do jisté míry financovat také rodiče např. formou sponzorského daru.
- Nabídka odpoledních školních aktivit, spolupráce se spolky – škola by měla být připravena nabídnout kvalitní kroužky , které se budou lišit od sportovní a umělecké zájmové činnosti (např. kroužek matematiky – rozvoj logiky, šachový kroužek, klub deskových her, internetové kurzy,...); rozšířit nabídku volitelných předmětů (chemie, fyzika, přírodopis, cizí jazyky); organizovat vzdělávací letní tábory nebo víkendové akce pro rodiny s nadanými dětmi; zahraniční jazykové pobyty.

Indikátory opatření

- Počet akcí, které povedou k podpoře mimořádně nadaných žáků
- Počet žáků, kteří mají individuální studijní plán
- Počet žáků účastnících se krajských a celostátních kol soutěží, olympiád apod. ve školních předmětech

4.1.2.1.6 Opatření: Pedagogicko-psychologické poradenství pro žáky, rodiče a základní školy

Odůvodnění výběru opatření

Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) poskytuje speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické poradenství při výchově a vzdělávání žáků. Tyto služby jsou poskytovány dětem a žákům ve věku 3 až 19 let, dále i jejich rodičům a učitelům. Služby poraden jsou bezplatné.

Pedagogicko-psychologická poradna je školské poradenské zařízení, jehož posláním je pomoc konkrétnímu dítěti, jeho rodičům a případně učitelům. Středobodem poradenských služeb je dítě (v některých případech i zletilý klient).

Psychologové a speciální pedagogové nabízejí pomoc při řešení výukových problémů, výchovných problémů a při prevenci sociálně patologických jevů. Pozornost rovněž věnují osobním problémům klientů a problémům vztahovým. Pomáhají s řešením problémů v třídních kolektivech. Soustředí se rovněž na oblast kariérového poradenství a krizové intervence.

Speciální pedagogové ve spolupráci s psychology provádí nápravu specifických poruch učení (dyslexie, dysortografie, dysgrafie, dyskalkulie) a rovněž nápravu grafomotorických dovedností.

Pracovníci pedagogicko-psychologické poradny se snaží o vyřešení těchto problémů v rámci celého systému - tedy školního i rodinného prostředí. Snaží se nalézt metody, jakými dítěti, klientovi pomoci, odlehčit mu od jeho potíží.

Někdy se klientem stává celá školní třída, ve které se vyskytují obtíže např. v mezilidských vztazích. Na vlastní žádost může být klientem i celá rodina v rámci široce pojaté rodinné terapie. V nabídce poradny jsou odborné semináře určené pedagogickým pracovníkům mateřských, základních i středních škol.

Na území ORP Rychnov nad Kněžnou se nachází jedna pedagogicko-psychologická poradna, tak jak je to běžné i v jiných bývalých okresních městech.

Cíle opatření

- Zkvalitnění klimatu škol

Školní klima má mimo jiné vliv na sociální chování žáků, ale také na jejich motivaci k výkonu, na průběh učení i na učební výsledky. Dobré školní klima však prospívá nejen žákům, ale působí rovněž na psychické rozpoložení učitelů, na jejich pracovní spokojenost, ovlivňuje existenci školy. Proto je nezbytné vytvořit podmínky pro včasné odhalování problémů ve vzdělávání, v psychickém a sociálním vývoji žáků. Snahou pedagogicko-psychologického poradenství je efektivní poskytování podpůrných opatření pro děti a žáky s obtížemi ve vzdělávání a vytváření podmínek pro primární prevenci a předcházení tak dalšímu rozvoji jejich problémů.

- Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Pedagogicko-psychologická poradna se věnuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima. PPP poskytuje metodické vedení pedagogů na jednotlivých školách.

Hlavní činností poradny je zajišťovat:

- psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku a intervenci
 - Motivace žáků k překonávání obtíží ve výuce pomocí informační, poradenské a metodické činnosti
- Motivace je jednou ze základních podmínek *efektivního učení*. Nedostatek motivace k učení bývá nejčastějším důvodem selhávání ve škole. Pozitivního motivačního přesvědčení je možné dosáhnout pomocí přislíbené odměny. Vhodnou formou vnější odměny může být poskytnutí časově ohraničené oblíbené činnosti. Účelně používaná motivace vede žáka ke zdravé sebedůvěře, aktivnímu přístupu k životu a schopnosti seberegulace a autoevaluace. Nutná je vzájemná spolupráce rodiny, školy a v případě nutnosti i poradenského zařízení.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Semináře - individuální vzdělávací plány a práce s nimi
- Využívání odborníků z PPP přímo ve školách

Aktivity spolupráce

- Školení a semináře pro pedagogy na téma „Inkluze“, „Podpůrná opatření“ apod.
- Besedy pro rodiče žáků, přednášky pro učitele

Indikátory opatření

- Počet žáků využívajících služeb pedagogicko-psychologické poradny

- Průměrná čekací lhůta na objednání do pedagogicko-psychologické poradny

4.1.2.1.7 Opatření: Speciálně pedagogické poradenství pro žáky, rodiče a základní školy

Odůvodnění výběru opatření

Speciálně pedagogické poradenství pro žáky, rodiče a základní školy zajišťuje speciálně pedagogické centrum (SPC). SPC jsou odbornými pracovišti rezortu školství. Nejčastěji bývají zřízena při některé speciální škole a dělí se na centra pro jednotlivé druhy postižení. V centru zpravidla pracuje tým ve složení speciální pedagogové, psycholog, logoped, sociální pracovníce, někdy rehabilitační pracovník atd. SPC usiluje o to, aby byla poskytnuta optimální podpora dětem integrovaným v běžných mateřských, základních i středních školách.

Speciálně pedagogické centrum poskytuje poradenské služby zejména při výchově a vzdělávání žáků s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami nebo autismem. Jedno centrum poskytuje poradenské služby v rozsahu odpovídajícím jednomu nebo více druhům znevýhodnění.

Na území ORP Rychnov nad Kněžnou dlouhá léta nebylo žádné speciálně pedagogické centrum, což znamenalo pro rodiče dětí s různým druhem zdravotního postižení velké znevýhodnění. Za potřebnou péči vždy museli a mnoho rodičů stále musí dojíždět do center nacházejících se v Hradci Králové, Ústí nad Orlicí nebo v Náchodě. Teprve od září 2016 v Rychnově nad Kněžnou zahájilo činnost nově otevřené speciálně pedagogické centrum logopedické při pedagogicko-psychologické poradně, které zajišťuje potřebné služby pro děti a žáky s narušenou komunikační schopností. Pro děti s mentálním, tělesným, zrakovým postižením nebo autismem stále na území Rychnovska speciálně pedagogické centrum není zřízeno. Na území ORP Rychnov nad Kněžnou se nachází jedno speciálně pedagogické centrum, v současné době s jedním speciálním pedagogem - logopedem. Od září 2017 má sice dojít k navýšení pracovníků SPC o dalšího speciálního pedagoga, s částečným úvazkem psychologa a sociální pracovnící, přesto tento stav nelze považovat za dostačující.

Cíle opatření

- Inkluzivní vzdělávání vedoucí k inkluzi ve společnosti
Speciálně pedagogické centrum napomáhá zajistit, aby žáci se speciálně vzdělávacími potřebami byli ve všech směrech považováni za plnohodnotné a rovnoprávné členy společnosti, což je hlavním cílem inkluze. Je třeba intenzivnější spolupráce mezi poradenskými pracovišti a školou. Přínosné by bylo, kdyby pracovníci SPC mohli být v mnohem častějším kontaktu při řešení obtíží konkrétních žáků. To by ovšem znamenalo více poradenských pracovníků, kteří se mohou věnovat přímé práci s klienty a vyjíždět do škol.
- Rozšíření sítě speciálně pedagogických center na území ORP Rychnov nad Kněžnou
Je potřeba zlepšit dostupnost speciálně pedagogických center, provádět osvětovou činnost s cílem zvýšení informovanosti veřejnosti o činnosti SPC. Je třeba vytvořit předpoklady pro systémové personální navýšení SPC. Požadavky na zvýšení počtu pracovníků SPC na Rychnovsku vychází především ze změny role SPC jako garanta poskytování poradenských služeb, zodpovědného za zpracování doporučení pro poskytování podpůrných opatření pro rozsáhlou cílovou skupinu dětí, žáků a studentů se zdravotním znevýhodněním.
- Zajištění kvalifikované péče o děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
Obsahem tohoto cíle je realizace vzdělávacích seminářů pro pracovníky SPC, úzká spolupráce SPC se školami, spolupráce při zajišťování vhodných podmínek vzdělávání dětí a žáků se SVP, navrhování doporučení k poskytování podpůrných opatření a individualizace výuky podle potřeb žáků. Dále je třeba podpořit výjezdy učitelů speciálních škol do „klasických“ škol s cílem podpory pedagogů vyučujících žáky se SVP.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Využívání odborníků z SPC přímo ve školách
- Prohlubování vzdělávání v rámci školního poradenství

Aktivity spolupráce

- Školení a semináře pro pedagogy na téma „Inkluze“, „Podpůrná opatření“, všeobecně na téma vzdělávání specifických skupin dětí
- Workshopy na téma komunikace, řešení konfliktů

Uvedené aktivity vychází z předpokladu, že potřeby mohou být nejlépe naplňovány v součinnosti školy, vládních organizací a dalších poskytovatelů služeb; plánovací proces řízený celým týmem, který vede k vytvoření a uskutečnění individualizovaného plánu podpory postaveného na silných stránkách dítěte a rodiny.

Indikátory opatření

- Počet druhů služeb podle zaměření speciálně-pedagogického centra
- Kapacita speciálně-pedagogického centra (nebo počet žáků, které využili jejich služby)

4.1.2.2 Cíl: Kvalitní společná základní výchova a vzdělávání žáků

Kvalitní vzdělávání závisí především od počtu a kvalifikovanosti učitelů ZŠ, případně dostatečného počtu dalších pracovníků (vychovatelé apod.).

Výchovné a vzdělávací postupy ZŠ odpovídají rámcovému vzdělávacímu plánu, každá ZŠ má rozpracovaný školní vzdělávací plán na podmínky školy (věk žáků, rozdělení dětí do tříd, umístění školy - venkov, město, škola jednotřídní, společná s mateřskou školou, jeden či oba stupně...).

Kvalifikovanost učitelů a učitelek je na vysoké úrovni, nekvalifikovaní učitelé se vyskytují ojediněle a na přechodnou dobu, než ředitel/ka sežene kvalifikovanou sílu. Vysoký zájem učitelů je o další vzdělávání pedagogických pracovníků. Problémy nastávají u celodenních seminářů při uvolňování na vzdělávání hlavně na menších školách (nemá kdo suplovat a na zástup nejsou finanční prostředky).

Pro sdílení a přenos dobré praxe a zkušeností je potřeba vytvořit vhodné podmínky a dostatečné finanční zdroje. Žákům je třeba zajistit dostatečné učební pomůcky, vždy však s důrazem na jejich vysokou kvalitu. Kvalitně vybavená základní škola by dnes měla být samozřejmostí.

4.1.2.2.1 Opatření: Systematické vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Až na ojedinělé výjimky mají všichni pracovníci podle oficiální statistiky odpovídající kvalifikaci pro výkon svého povolání. Je potřeba zajistit, aby byli plně kvalifikovaní všichni pedagogičtí pracovníci v základním vzdělávání na území Rychnovska.

Kromě základní kvalifikace je však nutné průběžné vzdělávání učitelů. Tato pravidelné vzdělávací aktivity lze řešit formou jedno- i vícedenních kurzů, přednášek, seminářů a workshopů. Vzdělávací aktivity jsou mj. náplní hned několika současných šablon pro ZŠ, a ty, které se osvědčily, by měly pokračovat i v dalších letech.

V území je velká poptávka po průběžných vzdělávacích aktivitách, nicméně často chybí finanční prostředky na zástup učitelů. V malých školách s několika učiteli to ani není realizovatelné. Problém je s dostupností, je tak potřeba především zajistit dostatečnou nabídku vzdělávacích možností přímo na Rychnovsku. V regionu působí několik vzdělávacích organizací i kvalitních lektorů. Přednostně by se tak měla využívat vzdělávací zařízení z Rychnovska, nebo alespoň z Královéhradeckého kraje. Na druhé straně by vzdělávací aktivity měly být pro pedagogy i ostatní pracovníky přínosné, věnovat se aktuálním tématům, takže není nutné využívat každou nabídku, která je škole předložena.

Vzdělávání učitelů by mělo být zaměřené na nové trendy a dále podle konkrétního oboru (např. v matematice se jedná o slovní úlohy, geometrii či praktické ukázky práce s pomůckami a počítačovými programy zlepšující kvalitu výuky). Chybí větší návaznost na praktické nebo regionální úlohy. Žákům také chybí představivost o velikostech délek, hmotností, objemů a podobně.

Cíle opatření

- Rozšíření možností finančně dostupného vzdělávání pro učitele ZŠ

Toto vzdělávání by mělo probíhat ideálně přímo v území. Vzdělávání je určeno učitelům napříč všemi předměty. Semináře jsou koncipovány dle potřeb území.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Semináře a workshopy zaměřené na práci s didaktickými pomůckami nebo výukovými programy
- Využití alternativních forem vzdělávání v běžné základní škole

Aktivity spolupráce

- Vzájemné návštěvy základních škol – podpora výměny zkušeností, hospitace, párová výuka, mentoring
- Platforma vzdělávání, příklady dobré praxe, sdílení a doporučení kvalitních výukových materiálů
- Společné vzdělávání, setkávání a workshopy zaměřené na osobnostní rozvoj-umění komunikace, osobní plánování

Indikátory opatření

- Počet vzdělávacích akcí pro učitele
- Počet účastníků vzdělávacích akcí

4.1.2.2 Opatření: Modernizace škol a školských zařízení v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Budovy základních škol v regionu jsou většinou v poměrně dobrém technickém stavu, část z nich využila v předchozích letech dotace EU či tuzemských zdrojů (nejčastěji na modernizaci pláště budovy vč. zateplení).

V příštích letech školy plánují především úpravy venkovního prostředí (hřiště, zahrady), již však bez možnosti čerpat dotace z evropských prostředků. V této souvislosti by školám velmi pomohlo, pokud by byl vyhlášen národní program na podporu modernizací a úprav venkovních prostor. Základní školy dále uvažují stavební úpravy kmenových učeben a také úpravy učeben informatiky. Posledně jmenované úpravy lze podpořit z evropských prostředků.

Cíle opatření

- Modernizace ZŠ v souladu se současnými potřebami

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Infrastruktura

- Bezbariérovost ZŠ
- Rozšíření kapacity učeben
- Modernizace kmenových a odborných učeben
- Úpravy venkovních prostranství
- Rekonstrukce pláště budovy
- Modernizace jídelen a sociálních zařízení

Indikátory opatření

- Počet modernizovaných ZŠ

4.1.2.2.3 Opatření: Nákup vybavení a pomůcek pro školy a školská zařízení v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Vybavenost ZŠ jednotlivými pomůckami a zařízeními je poměrně dobrá, mnohem více byly v posledních letech využity prostředky EU. Přesto je potřeba vybavení průběžně doplňovat a obnovovat. Velké nároky jsou zejména na nejrůznější informační technologie, které rychle zastarávají a je potřeba je často obměňovat. V každé škole jsou k dispozici dataprojektory a interaktivní tabule. Školy disponují s minimálně jednou počítačovou učebnou. Vybavenost základních škol do značné míry souvisí s možnostmi zřizovatelů a jejich financováním provozu těchto zařízení.

Cíle opatření

- Zlepšit vybavení všech ZŠ

Je potřeba průběžně vybavovat školy moderními pomůckami. V současné době je základem kvalitní počítačové či interaktivní vybavení, ke kterému patří např. vybavení jednotlivých tříd tablety. K nim jsou k dispozici výukové programy "šité přímo na míru" pro tablety. Žáci jsou pak lépe motivováni k výuce. Odpovídající vybavení však nejsou pouze moderní komunikační technologie, ale také vybavení laboratoří, technických a přírodovědných učeben, venkovních pracovišť apod.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vzdělávací akce pro učitele na využití interaktivních tabulí, počítačů, metod jak pracovat s novými/netradičními pomůckami

Infrastruktura

- Vybavení kmenových tříd, vybavení odborných učeben a odborných kabinetů - např. SW, pomůcky
- Vybavení venkovních prostor ZŠ, družin
- Vybavení tělocvičen, zařízení společného stravování

Indikátory opatření

- Počet ZŠ, které si pořídily nové vybavení a pomůcky

4.1.2.2.4 Opatření: Spolupráce škol, rodičů a dalších aktérů základní školní výchovy a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření



Spolupráce na úrovni jednotlivých ZŠ je většinou dobrá, spolupráce mezi školami a rodiči je na různé úrovni, záleží vždy na konkrétní osobě, jak je spolupráci nakloněná. Lepší spolupráce bývá obecně v menších ZŠ. Intenzivní spolupráce obvykle probíhá v rámci sousedních škol ohledně vymezení spádových obvodů ZŠ (důležitá je zejména při přechodu žáků na 2. stupeň ze škol, které mají pouze I. stupeň). V menších obcích bývá dobrá spolupráce i mezi školou a místními spolky, které organizují zájmové a neformální vzdělávání.

Spolupráce s rodiči by měla zahrnovat pravidelná informační setkávání, a také realizaci nejrůznějších školních a mimoškolních aktivit, do kterých by byli zapojeni rodiče. Prospěšná je i zpětná vazba pro rodiče, organizování různých besed a dalších akcí, pořádaných školou pro rodiče.

Jak vyplynulo i z jednání pracovních skupin, dalším typem užitečné spolupráce je vzájemná koordinace mezi školou a dopravcem v regionu. Školní autobusy často nenavazují na konec výuky a žáci musí trávit čas v lepším případě ve školní družině, v horším pak dlouhé hodiny bez dozoru po městě.

V oblasti matematické gramotnosti však školy spolupracují minimálně nebo vůbec. Silnou stránkou je snaha většiny rodičů se školou spolupracovat a podílet se u svého dítěte na rozvoji v matematické gramotnosti. To se však týká především žáků 1. stupně. Žáci 2. stupně jsou z větší části se schopni připravovat sami a tím aktivita rodičů i v ohledu spolupráce se školou klesá.

Cíle opatření

➤ Zachování a prohloubení spolupráce a pravidelné výměny zkušeností mezi jednotlivými školami
Lze navázat na již fungující setkání a využít dobrých zkušeností z předchozích let.

➤ Rozvoj spolupráce mezi školou a rodiči.

Za přínosné lze považovat i realizaci nejrůznějších školních a mimoškolních aktivit, do kterých by byli zapojeni rodiče. Důležitá je i zpětná vazba pro rodiče, organizování různých besed, dotazníkových šetření apod.

Popis kroků k naplnění cíle - aktivity

Aktivity spolupráce

- Sdílení dobré praxe učitelů/ředitelů škol (neformální výměna zkušeností většinou mezi stejně velkými ZŠ na úrovni ředitelů i učitelů);
- Rozvíjení spolupráce se spřízněnými školami v oblasti profesionálního rozvoje pedagogů: společně zvát přednášející, pořádat společná setkání učitelů stejného ročníku, zapojit se do otevřeného dialogu, využívání kombinované odborné znalosti - aktivity spolupráce MŠ, ZŠ a SŠ a dalších vzdělávacích zařízení.
- Pořádání pravidelných setkání profesionálních vzdělávacích komunit učitelů sdílejících své zkušenosti.
- Vzájemná výměna pomůcek, návštěvy v pracovních dílnách, práce na školním pozemku.
- Síťování - navazování partnerské spolupráce, sdílení dobrých praxí a výměně zkušeností prostřednictvím mezioborových konzultací.
- Spolupráce škol s rodiči (společné akce a podíl spolků při ZŠ na pořádání akcí – výlety, Den dětí, Den země, projektové dny, apod.)
- Neformální setkávání rodičů a pedagogů pro zlepšování vzájemných vztahů a rozvoje spolupráce (např. realizace ukázkových hodin pro rodiče v dopoledních hodinách, seznamování rodičů s prací dětí prostřednictvím workshopů – neformální třídní schůzky, které jsou spojeny s kulturní nebo sportovní akcí školy.)
- Realizace konzultačních dnů/schůzky tripartity (pedagog, rodič, žák).
- Společné akce školy, rodičů a dětí - podpora regionální identity: děti vyrábějí občerstvení, děti vystupují

se svými vystoupeními – tance, divadlo, zahradní slavnosti, zahájení, ukončení školního roku, Den dětí/matek, vánoční/ /mikulášská besídka, rodiče a veřejnost jsou zváni na piknik v lese, příznivci zajišťují ochutnávku exotických jídel, rodiče pomáhají organizovat akce pro veřejnost, chystají občerstvení na akce, vedou zájmové kroužky, účastní se exkurzí a pobytů v přírodě jako asistenti.

- Podporování místních iniciativ a charitativních programů, besedy v organizacích sociál. služeb
- Pořádání společných mimoškolních aktivit a kulturních akcí.

Indikátory opatření

- Počet aktivit, které realizovaly ZŠ ve spolupráci s jinými subjekty
- Počet účastníků akcí pořádaných pro žáky a jejich rodiče

4.1.2.2.5 Opatření: Zavádění alternativních a individuálně zacílených metod výuky v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Jinými metodami a organizací výuky se zabývají zejména alternativní školy. Z těchto důvodů jsou někdy nazývány školy hrou, protože se obvykle skutečně snaží o přiblížení učiva formou hry, diskuse, problémových úkolů a podobně. Stejně jako ostatní školy mají povinnost plnit závazný rámcový vzdělávací program. Mezi nejznámější patří programy: Začít spolu, Montessori, Zdravá škola, Waldorf apod.

Na některých školách v území MAP Rychnovsko jsou využívány různé alternativní metody a formy školní práce: Hejného metoda výuky matematiky, genetická metoda čtení, čtením a psaním ke kritickému myšlení, tvůrčí psaní, integrované vyučování, projektová výuka, problémové metody, samostatná práce, svobodná tvůrčí práce, činnostní a skupinové učení, vyučování v blocích či tematických celcích, kooperativní vyučování, výuka v pracovních a herních koutcích, používání koberců, prvky dramatické výchovy, didaktické hry, učení se v životních situacích, zájmové vyučování.

Pokud se týká využívání výše uvedených alternativních učebních plánů či zavádění jejich prvků na území MAP Rychnovsko lze konstatovat z dostupných zdrojů, že tyto alternativy nabízí pouze jedna základní škola. Jedná se o program Začít spolu.

Ostatní školy využívají některé variabilní metody a formy výuky, např. genetickou metodu čtení. Nadále převažují klasické vzdělávací systémy s využíváním frontální výuky.

Postup pedagogického pracovníka by měl být takový, aby moderní výukové metody pomohly učinit učení pro žáky příjemnější, zajímavější a zábavnější a hlavně, aby se vzdělávající se jedinci dobře připravili na učení, aby jim učení bylo příjemné, aby nebylo zbytečné a oni znali jeho smysl a využití, a aby se kvalifikovali jejich znalosti, dovednosti, případně návyky, postoje a přesvědčení. Pro všechny pedagogické pracovníky je stále výzvou to, aby učení nebylo stereotypní, aby všechny nabyté vědomosti, dovednosti a kompetence využíval v budoucím osobním, rodinném, profesním životě.

Nové metody reagují na tyto otázky: Je nutné použít výkladu? Nemohli by sami žáci něco zjistit sami? Když sami pracují, tak jak postupují? Znájí pravidla, aby postupovali úspěšně a stejně? Mohou být hodnoceni již v průběhu jejich práce? Za co konkrétně budou hodnoceni? Nemohli by žáci sami také hodnotit sebe nebo druhé? Nemohli by něco, co pochopili nebo co jim bude zadáno, učit ostatní?

Zavádění alternativních metod výuky by mohlo zlepšit zájem žáků i o předměty, které u nich nepatří k nejoblíbenějším (např. matematika). Zástupcem alternativní metody v matematice je "Matematika podle Hejného". V obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou se využívá minimálně. Ředitelé škol vyčkávají na úspěšnost v přijímacích zkouškách žáků vzdělávaných podle této metody. Některé prvky této metody lze však zařadit do

běžné matematiky. Učitelé vyučující matematiku by se měli seznámit s metody vyučování "Matematiky podle Hejného". Pro částečné nebo úplné zavádění této metody jsou nezbytná školení a kurzy k této metodě.

Cíle opatření

➤ Využívání variabilních a alternativních pedagogických přístupů za účelem individualizace
Vedení škol by vhodným způsobem mělo motivovat nejen začínající, ale i zkušené učitele k seznamování s moderními metodami a formami vzdělávání nebo s využíváním prvků alternativních učebních plánů. Za tímto účelem by bylo možné využít mentoringu, jako formy poradenství směřující k vyšší kvalitě a efektivitě výchovně vzdělávacího procesu. Dále by bylo vhodné připravit pro učitele dostupnou vzdělávací nabídku, která by se zaměřila na danou problematiku.

➤ Zajištění materiálních podmínek pro jejich realizaci ve vyučovacím procesu
Zavádění některých inovativních metod či alternativních vyučovacích přístupů s sebou přináší i nároky na materiální vybavení. Některé pomůcky lze pořídit v rámci materiálního zajištění podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

➤ Vzdělávání pedagogů v oblastech souvisejících s nově uplatňovanými metodami a formami práce nebo s alternativními pedagogickými přístupy a jejich implementací do vzdělávacího procesu
Realizace tohoto cíle je možná formou týmových výměn zkušeností, stáží, externích školení či účastí v projektech dalšího vzdělávání ESF. V rámci Šablon mají některé školy ve svých aktivitách Sdílení zkušeností, které lze začít do těch škol, které se variabilními a alternativními vzdělávacími systémy zabývají dlouhodobě. Zde je třeba navázat spolupráci se školami, které mají v dané oblasti zkušenosti. Dále lze navrhnout seminář na toto téma v rámci plánování vzdělávacích aktivit MAP.

Popis kroků k naplnění cíle - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Realizace projektových dnů
- Vzdělávání pedagogů – kurzy a školení Hejného metody, kurz realizace projektového dnu, školení Metody aktivního učení
- Nahlédnutí pedagoga do hodin jednotlivých předmětů, vyučovaných podle alternativní metody
- *Multimediální podpora výuky:* Aktivizace žáků prostřednictvím hlasovacích systémů, E-learningový kurz, program pro plánování exkurzí, elektronický plán výuky, implementace prezentací a multimediálních objektů do výuky, inovace vzdělávání pomocí internetové výuky, multimedia a interaktivní studijní materiály, počítačem podporovaná výuka, software jako nástroj k vytváření názorných výukových materiálů, projektově orientovaná výuka, tvorba a využití digitálního videa atd.
- Alternativní metody při zvládání konfliktů

Aktivity spolupráce

- Vzájemná výměna zkušeností – setkávání pedagogů
- Stáže v partnerské škole, workshopy v rámci portfolia vzdělávání učitele
- Akce pro podporu otevřené atmosféry školy a komunity
- Aktivity pro podporu demokracie na školách

Indikátory opatření

- Počet žáků účastnících se alternativního programu výuky



4.1.2.3 Cíl: Přínosná společná základní výchova a vzdělávání žáků

Přínosem v základním vzdělávání je jednak získání potřebných znalostí a dovedností v oblastech, které patří k základním pilířům výuky, jako je čtenářská a matematická gramotnost, znalosti cizích jazyků, nebo technických a digitálních dovedností. Kromě toho by během základní školy měli žáci získat i další dovednosti, které přispějí k všestrannému rozvoji člověka a usnadní mu orientaci v jeho dalším životě – pomoc v oblasti kariérového poradenství, osvojování občanských a sociálních kompetencí, kulturního povědomí nebo umožnění zdravého a aktivního životního stylu.

Technika:

Přínosem polytechnického vzdělávání na základní škole je utváření a rozvoj kompetencí souvisejících s orientací ve světě techniky. Cílem je poučené ovládnutí a bezpečné používání technických prostředků, přístrojů i náradí k pracovním účelům a ve volném čase.

Současný trend vývoje na trhu práce vyžaduje vytváření a upevňování kladného vztahu k práci jako činnosti nezbytné pro budoucí profesní uplatnění a zároveň vést k odpovědnosti za kvalitu práce. Žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky při používání různých nástrojů, náradí a pomůcek. Poznávají techniku jako důležitou součást pracovní činnosti lidí, ne pouze jako prostředek zábavy ve volném čase. Nezbytný je přitom důraz na dodržování zásad bezpečnosti a optimálních pracovních postupů. Učí se organizovat a plánovat svou práci a šetrně nakládat se svěřeným materiálem. Při plnění zadaných úkolů se žáci učí vytrvalosti a pečlivosti nutné pro dosažení kvalitního výsledku.

Zásadní je rovněž podpora žáků při uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti, což rozvíjí u žáků potřebnou sebedůvěru a schopnosti řešení problémů. Samostatná i společná činnost při řešení úkolu (výroba výrobku, měření a zpracování výsledků,...) poskytuje žákům příležitost k seberealizaci.

Návštěva různých podniků a institucí při exkurzích napomáhá žákům k orientaci v různých oborech lidské činnosti. Získávání podstatných poznatků souvisejících s výkonem různých profesí mohou usnadnit žákům rozhodování o volbě dalšího studia a budoucího profesního zaměření.

Matematika

Přínosným aspektem ve vzdělávání žáka je možnost nejlepších žáků přestup na víceletá gymnázia (kritéria přijetí by se neměla snižovat) a dále možnost žáků s výrazným intelektuálním zaostáním vzdělávat se ve speciálních školách.

4.1.2.3.1 Opatření: Kariérové poradenství v základních školách

Odůvodnění výběru opatření

Běžnou praxí ve školách na řešeném území je využívání exkurzí a návštěv podniků. Většina z oslovených škol takové exkurze žákům nabízí a realizuje. Žáci tak mají možnost seznamovat se v praxi s náplní různých profesí a konkrétními požadavky souvisejícími s jejich výkonem. Další významnou aktivitou v kariérovém poradenství jsou návštěvy úřadu práce, kde si mohou upřesnit své představy i o profesích méně obvyklých. Rozhodnutí o výběru střední školy může pozitivně ovlivnit i návštěva veletrhu středních škol v regionu, který má v Rychnově nad Kněžnou svou tradici.

Cíle opatření



- Prohloubení stávající a otevírání nové spolupráce mezi školami a zaměstnavateli v regionu.

Naplněním tohoto cíle si žáci prohlubují své poznatky o požadavcích k výkonu různých, zejména technických profesí, které jsou v současnosti nejvíce žádané.

Popis kroků k naplnění cíle - aktivity

Aktivity spolupráce

- Projekty typu „den otevřených dveří“ – rodiče i žáci se mohou seznámit s konkrétní náplní práce v různých profesích a své poznání vzít v úvahu při výběru střední školy
- Doprava do podniků – zajištění finančních prostředků (tuto možnost pro školy lze chápat také jako příležitost pro firemní prezentaci)
- Provazování vzdělávání se životem po škole - exkurze do škol, do místních podniků, podnikatelská akademie aneb podnikání v praxi, projektové dny
- Zřízení kariérního poradce pro ZŠ, vzdělávání ped. pracovníků pro kariérové poradenství

Indikátory opatření

- Počet exkurzí a návštěv podniků za účelem volby povolání
- Počet žáků účastnících se exkurzí a návštěv podniků

4.1.2.3.2 Opatření: Rozvíjení podnikavosti a iniciativy žáků v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Je na čase změnit úlohu hodnocení v dnešní škole. Hodnocení by nemělo v žákovi vyvolávat strach, potřebu skrývat nedostatky nebo podvádět, nemá žákovi znechutit nebo uzavřít cestu k dalšímu poznávání. Žák má vědět, že on i učitel sledují společný cíl, jehož jeden bez druhého nemůže dosáhnout. Vedle tradičního známkování se nabízí možnost slovního hodnocení, oboustranná vzájemná vazba a žákovská sebehodnocení. Průkopníkem v tomto ohledu je v regionu Rychnovska ZŠ Mozaika.

Všechny ZŠ svým žákům po vyučování nabízejí tradiční školní družiny pro žáky do 3., popř. i 4. třídy, jejichž kapacita je však omezená. Školní kluby pro starší žáky prakticky neexistují – některé školy nabízí zájmové kroužky za úplat, rychnovské školy se odkazují na dostatečnou nabídku volnočasových organizací. Smyslem školních klubů není větším školákům volný čas organizovat, ale naučit je volný čas si samostatně zorganizovat a smysluplně vyplnit. Nabídnout jim v bezpečném prostředí různé možnosti.

Školní parlament jako místo pro zapojení se žáků do spoluvytváření pravidel i celkové atmosféry školního kolektivu funguje bohužel pouze na 1 z 10 škol – v tomto konkrétním případě se parlament schází 1x za měsíc.

Jako příležitost k rozvoji podnikavosti a iniciativy dětí a žáků se na mnoha školách v regionu osvědčily akce, při nichž se škola otevírá veřejnosti a spolupracuje s ní (školní jarmarky a oslavy, dny otevřených dveří spojené s dalšími akcemi sportovního či kulturního rázu, akce pro seniory, charitativní programy apod.).

Větší iniciativě žáků často brání značná heterogenita v rámci kolektivu. Různorodost třídy znamená neúplné využití schopností a dovedností nejlepších žáků, naopak na slabé žáky jsou kladeny vyšší nároky, než jsou schopni zvládnout. Ideálním stavem je rozvoj žáka podle jeho dovedností a dosavadních získaných poznatků. Rozdělení třídy na dvě skupiny podle výkonu žáka pomůže lépe zaměřit učivo z hlediska potřeby a dovedností žáků. Půlené hodiny by se měly využívat např. v matematice.

Každý žák potřebuje pocit uznání a úspěšnosti. Výrazně intelektuálně zaostalému žákovi v běžné základní škole se ho může dostávat jen minimálně. Pro praktický život a odstranění pocitu méněcennosti jsou důležité speciální základní školy. Žáka vyučuje přímo vzdělaný pedagog pro tuto oblast (speciální pedagog) a ve škole se setkává s podobně intelektuálně vybavenými vrstevníky. Úlohy a pedagogův čas pro žáka s intelektuálním zaostáváním jsou ve speciální škole přiměřené jeho schopnostem a dovednostem.

Cíle opatření

- Personální i materiální podpora škol
- Zajištění dostupnosti kulturních akcí a exkurzí pro všechny děti a žáky z regionu
- Podpora oblastních setkávání, soutěží a školních akcí pro veřejnost
- Finanční podpora škol k rozdělení třídy při hodinách některých předmětů

V případě výuky některých předmětů je efektivnější pracovat s menším počtem žáků. Toto se využívá např. při výuce cizích jazyků, je možné využít i v dalších předmětech (např. matematika).

Popis kroků k naplnění cíle - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Projektové bloky a dny na školách, tandemová spolupráce pedagogů – propojení vyučovacích předmětů (organizační zabezpečení – čas, vhodné prostory, motivování učitelé = rozšíření povědomí o těchto možnostech výuky, dostupná metodika a finanční ohodnocení) -
- Vzdělávání pedagogů mj. v oblasti alternativních metod hodnocení + sdílení mezi jednotlivými pedagogy a školami - <http://kvs.jobos.cz/pro-zs/nabidka-pro-zs14> a ostatně celá řada vzdělávacích programů od agentury JOB: <http://kvs.jobos.cz/pro-zs>
- Vzdělávání pedagogů v oblasti budování podnětného sociálně – komunikačního prostředí <http://kvs.jobos.cz/pro-zs/nabidka-pro-zs26>
- Budování školních parlamentů – nejen formálně, ale jako aktivních účastníků organizace školního života

Infrastruktura

- Zbudování, úprava a vybavení vhodných prostor

Aktivity spolupráce

- Regionální i školní akce, spolupráce mezi jednotlivými zařízeními regionu
- Exkurze do místních podniků, provázání na profese rodičů, besedy, workshopy
- Podnikatelská akademie - informace v rámci finanční gramotnosti, živnostenského úřadu, právní aspekty podnikání
- Podpora soutěží a her, provázání na místní tradice, tvorba regionálních her

Indikátory opatření

- Počet škol, ve kterých funguje školní parlament
- Počet žáků účastnících se projektových dnů na školách

4.1.2.3.3 Opatření: Rozvíjení kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Polytechnické vzdělávání můžeme chápat jako propojování poznatků z přírodovědných oborů, technických oborů a oborů zabývajících se studiem životního prostředí. Ke vzdělávání a výchově žáků na základních školách slouží předměty vycházející ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda (fyzika, chemie, přírodopis) a Člověk a svět práce (pracovní činnosti). Z dosavadního šetření vyplývá, že oslovené školy rozvíjí polytechnické kompetence právě ve

výše uvedených předmětech. Jako pomůcky jsou často využívány různé stavebnice, modely strojů či přístrojů, různé druhy měřidel a měřících přístrojů, ve školních dílnách nástroje a nářadí.

Velmi malá hodinová dotace světa práce (technické výchovy) vede k nedostatečné přípravě a zdokonalování žáka v technické výchově. Na některých školách se "dílny" nevyučují vůbec, na území ORP Rychnov nad Kněžnou se většinou dílny vyučují.

V současné době se školy potýkají se snižující se manuální zručností žáků a nízkým zájmem o obory technického zaměření. Dalším problémem je nedostatečné či zastaralé vybavení odborných učeben, kdy chybí finanční prostředky na modernizaci pomůcek a nářadí. Všechny uvedené potíže se negativně odráží v motivaci žáků. Abychom mohli vytvářet a rozvíjet pozitivní vztah žáků k práci, je nezbytné využívat vhodné vybavení. Moderní zařízení školních dílen či odborných učeben podpoří u žáků zájem o prováděné činnosti.

Na základních školách se žáci povinně učí cizí druhý jazyk. Tato povinnost nekoresponduje s navazujícím vzděláním na středních školách (učiliště, SPŠ). Pro žáky se slabým prospěchem nebo nedostačenou jazykovou vybaveností nemá druhý cizí jazyk žádný přínos. Žák na základní škole by měl ve svém vzdělávání věnovat daleko větší čas k získání manuálních dovedností a technického vzdělání.

- Zajištění finančních prostředků na nákup materiálu, pomůcek a dalšího vybavení odborných učeben
- Zajištění finančních prostředků na individualizaci výuky

Zabezpečení individuálního přístupu k žákům při provádění pokusů, měření v rámci laboratorních prací; jedná se o praktickou činnost náročnou na aplikaci přesně stanovených postupů a zajištění bezpečnosti žáků.

- Zajištění finančních prostředků k návštěvám institucí zaměřených na polytechnické vzdělávání

V případě těchto organizací se často jedná o instituce sídlící ve větších městech; doprava je finančně i časově náročnější, snaha zlepšit přístup k návštěvě i dětem ze sociálně slabšího prostředí

- Podpora dalšího vzdělávání pedagogů

Snaha motivovat učitele k dalšímu vzdělávání a podpora získávání kompetencí k výuce technicky zaměřených předmětů.

- Rozvoj spolupráce základních škol se středními školami s obory technického zaměření

Možnost využití zázemí k výuce technických předmětů na středních školách; příležitost zejména pro školy s nevyhovujícími nebo chybějícími prostory školních dílen.

- Rozvoj spolupráce mezi školou a rodičovskou veřejností.

Prezentace škol směrem k veřejnosti a snaha o zapojení rodičů do procesu vzdělávání dětí.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Šablony zaměřené na možnost dělení žáků do menších skupin (např. laboratorní práce a cvičení – měření, pokusy apod.)
- Tematické exkurze – návštěvy science center, technických muzeí apod.
- Možnost výběru mezi druhým cizím jazykem a předmětem zaměřeným na polytechnickou výchovu

Infrastruktura

- Nákup vybavení – pomůcky pro výuku přírodovědných předmětů (např. sady pro provádění pokusů a měření, mechanické a elektro stavebnice), nářadí a materiál pro práci ve školních dílnách včetně vybavení pracovními stoly

Aktivity spolupráce



- Organizační a finanční zajištění společných setkání učitelů s výměnou zkušeností – výstupem těchto akcí mohou být např. nápadníky osvědčených výrobků, pokusů apod.
- Projektové dny s výukou vedenou odborníky z technických škol – vzhledem k časové a organizační náročnosti lze doporučit jako blokově vedenou výuku
- Společné dílny a workshopy pro rodiče a děti – dobrým příkladem jsou společná setkávání rodičů, žáků a školy v adventním čase s výrobou jednoduchých ozdob
- Výstavy, soutěže a přehlídky výrobků žáků – umožní žákům prezentovat výsledky své práce a získat zpětnou vazbu od rodičů či kamarádů (ne pouze hodnocením učitele)

Indikátory opatření

- Počet aktivit, které směřují k rozvoji technických dovedností
- Počet tříd, ve kterých jsou vyučovány technické práce (dílny)

4.1.2.3.4 Opatření: Rozvíjení sociálních a občanských kompetencí žáků v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Nejdůležitější osobou ve škole při rozvoji sociálních a občanských kompetencí bývá třídní učitel. Ten je obvykle základem dobré školy, pilíř pro třídy dětí, signál pro rodiče, vizitka dobrého vedení a východisko pro pověst školy. Zároveň ve svojí třídě vede i pravidelné třídnické hodiny. Na 2. stupni ZŠ je otázka samostatných pravidelných třídnických hodin aktuálnější než na 1. stupni. Naprostá většina škol by uvítala její pevné zakotvení v rozvrhu, ale nikoli na úkor počtu hodin vzdělávacích předmětů. Přínos takových třídnických hodin lze spatřovat především v možnosti utvářet a pěstovat dobré vztahy v třídním kolektivu (spolupráce, empatie, asertivita...).

Školní parlament jako místo pro zapojení se žáků do spoluvytváření pravidel i celkové atmosféry školního kolektivu funguje bohužel pouze na 1 z 10 škol – v tomto konkrétním případě se parlament schází 1x za měsíc.

Jako příležitost k rozvoji podnikavosti a iniciativy dětí a žáků se na mnoha školách v regionu osvědčily akce, při nichž se škola otevírá veřejnosti a spolupracuje s ní (školní jarmarky a oslavy, dny otevřených dveří spojené s dalšími akcemi sportovního či kulturního rázu, akce pro seniory, vítání občánků, charitativní programy a sbírky, vystoupení zástupců školy na veřejných akcích apod.).

Cíle opatření

- Podpora výchovy k demokratické kultuře
- Podpora skupinové práce jako přirozeného prostoru pro osvojení a rozvíjení sociálních a občanských kompetencí
- Zařazení pevné třídnické hodiny do rozvrhu
- Dovybavení škol o prostory vhodné k rozvoji sociálních a občanských kompetencí
- Podpora oblastních setkávání, soutěží a školních akcí pro veřejnost

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Projektové bloky a dny na školách, tandemová spolupráce pedagogů – propojení vyučovacích předmětů
- Realizace třídnických hodin - legislativa, organizační zabezpečení – čas, motivování a erudování učitelé; metodika práce se třídou = nastavení cílů práce se třídou, výběr her a technik, vedení diskuze ve třídě, koučování třídního kolektivu, nastavení třídních pravidel a sankcí, budování identity a rituálů třídního kolektivu; Práce s časopisem Třídní učitel a vedení třídy <http://send.cz/casopis/1187/tridni-ucitel-a-vedeni-tridy>

- Vzdělávání pedagogů v oblasti budování podnětného sociálně – komunikačního prostředí např. <http://kvs.jobos.cz/pro-zs/nabidka-pro-zs26>

Infrastruktura

- Zbudování, úprava a vybavení vhodných prostor

Aktivita spolupráce

- Podpora regionálních i školních akcí, spolupráce mezi jednotlivými zařízeními regionu, spolupráce s veřejností
- Exkurze, besedy a semináře k zakládání a podpoře žákovských parlamentů, k seznámení se s organizacemi v ČR, v EU
- Podpora dobrovolnictví

Indikátory opatření

- Počet aktivit, které směřují k rozvoji sociálních a občanských kompetencí
- Počet škol, které mají v rozvrhu třídnickou hodinu

4.1.2.3.5 Opatření: Rozvíjení kulturního povědomí a vyjádření žáků v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Školská zařízení v Rychnově n/K a blízkém okolí mají k dispozici širokou nabídku různých vzdělávacích akcí (nejen kulturních, ale i sportovních, bezpečnostních, zdravotních apod.), kterou také bohatě využívají. Někdy se ze strany rodičů dokonce objevují připomínky, že obdobné aktivity probíhají na úkor řádné výuky a není žádoucí přidávat další. V zařízeních vzdálených od centra regionu je situace jiná.

Mnohdy se nabízí možnost konat kulturní akce přímo ve školských zařízeních, avšak pouze za účasti určitého minimálního počtu diváků (nelze tedy využít pro menší kolektivy). Pro školská zařízení umístěná dále od centra regionu není snadné kulturní nabídky využít, neboť účast je podmíněna většími finančními náklady na dopravu, které hradí rodiče, a dostatečným počtem doprovázejících pedagogických pracovníků. Řešením někdy bývá spolupráce mezi více menšími školskými zařízeními (společná objednávka autobusu apod.). V rámci rovnosti šancí by bylo žádoucí účast žáků ze vzdálenějších škol na kulturních akcích finančně podpořit.

Všechna vzdělávací zařízení v regionu v rámci svých možností spolupracují s místními organizacemi volného času, knihovny a spolky a stávající spolupráci považují za uspokojivou. Řada škol v regionu pořádá akce, při nichž se škola otevírá veřejnosti a spolupracuje s ní (školní jarmarky a oslavy, dny otevřených dveří spojené s dalšími akcemi sportovního či kulturního rázu, akce pro seniory, charitativní programy apod.). Součástí takových programů bývá i předání či prodej vlastních výrobků, hudební či taneční vystoupení dětí a žáků. Dostávají tak prostor pro uplatnění vlastní podnikavosti a iniciativy a rozvoj sociálních a občanských kompetencí obecně.

Většina ZŠ v regionu má dostatečné možnosti dát dětem prostor pro kulturní sebevyjádření (hudební, taneční, výtvarné, pohybové), přesto by část z nich uvítala materiální či personální podporu v této oblasti. Dvěma školám chybí vhodné prostory pro tyto aktivity. Některé menší školy by uvítaly pořízení vlastní keramické pece.

Budování základního povědomí o místním, národním, resp. evropském kulturním dědictví je zakotveno v rámcovém vzdělávacím plánu a dle sdělení členů PS má své stálé místo ve školních vzdělávacích plánech jednotlivých institucí. V regionálním měřítku pak vzdělávání probíhá dle možností i formou exkurzí (jejichž pořádání je opět samozřejmě podmíněno možnostmi finančními i personálními jednotlivých škol).

Cíle opatření

- Dovybavení škol o prostory vhodné k rozvoji kulturního povědomí a vyjádření žáků



- Zajištění dostupnosti kulturních akcí a exkurzí pro všechny děti a žáky z regionu
- Podpora místních/regionálních setkávání, soutěží a školních akcí pro veřejnost
- Podpora výměnných programů se zahraničními školami a zahraničních exkurzí

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vzdělávání pedagogů v oblasti rozvíjení kulturního povědomí

Infrastruktura

- Zbudování, úprava a vybavení vhodných prostor (chybějící tělocvičny, vnitřní i venkovní prostory pro setkávání a kulturní programy)

Aktivity spolupráce

- Regionální i školní akce, spolupráce mezi jednotlivými zařízeními regionu (personální zajištění – dozor, finanční zajištění a ohodnocení zainteresovaných osob) -
- Výměnné programy a zahraniční exkurze
- Dobrovolnické práce
- Podpora tradičních oslav a tradic

Indikátory opatření

- Počet návštěv kulturních zařízení jednotlivých ZŠ
- Počet žáků ZŠ, které se zúčastní soutěží a dalších akcí pořádaných pro veřejnost

4.1.2.3.6 Opatření: Rozvíjení čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Čtenářská gramotnost je schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určitých cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života společnosti. Základními pilíři čtenářské gramotnosti jsou schopnosti dekodovat text a vztah ke čtení (vnitřní potřeba číst).

Podpora čtenářské gramotnosti by měla směřovat k rozvoji schopnosti stát se angažovanými a přemýšlivými čtenáři, naučit se číst pro radost, ukázat, jak překročit hranici od prostého zapamatování si informací k opravdovému pochopení textu. Vysoká úroveň čtenářské gramotnosti je jednou za záruk celoživotního osobního rozvoje.

Dosažení vysoké úrovně čtenářské gramotnosti pro každého žáka, kterou bude celý život rozvíjet, je vysokou, ale smysluplnou metou vzdělávacího procesu od raného dětství do dospělosti, týká se též dětí se specifickými vzdělávacími potřebami. Právě pro ně je získání kvalitních čtenářských dovedností záruk bezpečného orientování se v informační společnosti. Často se jeví, že děti nemají o četbu zájem, ale jejich čtení se přesouvá na jiná média, která odpovídají moderním požadavkům společnosti.

Na území MAP se všechny školky a školy čtenářstvím a rozvojem čtenářské gramotnosti zabývají, každá však na jiné úrovni. Většina škol disponuje vlastním knižním fondem, který doplňuje a chybí finanční prostředky na nákup nových knih. Učitelé si potřebují osvojit aktivní metody pro práci s textem. Většina škol pravidelně spolupracuje s místními a okresními knihovnami. Velký vliv na čtenářství dětí má rodina, která potřebuje být informována, ale i podporována a motivována.

„Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého,

zajímavého a přemýšlivého občana.“

Pedagog potřebuje mít k dispozici soubor materiálů, se kterými může tvořit hodiny matematiky vyplňující všechna témata v daném ročníku. Úlohy by měly mít různé stupně obtížnosti tak, aby respektovaly různorodost třídy. Úlohy by měly korespondovat s každodenním životem, s tématem blízkým žákovi, a aby získané schopnosti je řešit byly využitelné i v běžném životě.

Jedním z nejproblematictějších okruhů ve vzdělávání žáků v matematice jsou slovní úlohy. Žákům chybí představivost, schopnost třdit informace a aplikovat poznatky z matematiky. Ve výuce je třeba klást důraz na příklady z praktického života nebo regionální příklady. Neschopnost některých žáků řešit slovní úlohy je dána nedostatečnou čtenářskou gramotností. Důležitým tématem v matematice je finanční matematika. Místo počítání složeného úrokování je potřeba, aby žák řešil příčiny zadlužení domácnosti, uměl sestavovat domácí rozpočet, aby rozpoznal nevhodné zadlužování nebo uměl vyhledávat na internetu druhy půjček a kolik přeplatí bankám.

Cíle opatření

- Zajištění vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti

K naplnění tohoto cíle je potřeba vytvořit takovou vzdělávací nabídku, které pokryje potřeby posunu jednotlivých pedagogických pracovníků v celém spektru vzdělávacího systému. Učitelé by měli mít možnost osvojit si nejen nástroje (metody a formy) rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti, ale i setkat se s moderními trendy ve výuce. Zásadní je přijetí odpovědnosti všech pedagogů pracujících s dětmi od 3 do 15 let za rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti.

- Vytvoření podmínek pro sdílení dobré pedagogické praxe mezi pedagogy regionálních škol

K efektivnímu posunu v této oblasti by prospělo vytvoření prostoru pro sdílení zkušeností mezi učiteli v regionu. Učíci se komunita rychle aplikuje dobré ověřené postupy, inspiruje a motivuje ostatní a je prevencí proti syndromu vyhoření. Tento způsob spolupráce by vedl k posílení vzájemných pozitivních vztahů mezi jednotlivými školami v regionu.

- Zajištění finančních prostředků pro nákup materiálů na podporu čtenářské a matematické gramotnosti

S moderními trendy v rozvoji čtenářství a matematiky souvisí práce se současnou nabídkou knih a učebnic pro děti a mládež, obnova nižšího fondu školních knihoven, zavedení třídních knihovniček a průběžná obnova učebnic matematických oborů. Ve čtenářství je možné využít digitálních technologií, které umožňují různou variabilitu v závislosti na úrovni jednotlivých čtenářů. Učitelé by měli mít možnost ve výuce využívat moderních pomůcek, baterií a materiálů.

- Podpora spolupráci s knihovnami a rodiči.

K podpoře čtenářství je třeba využít odborníků v této oblasti mimo školu, a to v obecních a okresních knihovnách. Inspirativní prostředí knihovny s nabídkou knih a připravených programů je silným motivačním prvkem. Pracovníci knihovny jsou cenným informačním zdrojem pro učitele a rodiče v oblasti knižního trhu. V motivaci ke čtení hraje hlavní roli rodina. Škola by měla rodinu v tomto směru podporovat, mnohým rodičům chybí informace a často i představy o tom, jak děti v této oblasti rozvíjet a motivovat.

- Zvýšení úrovně čtenářské a matematické gramotnosti u všech dětí bez rozdílu.

Výuka čtení a rozvoj čtenářských dovedností podle čtenářského kompendia s individuálním přístupem ke každému žákovi musí být cílem každého učitele vzdělávajícího všechny děti od mateřské školy, až po ukončení povinné školní docházky. Děti by se měly setkávat s texty v různých formách, které odpovídají jejich možnostem a čtenářským dovednostem. S texty a informacemi by měli žáci s podporou učitele pracovat aktivně, tvořivě, samostatně a v neposlední řadě kriticky.

Podobně by se měla zvyšovat i úroveň matematických dovedností. Pro zvýšení zájmu o matematiku je potřeba žákům nabídnout úlohy, které pocházejí z jejich známého prostředí. Učitel by měl žákům nabídnout úlohy, u

kterých žák projeví zájem už při jejich zadání. V učebnicích matematiky by se měly objevovat nestandardní (neklasické) matematické úlohy (např. sudoku, logické hříčky apod.).

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vzdělávání pedagogů
- Dny v knihovně: beseda s autorem a autorské čtení, seznámení se s knihovnou, programy zaměřené na významná výročí, výroba vlastní knihy, části těla knihy, zážitkové čtení, dramatizace textů, noc v knihovně, burza knih
- Projekt s knihovnou – knižní novinky (informace pro učitele, rodiče, děti)
- Motivační akce „čteme doma spolu“, „naši doma čtou“, čtenářská noc, oblíbená dětská kniha mých rodičů Workshop pro rodiče na podporu čtenářství a matematických dovedností, čtenářská dílna pro rodiče
- Akce „vezměte knihu domů“, „daruj knihu“, burzy knih, společné čtenářské chvíle,...
- Výukové příležitosti – čtenářské dílny, literární kluby, dílny tvůrčího čtení a psaní
- Otevřené hodiny ve třídách
- Praktické matematické úlohy ze života, z regionu

Infrastruktura:

- Investice do nákupu knih vč. učebnic na finanční gramotnost
- Nákup čteček, počítačových programů primárně pro děti s SVP
- Nákup tabletů, notebooků pro kritickou práci s informacemi
- Nákup pomůcek a metodických materiálů

Aktivity spolupráce:

- Vzájemná výměna zkušeností učitelů, sdílení nápadů mezi školami
- Setkání učitelů a rodičů nad knižními novinkami
- Sdílení knižního fondu mezi školami

Indikátory opatření:

- Počet aktivit na zvýšení matematické a čtenářské gramotnosti
- Počet škol, ve kterých dojde k nákupu pomůcek v souvislosti s matematickou a čtenářskou gramotností
- Počet podpořených školních knihoven nákupem nových knih
- Počet akcí uspořádaných knihovnami

4.1.2.3.7 Opatření: Rozvíjení digitálních kompetencí žáků v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Výuka vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie je na základní škole upravena povinnou dotací 1 hodiny týdně na 1. stupni a 1 hodiny týdně na 2. stupni. Práce s digitálními technologiemi vede žáky také k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce a zodpovědnému přístupu při posuzování informací dostupných na internetu. S tím, na druhou stranu, souvisí také hrozby a nebezpečí, se kterými se žáci v prostředí internetu mohou setkat.

Pro většinu žáků dnes není problémem naučit se ovládat digitální zařízení a používat software. Nedostatky se objevují právě ve schopnostech využívat dostupné prostředky a informace pro učení a zpracování zadaných úkolů a prezentaci výsledků práce. Dostupnost základního hardwarového a softwarového vybavení a připojení k internetu ve školách není problémem.

Cíle opatření

- Lepší využívání digitálních technologií

Obsahem tohoto cíle je např. zpracování a prezentace informací pomocí dostupného softwaru, ale také využívání digitální techniky pro záznam a přenos informací – používání záznamových zařízení (mobilní telefony, videokamery, digitální fotoaparáty) k záznamu postupu měření, provedení pokusu atd. a přenos záznamu k dalšímu zpracování v počítači.

- Utváření zodpovědného postoje žáků k internetu a službám, které poskytuje.

Žáci si často neuvědomují rizika aktivity na sociálních sítích, neznají právní předpoklady a důsledky využívání služeb internetu. Cílem je tak naučit žáky zodpovědnějšímu přístupu

- Další vzdělávání pedagogů v oblasti digitálních kompetencí

Rychlý rozvoj digitálních technologií a rozvoj digitálních kompetencí žáků vyžaduje přiměřené kompetence také na straně pedagogů (žáci bývají často „o krok napřed“ a ve škole většinou nepůsobí dostatek aprobovaných učitelů informatiky).

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Mezipředmětové projekty – projektové dny zaměřené na určité téma s využitím informací z různých oborů, zvýšené finanční prostředky se projeví v nutnosti úpravy rozvrhu výuky (skupinová výuka - více odučených hodin)
- Školení pedagogů – využití nabídky institucí dalšího vzdělávání a možnost spolupráce mezi školami (pořádání školení zkušenými pedagogy na půdě školy, výměna zkušeností, využití metodiků ICT)
- Zřízení samostatného předmětu geometrie na 2. stupni ZŠ

Infrastruktura

- Nákup potřebného vybavení – sběr, zpracování prezentace digitálních dat předpokládá využívání různých hardwarových a softwarových prostředků (např. fotoaparáty, skenery, tiskárny, mobilní zařízení – tablety, kancelářské či grafické programy, multimediální encyklopedie, zařízení pro bezdrátový přenos apod.)

Aktivity spolupráce

- Besedy na téma rizika internetu – např. ochrana osobních údajů, nebezpečí kybergroomingu, nelegální stahování a sdílení dat, kyberšikana, závislosti apod. Besedy by bylo vhodné nabízet i rodičům a veřejnosti. Nabízí se spolupráce s organizacemi zabývajícími se těmito tématy (např. E-Bezpečí) či policií. Existují projekty, které využívají internetové prostředí (a školy nabídky na zapojení dostávají). Důležité je však také sdílení osobních zkušeností, aby měli žáci možnost poznat životní příběhy a zkušenosti (ať už pozitivní či negativní) konkrétních lidí.
- Exkurze do místních podniků
- Výukové hodiny ve speciálních digitalizovaných dílnách, odborných učebnách středních škol, firem

Indikátory opatření



- Počet aktivit, které směřují k rozvoji digitálních kompetencí
- Podíl žáků, využívajících při výuce digitální technologie

4.1.2.3.8 Opatření: Rozvíjení kompetencí žáků pro aktivní využívání cizích jazyků v základním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Zvyšování jazykových kompetencí žáků a jejich schopnost aktivně využívat cizí jazyk ve škole i mimo ni, má velký význam při profesní přípravě, uplatnění na pracovním trhu i v osobním a společenském životě. Žáky je třeba motivovat k učení se cizím jazykům a k vnímání jazykového vzdělávání jako dlouhodobého celoživotního procesu.

Aktivní osvojování a bezprostřední užívání cizího jazyka na jakékoliv úrovni od raného dětství je cestou k sebevědomým a jazykově zdatným Evropanům.

Ve školách našeho území MAP převažuje výuka anglického jazyka, jako prvnímu vyučovanému cizímu jazyku. Po ní následuje německý jazyk a ruský jazyk. Školy, především základní, se potýkají s nedostatkem kvalitních kvalifikovaných učitelů cizích jazyků. Výuka probíhá v návaznosti na tento fakt tradičním způsobem, dle vybrané učebnicové řady v izolovaných hodinách výuky cizího jazyka. Ve výjimečných případech školy využívají rodilých mluvčích, metody CLIL, mezinárodních aktivit a projektů, ve kterých žáci uplatní své znalosti cizího jazyka aktivně. Podporování jsou prostřednictvím soutěží a výjezdových zahraničních pobytů především úspěšnější žáci. Školy příležitostně spolupracují v této oblasti navzájem. V omezené míře využívají nabídky od organizací neformálního vzdělávání, hlavně ve spolupráci se zahraničními dobrovolníky.

Cíle opatření

- Zajištění vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti zvyšování jazykových kompetencí učitelů směřujících k aktivní podpoře vzdělávaných žáků v praktickém užívání cizího jazyka

K naplnění tohoto cíle je potřeba vytvořit takovou vzdělávací nabídku, která pokryje potřeby posunu jednotlivých pedagogických pracovníků v celém spektru vzdělávacího systému. Učitelé by měli mít možnost získat nové pohledy na implementaci výuky cizího jazyka do celého vzdělávacího procesu ve škole, tak aby se cizí jazyk stal přirozenou součástí života žáků tak, jak to znají z digitálního světa. Dovednosti v metodě CLIL jsou jednou z možností. Interaktivní metody učení, motivační formy hodnocení, které podporují každého žáka, vedou k velkému posunu v osvojení si cizího jazyka. Výuka využívající digitální prostor, hudbu, film a knihy přináší velký efekt.

- Vytvoření podmínek pro sdílení dobré pedagogické praxe mezi pedagogy regionálních škol a organizacemi neformálního vzdělávání

K efektivnímu posunu v této oblasti by napomohlo vytvoření prostoru a příležitostí pro sdílení zkušeností mezi učiteli, ale i společně s pracovníky organizací neformálního vzdělávání zabývajícími se výukou cizích jazyků, nebo zahraniční spoluprací v regionu.

- Zajištění podpory škol v mezinárodních projektech a partnerstvích

Otevření se škol aktivní spolupráci se zahraničními školami, mezinárodním projektům, ať již postaveným na vzájemné výměně pobytů, digitální komunikaci, dobrovolnické službě, stážím vyučujících, přivádí živý cizí jazyk do školního prostředí.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Vzdělávání pedagogů v metodě CLIL, za cílem prohloubení jazykových dovedností
- Dobrovolnická služba ve škole

- Práce s učebním prostředím školy – cizí jazyk všude
- Motivační akce pro rodiče, zájmové aktivity ve škole, burza knih v cizím jazyce
- Projektové dny, přestávky v cizím jazyce,
- Akce „vezměte knihu domů“, „daruj knihu“, burzy knih, společné čtenářské chvíle v cizím jazyce
- Výukové příležitosti – čtenářské dílny, literární kluby, dílny tvůrčího čtení a psaní

Infrastruktura

- Nákup digitálních technologií
- Nákup pomůcek a metodických materiálů
- Investice do nákupu knih v cizím jazyce

Aktivita spolupráce

- Vzájemná výměna zkušeností
- Sdílení rodilých mluvčích mezi školami
- Sdílení zkušeností s dobrovolnickou službou
- Partnerství v mezinárodních projektech

Indikátory opatření

- Počet rodilých mluvčích ve školách regionu, dobrovolníků
- Počet akcí uspořádaných na podporu aktivního užívání cizího jazyka
- Počet škol zapojených do spolupráce se zahraničními školami, projekty

4.1.2.3.9 Opatření: Rozvíjení zdravého a aktivního životního stylu žáků základních škol

Odůvodnění výběru opatření

Životní styl je důležitý faktor ovlivňující zdraví člověka. Zdravý životní styl v sobě zahrnuje mnoho faktorů, nejdůležitější jsou dostatek pohybové aktivity a správné stravovací návyky.

Pokud se týká pohybových aktivit žáků ZŠ, v území MAP je vybavenost sportovními zařízeními poměrně dobrá, většina škol má vlastní tělocvičnu i hřiště, chybí pouze v několika malých venkovských školách, které využívají sportovní zařízení jiných škol nebo dalších subjektů (zejména obcí). V posledních cca 20 letech v naší společnosti klesá zájem žáků o pohybové aktivity, čímž se snižuje jejich fyzická úroveň. Vyčleňuje se malá část žáků, kteří intenzivně sportují, popřípadě dosahují nadprůměrných výsledků apod. Nicméně většina z dnešních žáků má mnohem méně pohybu než generace jejich rodičů či prarodičů. Na vině je především konkurence digitálních médií, žáci tráví většinu volného času před televizory, počítači, mobilními telefony apod. Veškerá pohybová aktivita mnoha žáků se tak soustředí do pouhých dvou hodin tělesné výchovy týdně. Na venkově je obecně situace lepší, nicméně i zde se v posledních letech výrazně zhoršuje.

Úroveň stravovacích návyků žáků se na rozdíl od pohybových aktivit v posledních letech celkově spíše mírně zlepšuje. Situace však závisí na rodičích, zda jim jdou správným příkladem a své děti vedou ke správnému stravování. Ve školních jídelnách se vaří zdravěji než před r. 1990, i když není úroveň stravování všech škol stejná. V mnoha školách se ale dosud nacházejí bufety či automaty s nezdravými potravinami. Je třeba podporovat školní stravovací zařízení, rozvíjet možnosti pestrosti jídel, využívání regionálních potravin. Děti potřebují znát stravovací cyklus i od samého začátku - např. jak vznikají potraviny. Pro školy a žáky je zajímavé propojit nízkonákladové aktivity - např. školní zahrady. Naučit děti proces pěstování a zpracování zeleniny, bylinek, květin a propojení/zařazení do jídelníčku. To se týká i dalšího stravování - návštěva místních farem, podniků zpracování potravin.

Již ve starém Řecku se zdůrazňovala myšlenka „kalokagatie“, tj. vzájemná souhra těla i duše. V tomto smyslu by se mělo realizovat i uvedené opatření.

Cíle opatření

➤ Zajištění dostatečných kapacit a dostupnosti sportovních zařízení

Realizace prvního cíle je finančně náročnější, v konečném výsledku však jednodušší. Dostatek sportovních zařízení bude zajištěn rekonstrukcí a modernizací současných zařízení, průběžným doplňováním sportovního vybavení do tělocvičen i školních hřišť. Další možností, která již v rámci některých škol funguje v praxi, je využívání sportovních zařízení škol i pro veřejnost, především pro děti a mládež v časech mimo školní výuku - odpoledne, o víkendech, o prázdninách (tzv. otevřená hřiště). Žáci by měli více využívat i běžné venkovní prostory (louky, les).

➤ Zajištění kvalifikovaných učitelů a vychovatelů sportovních aktivit

V území je dostatek kvalifikovaných učitelů pro pohybové aktivity. Učitelé i další pracovníci ve školství by měli přistupovat k hodinám tělesné výchovy jinak, než v ostatních předmětech, které jsou většinou zaměřeny na vzájemné porovnávání a dosahování co nejlepších výsledků žáků. V rámci hodin tělesné výchovy ve školách by se měla uplatňovat větší variabilita, učitelé by měli přizpůsobit náplň tělesné výchovy i méně nadaným žákům, aby je předem z pohybových aktivit neodrazovali.

➤ Zlepšení fyzické zdatnosti

Ještě náročnější bude naplnění třetího cíle. Zde je nutná vzájemná spolupráce rodiny i školy. Žáci by měli mít vzory v rodině, která je bude od dětství vést k pohybu, ať už formou her nebo rekreačního sportování. Pohybová aktivita by se měla rovněž rozvíjet v rámci školy nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i při dalších školních a mimoškolních činnostech, jako jsou společné školní výlety, pohybové aktivity ve školní družině, pořádání sportovních akcí školou apod. Příkladem, který by měl motivovat děti i mládež ke sportu, je např. celostátní akce, jejímž spoluzakladatelem je bývalý žák rychnovské ZŠ i gymnázia a olympijský vítěz Roman Šebrle „Označák všestrannosti olympijských vítězů“. Této akci se mohou zúčastnit žáci všech ZŠ v České republice. Podobně lze využít i další osobnosti při dalších aktivitách, které povedou k propagaci pohybu. Dále se v některých školách např. úspěšně realizuje projekt, v němž si mohou žáci v rámci školy vyzkoušet všechny sporty a nemusí se specializovat jen na jeden.

➤ Zlepšení stravovacích návyků žáků

Stravovací návyky žáků lze rovněž zlepšit ve spolupráci rodiny se školou. K jejich zlepšení by se měly realizovat různé besedy a přednášky pro rodiče a jejich děti i další veřejnost o zdravém životním stylu apod. Ty mohou být spojeny s různými ochutnávkami nebo soutěžemi ve vaření, aby inspirovali rodiče k přípravě zdravých pokrmů. Dále je třeba se více zaměřit na stravování ve školních jídelnách. Jídelny jsou vázány normami pro školní stravování a musí naplnit dvě základní podmínky - finanční limit na nákup potravin, z nichž bude oběd připraven a průměrnou měsíční spotřebu určitých druhů potravin na jeden oběd (tzv. spotřební koš). Žáci by však mohli vyjadřovat svůj názor a do určité míry zasahovat do výběru a skladby jídel (pak je předpoklad, že snědí i zdravé pokrmy a nebudou obědy vracet). Využívat by se měly především sezónní potraviny, vypěstované v regionu. Zajímavou aktivitou je např. vzájemná spolupráce místního zemědělce se školou.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Projekt „otevřené hřiště“
- Pořádání sportovního dne
- Školní výlety, aktivity ve školní družině

➤ Projekt „ovoce do škol“

Infrastruktura

- Oprava tělocvičny
- Doplnění vybavení tělocvičny
- Opravy školních jídelen
- Úpravy venkovních prostor

Aktivita spolupráce

- Využití sportovišť sousedními školami
- Sporty na zkoušku (akce pro rekreační a začínající sportovce)
- Vzájemná výměna zkušeností, doporučení osvědčených aktivit
- Besedy s dětmi a rodiči o zdravém stravování
- Návštěva ekocenter, zahrad, farmářů, podniků zpracovávajících potraviny
- Podpora dobrovolnictví, komunitních zahrad, školních zahrad

Indikátory opatření

- Počet modernizovaných sportovních zařízení
- Počet akcí, pořádaných v souvislosti se zlepšením pohybové výchovy žáků
- Počet akcí na podporu zdravého stravování

4.1.3 Priorita: Rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání

4.1.3.1 Cíl: Dostupná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže

Zájmové vzdělávání stejně jako neformální vzdělávání tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení. Nabízí dobrovolné aktivity se zaměřením na různé oblasti, jejichž cílem je smysluplné využívání volného času dětí různých věkových kategorií. Jejich poskytováním se zabývají především střediska volného času, vzdělávací agentury, kluby, spolky a další neziskové organizace. Střediska volného času se podílejí i na péči o nadané děti, žáky a studenty a ve spolupráci se školami a dalšími institucemi rovněž na organizaci soutěží a přehlídek dovedností dětí a žáků.

Zájmové vzdělávání neposkytuje stupeň vzdělání, zabývá se však aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, zajišťuje duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní (relaxační a regenerační), sociální a preventivní, rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent, upevňuje sociální vztahy. Jeho úkolem je poskytovat rovné příležitosti všem zájemcům bez ohledu na rasový původ, národnost, pohlaví, náboženské vyznání, dětem ze sociokulturně znevýhodněného prostředí či se speciálními vzdělávacími potřebami.

V území MAP Rychnov nad Kněžnou je poměrně široká síť organizací, které se zabývají neformálním a zájmovým vzděláváním. Nachází se zde základní umělecká škola, 2 domy dětí a mládeže a velké množství nejrozličnějších neziskových organizací, které mají za cíl kromě jiného i vzdělávat a vychovávat děti a mládež do 15 let v různých zájmových oborech (sportovních disciplínách, hasičském sportu, rybářství, hře na hudební nástroje a řadě dalších). Nejvíce těchto zařízení je koncentrováno do Rychnova nad Kněžnou, příp. do Vamberka a dalších větších obcí v území. Poněkud horší dostupnost je z menších, nejčastěji horských obcí. Přesto i ve většině malých obcí je alespoň jedno zařízení zájmové a neformální výchovy.

Zařízení zájmové a neformální výchovy mají až na výjimky dostatečnou kapacitu, takže nemusí odmítat žádného zájemce. Některá zařízení v případě vyšší poptávky zájemců mohou aktuálně i svoje kapacity navýšit.

Z hlediska finanční dostupnosti záleží na charakteru organizace. Některé kroužky jsou pro zájemce úplně zdarma, většina z nich však vyžaduje určitý finanční poplatek. Ten se však organizace většinou snaží držet na rozumné míře a snaží se získat i jiné formy financování, aby byla tato zařízení dostupná většině zájemců.

4.1.3.1.1 Opatření: Dostatečná kapacita pedagogického a výchovného personálu umožňující individuální přístup k dětem a žákům v zájmovém a neformálním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

V území působí pedagogický a výchovný personál v zájmovém a neformálním vzdělávání především v ZUŠ a v DDM. Počet těchto pracovníků je odpovídající počtu zájemců, nicméně je třeba konstatovat, že např. v DDM většina pracovníků nejsou přímo zaměstnanci DDM, ale vedení kroužků vykonávají nad rámec svého hlavního zaměstnání. Ve složitější situaci se nacházejí i členové zájmových sdružení a spolků, kteří také zajišťují výchovu dětí a mládeže. Jejich činnost je obvykle nehonorována a výchova dětí tak závisí pouze na dobrovolnosti a zájmu starších členů.

V menších obcích je situace náročnější, dojížděková vzdálenost do měst s větší nabídkou zájmové činnosti je mnohdy velká a dopravní spojení je náročné. Nabídku zájmové činnosti tak dětem zajišťuje buď přímo škola, což není z psychologického hlediska optimální, nebo dobrovolníci z místních zájmových spolků. Prioritou tohoto opatření je tak nalézání finančních prostředků pro tuto činnost.

Pokud se týká nabídky zájmového a neformálního vzdělávání pro děti méně nadané, je situace na území značně omezená, spíše nedostatečná. Pouze nízkoprahové zařízení OD5k10 nabízí volnočasové aktivity pro předškolní i školní děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Centrum Orion nabízí zájmové kroužky dětem se SVP, ale nedochází zde k jejich začleňování do společnosti vrstevníků. Tato situace je dána nedostatkem pedagogů a asistentů, kteří by mohli v součinnosti s lektory zájmových kroužků poskytovat odpovídající podporu dětem podle jejich individuálních potřeb a tím zavádět společné vzdělávání i do této oblasti.

Cíle opatření

- Zajištění finančních prostředků pro zajištění provozu organizací zájmového a neformálního vzdělání v dostatečném rozsahu
- Zajištění kvalifikovaných lektorů a jejich asistentů v zájmovém vzdělávání

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Fundraising pro zajištění provozu zařízení
- Výchova vlastních lektorů mládežnických kroužků z vlastních absolventů

Aktivity spolupráce

- Sdílení lektorů
- Vzdělávací akce pro lektory, asistenty a další osoby zajišťující neformální vzdělávání a zájmovou činnost
- Podpora vzdělávání - přednášky, besedy, platformy - příklady dobré praxe, osobní portfolio, plánování

Indikátory opatření

- Celkový počet pedagogů a vychovatelů ve všech zařízeních zájmového a neformálního vzdělávání
- Počet nově přichozích pedagogů a vychovatelů

4.1.3.1.2 Opatření: Dostatečná kapacita a variabilita zařízení zájmového a neformálního vzdělávání a souvisejících služeb pro děti a rodiče

Odůvodnění výběru opatření

Na území MAP Rychnovsko se nachází základní umělecká škola, dále dvě střediska volného času, a to Děčko v Rychnově n. Kn. a Dům dětí a mládeže ve Vamberku. Zájem o tato zařízení se v posledních letech nesnižuje, celkový počet účastníků jejich aktivit dokonce mírně roste. Tři čtvrtiny účastníků tvoří žáci ZŠ a zbytek děti MŠ a ostatní (většinou osoby, které již ukončily povinnou docházku). Kapacity v těchto zařízeních nejsou oficiálně stanovovány, maximální počty jsou obvykle přizpůsobeny aktuální poptávce. Počet zájmových kroužků závisí na možnostech i na okamžitém zájmu účastníků. Většinu zaměstnanců tvoří externí pracovníci.

Kromě ZUŠ a DDM se touto formou vzdělávání na území Rychnovsko zabývají nestátní neziskové organizace působící v nejrůznějších oblastech zájmové činnosti. V nich práce s dětmi a mládeží probíhá jako dobrovolná činnost a závisí na aktuálním personálním, technickém a finančním zajištění a možnostech. Zájmových spolků je v obcích regionu celá řada, převládají sportovně zaměřené organizace, velkou tradici v území má i hasičský a rybářský sport.

Cíle opatření:

- Udržení současné kapacity i variability zařízení zájmového a neformálního vzdělávání
- Zlepšení dostupnosti z obcí, v nichž se zařízení zájmové činnosti nenachází

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Jednotlivé aktivity

- Fundraising pro zajištění provozu zařízení

Aktivity spolupráce

- Mobilní klub - autobus, který by objížděl malé obce v regionu v pravidelných intervalech a nabízel volnočasové aktivity pro děti
- Vytvoření koncepce rozvoje zájmových a neformálních zařízení
- Finanční a organizační podpora soutěží, přehlídek a exkurzí členů zájmových organizací a spolků
- Sdílení lektorů, prostor a režijních výdajů

Indikátory opatření

- Kapacita zařízení zájmového a neformálního vzdělávání
- Naplněnost zařízení zájmového a neformálního vzdělávání
- Variabilita – počet druhů zařízení

4.1.3.1.3 Opatření: Finanční stabilizace a udržitelnost zařízení zájmové a neformální výchovy a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Státní organizace, jako jsou ZUŠ a DDM jsou závislé především na státních prostředcích, které jsou nárokové. Výše finančních prostředků pro tyto organizace je závislá na počtu žáků. S předpokládaným snižujícím se počtem

děti tak budou uvedená zařízení dostávat méně finančních prostředků na platy pedagogů a vychovatelů ze státního rozpočtu.

Zájmové organizace – spolky a sdružení nezískávají přímé dotace a jsou tak závislé na jiných formách financování. Obvykle využívají kombinaci několika zdrojů – nenárokové státní dotace od MŠMT, příp. MPSV apod. (dle povahy zařízení), dále dotace od města či obce, kde se nacházejí. Kromě toho využívají i příspěvky od rodičů, sponzorské příspěvky nebo provozují dobrovolnickou činnost. Dotační prostředky ze státních zdrojů pokryjí spíše základní provoz organizací, další rozvoj jejich činností závisí na ostatních přispěvcích.

Cíle opatření

- Změna systému financování zájmového a neformálního vzdělávání

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Aktivity jednotlivých zařízení

- Fundraising
- Propagace vlastní činnosti, zapojování obcí, rodičů, podnikatelských subjektů

Aktivity spolupráce

- Společný fundraising, marketing, PR, společné projekty a dotační podpora a vzdělávání v těchto aktivitách
- Sdílení režijních výdajů – odborný personál, nájmy, doprava

Indikátory opatření

- Počet systémů spolupráce zájmových spolků

4.1.3.2 Cíl: Kvalitní společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže

Kvalitní výchova a vzdělávání závisí především od počtu a kvalifikovanosti učitelů ZUŠ a vedoucích zájmových útvarů a kroužků dalších organizací. V případě zájmového a neformálního vzdělávání je však často důležitější než samotné vzdělání vztah lektora k práci s mládeží a ochota obvykle zdarma věnovat této činnosti svůj čas. V regionu existuje řada tradičních spolků a dalších zařízení, které svou činnost vyvíjejí dlouhodobě a výchovu lektorů si sami zajišťují.

Kvalita vzdělávání závisí i na vhodném materiálním a technickém vybavení. Požadavky na prostorové zázemí a materiální vybavení jsou různé podle povahy zařízení a poskytované zájmové činnosti. Významná je v tomto případě role obce, kde se zařízení nachází, a její zájem o zajištění jeho provozu. Méně je využívána podpora zájmové činnosti ze strany rodičů a podnikatelských subjektů.

4.1.3.2.1 Opatření: Systematické vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků zájmového a neformálního vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Podobně jako v dalších opatřeních této priority i z hlediska vzdělávání lektorů je situace značně rozdílná podle typu vzdělávacího zařízení. Zatímco učitelé v základních uměleckých školách a také pedagogové volného času v domech dětí a mládeže musí splňovat předepsané pedagogické vzdělání, aby mohli tuto činnost vykonávat, pracovníci dalších organizací neformálního vzdělávání, např. zájmových spolků obvykle žádné požadované vzdělání mít nemusí.

Přesto je v zájmu těchto organizací i jejich žáků, aby příslušní pracovníci měli odpovídající znalosti pro svou činnost. Vzhledem k tomu, že tuto činnost lektori zájmových spolků vykonávají mimo svůj hlavní pracovní poměr a dobrovolně, je pro ně složité najít čas a prostředky k účasti na potřebných kurzech. Proto je potřeba, aby se vzdělávací aktivity odehrávaly co nejlépe jejich bydlišti a v odpoledních hodinách.

Cíle opatření

- Podpora soustavného vzdělávání pracovníků všech typů zařízení pro zájmové a neformální vzdělávání na území Rychnovska.

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Aktivity jednotlivých zařízení

- Individuální odborné vzdělávání lektorů zájmového vzdělávání

Aktivity spolupráce

- Vzájemné návštěvy zařízení zájmového a neformálního vzdělávání – podpora výměny zkušeností
- Organizace a finanční zajištění vzdělávacích aktivit pro lektory

Indikátory opatření

- Počet společných vzdělávacích akcí
- Počet účastníků vzdělávacích akcí

4.1.3.2.2 Opatření: Modernizace zařízení zájmového a neformálního vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Prostory zájmového a neformálního vzdělávání mají různý stavebně-technický stav. Zřizovatelé mají často omezené finanční prostředky na jejich opravu a údržbu, a to zejména ta zařízení, které jsou provozována neziskovými organizacemi. Zájmové spolky zajišťují často svou činnost v prostorách nevhodných pro delší pobyt a pohyb dětí a mládeže i pro vzdělávací aktivity.

Nevyhovující prostory a vybavení jsou tak často limitujícím faktorem dalšího rozvoje vzdělávací činnosti neziskových organizací.

Cíle opatření

- Zlepšení prostorového zázemí a vnitřního vybavení zařízení zájmového a neformálního vzdělávání

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Infrastruktura

- Zajištění bezbariérovosti zařízení zájmového vzdělávání
- Modernizace vybavení pro zájmové vzdělávání
- Rekonstrukce prostor k poskytování zájmového vzdělávání

Aktivity spolupráce

- Sdílení prostor a vybavení pro zájmové vzdělávání
- Společné projekty výstavby a vybavení prostor pro zájmové vzdělávání

Indikátory opatření

- Počet modernizovaných zařízení



4.1.3.2.3 Opatření: *Nákup vybavení a pomůcek pro zařízení zájmového a neformálního vzdělávání*

Odůvodnění výběru opatření

Podobně jako budovy, mají zařízení zájmového a neformálního vzdělávání různý stupeň kvality vybavení. I na nákup a údržbu pomůcek a vybavení mají organizace často pouze omezené finanční prostředky. Podle dotazníkového šetření mezi zařízeními neformálního a zájmového vzdělávání je to právě nedostatečné vybavení, které nejvíce omezuje rozvoj jejich organizace a většině z nich by výrazně pomohlo, kdyby měli více finančních prostředků na jeho nákup. Častým přáním je zlepšení počítačového vybavení a pořízení dostatečného počtu speciálních pomůcek pro ten který zájmový obor.

Cíle opatření

- Zlepšení vybavení zařízení zájmového a neformálního vzdělávání

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Infrastruktura

- Modernizace prostor a nákup vybavení pro zájmové a neformální vzdělávání

Aktivity spolupráce

- Sdílení prostor a vybavení pro zájmové vzdělávání
- Společné projekty výstavby a vybavení prostor pro zájmové vzdělávání

Indikátory opatření

- Počet nově vybavených zařízení

4.1.3.2.4 Opatření: *Spolupráce pracovníků zařízení zájmového a neformálního vzdělávání, rodičů a dalších aktérů zájmové a neformální výchovy a vzdělávání*

Odůvodnění výběru opatření

Spolupráce v rámci jednotlivých zařízení zájmového a neformálního vzdělávání obvykle probíhá velmi dobře, charakter činnosti předpokládající dobrovolnost, zájem a nadšení lektorů i žáků vyžaduje co nejširší spolupráci i velmi různých subjektů – obce, rodičů, dětí, podnikatelů i samotné vzdělávací organizace.

Mezi sebou navzájem spolupracují především organizace stejného zaměření, a to na organizování setkání, soutěží, táborů a dalších společných aktivit. Organizace často spolupracují i s mateřskými, základními nebo středními školami poblíž sídla zařízení. U některých organizací probíhá i zahraniční spolupráce prostřednictvím programu ERASMUS. V zájmových zařízeních v malých obcích obvykle probíhá intenzivnější spolupráce s rodiči než ve větších, „anonymních“ organizacích.

Obecně však kvalita a rozsah spolupráce záleží v jednotlivých organizacích vždy na konkrétních osobách, jejich zájmu a schopnostech komunikace a prezentace.

Cíle opatření

- Zachování dosavadních osvědčených forem spolupráce a pravidelné výměny zkušeností mezi jednotlivými zařízeními
- Rozvoj pravidelné spolupráce mezi zařízeními neformálního vzdělávání a rodiči
- Rozvoj pravidelné spolupráce mezi organizacemi neformálního a zájmového vzdělávání a podnikateli

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Aktivity spolupráce

- Sdílení dobré praxe lektorů (neformální výměna zkušeností)
- Zapojení rodičů do činnosti zájmových organizací (společné pořádání akcí - výlety, Den dětí, Den země, apod.),
- Zapojení podnikatelů do zájmového a neformálního vzdělání (sponzoring, fundraising, propagace)
- Projektové víkendy
- Podpora tradiční oslav a tradic, místních odborníků
- Podpora dobrovolnické práce

Indikátory opatření

- Počet akcí, které uspořádala zařízení zájmového a neformálního vzdělávání ve spolupráci s jinými subjekty
- Počet účastníků akcí, které uspořádala zařízení zájmového a neformálního vzdělávání pro rodiče a děti

4.1.3.2.5 Opatření: Zavádění alternativních a individuálně zacílených metod výuky v zájmovém a neformálním vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Smyslem zájmového vzdělávání je podpořit zájem dětí a žáků o okolí, naučit je novým dovednostem, přinést nové impulzy, přátelství, spolupráci. K naplnění tohoto smyslu je individuální přístup lektorů při výuce nezbytný.

Tak jako v předškolním a základním vzdělávání však není individuální práce s dětmi a mládeží v zájmovém a neformálním vzdělávání příliš rozšířená, a to jak z důvodu nedostatku prostředků (lektorů času, peněz) tak i z důvodu nezájmu lektorů i žáků (ustálené postupy, časová dotace, jednotné tempo výuky, snaha o úspěch..). Nejvýraznějšími představiteli těchto postupů jsou sportovní kluby, jejichž zaměření na úspěch a výkon neumožňuje zapojení méně schopných dětí, vytěsňuje je mimo kolektiv a poškozuje trvale jak jejich životní styl tak i psychiku.

To se netýká většiny ostatních zájmových spolků, kde účast na vzdělávání je motivována zajímavým trávením volného času a ne výkonem a úspěchem.

Cíle opatření

- Zajištění nabídky zájmového i sportovního vzdělávání pro děti všech schopností a výkonu
- Využívání dobře fungující praxe ve volnočasových institucích pro předávání zkušeností s inkluzí

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Aktivity jednotlivých zařízení

- Vzdělávání pedagogů a vychovatelů v oblasti alternativních metod

Aktivity spolupráce

- Vzájemná výměna zkušeností mezi organizacemi v oblasti alternativních metod
- Otevření sportovně zaměřených kroužků pro rekreační sport
- Exkurze do místních podniků, podpora začínajících podnikatelských aktivit dětí v rámci místních oslav

Indikátory opatření



- Počet osob se speciálně vzdělávacími potřebami v zařízeních zájmového a neformálního vzdělávání

4.1.3.3 Cíl: Přínosná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže

Přínosem zájmového a neformálního vzdělávání je doplnění poznatků získaných v povinném základním vzdělávání z hlediska nejdůležitějších kompetencí, jako je rozvoj podnikavosti a iniciativy, technických dovedností, sociálních a občanských kompetencí, kulturního povědomí, čtenářské a matematické gramotnosti, digitálních dovedností, cizích jazyků a zdravého životního stylu. Účast v zájmovém a neformálním vzdělávání by dětem a žákům rovněž měla pomoci v uplatnění na trhu práce. Základním kladem tohoto typu vzdělávání je otevřenost, dobrovolnost, partnerství a spolupráce bez nároků na úspěch a výkon. Tento typ vzdělávání je tak prospěšný pro vznik vzájemných vztahů mezi dětmi a posléze dospělými založených na společném zájmu a prožitcích a oproštěných od rivality, nadřazenosti, posměchu a strachu.

4.1.3.3.1 Opatření: *Rozvíjení podnikavosti a iniciativy žáků v zájmové a neformální výchově a vzdělávání*

Odůvodnění výběru opatření

Jakákoliv docházka dětí a žáků do zařízení zájmového a neformálního vzdělávání je pro ně přínosem z hlediska podnikavosti a iniciativy. Žáci poznají více typů kolektivů, nikoliv jen ten třídní, na který jsou dlouhodobě zvyklí. Ti, kteří nenavštěvují žádnou volnočasovou aktivitu, se častěji neumí prosadit, komunikovat s okolím, nejsou týmovými hráči.

Příležitosti k rozvoji vlastní iniciativy se jim dostane právě v mimoškolních aktivitách, naučí se je aktivně vyhledávat a zároveň je i využívat. Na druhé straně se naučí pracovat v kolektivu, vnímat názor druhého. V rámci zájmového a neformálního vzdělávání jsou často pořádány i vícedenní akce, na kterých se rozvoj podnikavosti a iniciativy nejvíce projeví.

Cíle opatření

- Zajištění propagace zájmových organizací
- Podpora širší aktivity zájmových organizací

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Aktivity jednotlivých škol

- Pořádání akcí a organizace aktivit k rozvíjení podnikavosti a iniciativy žáků

Aktivity spolupráce

- Organizace společných akcí a aktivit k rozvíjení podnikavosti a iniciativy žáků
- Podpora soutěží, výstav

Indikátory opatření

- Počet společných akcí organizací zájmového a neformálního vzdělávání
- Počet účastníků vícedenních aktivit

4.1.3.3.2 Opatření: *Rozvíjení sociálních a občanských kompetencí žáků v zájmové a neformální výchově a vzdělávání*



Odůvodnění výběru opatření

Většina z organizací, které se zabývají zájmovým a neformálním vzděláváním, svým žákům ve věku 4-15 let nabízí aktivity založené na činnosti v týmu, tj. již ze své podstaty přirozeně rozvíjí příslušné sociální kompetence dětí a mládeže. Některé organizace se svými aktivitami zapojují i do života komunit a obcí (např. dobrovolné brigády, kulturní a sportovní akce pro veřejnost, ochrana přírody, pomoc handicapovaným), čímž výrazně podporují občanské kompetence nejen svých klientů.

Obrovským přínosem všech těchto organizací je vedle smysluplného organizovaného využití volného času dětí a mládeže v chráněném prostředí i to, že děti a mládež dostávají různorodé podněty a jsou vedeny k tomu, aby si svůj další volný čas samostatně a smysluplně vyplnily. Důraz by měl být kladen ne jen na individuální, ale i na veřejnou prospěšnost zájmových aktivit.

Cíle opatření

- Podpora skupinových aktivit jako přirozeného prostoru pro osvojení a rozvíjení sociálních a občanských kompetencí
- Představení dobrovolné práce jako přirozené formy zapojení do veřejného života

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Aktivity jednotlivých škol

- Vzdělávání vedoucích kroužků v oblasti budování podnětného sociálně – komunikačního prostředí

Aktivity spolupráce

- Akce spolupráce mezi jednotlivými zařízeními regionu
- Dobrovolnická činnost

Indikátory opatření

- Počet společných akcí organizací zájmového a neformálního vzdělávání
- Počet hodin dobrovolnické činnosti

4.1.3.3.3 Opatření: Rozvíjení kulturního povědomí a vyjádření žáků v zájmové a neformální výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Rozvoj kulturního povědomí je jednou z priorit při výchově a vzdělávání dětí do 15 let. K rozvoji kulturního vyjádření přispívají především největší organizace zájmového vzdělávání, jako jsou ZUŠ Rychnov n/K a DDM, které mají v nabídce množství nabídek pro umělecké vyjádření dětí a mládeže (hudební, taneční, výtvarné, pohybové). O něco menší je rozsah nabídky vzdělávání směřujícího k rozvoji kulturního povědomí dětí a mládeže. Organizované návštěvy výstav, koncertů a divadelních představení narážejí na nedostatek času a finančních prostředků zájmových organizací a také na menší zájem dětí, které dávají přednost vlastní umělecké tvorbě.

Menší roli v naplnění tohoto opatření hrají ostatní zájmové organizace zaměřené spíše na neformální výchovu a rozvoj jiných kompetencí.

Cíle opatření

- Zajištění dostupnosti kulturních akcí pro všechny děti a mládež z regionu
- Podpora oblastních setkávání, soutěží a akcí pro veřejnost



Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Individuální aktivity

- Fundraising
- Veřejné prezentace tvorby

Infrastruktura

- Zbudování, úprava a vybavení vhodných prostor pro setkávání a kulturní programy

Aktivity spolupráce

- Organizace kulturních představení, exkurzí, besed s umělci, workshopů, atp.
- Podpora místních tradic
- Uskutečnění návštěv, výměnných programů a stáží v kulturních a uměleckých institucích

Indikátory opatření

- Počet společných kulturních akcí organizací zájmového a neformálního vzdělávání
- Počet dětí a žáků účastnících se kulturně zaměřených činností (hudební, taneční, výtvarné).

4.1.3.3.4 Opatření: Rozvíjení čtenářské a matematické gramotnosti v zájmové a neformální výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Na území MAP je mnoho organizací zabývajících se. Jedním z největších podporovatelů čtenářské gramotnosti jsou knihovny. Nabízejí zajímavé aktivity, ve kterých se snaží dětem i veřejnosti zpřístupnit a ztraktivnit četbu knih, pořádají besedy s autory, autorská čtení, výtvarné a literární soutěže. Čtenářskou gramotnost podporují i dramatické obory v ZUŠ a DDM. Tyto nabídky však využívají pouze děti a mládež, kteří již zájem o knihy a literaturu mají. Je potřeba oslovit i ostatní mládež např. formou filmových a divadelních představení a veřejných čtení v rámci povinné školní výuky.

Rozvoj matematické gramotnosti u dětí a mládeže je ještě složitějším úkolem, protože matematika získala pověst náročného oboru pochopitelného jen pro nejdanější žáky. Je to pravděpodobně způsobeno zejména nevhodnými způsoby výuky využívajícími závazné teoretické postupy výpočtů bez dostatečného vysvětlení v logických a praktických souvislostech a také přemírou vyučovaných matematických úkonů. Přitom většina mládeže ve volném čase řeší formou počítačových her a v kroužcích strategických a deskových her náročné logické úkoly. Úkolem pedagogů i matematických nadšenců je tedy provázat upotřebením matematických postupů s praxí a zábavou.

Cíle opatření

- Zajištění vzdělávání pracovníků v metodách neformálního vzdělávání čtenářské a matematické gramotnosti
- Rozšíření nabídky zájmových kroužků zaměřených na využití matematických metod v praxi a hře
- Propagace literatury atraktivními formami

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Individuální aktivity

- Vzdělávání vedoucích kroužků v soudobých metodách výuky
- Zakládání zájmových kroužků zaměřených na literaturu, film a divadlo



- Zakládání zájmových kroužků zaměřených na logické a strategické hry

Infrastruktura

- Investice do materiálního vybavení, nákup pomůcek

Aktivity spolupráce

- Vzájemná výměna zkušeností a informací mezi vedoucími kroužků, stáže
- Organizace soutěží, turnajů, filmových přehlídek, divadelních představení

Indikátory opatření

- Počet dětí a žáků využívajících knihovny
- Počet dětí a mládeže v dramatických, literárních a filmových oborech zájmových organizací
- Počet dětí a žáků navštěvujících kroužky her a logiky

4.1.3.3.5 Opatření: Rozvíjení kompetencí žáků pro aktivní využívání cizích jazyků v zájmové a neformální výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Stále se zvyšující vliv neformálního vzdělávání na děti i dospělé je nezvratitelným faktem. Jazykové dovednosti, které děti získají ve virtuálním prostoru, sledováním digitálních médií mnohdy předběhnou školní výuku, jsou atraktivnější a více se dotýkají jejich životní reality. Motivace rodičů v podpoře jazykového vzdělávání mimo školu s cílem dosáhnout co nejlepšího efektu pro dítě je vedena životní zkušeností a požadavkem dnešní doby na jazykové kompetence všech obyvatel. Škola není jediným prostorem, kde dochází ke kvalitnímu vzdělávání.

Na území MAP působí mnoho organizací nabízejících jazykové vzdělávání. Jsou zde aktivní organizace využívajících dobrovolnickou službu a nabízejících interakci s cizinci pro uživatele svých služeb, jsou zde soukromé jazykové školy běžného typu, jazykovou výuku různých stupňů obtížnosti nabízí i DDM. Další zájmová sdružení umožňují dětem setkání se zahraničními partnerskými organizacemi, s průmyslovým rozvojem regionu se výrazně zvýšil počet zahraničních pracovníků a jejich rodin na našem území a to vše přispívá k chápání potřeby jazykového vzdělávání i ze strany dětí.

Moment dobrovolnosti a vnitřní motivace často dělá mimoškolní jazykovou výuku mnohem atraktivnější než ve škole.

Cíle opatření

- Zajištění vzdělávání pracovníků v oblasti neformálního jazykového vzdělávání
- Zlepšení propagace zájmových organizací nabízejících zahraniční kontakty a jazykové vzdělávání
- Finanční podpora materiálního vybavení a působení zahraničních lektorů v organizacích neformálního vzdělávání

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Individuální aktivity

- Vzdělávání pracovníků v pedagogických a psychologických dovednostech pro výuku cizích jazyků
- Vzdělávání pracovníků pro prohloubení jazykových dovedností



- Pořádání akcí a aktivit podporujících aktivní užívání cizího jazyka

Infrastruktura

- Investice do materiálního vybavení

Aktivity spolupráce

- Sdílení expertů, známých osobností, zahraničních lektorů a dobrovolníků pro zpestření výuky cizích jazyků
- Společné exkurze, workshopy, soutěže
- Sdílení zkušeností

Indikátory opatření:

- Počet dětí a žáků navštěvujících zájmové jazykové vzdělávání
- Počet akcí směřujících k propagaci cizích jazyků

4.1.3.3.6 Opatření: Rozvíjení zdravého a aktivního životního stylu v zájmové a neformální výchově a vzdělávání

Odůvodnění výběru opatření

Životní styl je důležitý faktor ovlivňující zdraví člověka. Zdravý životní styl v sobě zahrnuje mnoho aspektů, nejdůležitější jsou dostatek pohybové aktivity a správné stravovací návyky.

Pokud se týká pohybových aktivit dětí a mládeže, v území MAP je velká nabídka nejrůznějších sportovních kroužků a dalších zájmových útvarů. Sportovní činnosti však nenabízejí pouze organizace, které se zaměřují primárně na tělovýchovu a sport. I další neziskové organizace mají často ve své nabídce sportovní aktivity, ať už přímo formou pohybových kroužků, nebo nejrůznějších jednorázových akcí, jako jsou výlety a další víkendové akce nebo dětské letní tábory.

Přesto stále více dětí tráví volný čas u počítačových her, což narušuje jak jejich zdravý tělesný, tak i mentální vývoj.

Ještě složitější je zavádění principů zdravého stravování. I když ve školních jídelnách a mnoha rodinách se dbá na vyváženou a zdravou stravu, ve volném čase děti i mládež stále oblibují nákupy cukrovinek, slazených nápojů a návštěvy fastfoodů. Stejně negativní je však i trend hubenosti, který vede zejména dívky k hladovění.

Je potřeba zvýšit osvětu a přístupnou a zábavnou formou upozorňovat děti a mládež na nebezpečí nezdravé výživy. Je potřeba udržet a rozšířit nabídku rekreačního sportu a dalších pohybových aktivit v zájmovém vzdělávání, přístupných dětem bez závislosti na jejich výkonnosti.

Cíle opatření

- Zajištění dostatečných kapacit a dostupnosti sportovních zařízení pro rekreační sport
- Zajištění kvalifikovaných lektorů sportovních aktivit
- Zvýšení motivovanosti dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu
- Zvýšení podílu pohybových aktivit v zájmových kroužcích

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Aktivity jednotlivých zařízení

- Zařazení pohybových aktivit do kroužků všech zájmových činností

- Kroužky vaření, besedy se známými kuchaři, lékaři, návštěvy restaurací
- Kroužky rekreačního sportu a turistiky, besedy se sportovci, návštěvy sportovních utkání

Infrastruktura

- Oprava sportovních zařízení
- Úprava volných ploch v obcích pro rekreační sport

Aktivity spolupráce:

- Vzájemná výměna zkušeností
- Pořádání besed, přehlídek, workshopů, kurzů se zaměřením na zdravé vaření a stravování
- Pořádání setkání, turnajů, sportovních dní, výletů se zaměřením na rekreační sport

Indikátory opatření

- Počet modernizovaných sportovních zařízení
- Počet akcí na podporu zdravého životního stylu

4.1.3.3.7 Opatření: Rozvíjení kompetencí žáků v přípravě na pracovní uplatnění

Odůvodnění výběru opatření

Osvojením kompetencí k pracovnímu uplatnění si žáci zvyšují šance na úspěšný a spokojený profesní život. Mládež by měla mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v jednotlivých oborech a dále přehled o tom, co je skutečnou náplní práce v jednotlivých oborech. Mládež by měla postupně získat přehled o vlastních schopnostech, o nadání, fyzických a psychických předpokladech, apod., rozvíjet je a získávat pro ně vhodné další znalosti a dovednosti, K tomu by měly být nápomocné kromě školního vzdělávání i volnočasové aktivity.

Na Rychnovsku je v současné době největší poptávka po technických oborech, je tedy místně důležité podpořit a rozvíjet polytechnické vzdělávání. Současně však chybí zaměstnanci, podnikatelé a další pracovníci ve službách, řidiči, zdravotníci, učitelé. Je proto důležité, aby motivací k výběru studijního a pracovního zaměření nebyly jen finanční výhody, ale i společenský význam a užitečnost vybrané profese a skutečný zájem o její vykonávání. K tomu by mělo vést i zájmové a neformální vzdělávání umožňující postupné poznání řady oborů a nezávazné ověření zájmu i schopností obor vykonávat.

Cíle opatření

- Zajištění vybavení a pomůcek pro přípravu žáků na pracovní uplatnění
- Zajištění finančních prostředků pro režijní výdaje zájmových kroužků
- Zpřístupnění neformální osobní a pracovní diagnostiky pro mládež

Popis kroku k naplnění cílů - aktivity

Individuální aktivity:

- Profesně zaměřené zájmové kroužky
- Propagace potřebných profesí, náborové akce
- Testování, poradenství, práce s talenty



Infrastruktura

- Nákup vybavení a pomůcek pro zájmové kroužky

Aktivita spolupráce

- Vzájemná výměna zkušeností
- Sdílení psychologů, pedagogů, poradců v osobnostní a pracovní diagnostice

Indikátory opatření:

- Počet aktivit zájmového a neformálního vzdělávání se zaměřením na rozvoj pracovního uplatnění (workshopy, exkurze do podniků, besedy)



4.2 Prioritizace témat při posouzení souladu pro intervence z IROP a OP VVV

V následujících tabulkách je uveden přehled záměrů mateřských a základních škol a subjektů zájmového a neformálního vzdělávání na území správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou. Záměry jsou nově rozříděny do 5 skupin (tabulek 1-5):

- A. Tabulka 1 obsahuje investiční projektové záměry připravované pro přímou finanční podporu prostřednictvím SC 2.4. Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).
- B. Tabulka 2 obsahuje investiční projektové záměry připravované pro finanční podporu prostřednictvím CLLD MAS Sdružení SPLAV v rámci SC 2.4. IROP.
- C. Tabulka 3 obsahuje neinvestiční projektové záměry připravované pro finanční podporu prostřednictvím projektů zjednodušeného financování (šablony OP VVV).
- D. Tabulka 4 obsahuje ostatní neinvestiční projektové záměry připravované pro finanční podporu prostřednictvím projektu MAP II (Implementace MAP) a dalších zdrojů.
- E. Tabulka 5 obsahuje investiční projektové záměry mimo témata SC 2.4. IROP.



Tab. 1: Investiční priority – seznam projektových záměrů pro investiční intervence SC 2.4 IROP s přímou podporou

Žadatel	Identifikace školy, školského zařízení či dalšího subjektu IČO: RED IZO: IZO:	Název projektu	Očekávané náklady na projekt v Kč	Očekávaný termín realizace projektu	Soulad s cílem MAP	Typ projektu					Bezbariérovost školy, školského zařízení	Rozšiřování kapacit kmenových učeben MŠ nebo ZŠ
						s vazbou na klíčové kompetence IROP						
						Cizí jazyk	Přírodní vědy	Technické a řemeslné obory	Práce s digitálními technologiemi			
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Modernizace učeben	2 000 000	2018 - 2023	3.2.	x		x		x	x	
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Rekonstrukce půdního prostoru - multifunkční sál s učebnou	6 000 000	2018 - 2023	3.2.	x	x	x		X	x	
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Stavební úpravy prostor a pořízení vybavení	20 000 000	2018 - 2023	3.2.	x				x		
Sdružení SPLAV, z.s.	IČO: 26983389	Učebnice přírody	1 500 000	2019 - 2022	3.2.		x	x		x		



Sdružení SPLAV, z.s.	IČO: 26983389	Univerzita celoživotního vzdělávání	1 500 000	2019 - 2022	3.2.	x	x	x	x	x	
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola, Rychnov nad Kněžnou, U Stadionu 1166	IČO: 00581101 RED IZO: 691000107 IZO: 060884720, 110032250	Modulová výuka technických oborů	11 670 000	2017	3.3.			x			
Základní a mateřská škola Lično	IČO: 70980314 RED IZO: 650061748 IZO: 07585618	Výstavba nové budovy MŠ s vybudováním kompletního zázemí.	35 000 000	2018 - 2023	1.1.		x	x		X	X
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Rozšíření a bezbariérovost školních prostor	3 000 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x		X	x
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO: 102390428	Základní škola Černíkovice - nová	16 000 000	2018 - 2023	2.1.	x	x	x	x	X	X
Základní škola a mateřská škola Javornice	IČO: 70979936 RED IZO: 650059999 IZO: 102390959	Rekonstrukce půdního prostoru pro výuku	5 000 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x	x	X	X
Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	IČO: 70188882 RED IZO: 650064062 IZO: 102390681	Máme si kde hrát	3 000 000	2018 - 2020	1.1.		x	x		X	X



Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	IČO: 70188882 RED IZO: 650064062 IZO: 102390681	Zvýšení flexibility třídy	2 000 000	2018 - 2020		x	x	x		x	x
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Učebna pro výchovu	3 000 000	2018 - 2023	2.1.			X		X	x
Základní škola a Mateřská škola Slatina nad Zdobnicí	IČO: 70980730 RED IZO: 650043448 IZO: 107585758, 102390738	Kvalitní výuka v MŠ	1 500 000	2018 - 2023	1.2.		x	x		X	x
Základní škola a Mateřská škola Slatina nad Zdobnicí	IČO: 70980730 RED IZO: 650043448 IZO: 107585758, 102390738	Učebna dětem	3 000 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x		X	X
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Bezbariérová přístavba ZŠ	4 000 000	2018 - 2023	2.1.	x	x	x		X	X
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Kvalitnější vzdělávání	1 500 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x		X	x
Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd, okres Rychnov n/K	IČO: 70980861 RED IZO: 650060598 IZO: 107585430, 102390398	Rekonstrukce půdního prostoru pro výuku	5 000 000	2018 - 2023	2.2.		x	x		X	X



Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Bezbariérovost celé ZŠ a MŠ	2 000 000	2018 - 2023	1.1. 2.1.	x	x	x		X	x
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Půdní vestavba	2 000 000	2018 - 2023	2.1.		X		X	X	X
Základní škola a Mateřská škola, Záměl, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75017644 RED IZO: 650042921 IZO: 102390584, 107585677	Bezbariérovost celé ZŠ a MŠ	4 000 000	2018 - 2022	1.2. 2.2.	x	x	x	x	X	x
Základní škola a Mateřská škola, Záměl, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75017644 RED IZO: 650042921 IZO: 102390584, 107585677	IT vybavení MŠ a ZŠ	3 000 000	2017 - 2022	2.2.				X	x	
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75015340 RED IZO: 650065298 IZO: 102406057	Úprava školní zahrady	3 500 000	2017 - 2020	2.2.		X	X		x	x
Základní škola Rychnov n/K, Javornická1596	IČO: 75015498 RED IZO: 600097536 IZO: 102390762	Cesta za poznáním	3 970 000	2017 - 2018	2.3.	X	X	X	X	x	x
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Bezbariérovost školy	4 500 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x		X	



Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Rekonstrukce dílen (střecha, zateplení, opravy, vybavení)	3 000 000	2018 - 2023	2.2.			X		X	X
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Rekonstrukce Domu dětí a mládeže	15 000 000	2016 - 2020	2.2.	x	x	x		X	X
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Renovace půdního prostoru školy	4 500 000	2017 - 2020	2.2.	x	x	x		X	X
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Vybavení DDM	5 000 000	2016 - 2020	3.2.		X	X		X	X



Tab. 2: Investiční priority – seznam projektových záměrů pro investiční intervence SC 2.4 IROP v rámci CLLD MAS Sdružení SPLAV

Žadatel	Identifikace školy, školského zařízení či dalšího subjektu IČO: RED IZO:	Název projektu	Očekávané náklady na projekt v Kč	Očekávaný termín realizace projektu	Soulad s cílem MAP	Typ projektu					
						s vazbou na klíčové kompetence IROP				Bezbariérovost školy, školského zařízení	Rozšiřování kapacit kmenových učeben MŠ nebo ZŠ
						Cizí jazyk	Přírodní vědy	Technické a řemeslné obory	Práce s digitálními technologiemi		
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Modernizace učeben	2 000 000	2018 - 2023	3.2.	X		X		x	x
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Přírodověda na dosah	1 000 000	2018 - 2023	3.3.		X	x		x	x
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Zimní zahrada, skleníky	500 000	2018 - 2023	3.2.		X	x		x	x
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Biologie dětem	1 200 000	2018	3.3.		X		X		
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Bliž přírodě - venkovní učebna	500 000	2018 - 2023	3.2.		X		X		



Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Číst, setkávat se a komunikovat s radostí I.	1 200 000	2018 - 2023	3.2.	X			X		
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Číst, setkávat se a komunikovat s radostí II.	1 200 000	2018 - 2023	3.2.	X			X	X	
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Škola on-line	990 000	2018 - 2023	3.2.				X		
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Vzdělávání pro žáky	500 000	2018 - 2023	3.2.	x	X	x			
Mateřská škola Čtyřlístek, Rychnov nad Kněžnou, Mírová 1487	IČO: 70188505 RED IZO: 668000163 IZO: 107585995	Podpora polytechnické výchovy	300 000	2016 - 2018	1.3.		x	X		x	x



Mateřská škola Klíček, Rychnov nad Kněžnou, Na Draháč 129	IČO: 70188548 RED IZO:668000171 IZO:107585987	Zdravá školka	700 000	2018 - 2023	1.2.		x	X		x	x
Mateřská škola Kytička, Rychnov nad Kněžnou, B. Němcové 648	IČO: 70188521 RED IZO: 668000180 IZO: 107585723	Venkovní učebna	270 000	2018 - 2023	1.3.		x	X		x	x
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107586045	Bezbariérová tvořivá zahrada	1 000 000	2018 - 2023	1.2.		X	X		x	x
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107586045	Bezbariérové logopedické pracoviště	500 000	2018 - 2023	1.2.		x	x		x	x
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107586045	Dětské toulky přírodou	500 000	2018 - 2023	1.3.		X	X		x	x
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107586045	Digitalizace vzdělávání	350 000	2018 - 2023	1.2.				X	x	x
Mateřská škola Liberk	IČO: 70986312 RED IZO: 668000775 IZO: 107585961	Kvalitní výchova	280 000	2018 - 2023	1.2.	x	x	x	X	x	x
Mateřská škola Rokytnice v Orlických horách	IČO: 75015421 RED IZO: 600096971 IZO: 107585693	Za - HRA - da	350 000	2018 - 2023	1.3.		X	X		x	x
Mateřská škola Sluníčko, Rychnov n/K, Javornická1379	IČO: 70188530 RED IZO: 668000228 IZO: 107585715	Přírodní zahrada	300 000	2018 - 2023	1.2.		x	X		x	x



Mateřská škola Sluníčko, Rychnov n/K, Javornická1379	IČO: 70188530 RED IZO: 668000228 IZO: 107585715	Učíme se v přírodě	300 000	2018 - 2023	1.3.		x	X		x	x
Mateřská škola Solnice	IČO:70979642 RED IZO: 668000627 IZO: 107585766	Úpravy a dovybavení školní zahrady	400 000	2018 - 2023	1.2.		X	x		x	x
Mateřská škola Vamberk, Tyršova 280	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Kvalitní vzdělávání	260 000	2017 - 2020	1.2.		x	x	X	x	x
Mateřská škola Vamberk, Tyršova 280	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Venkovní učebna s vybavením	450 000	2017 - 2020	1.3.		x	x		x	x
Mateřská škola Vamberk, Tyršova 280	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Zahradní prvky	800 000	2017 - 2020	1.3.		X	x		x	x
Město Vamberk		Zpřístupnění lokality Chlum s vytvořením edukačně-zábavního centra	1 000 000	2018 - 2023	3.2.		X			X	
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		Také my to zvládneme II	300 000	2018 - 2023	3.2.	x	x		X	x	
OKO - vzdělávací a rozvojové centrum, z.s.		Kvalitní jazykové vzdělávání	500 000	2018 - 2019	3.2.	x			X	x	
OKO - vzdělávací a rozvojové centrum, z.s.		Podpora jazykového vzdělávání	800 000	2018 - 2023	3.2.	X				x	
Spolek Javor Javornice		Komunitní prostor	800 000	2018 - 2023	3.2.	x	x	x		x	



Spolek živé stravy, z.s. provozovatel Lesní školky "Živě na Jahodově"		Stavební úpravy prostor a pořízení vybavení	400 000	2018 - 2023	3.2.		X	x		x	x
Základní a mateřská škola Lično	IČO: 70980314 RED IZO: 650061748 IZO: 107585618, 102390452	Podpora řemeslných dovedností	300 000	2018 - 2023	2.2.			X		x	x
Základní a mateřská škola Lično	IČO: 70980314 RED IZO: 650061748 IZO: 107585618, 102390452	Vybudování učebny informatiky	300 000	2018 - 2023	2.2.				X	x	x
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Modernizace výuky fyziky	350 000	2018 - 2023	2.2.		x			x	x
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Podpora řemesel	450 000	2018 - 2023	2.2.			X		x	x
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Zkvalitnění výuky	630 000	2018 - 2023	2.2.	x	X	x	X	x	x
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Zlepšení konektivity + zařízení	300 000	2018 - 2023	2.2.			X	x	x	x
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Kvalitní výuka ve škole	420 000	2018 - 2023	1.2.	x	x	x		x	x



Základní škola a mateřská škola Javornice	IČO: 70979936 RED IZO: 650059999 IZO: 102390959	Přírodní zahrada	650 000	2017 - 2020	2.3.		X	X		x	x
Základní škola a mateřská škola Javornice	IČO: 70979936 RED IZO: 650059999 IZO: 102390959	Rozvoj polytechnické výchovy	300 000	2018 - 2023	2.3.			X		x	x
Základní škola a mateřská škola Javornice	IČO: 70979936 RED IZO: 650059999 IZO: 102390959	Učebna jinak	500 000	2018 - 2019	2.2.	x	X	x		x	x
Základní škola a mateřská škola Javornice	IČO: 70979936 RED IZO: 650059999 IZO: 102390959	Vybudování infrastruktury školy	500 000	2017 - 2018	2.2.				X	x	x
Základní škola a Mateřská škola Kvasiny, okres Rychnov n/K	IČO: 750 172 45 RED IZO: 650045866 IZO: 181026651, 102390614	Koutek přírody	270 000	2017 - 2018	2.2.		X	x	X	x	x
Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	IČO: 70188882 RED IZO: 650064062 IZO: 102390681	Chemie nás baví	300 000	2018 - 2023	2.3.		X	x		x	x
Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	IČO: 70188882 RED IZO: 650064062 IZO: 102390681	Za poznáním	500 000	2018 - 2019	2.2.	X	x	x	X	x	x
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	Kvalitní výuka na MŠ	260 000	2018 - 2023	1.2.		x	x		x	x



Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	Kvalitní výuka na ZŠ	470 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x	X	x	x
Základní škola a Mateřská škola Orlické Záhoří	IČO: 28859235 RED IZO: 691004692 IZO: 181042657, 181042070	Úprava bezbariérového vstupu do budovy školy a navazujících ploch, kvalitní vzdělávání	1 200 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x		x	x
Základní škola a mateřská škola Pěčín	IČO: 75017482 RED IZO: 650044797 IZO: 107585910, 102390525	Vzdělávání v Pěčíně	1 200 000	2018 - 2023	2.2.	X	x	x		x	x
Základní škola a mateřská škola Rychnov nad Kněžnou, Roveň 60	IČO: 70188556 RED IZO: 650050576 IZO: 107585928	Interaktivně v MŠ	280 000	2018 - 2023	1.2.		x	x	X	x	x
Základní škola a mateřská škola Rychnov nad Kněžnou, Roveň 60	IČO: 70188556 RED IZO: 650050576 IZO: 107585928	Zahrada plná pohody a ponaučení	800 000	2018 - 2023	2.3.		X	X		x	x
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Kvalitní výuka v MŠ	1 500 000	2018 - 2023	1.2.		x	x		x	x
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Naše využitá školka	1 000 000	2017 - 2019	1.1.		x	x		x	x



Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Kvalitnější vzdělávání	1 500 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x		x	x
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Vytváření podnětného prostředí v učebnách	250 000	2018 - 2023	2.2.	x	X	X		x	x
Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd, okres Rychnov n/K	IČO: 70980861 RED IZO: 650060598 IZO: 107585430, 102390398	ICT vybavení	350 000	2018 - 2023	1.2. 2.2.		x	x	x	x	
Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd, okres Rychnov n/K	IČO: 70980861 RED IZO: 650060598 IZO: 107585430, 102390398	Venkovní učebna	350 000	2018 - 2023	2.3.		x	x		x	
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Bezbariérovost celé ZŠ a MŠ	2 000 000	2018 - 2023	1.1. 2.1.	x	x	x		x	x
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Evvo učebna	370 000	2018 - 2023	2.2.	x	X	x		x	x
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	ICT vybavení	300 000	2017 - 2020	2.2.				X	x	x



Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Půdní vestavba	2 000 000	2018 - 2023	2.1.	x	X	x	X	x	x
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Vybavení venkovní prostor	500 000	2018 - 2023	2.2.	x	X	X		x	x
Základní škola a mateřská škola, Voděřady, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70997918 RED IZO: 650060997 IZO: 102390746	Modernizace učebny informatiky	500 000	2018 - 2023	2.2.				X	x	x
Základní škola a mateřská škola, Voděřady, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70997918 RED IZO: 650060997 IZO: 102390746	Projekt na podporu názorné výuky přírodovědných předmětů	1 200 000	2018 - 2023	2.3.		X	x		x	x
Základní škola a Mateřská škola, Záměl, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75017644 RED IZO: 650042921 IZO: 102390584, 107585677	Rekonstrukce jazykové učebny	1 200 000	2016 - 2022	2.2.	X	x			x	x
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75015340 RED IZO: 650065298 IZO: 102406057	Úprava školní zahrady	2 000 000	2017 - 2020	2.2.		X	X		x	x
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75015340 RED IZO: 650065298 IZO: 102406057	Vybavení interaktivními systémy	600 000	2017 - 2018	2.2.	x	x	x	X	x	x



Základní škola Rychnov n/K, Javornická1596	IČO: 75015498 RED IZO: 600097536 IZO: 102390762	Realizace prostoru pro kvalitní výuku	1 200 000	2018 - 2023	2.2.	x	x	x		x	x
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Kvalitní výuka	1 010 000	2016 - 2020	2.2.	x	x	X		x	x
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Modernizace učebny chemie	500 000	2016 - 2020	2.2.		X	X		x	
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Přírodní vědy	500 000	2016 - 2020	2.2.		X			x	x
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Rozvoj matematické, jazykové gramotnosti a přírodovědných předmětů	2 000 000	2016 - 2020	2.1.	X	X			x	x
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Vybavení kmenových tříd	500 000	2016 - 2020	2.2.					x	x
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Vybavení PC učebny	300 000	2016 - 2020	2.2.				X	x	x
Základní umělecká škola, Rychnov nad Kněžnou, Panská 1492	IČO: 71235060 RED IZO: 650077148 IZO: 102406260	Vybavení učeben	470 000	2018 - 2023	3.2.		X	X		x	



ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 000191817	Bezbariérová úprava školy	750 000	2017 - 2019	2.2.	x	x	x		x	x
ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 000191817	Lesní školka	1 000 000	2017 - 2020	1.1.		X	X		x	x
ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 000191817	Obnova digitálních sítí a technologií	500 000	2017 - 2019	2.2.				X	x	x
ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 000191817	Projektový sál	950 000	2017 - 2020	2.2.	x	x	x	X	x	x
ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 000191817	Vybudování venkovní učebny	400 000	2017 - 2020	2.2.	x	X	x		x	x



Tab. 3: Neinvestiční priority – seznam projektových záměrů s podporou zjednodušeného financování (tzv. šablon) prostřednictvím OP VVV případně jiných dotačních titulů

Žadatel	Identifikace školy, školského zařízení či dalšího subjektu IČO: RED IZO: IZO:	Název projektu	Předpokládané náklady (Kč)	Předpokládaný termín realizace	Soulad s cílem MAP
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Návrat k přírodě	400 000	2018 - 2023	3.3.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Podívej se za vrátka	200 000	2018 - 2023	3.2.
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Doučování žáků	100 000	2018 - 2023	2.1.
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Příklady dobré praxe	10 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Spolupráce rodiny a školy	6 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Čtenářská gramotnost	30 000	2018 - 2023	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Digitální kompetence	20 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Škola pro 21. století	100 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Doučování žáků	10 000	2018 - 2023	2.1.



Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Zahraniční výjezdy, návštěvy	250 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Doučování žáků	80 000	2018 - 2023	2.1.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Nákup kompenzačních a speciálních pomůcek, využití služeb asistentů	400 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Podpora s asistenty	400 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Projekty na rozvoj kreativity a manuální zručnosti - polytechnické vzdělávání	400 000	2018 - 2023	2.3.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti a přírodovědných předmětů	500 000	2018 - 2023	2.1.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Školní psycholog a speciální pedagog	300 000	2018 - 2023	2.1.
Základní umělecká škola, Rychnov nad Kněžnou, Panská 1492	IČO: 71235060 RED IZO: 650077148 IZO: 102406260	Vzdělávání učitelů	20 000	2018 - 2023	3.2.



Tab. 4: Neinvestiční priority – seznam projektových záměrů s podporou prostřednictvím projektu MAP II (Implementace MAP) a dalších zdrojů

Žadatel	Identifikace školy, školského zařízení či dalšího subjektu IČO: RED IZO:	Název projektu	Předpokládané náklady (Kč)	Předpokládaný termín realizace	Soulad s cílem MAP
Centrum Orion, z.s. Rychnov n.K.	IČO: 68246901	Doprava na exkurze pro mládež s handicapem	150 000	2018 - 2023	3.1.
Centrum Orion, z.s. Rychnov n.K.	IČO: 68246901	Letní tábor pro děti s postižením	300 000	2018 - 2023	3.1.
Centrum Orion, z.s. Rychnov n.K.	IČO: 68246901	Svozy dětí s handicapem na odpolední vzdělávací aktivity v Centru Orion	1 000 000	2018 - 2023	3.1.
Centrum Orion, z.s. Rychnov n.K.	IČO: 68246901	Vzdělávací hudební koncerty	200 000	2018 - 2023	3.3.
Centrum Orion, z.s. Rychnov n.K.	IČO: 68246901	Vzdělávání rodičů a osob pečujících o děti s postižením	100 000	2018 - 2023	3.2.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	České tradice	200 000	2017	3.3.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Divadelní festival "RyDiFe"	200 000	2019	3.2.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Krajské setkání ředitelů DDM/SVČ	50 000	2018	3.2.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Návrat k přírodě	400 000	2017	3.3.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Podívej se za vrátka	200 000	2018	3.2.



Greenstorming, z.s.		Blíže dětem	200 000	2018 - 2023	3.3.
Greenstorming, z.s.		Vzdělávací cykly	150 000	2018-2023	3.3.
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Brána jazyků otevřená	900 000	2018-2023	3.2.
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Číst, setkávat se a komunikovat s radostí II.	100 000	2018-2023	3.3.
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Koordinátor školních parlamentů	60 000	2018-2023	3.2.
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Sociálně-pedagogický rozvoj zaměstnanců školy	400 000	2018-2022	3.2.
JK Isabel, z.s.		Mládí v sedle	180 000	2018-2022	3.3.
Má vlast - můj domov, z.s.		Čertovské rojení	12 000	2018 - 2023	3.3.
Má vlast - můj domov, z.s.		Krásy světa	30 000	2018-2022	3.3.
Má vlast - můj domov, z.s.		Staročeské dožínky	65 000	2018 - 2019	3.3.
Má vlast - můj domov, z.s.		Svátek chleba a domácích výrobků	8 000	2018 - 2023	3.3.
Má vlast - můj domov, z.s.		Velikonoce u Karla IV.	10 000	2018 - 2023	3.2.
Mateřská škola Klíček, Rychnov nad Kněžnou, Na Drahách 129	IČO: 70188548 RED IZO:668000171 IZO:107585987	Setkávání MŠ, ZŠ a Spolku rodičů	60 000	2018 - 2020	1.2.
Mateřská škola Klíček, Rychnov nad Kněžnou, Na Drahách 129	IČO: 70188548 RED IZO:668000171 IZO:107585987	Zdravá školka	500 000	2019 - 2023	1.3.



Mateřská škola Kytička, Rychnov nad Kněžnou, B. Němcové 648	IČO: 70188521 RED IZO: 668000180 IZO: 107585723	Zřízení bio centra pro pěstování rostlin na zahradě	40 000	2016 - 2017	1.3.
Mateřská škola Rokytnice v Orl.horách		Živý betlém a Česko zpívá koledy	30 000	2018-2023	1.2.
Mateřská škola Sluníčko, Rychnov n/K, Javornická1379	IČO: 70188530 RED IZO: 668000228 IZO: 107585715	Přírodní zahrada	10 000	2018-2022	1.3.
Mateřská škola Solnice	IČO:70979642 RED IZO: 668000627 IZO: 107585766	Polytechnická výchova	120 000	2018-2020	1.3.
Městská knihovna, Rychnov n/K		Podpora čtenářské gramotnosti	100 000	2018-2023	3.2.
Místní knihovna Doudleby n. O.		Podpora čtenářské gramotnosti	100 000	2018-2023	3.3.
Na Venkově, z.s.		Pobytové tábory	60 000	2018-2020	3.2.
Na Venkově, z.s.		Zájmové útvary- kroužky	20 000	2018 - 2023	3.1.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		Efektivní komunikace	50 000	2017 - 2020	3.3.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		Orientace na trhu práce	50 000	2017 - 2020	3.3.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		Pečujete o osobu blízkou?	60 000	2018-2020	3.3.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		První pomoc pro budoucí rodiče	60 000	2018-2020	3.3.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		První pomoc pro firmy v rámci BOZP	80 000	2017 - 2020	3.3.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		První pomoc pro veřejnost	80 000	2018-2020	3.3.



Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		První pomoc při úrazech dětí	60 000	2017 - 2020	3.3.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		Sebepoznání	50 000	2017 - 2020	3.3.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		Také my to zvládneme	200 000	2018-2020	3.2.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		Zdravotník zotavovacích akcí	50 000	2018-2020	3.2.
Oblastní spolek Českého červeného kříže Rychnov n/Kn		Zvládání psychické zátěže při péči o osobu blízkou	80 000	2018-2020	3.3.
OD5K10, z.s.		Nebezpečí internetu pro děti a mladistvé	100 000	2018 - 2023	3.2.
OD5K10, z.s.		Vzdělávání dospělých OD5K10	90 000	2018-2020	3.3.
OKO - vzdělávací a rozvojové centrum, z.s.		Hit the Road	600 000	2018-2023	3.2.
OKO - vzdělávací a rozvojové centrum, z.s.		Mezinárodní setkání mládeže	900 000	2018-2020	3.2.
OKO - vzdělávací a rozvojové centrum, z.s.		Podpora jazykového vzdělávání	800 000	2018-2023	3.2.
P.R.O.,z.s., podpora rozvoje osobnosti		Klub deskových her - turnaj	40 000	2017 - 2019	3.3.
P.R.O.,z.s., podpora rozvoje osobnosti		Primárně preventivní aktivity pro ZŠ a MŠ	50 000	2018-2020	3.3.
P.R.O.,z.s., podpora rozvoje osobnosti		Speciální pedagog na zavolání	100 000	2018-2020	3.1.
P.R.O.,z.s., podpora rozvoje osobnosti		Vzdělávání v MŠ a mateřských centrech	15 000	2018 - 2019	3.3.



Region Panda		Světová šachovnice	300 000	2018 - 2019	3.3.
SDH Skuhrov nad Bělou		Oslavy 120 let od založení sboru + okrskové cvičení	20 000	2019	3.2.
SDH Skuhrov nad Bělou		Studijní pomůcky pro MH	15 000	2018-2023	3.2.
SDH Skuhrov nad Bělou		Mladí hasiči	22 000	2018-2023	3.3.
Sdružení pro regionální rozvoj a česko-polskou spolupráci		Kursy počítačové gramotnosti a moderní techniky	200 000	2018 - 2023	3.3.
Sdružení pro regionální rozvoj a česko-polskou spolupráci		Přednášky pro rodiče dětí – psychologie, pedagogika,...	180 000	2018 - 2023	3.2.
Sdružení pro regionální rozvoj a česko-polskou spolupráci		Virtuální universita třetího věku	130 000	2018 - 2023	3.1.
Sdružení SPLAV, z.s.	IČO: 26983389	Lokální ekonomika	300 000	2018-2023	3.3.
Sdružení SPLAV, z.s.	IČO: 26983389	Naše politika	300 000	2018-2023	1.1. 2.1.
Sdružení SPLAV, z.s.	IČO: 26983389	Učebnice přírody	300 000	2018-2023	
Sdružení SPLAV, z.s.	IČO: 26983389	Poznáváme zahradu	300 000	2018-2023	3.3.
Sdružení SPLAV, z.s.	IČO: 26983389	Žijeme zdravě ve zdravém světě	300 000	2018-2023	3.3.
Sdružení SPLAV, z.s.	IČO: 26983389	Pěstujeme, chováme, udržujeme	300 000	2018-2023	3.3.
SH ČMS - SDH Rokytnice v Orlických horách		Lezecký kurz	30 000	2018 - 2019	3.3.
SH ČMS - SDH Rokytnice v Orlických horách		Poznávání specializací hasičů	25 000	2018 - 2019	3.3.
SH ČMS - SDH Rokytnice v Orlických horách		Přátelské soupeření	15 000	2018 - 2019	3.2.
Spolek Isabel, z.s.		Příroda dětem	200 000	2018-2022	3.3.
Spolek Isabel, z.s.		Výukové programy o zvířatech	250 000	2018-2022	3.3.
Spolek Javor Javornice		Javornický staročeský jarmark	70 000	2018	3.2.
Spolek Javor Javornice		Komunitní prostor II	250 000	2020 - 2023	3.2.



Spolek Javor Javornice		Výtvarný planair V. Sedláčka	50 000	2019 - 2023	3.2.
T.J. Sokol Potštejn		Příměstské tábory	850 000	2018 - 2020	3.3.
T.J. Sokol Potštejn		Soutěžíme rádi	50 000	2018 - 2020	3.3.
Wikov SKI Skuhrov nad Bělou		Běh Údolím řeky Bělé	75 000	2017 - 2023	3.2.
Wikov SKI Skuhrov nad Bělou		Kolářkový závod	20 000	2017 - 2023	3.2.
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Doprava žáků na školní exkurze	500 000	2018-2022	2.1.
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Doučování žáků	100 000	2018-2022	2.1.
Základní škola Solnice, okres Rychnov n. Kn.	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Vzdělávací a preventivní programy	250 000	2018-2022	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Angličtina pro nejmenší	20 000	2018-2020	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Koutek přírody	20 000	2018	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Talentmánie	10 000	2018 - 2019	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Volnočasové aktivity – kroužky	30 000	2018 - 2019	2.1.
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Vzdělávání uměním	30 000	2018-2020	2.3.



Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Zahradní učebna	40 000	2018 - 2023	1.3.
Základní škola a Mateřská škola Kvasiny, okres Rychnov n/K	IČO: 75017245 RED IZO: 650045866 IZO: 102390614	Meziškolní sportovní soutěže	200 000	2018 - 2023	2.1.
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	Jarmark, soutěž, návštěva kulturních a vzdělávacích center	200 000	2018-2023	2.3.
Základní škola a mateřská škola Pěčín	IČO: 75017482 RED IZO: 650044797 IZO: 107585910, 102390525	Hudební kroužek	60 000	2018 - 2021	1.3. 2.3.
Základní škola a mateřská škola Pěčín	IČO: 75017482 RED IZO: 650044797 IZO: 107585910, 102390525	Sportujeme	500 000	2018 - 2019	2.2.
Základní škola a mateřská škola Pěčín	IČO: 75017482 RED IZO: 650044797 IZO: 107585910, 102390525	Vítejte v Pěčíně	200 000	2018 - 2019	2.3.
Základní škola a mateřská škola Rychnov nad Kněžnou, Roveň 60	IČO: 70188556 RED IZO: 650050576 IZO: 107585928	Cvičím, cvičíš, cvičíme	400 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Hudba kultivuje	2 000	2018 - 2019	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Příklady dobré praxe	10 000	2018-2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Spolupráce rodiny a školy	6 000	2018-2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Sportujeme	20 000	2018 - 2019	2.3.



Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO:70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Volba povolání	6 000	2018 - 2019	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Slatina nad Zdobnicí	IČO: 70980730 RED IZO: 650043448 IZO: 107585758, 102390738	Školní sportovní soutěže	90 000	2018 - 2023	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Slatina nad Zdobnicí	IČO: 70980730 RED IZO: 650043448 IZO: 107585758, 102390738	Volnočasové aktivity - kroužky	90 000	2018 - 2023	3.3.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Čtenářská gramotnost	30 000	2018 - 2023	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Digitální kompetence	20 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Škola pro 21. století	100 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Vzděláváme se uměním	50 000	2018 - 2020	2.3.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Doučování žáků	10 000	2018 - 2023	2.1.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Exkurze, výlety	20 000	2018 - 2023	2.3.



Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Soutěže	20 000	2018-2020	2.3.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Zahraníční výjezdy, návštěvy	250 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Zájmové útvary	50 000	2018 - 2023	3.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Zefektivnění práce	300 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75015340 RED IZO: 650065298 IZO: 102406057	Velikonoční jarmark	60 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola Rychnov n/K, Javornická1596	IČO: 75015498 RED IZO: 600097536 IZO: 102390762	Vánoční jarmark	30 000	2018	2.3.
Základní škola Rychnov n/K, Javornická1596	IČO: 75015498 RED IZO: 600097536 IZO: 102390762	Výlet za odměnu	40 000	2018	2.2.
Základní škola Speciální Neratov	IČO: 02693542 RED IZO: 691006377 IZO: 102390614	Letní tábor pro děti s postižením	780 000	2018 - 2023	2.3.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Nákup kompenzačních a speciálních pomůcek	400 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Navázání vztahů s místními a regionálními školami různých úrovní	50 000	2016 - 2018	2.2.



Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Nové didaktické pomůcky	100 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Projekty na rozvoj čtenářské, matematické, jazykové gramotnosti a přírodovědných předmětů	1 500 000	2016 - 2020	2.1.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Projekty na rozvoj kreativity a manuální zručnosti	400 000	2016 - 2020	2.3.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Projekty na rozvoj řemesel	300 000	2016 - 2020	2.3.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Rozvoj matematické, jazykové gramotnosti a přírodovědných předmětů II	2 000 000	2016 - 2020	2.1.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Skupinová výuka pro nadané žáky	80 000	2016 - 2020	2.1.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Školní psycholog a speciální pedagog	300 000	2018-2023	2.1.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	100 000	2016 - 2018	2.2.
Základní umělecká škola, Rychnov nad Kněžnou, Panská 1492	IČO: 71235060 RED IZO: 650077148 IZO: 102406260	Vzdělávání učitelů	100 000	2016 - 2018	3.2.
Zeměkvítek, z.s.		Rodina pohromadě	100 000	2018	3.2.
ZO ČSŽ Slatina n. Zd.		Dětský karneval	120 000	2018 - 2023	3.3.
ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 0000191817	Vzdělávací kurz na „Fornsteina“	80 000	2016 - 2023	2.3.



Tab. 5: Investiční priority – Seznam projektových záměrů mimo témata SC 2.4 IROP

Žadatel	Identifikace školy, školského zařízení či dalšího subjektu IČO: RED IZO:	Název projektu	Předpokládané náklady (Kč)	Předpokládaný termín realizace	Soulad s cílem MAP
Centrum Orion, z.s. Rychnov n.K.	IČO: 68246901	Podpora vzdělávání dětí a mládeže se specif. poruchami učení metodou EEG Biofeedback	3 500 000	2018 - 2020	3.1.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Děčko v novém kabátě	3 000 000	2018 - 2023	3.2.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	ICT vybavení, interaktivní tabule v DDM	650 000	2018 - 2023	3.2.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Příjemné čekání	500 000	2018 - 2023	3.2.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Přírodověda na dosah	1 000 000	2018 - 2023	3.3.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Venkovní hřiště s učebnou	2 500 000	2018 - 2023	3.2.
Dům dětí a mládeže, Rychnov nad Kněžnou, Poláčkovo náměstí 88	IČO: 71235698 RED IZO: 668001241 IZO: 168001250	Výměna starého nábytku	1 000 000	2018 - 2023	3.2.
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Lezecká a boulderingová stěna	800 000	2018 - 2023	3.2.
Gymnázium Františka Martina Pelcla, Rychnov nad Kněžnou, Hrdinů odboje 36	IČO: 60884703 RED IZO: IZO:	Sportovní duch gymnázia	2 900 000	2018 - 2023	3.2.
JK Nová Ves z.s.		Dovybavení jízdárny	50 000	2018 - 2023	3.2.



Má vlast - můj domov, z.s.		Rekonstrukce historické a hospodářské budovy čp.27	1 000 000	2018 - 2023	3.2.
Mateřská škola Bartošovice v O.h.		Rekonstrukce herních prvků	100 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Čtyřlístek, Rychnov nad Kněžnou, Mírová 1487	IČO: 70188505 RED IZO: 668000163 IZO: 107585995	Altánek: polytechnická výchova	150 000	2018 - 2023	1.3.
Mateřská škola Čtyřlístek, Rychnov nad Kněžnou, Mírová 1487	IČO: 70188505 RED IZO: 668000163 IZO: 107585995	Terasa s bezbariérovým vstupem	60 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Klíček, Rychnov nad Kněžnou, Na Drahačích 129	IČO: 70188548 RED IZO: 668000171 IZO: 107585987	Rekonstrukce stávajícího altánu MŠ	200 000	2018 - 2020	1.2.
Mateřská škola Klíček, Rychnov nad Kněžnou, Na Drahačích 129	IČO: 70188548 RED IZO: 668000171 IZO: 107585987	Zdravá školka	500 000	2019 - 2023	1.3.
Mateřská škola Kyticka, Rychnov nad Kněžnou, B. Němcové 648	IČO: 70188521 RED IZO: 668000180 IZO: 107585723	Venkovní učebna	170 000	2019 - 2023	1.3.
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107585723	Bezbariérová tvořivá zahrada	1 000 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107585723	Bezbarierové logopedické pracoviště	500 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107585723	Dětské toulky přírodou	500 000	2018 - 2023	1.3.
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107585723	Digitalizace vzdělávání	350 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107585723	Doprava stravy do sousední budovy vč. výtahu a bourání stěn	554 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107585723	Oprava vzduchotechniky pro prostor kuchyně	350 000	2018 - 2023	1.2.



Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107585723	Rekonstrukce podlah chodeb	100 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou, Českých bratří 1387	IČO: 70188513 RED IZO: 668000198 IZO: 107585723	Rekonstrukce sociálního zařízení u šaten, vč. zvětšení prostor šaten	500 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Liberk	IČO: 70986312 RED IZO: 668000775 IZO: 107585961	Vybavení IT technikou	130 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Rokytnice v Orli horách	IČO: 75015421 RED IZO: 600096971 IZO: 107585693	Čí je zahrada? Naše"	15 000	2018 - 2023	1.3.
Mateřská škola Rokytnice v Orli horách	IČO: 75015421 RED IZO: 600096971 IZO: 107585693	Za - HRA - da	50 000	2018 - 2020	1.3.
Mateřská škola Sluníčko, Rychnov n/K, Javornická1379	IČO: 70188530 RED IZO: 668000228 IZO: 107585715	Dopravní hřiště	400 000	2018 - 2022	1.2.
Mateřská škola Sluníčko, Rychnov n/K, Javornická1379	IČO: 70188530 RED IZO: 668000228 IZO: 107585715	Přírodní zahrada	10 000	2018 - 2023	1.3.
Mateřská škola Sluníčko, Rychnov n/K, Javornická1379	IČO: 70188530 RED IZO: 668000228 IZO: 107585715	Štěrkoviště	300 000	2018 - 2022	1.2.
Mateřská škola Solnice	IČO: 70979642 RED IZO: 668000627 IZO: 107585766	Oplocení areálu – celková obnova, výměna	400 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Solnice	IČO: 70979642 RED IZO: 668000627 IZO: 107585766	Oprava kanalizace	500 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Solnice	IČO: 70979642 RED IZO: 668000627 IZO: 107585766	Parkoviště – rozšíření, úprava terénu	250 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Solnice	IČO: 70979642 RED IZO: 668000627 IZO: 107585766	Rekonstrukce WC a umývárny	400 000	2018 - 2023	1.2.



Mateřská škola Solnice	IČO:70979642 RED IZO: 668000627 IZO: 107585766	Úpravy a dovybavení školní zahrady	400 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Solnice	IČO:70979642 RED IZO: 668000627 IZO: 107585766	Zastínění oken dvou tříd proti prohřívání sluncem – stavební úprava	250 000	2018 - 2023	1.2.
Mateřská škola Vamberk, Tyršova 280	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Bezbariérový přístup do MŠ z obou stran budovy	60 000	2017 - 2020	1.1.
Mateřská škola Vamberk, Tyršova 280	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Interaktivně	100 000	2017 - 2020	1.2.
Mateřská škola Vamberk, Tyršova 280	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Nákup kompenz. a spec. pomůcek	50 000	2017 - 2020	1.2.
Mateřská škola Vamberk, Tyršova 280	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Úpravy v areálu MŠ	950 000	2017 - 2020	1.2.
Mateřská škola Vamberk, Tyršova 280	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Zahradní prvky	800 000	2017 - 2020	1.3.
Město Vamberk		Altán městské knihovny ve Vamberku	1 000 000	2018 - 2023	3.2.
Město Vamberk		Městská knihovna Vamberk – obnova fasády	1 500 000	2018 - 2023	3.2.
Město Vamberk		Městská knihovna Vamberk - obnova mobiliáře knihovny a obměna IT techniky	500 000	2018 - 2023	3.2.
Město Vamberk		Úpravy budovy bývalé mateřské školy Merklovice č.p. 90 na SPOLKOVÝ DŮM „ŠKOLKA“ MERKLOVICE	2 000 000	2018 - 2023	3.2.
Město Vamberk		Úpravy budovy bývalé základní školy Peklo n.Zd. 77 pro potřeby městské knihovny Vamberk	200 000	2018 - 2023	3.2.
Město Vamberk		Zpřístupnění lokality Chlum s vytvořením edukačně-zábavního centra	1 000 000	2018 - 2023	3.2.
Na Venkově, z.s.		Pobytové tábory	60 000	2018 - 2023	3.2.



Obec Kvasiny		Požární rovinka	2 500 000	2018 - 2023	
OKO - vzdělávací a rozvojové centrum, z.s.		Modernizace kluboven	200 000	2018 - 2019	3.2.
OKO - vzdělávací a rozvojové centrum, z.s.		Zateplení kluboven	600 000	2018 - 2019	3.2.
SDH Kvasiny		Letní tábor pro mladé hasiče	60 000	2018 - 2023	3.2
SDH Kvasiny		Nákup a opravy překážek pro požární sport	50 000	2018 - 2023	3.2.
SDH Kvasiny		Nákup pohárů a medailí pro mladé hasiče	25 000	2018 - 2023	3.2.
SDH Kvasiny		Studijní pomůcky pro mladé hasiče	20 000	2018 - 2023	3.2.
SDH Kvasiny		Výlety pro mladé hasiče	30 000	2018 - 2023	
SH ČMS - SDH Rokytnice v Orlických hroách		Nákup automobilu	900 000	2018 - 2023	3.1.
SH ČMS - SDH Rokytnice v Orlických hroách		Překážky pro požární sport	60 000	2018 - 2023	3.2.
SH ČMS - SDH Rokytnice v Orlických hroách		Sportovní areál	3 500 000	2018 - 2023	3.1.
SH ČMS - SDH Rokytnice v Orlických hroách		Terče s elektronickou časomírou	60 000	2018 - 2019	3.2.
SH ČMS - SDH Rokytnice v Orlických hroách		Vybavení hasičské klubovny	100 000	2018 - 2019	3.2.
Spolek Javor Javornice		Javornický staročeský jarmark	70 000	2018 - 2023	3.2.
Spolek Javor Javornice		Javorničtí ochotníci a dětští Javorničtí ochotníci	300 000	2018 - 2023	3.2.
Spolek Javor Javornice		Komunitní prostor	800 000	2018 - 2023	3.2.
T.J. Sokol Potštejn		Rekonstrukce sociálního zařízení	1 200 000	2018 - 2020	3.2.
T.J. Sokol Potštejn		Rekonstrukce vytápění	250 000	2018 - 2020	3.2.
T.J. Sokol Potštejn		Renovace sálu v sokolovně	150 000	2018 - 2020	3.2.
TJ. Sokol Lično		Výstavba víceúčelové sportovní haly	6 000 000	2019 - 2023	



Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Interaktivní tabule MŠ	20 000	2018 - 2023	1.2.
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Interaktivní tabule ZŠ	20 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70978204 RED IZO: 650050801 IZO:102390428	Kladnější vzdělávání	37 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a mateřská škola Javornice	IČO: 70979936 RED IZO: 650059999 IZO: 102390959	Dovybavení školní zahrady	150 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola a mateřská škola Javornice	IČO: 70979936 RED IZO: 650059999 IZO: 102390959	Rozvoj polytechnické výchovy	100 000	2018 - 2020	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Kvasiny		Bezbariérovost školy	50 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Kvasiny		Koutek přírody	120 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	IČO: 70188882 RED IZO: 650064062 IZO: 102390681	Chemie nás baví	200 000	2018 - 2023	2.3.
Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	IČO: 70188882 RED IZO: 650064062 IZO: 102390681	Moderní tělocvična	14 000 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Lhoty u Potštejna	IČO: 70188882 RED IZO: 650064062 IZO: 102390681	Rozšíření kapacity tříd	150 000	2018 - 2020	2.1.
Základní škola a mateřská škola Lično		ICT vybavení	300 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a mateřská škola Lično		Modernizace keramické místnosti	100 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a mateřská škola Lično		Přestavba sociálního zařízení v MŠ	1 000 000	2018 - 2023	1.2.
Základní škola a mateřská škola Lično		Přestavba ŠD a přilehlých chodeb v ZŠ	2 000 000	2018 - 2023	2.2.



Základní škola a mateřská škola Lično		Úprava a modernizace budovy ZŠ pro zajištění kvalitní výuky TV	5 000 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	ICT vybavení, interaktivní tabule v MŠ	120 000	2018 - 2023	1.2.
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	Obnova počítačového vybavení v ZŠ	170 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	Pomůcky a vybavení pro žáky se SVP	100 000	2018 - 2023	2.1.
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	Rekonstrukce sociálního zařízení v ZŠ – bezbariérový přístup	1 000 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	Rekonstrukce tělocvičny – bezbariérovost	1 000 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a mateřská škola Lukavice, okres Rychnov n/K	IČO: 70979669 RED IZO: 600097323 IZO: 102390479	Vybavení knihovny a kabinetů	400 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Orlické Záhoří	IČO: 28859235 RED IZO: 691004692 IZO: 181042657, 181042070	Oprava omítek školní přístavby	500 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Orlické Záhoří	IČO: 28859235 RED IZO: 691004692 IZO: 181042657, 181042070	Výstavba dětského hřiště	600 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a mateřská škola Pěčín	IČO: 75017482 RED IZO: 650044797 IZO: 107585910, 102390525	Interaktivní tabule SMART do mateřské školy	100 000	2018 - 2023	1.2.
Základní škola a mateřská škola Pěčín	IČO: 75017482 RED IZO: 650044797 IZO: 107585910, 102390525	Odvod odpadních vod a jímka u školy	1 500 000	2018 - 2019	2.2.



Základní škola a mateřská škola Pěčín	IČO: 75017482 RED IZO: 650044797 IZO: 107585910, 102390525	Sportujeme	500 000	2018 - 2019	2.2.
Základní škola a mateřská škola Rychnov nad Kněžnou, Roveň 60	IČO: 70188556 RED IZO: 650050576 IZO: 107585928	Cvičím, cvičíš, cvičíme	400 000	2018 - 2020	2.2.
Základní škola a mateřská škola Rychnov nad Kněžnou, Roveň 60	IČO: 70188556 RED IZO: 650050576 IZO: 107585928	Interaktivně v MŠ	200 000	2018 - 2023	1.2.
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO: 70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Venkovní výuka, relaxace	200 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Skuhrov nad Bělou	IČO: 70980462 RED IZO: 107585740 IZO: 107585740	Vytápění budovy I. st.	200 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Slatina nad Zdobnicí		Rekonstrukce sociálního zařízení v mateřské škole	600 000	2018 - 2023	1.2.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Rekonstrukce sociálního zařízení	500 000	2017 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Tělocvična	6 000 000	2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Výměna střechy venkovních výukových prostor	200 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola Synkov – Slemeno	IČO: 70188378 RED IZO: 650060903 IZO: 107585936, 108009297	Změna topného systému	500 000	2017 - 2020	2.2.



Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd, okres Rychnov n/K	IČO: 70980861 RED IZO: 650060598 IZO: 107585430, 102390398	Čištění odpadních vod ze ZŠ a MŠ	720 000	2018 - 2023	1.2. 2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Bílý Újezd, okres Rychnov n/K	IČO: 70980861 RED IZO: 650060598 IZO: 107585430, 102390398	Parkovací plocha před ZŠ a MŠ	650 000	2018 - 2023	1.2. 2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Dopravní hřiště	500 000	2018 - 2023	1.2. 2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Ekologizace, šetření	1 000 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Evvo učebna	200 000	2018 - 2019	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Nákupy didaktických pomůcek	100 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Rekonstrukce sociálních zařízení	1 000 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Školní sportoviště	1 000 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Výměna starého nábytku, podlahových krytin	1 000 000	2017 - 2020	2.2.



Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Zefektivnění práce	300 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Potštejn, okres Rychnov n/K	IČO: 75015668 RED IZO: 600097455 IZO: 107585669, 102390631	Zvýšení dopravní bezpečnosti	100 000	2017 - 2020	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Záměl, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75017644 RED IZO: 650042921 IZO: 102390584, 107585677	IT vybavení MŠ	300 000	2017 - 2022	2.2.
Základní škola a Mateřská škola, Záměl, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75017644 RED IZO: 650042921 IZO: 102390584, 107585677	Rekonstrukce sociálních zařízení	1 200 000	2017 - 2022	2.2.
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75015340 RED IZO: 650065298 IZO: 102406057	Byt školníka	1 500 000	2018 - 2019	2.2.
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75015340 RED IZO: 650065298 IZO: 102406057	Dopravní hřiště	2 000 000	2017 - 2020	2.2.
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75015340 RED IZO: 650065298 IZO: 102406057	Nákup automobilu	800 000	2018 - 2023	2.1.
Základní škola Rokytnice v Orlických horách, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 75015340 RED IZO: 650065298 IZO: 102406057	Vchod do prostor školy	1 200 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Rychnov n/K, Javornická1596	IČO: 75015498 RED IZO: 600097536 IZO: 102390762	Knihovna je základ školy	150 000	2018 - 2019	2.2.
Základní škola Rychnov n/K, Javornická1596	IČO: 75015498 RED IZO: 600097536 IZO: 102390762	Prostory tělocvičny ve "staré" budově školy	1 000 000	2019 - 2023	2.2.



Základní škola Solnice	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Interaktivní tabule 3 sestavy	225 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Solnice	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Multifunkční sál a dílna v podkroví	2 500 000	2017 - 2020	2.2.
Základní škola Solnice	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Nové počítače do učeben a kabinetů (10 ks)	200 000	2017 - 2020	2.2.
Základní škola Solnice	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Pomůcky a vybavení pro žáky	100 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Solnice	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Vybavení školních dílen novým náradím, dílenské stavebnice	150 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Solnice	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Výuka pro žáky	100 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Solnice	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Zkvalitnění práce s textem a tabulkami	70 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Solnice	IČO: 70979685 RED IZO: 600097633 IZO: 102406073	Zlepšení konektivity + zařízení	100 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Elektroinstalace v budově školy	4 500 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Modernizace učebny chemie	500 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Nové didaktické pomůcky	100 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Oprava elektroinstalace (rozvody) školy	2 500 000	2017 - 2020	1.2.



Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Opravy podlah	600 000	2017 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Pomůcky a vybavení pro žáky se SVP	100 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Rekonstrukce 2. části sborovny 1. st.	100 000	2016 - 2020	1.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Rekonstrukce sborovny 2 .st	100 000	2016 - 2020	1.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Rekonstrukce školního hřiště	3 000 000	2016 - 2020	1.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Rekonstrukce školních šaten	1 500 000	2017 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Rekonstrukce tělocvičny	600 000	2016 - 2020	1.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Vybavení jazykové učebny	50 000	2018 - 2023	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Vybavení knihovny	200 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Vybavení tělocvičny	200 000	2016 - 2020	1.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Vybavení učebny chemie, fyziky	200 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Vybavení učebny v přírodě	100 000	2016 - 2020	2.2.



Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70156611 RED IZO: 600097650 IZO: 102406111	Vybavení učebny vaření	60 000	2016 - 2020	2.2.
Základní škola Vamberk, okres Rychnov nad Kněžnou	IČO: 70157375 RED IZO: 668000881 IZO: 107585812	Vymalování školy, opravy podlah	600 000	2017 - 2020	1.2.
Základní umělecká škola, Rychnov nad Kněžnou, Panská 1492	IČO: 71235060 RED IZO: 650077148 IZO: 102406260	Vybavení nového sálu	1 300 000	2019 - 2021	3.2.
Základní umělecká škola, Rychnov nad Kněžnou, Panská 1492	IČO: 71235060 RED IZO: 650077148 IZO: 102406260	Vybavení učeben	300 000	2018 - 2020	3.2.
Základní umělecká škola, Rychnov nad Kněžnou, Panská 1492	IČO: 71235060 RED IZO: 650077148 IZO: 102406260	Vybavení učebny	100 000	2018 - 2023	3.2.
Základní umělecká škola, Rychnov nad Kněžnou, Panská 1492	IČO: 71235060 RED IZO: 650077148 IZO: 102406260	Vybavení učebny	70 000	2018 - 2023	3.2.
ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 000191817	Lesní školka	1 000 000	2017 - 2020	1.1.
ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 000191817	Stavba dětského hřiště na pozemku	350 000	2017 - 2020	2.2.
ZŠ Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou	IČO: 25918125 RED IZO: 600001474 IZO: 000191817	Vchod do zámeckého parku z ulice Masarykova	300 000	2018 - 2023	2.2.



5 Implementační část

5.1 Principy MAP

Tvorba a realizace MAP respektuje základní principy komunitně řízeného plánování. Principy MAP vycházejí z definice uvedené v Postupech MAP a odrážejí osvědčené postupy vycházející z příkladů dobré praxe (např. činnost místních akčních skupin, komunitní plánování sociálních služeb, apod.).

Komunitní plánování je postup, který umožňuje:

- aby se lidé mohli svobodně účastnit rozhodování o důležitých otázkách života společnosti,
- aby přijímaná usnesení zodpovědných orgánů odrážela vůli a potřeby obyvatel regionu,
- aby plánované kroky a řešení co nejlépe využívaly dostupné zdroje, případně nacházely nové zdroje a přinášely co největší užitek a spokojenost

5.1.1 Princip spolupráce

V rámci MAP spolu plánují a spolupracují minimálně tři strany: zřizovatelé, poskytovatelé a uživatelé:

- Zřizovateli jsou míněny především obce a kraje, příp. soukromoprávní zřizovatelé škol zapsaných v rejstříku škol, a zřizovatelé dalších vzdělávacích zařízení.

V území MAP Rychnov n/K se jedná o 23 obcí, dále o Královéhradecký kraj, který je zřizovatelem jedné speciální ZŠ a dva soukromé subjekty (1 speciální ZŠ a 1 běžná ZŠ)

- Poskytovateli jsou jednotlivé MŠ a ZŠ a dále pak organizace mimoškolního vzdělávání.

V území MAP se jedná o 28 MŠ, 26 ZŠ, dále ZUŠ v Rychnově n/K, DDM v Rychnově n/K a Vamberku a další mimoškolní organizace (seznam viz kap. 6.6).

- Za uživatele jsou považováni děti a žáci MŠ a ZŠ, rodiče a zaměstnavatelé.

5.1.2 Princip zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů

V praxi rozlišíme při zapojování dotčené veřejnosti a při výměně informací s ní čtyři stupně spolupráce s veřejností: zajištění přístupu veřejnosti k informacím, aktivní informování občanů, konzultace s občany (oboustranná komunikace za účelem sběru připomínek, zjištění postoje veřejnosti k dokumentu), spoluúčast veřejnosti na plánování. Jednotlivé části se vzájemně doplňují a vytvářejí provázaný systém. Při zapojování spolupracujících subjektů a další veřejnosti do místního akčního plánování mají své místo všechny tyto části.

V území MAP ORP Rychnov n/K se mohla veřejnost (především rodiče žáků mateřských a základních škol) účastnit dotazníkového šetření ke stavu vzdělanosti. Zároveň se rodiče mohli zapojit do zpracování dokumentu v rámci činnosti pracovních skupin MAP. Informace o zpracování MAP a možnosti připomínek dokumentu byly průběžně i na webových stránkách www.sdruzenisplav.cz.

5.1.3 Princip dohody

Výsledný MAP je svého druhu dohoda, ve které se (přinejmenším) tři strany (viz princip spolupráce) navzájem shodnou na prioritách v oblasti vzdělávání pro příslušné území MAP. Svobodný a informovaný souhlas musí být



výsledkem svobodné rozpravy a demokratické spolupráce. Dohoda musí být nejen o záměrech, ale také o způsobu a postupu realizace odsouhlasených aktivit.

V území MAP ORP Rychnov n/K byly všechny zásadní kroky při tvorbě MAP formulovány na základě široké diskuse v území - priority, cíle a opatření byly opakovaně projednávány v rámci pracovních skupin, akční plán byl sestavován se všemi významnými aktéry vzdělanosti v území (MŠ, ZŠ, organizace zájmového a neformálního vzdělávání). Dokumenty schvaloval Řídící výbor MAP, který byl složen ze zástupců všech skupin vzdělávacích institucí.

5.1.4 Princip otevřenosti

Vzdělávání je celoživotní proces, který se neodehrává jen v prostředí školy, ale jeho stále významnější část představuje vzdělávání mimo školu, tj. neformální a informální vzdělávání. Jedním ze základních předpokladů k efektivnímu propojování procesů ve vzdělávání je jejich otevřenost. Tvorba a realizace MAP respektuje zásady rovných příležitostí a možnosti aktivní participace všech dotčených zájmových skupin. Otevřenost přispívá k budování důvěry a rozvoji spolupráce mezi partnery, uznání výstupů dílčích aktivit a podpoře přenositelnosti příkladů dobré praxe mezi MAP navzájem.

5.1.5 Princip SMART

Cílem MAP je především stanovit priority vzdělávání a následně se soustředit na jejich realizaci. Realizace je proveditelná, proto je sestavena jako tzv. SMART:

S – specifická, s popisem konkrétních opatření a kroků.

M – měřitelná, tj. s uvedenými indikátory, které jsou měřitelné a vypovídající.

A – akceptovaná, tj. projednávána v partnerství MAP, odsouhlasená s jasně vymezenými kompetencemi i povinnostmi.

R – realistická, tj. odrážející skutečné potřeby, plán je proveditelný a zdroje dostupné.

T- termínová, kdy navrhovaná opatření mají svůj jasný termín.

V území MAP ORP Rychnov n/K tvorba dokumentu respektuje všechny uvedené SMART principy – priority, cíle i opatření vycházejí z místních podmínek, ke každému opatření jsou přiřazeny konkrétní objektivně měřitelné indikátory, opatření byla projednána s ostatními aktéry vzdělanosti a jsou reálně splnitelná. Každé opatření sice nemá uveden svůj termín, protože se plní průběžně, nicméně aktivity v rámci opatření mají uveden termín realizace.

5.1.6 Princip udržitelnosti

Tvorba MAP není účelovou aktivitou, ale slouží k nastavení a rozvoji dlouhodobých procesů spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání na místní úrovni. Plánování je opakující se proces, ve kterém je sledován průběh realizace, dochází k vyhodnocování cílů a přijímání nových opatření a plánů, které povedou k nápravě či dalšímu zlepšení a rozvoji.



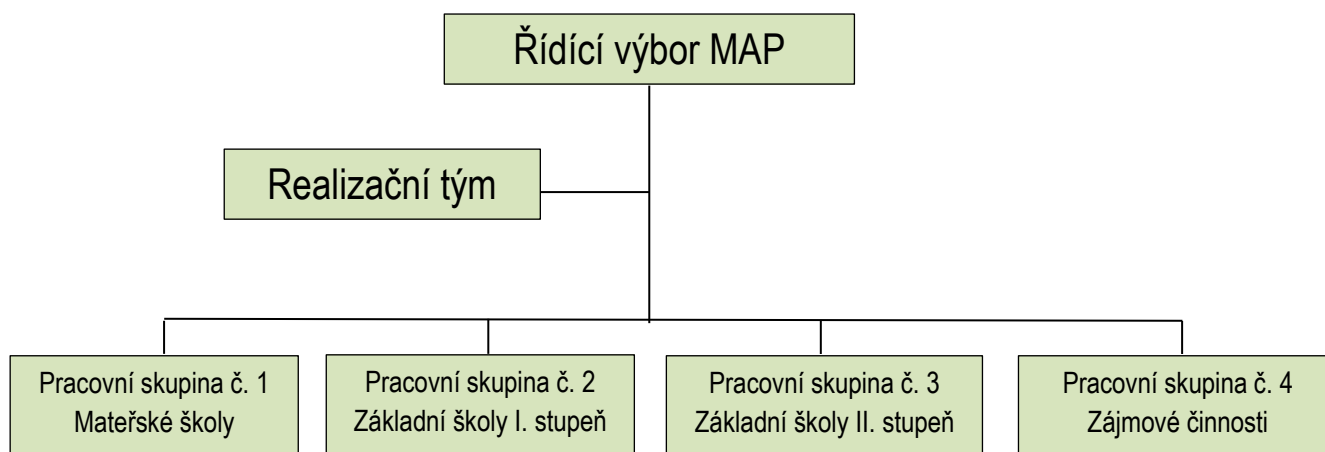


5.1.7 Princip partnerství

Partnerství je vztah mezi dvěma nebo více subjekty, který spočívá ve spolupráci těchto subjektů při přípravě a následné realizaci plánu. Obsahem spolupráce partnerů je společná tvorba, koordinace, organizace, řízení, monitorování a vyhodnocování plánu. Partnerství je založeno na sdílené odpovědnosti a na demokratických principech rozhodování při tvorbě a řízení plánu. Podíl partnerů na společném plánu nemusí být stejný. Účast musí být opodstatněná a nezastupitelná. Jejich přínos pro tvorbu či realizaci plánu musí spočívat v zajištění aktivit, bez jejichž realizace by nebylo dosaženo cílů a zároveň je nemůže zajistit sám vlastními zdroji a silami jediný subjekt.

5.2 Organizační struktura MAP

Na realizaci projektu MAP se podílí několik platform. Jejich vztah je níže znázorněn graficky.



5.2.1 Realizační tým

Realizační tým MAP má zodpovědnost za realizaci projektu a jeho výstupy, rovněž zabezpečuje činnost řídicího výboru a dalších organizačních struktur MAP. Mezi základní úkoly realizačního týmu patří:

- Zajišťování potřebných podkladů pro jednání ŘV pro jeho návrhy a diskusi
- Monitorování průběhu realizace projektu MAP
- Spolupráce při relevantních aktivitách MAP s odborným garantem MAP
- Organizování společných vzdělávacích a informačních aktivit v rámci MAP
- Účast (na doporučení odborného garanty) na aktivitách souvisejících s přímou podporou škol a dalších vzdělávacích zařízeních v oblasti řízení kvality vzdělávání
- Pravidelné vyhodnocování realizovaných aktivit a dosahování cílů MAP.

Tým tvoří zaměstnanci Sdružení SPLAV a neformálního partnera projektu - Města Rychnov nad Kněžnou. Pro odborné činnosti byl doplněn vybranými odborníky na jednotlivé aspekty vzdělávání. Od 1.3.2016 v realizačním





týmu pracovali tito zaměstnanci: Renata Horáková, Ludmila Cabalková, Mgr. Martina Kubišová, Mgr. Petr Olšar a Pavla Zaňková, DiS.

Přibližně v polovině projektu z týmu odešla na mateřskou dovolenou Pavla Zaňková a nahradila ji Alena Plocková. Na konci projektu bylo složení realizačního týmu následující:

Jméno a příjmení	Pozice v MAP
Renata Horáková	Projektová a finanční manažerka
Ludmila Cabalková	Vedoucí řídicího týmu
Mgr. Martina Kubišová	Konzultant
Mgr. Petr Olšar	Analytik
Ing. Alena Plocková	Konzultant

Realizační tým se scházel na pravidelných schůzkách cca 2x měsíčně, v případě potřeby i častěji. Jednání svolávala manažerka projektu. Činnost celého týmu koordinovala manažerka MAS Sdružení SPLAV Ing. Arch. Kateřina Holmová.

Během realizace byli do projektu zapojeni i experti - odborníci na vybraná témata. Celkem se jednalo o 16 osob, které tvořili 6 expertních skupin, a to skupina Předškolní výchova, Čtenářská gramotnost, Matematická gramotnost, Inkluze, Technické kompetence a Sociální a občanská kompetence. Tito odborníci se účastnili zpracování dokumentu na DPP.

Seznam Expertů, zapojených do projektu:

- Bc. Vladimír Bukovský
- Ludmila Cabalková
- Mgr. Martin Černoč
- Věra Dusilová
- Mgr. Jana Ehlová
- Jana Chvojková
- Mgr. Eva Klecandrová
- Mgr. Radek Krčmář
- Mgr. Blanka Moravcová
- Mgr. Eva Nouzová
- Ing. Veronika Prilová
- Mgr. Pavla Samotánová
- Mgr. Eva Tomášová
- Mgr. Romana Všetická
- Mgr. Pavlína Zahradníková





➤ Mgr. Kamila Zemanová

Rozsah a náplň práce realizačního týmu

Projektová a finanční manažerka

- 1 osoba, 0,6 pracovního úvazku po celou dobu realizace projektu (Sdružení SPLAV, z.s.). Má na starost administrativní a finanční řízení projektu, koordinaci aktivit, sledování výdajů a kontrolu jejich přijatelnosti, zpracování monitorovacích zpráv, žádostí o platbu a jejich příloh, archivaci dokumentů. Zodpovídá za plnění administrativních a finančních postupů projektu.

Analytik

-1 os.,0,8 PÚ v první etapě, 0,4 ve druhé etapě (Sdr. SPLAV,z.s.) V první fázi projektu získává a zpracovává data týkající se vzdělávání v území, hodnotí je, zpracovává a předkládá Řídicímu výboru. Vede nezbytná šetření v území a vyhledává relevantní příklady dobré praxe. V dalším období se bude věnovat evaluaci MAP. Bude zodpovídat za správnost analýzy území a evaluaci MAP.

Konzultant

- 2 os., Jedna osoba 0,6 PÚ v první etapě, 0,4 ve druhé etapě (Sdr. SPLAV,z.s.). Druhá osoba 0,2 PÚ. Inicjuje a konzultuje záměry vzdělávacích institucí, porovnává je s cíli a prioritami MAP a předkládá ŘV k posouzení a zařazení do MAP. Zodpovídá za soulad záměrů akčního plánu s prioritami MAP.

Vedoucí řídicího týmu

-1 os.0,2 PÚ po celou dobu realizace projektu (Město Rychnov n/K.). Má za úkol vedení Řídicího týmu projektu, svolávání, projednávání potřebných témat, koordinaci činnosti Pracovních skupin, sběr doporučení, námětů, jejich projednávání atp. zodpovídá za odbornou stránku MAP.

5.2.2 Řídicí výbor

Řídicí výbor je hlavním pracovním orgánem partnerství MAP. Projednává podklady a návrhy k přípravě a realizaci MAP. Též schvaluje všechny důležité dokumenty, zejména Strategický rámec MAP do roku 2023 a také konečnou podobu celého dokumentu MAP. Role ŘV je přímo spjatá s procesem plánování, tvorbou a schvalování MAP. Řídicí výbor tvoří zástupci klíčových aktérů ovlivňujících oblast vzdělávání na území MAP. Řídicí výbor MAP:

- Představuje platformu, kde se odehrává spolupráce všech relevantních aktérů ve vzdělávání v území MAP.
- Projednává a připomínkuje podklady a návrhy k přípravě, realizaci a evaluaci MAP.
- Schvaluje dokumenty vytvářené v rámci projektu, zejména strategický rámec MAP, investiční priority a finální MAP.
- Zřizuje pracovní skupiny a jmenuje do nich členy.
- Zprostředkovává přenos informací v průběhu jednotlivých fází realizace projektu v rámci území.
- Podílí se na plnění dalších úkolů spojených s procesem plánování, tvorby a schvalování MAP.

Řídicí výbor MAP Rychnov n/K se poprvé sešel na svém ustavujícím jednání ještě před začátkem projektu 22.10.2015 a schválil status a jednací řád. Zároveň zvolil svého předsedu, paní Ludmilu Cabalkovou. Další





jednání ŘV proběhla 13.4.2016, 15.9.2016 a 22.6.2017. Závěrečné zasedání, na kterém byl schválen dokument MAP, na kterém se předpokládá schválit dokument MAP, je plánováno na 8. únor 2018.

Seznam členů řídicího výboru

Obec/organizace
DSO Mikroregion Rychnovsko
Centrum Orion, z.s.
Junák – český skaut, středisko Stetson Rychnov n/K, z. s.
Městská knihovna RK
ŠKODA AUTO a.s.
Okresní sdružení České unie sportu Rychnov n/K, z.s.
Město Rychnov nad Kněžnou
Obec Javornice
Obec Záměl
ZŠ Vamberk
ZŠ a MŠ Voděrady
ZŠ Solnice
ZŠ a MŠ Lukavice
ZŠ Mozaika
Gymnázium F. M. Pelcla Rychnov n/K
ZUŠ Rychnov nad Kněžnou
Sdružení SPLAV, z.s.
Krajský úřad KHK – odbor školství
Krajský úřad KHK – Krajský akční plán
Úřad práce Rychnov nad Kněžnou
OD5K10, z.s.
Městský úřad Rychnov n/K – odbor sociálních věcí
Městský úřad Rychnov n/K – odbor školství, kultury, mládeže a tělovýchovy

5.2.3 Pracovní skupiny

Řídicí výbor zřídil k jednotlivým tematickým oblastem MAP celkem čtyři pracovní skupiny. Každá pracovní skupina je složena z 8-10 osob. Jejimi členy jsou zejména zástupci mateřských a základních škol, základních uměleckých škol, organizací neformálního a zájmového vzdělávání, zřizovatelů, realizátora projektu MAP a také rodičů dětí a žáků.





Pracovní skupiny se sešly celkem 7x (4x v roce 2016 a 3x v roce 2017), z toho závěrečné setkání, na kterém byl prezentován a připomínkovan výsledný projekt MAP, proběhlo formou společného jednání všech pracovních skupin dne 22.11. 2017.

Seznam členů pracovních skupin:

Pracovní skupina č. 1 - Mateřské školy

Základní škola a mateřská škola Kvasiny – učitelka MŠ Alena Neugebauerová
 Městská knihovna Rychnov nad Kněžnou – knihovnice Lucie Hudoušková
 Mateřská škola Láň Rychnov n/K – učitelka MŠ Pavlína Zahradníková
 Základní škola a mateřská škola Javornice – vedoucí učitelka Věra Dusilová
 Obec Záměl – starosta obce Josef Novotný
 Mateřská škola Sluníčko Rychnov n/K – ředitelka Jana Chvojková
 Pedagogicko-psychologická poradna Rychnov n/K – Nora Martinčová
 Veřejnost, rodič – Jana Šuláková
 SPC RK – speciální pedagogický logoped – Eva Tomášová

Pracovní skupina č. 2 - Základní školy I. stupeň

Základní škola Mozaika, o.p.s. Rychnov nad Kněžnou – speciální pedagog Barbora Heřmanová
 Základní a mateřská škola Lukavice – ředitelka Alena Kroužková
 Základní škola a mateřská škola Doudleby nad Orlicí – ředitel František Klapal
 Městská knihovna Rychnov nad Kněžnou – knihovnice Lucie Hudoušková
 Základní škola Javornická Rychnov n. Kn. – zástupce ředitele Jiří Janovec
 Centrum Orion – ředitelka centra Ilona Mikušová
 Obec Javornice – starosta Vlastimil Zachoval
 SPC RK – speciální pedagogický logoped – Eva Tomášová
 Pedagogicko-psychologická poradna Rychnov n. Kn. – Nora Martinčová
 Jiří Zeman – veřejnost - rodič

Pracovní skupina č. 3 - Základní školy II. stupeň

Základní a mateřská škola Slatina nad Zdobnicí – ředitelka Drahoslava Tůmová
 Základní škola Javornická Rychnov n.K. – ředitel Milan Kotek
 Základní škola Vamberk – ředitel Martin Vrkoslav
 Město Rychnov nad Kn. – místostarostka Jana Drejslová
 ZŠ MOZAIKA o.p.s. – učitelka Dora Dragounová, Kamila Zemanová
 VOŠ a SPŠ RK – ředitelka Dana Havranová
 Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje – Petra Matějčíková
 Úřad práce – poradce Alena Martinčová, poradce IPS Eva Buňatová

Pracovní skupina č. 4 - Zájmové činnosti





ZUŠ Rychnov nad Kněžnou – ředitel Pavel Kovaříček
 SRR ČPS Rychnov n. K. – předseda Vladimír Hulman
 DDM Rychnov n. K. – ředitel Josef Solár
 Veřejnost a bývalá starostka obce Libel – Božena Šedová
 JUNÁK RK – člen rady – Veronika Kafuňková
 OD5k10, z.s. – předseda spolku Martin Vlasák, p. Vrba
 MěÚ Rychnov nad Kněžnou, Odbor sociálních věcí – Josef Šimerda
 P.R.O.,z.s, podpora rozvoje osobnosti – předsedkyně Hana Zakouřilová

5.2.4 Partnerství

Partnerstvím se rozumí široká platforma spolupracujících subjektů. Základními subjekty, které tvoří partnerství v území MAP Rychnov n/K, jsou Řídící výbor MAP, Realizační tým a 4 Pracovní skupiny MAP. Do místního Partnerství MAP jsou na základě Memoranda o Spolupráci dále zapojeni všichni zájemci o rozvoj kvality vzdělání v území MAP Rychnov n/K.

5.3 Aktualizace MAP

Po celou dobu projektu byly do projektu zapojeny všechny mateřské i základní školy v území. Jejich seznam tak zůstal neměnný. Strategický rámec byl aktualizován v průběhu projektu 3x, jeho výstup byl vždy schválen Řídícím výborem MAP. Akční plán byl tvořen průběžně, schválena byla až jeho poslední verze na závěrečném zasedání ŘV. Rovněž analytická část dokumentu byla průběžně aktualizována, jeho konečné verze je součástí celého schváleného dokumentu. Aktualizace dokumentu, zejména pak akčního plánu, se předpokládá i po ukončení projektu.

V průběhu projektu rovněž docházelo ke změně v personálním obsazení. Řídící tým prošel změnou z důvodu odchodu jedné zaměstnankyně na mateřskou dovolenou. Pracovní skupiny byly průběžně doplňovány o další aktéry, tak jak vyplynula potřeba. Více o změnách je uvedeno v předchozí kapitole „organizační struktura“.

5.4 Monitoring a vyhodnocení realizace MAP

Monitoring a vyhodnocení probíhal především ve druhém roce projektu v souvislosti s aktivitou „Evaluate“. Dle pravidel výzvy MAP byla po 12 měsících projektu (březen-květen 2017) provedena průběžná evaluace. Jejím cílem bylo celkové formativní zhodnocení realizace přípravy dokumentu (tj. zhodnocení jak procesní stránky řízení MAP, tak i věcné, průběžné zhodnocení aktivit pro vytváření partnerství včetně navrzení případných opatření ke zlepšení) a zhodnocení případného přínosu již zahájených aktivit projektu MAP. Bylo konstatováno, že všechny naplánované aktivity projektu byly průběžně naplňovány a žádné výraznější problémy se nevyskytly.

Před ukončením projektu bude provedena evaluace závěrečná (únor 2018). Obě evaluace jsou prováděny podle metodiky ŘO OP VVV.

Monitoring a vyhodnocení realizace MAP je nedílnou součástí celého procesu tvorby MAP, proto bude probíhat i po ukončení termínu projektu. Evaluační proces probíhá ve třech etapách:





- Ex ante (před zahájením) – již v rámci realizace dokumentu MAP byly stanoveny hodnoty výchozích indikátorů, které jsou měřítkem úspěšnosti realizace MAP
- Mid-term (v průběhu) – v průběhu realizační fáze bude vyhodnocováno plnění cílů a jednotlivých aktivit pomocí předem stanovených indikátorů. V reakci na plnění indikátorů bude realizován akční plán.
- Ex-post (po ukončení) – v závěru období (2023) proběhne poslední etapa, která bude sloužit pro přípravu plánu vzdělávání na další období.

Zpracování evaluace bude probíhat kombinací více metod – oficiální statistická data, zprávy o realizaci akce, terénní šetření v místě projektu apod. Významným zdrojem pro evaluační zprávu bude i dotazníkové šetření, které bude určeno všem významným aktérům v oblasti vzdělávání.

Výsledky budou zpracovány do monitorovací tabulky a budou zveřejňovány na webových stránkách MAS Sdružení SPLAV.

5.5 Popis způsobů a procesů zapojení dotčené veřejnosti do MAP

Dotčení aktéři, kteří jsou zapojeni do procesu zpracování strategického rámce MAP, jsou popsáni v kapitole 2 strategického rámce.

Veřejnost byla zapojena do tvorby MAP především formou on-line dotazníkového šetření, které bylo určeno pro rodiče dětí a žáků mateřských a základních škol. Zúčastnilo se jej více než 170 respondentů. Dále se mohla zapojit účastí v pracovních skupinách MAP.

O činnosti MAP bylo pravidelně informováno na webových stránkách Sdružení SPLAV, z.s. (www.sdruzenisplav.cz). Aktuální informace o průběhu projektu byly prezentovány na nejrůznějších akcích pořádaných MAS (Valné hromady MAS, vzdělávací akce, apod.)

Kromě výše uvedeného dotazníkového šetření pro veřejnost zpracovatel uskutečnil další dotazníková šetření – pro zástupce mateřských škol, základních škol a také pro organizace v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání. Všichni uvedení aktéři byli osloveni 2x – nejprve formou otázek (významné problémy apod.), ve druhé části se jednalo o získání informací do akčního plánu – přehled vzdělávacích aktivit.

Závěrečný dokument MAP byl zveřejněn k připomínkování na webových stránkách Sdružení SPLAV dne 14. prosince 2017.

5.6 Seznam relevantních aktérů (NNO) ve vzdělávání dětí a mládeže do 15 let

Obec	Organizace
Bartošovice v Orlických horách	Český rybářský svaz
Bartošovice v Orlických horách	Myrha o.s.
Bartošovice v Orlických horách	Obecní knihovna
Bartošovice v Orlických horách	Sbor dobrovolných hasičů
Bartošovice v Orlických horách	Sdružení Neratov
Bartošovice v Orlických horách	Sportovní klub Ledříček





Bílý Újezd	Obecní knihovna
Byzhradec	Český rybářský svaz
Byzhradec	Honební společenstvo Byzhradec
Byzhradec	Myslivecké sdružení "Doubrava"
Byzhradec	Obecní knihovna
Byzhradec	Sbor dobrovolných hasičů
Černíkovice	Myslivecký spolek Bělá
Černíkovice	Obecní knihovna
Černíkovice	SDH Černíkovice
Černíkovice	SDH Domašín
Černíkovice	TJ Sokol
Doudleby nad Orlicí	Český svaz chovatelů
Doudleby nad Orlicí	Honební společenstvo
Doudleby nad Orlicí	Klub českých turistů
Doudleby nad Orlicí	Místní knihovna
Doudleby nad Orlicí	Oddíl stolního tenisu
Doudleby nad Orlicí	SDH
Doudleby nad Orlicí	Sportovně střelecký klub
Doudleby nad Orlicí	TJ Velešov
Doudleby nad Orlicí	Základní kynologická organizace
Doudleby nad Orlicí	Základní organizace Českého svazu včelařů
Jahodov	Spolek živé stravy, z.s.
Javornice	Jedeme s Pepou
Javornice	Místní knihovna
Javornice	SDH Javornice Betlém
Javornice	SDH Javornice obec
Javornice	Sokol Javornice
Javornice	Spolek Javor
Kvasiny	Divadelní spolek
Kvasiny	Místní knihovna
Kvasiny	Psí škola Rarášek
Kvasiny	SDH
Kvasiny	Tenisový klub





Kvasiny	Volejbalový klub
Kvasiny	Život na zámku
Lhoty u Potštejna	Obecní knihovna
Lhoty u Potštejna	SDH
Liberk	Honební společenstvo Uhřínov
Liberk	Myslivecký spolek Liberk-Hláška
Liberk	Obecní knihovna
Liberk	SDH Bělá
Liberk	SDH Hláška
Liberk	SDH Liberk
Liberk	SDH Prorubky
Liberk	SDH Uhřínov
Liberk	Villa Nova Uhřínov od Deštnou - středisko experimentální archeologie a regionálních dějin
Liberk	Základní organizace Českého svazu ochránců přírody Prorubky
Lično	Obecní knihovna
Lično	SDH Lično
Lično	TJ Sokol Lično
Lično	Zahrádkáři Lično
Lukavice	Orel jednota
Lukavice	SDH Lukavice
Lukavice	T.J. Sokol
Lupenice	Obecní knihovna
Lupenice	T.J. Sokol
Orlické Záhoří	Obecní knihovna
Orlické Záhoří	SDH Orlické Záhoří
Osečnice	Obecní knihovna
Pěčín	Obecní knihovna
Pěčín	T.J. Sokol
Polom	Obecní knihovna
Polom	SDH Polom
Potštejn	Český rybářský svaz
Potštejn	Obecní knihovna





Potštejn	Ochotnicko-čtenářská beseda Orlice
Potštejn	Okrašlovací spolek
Potštejn	SDH Potštejn
Potštejn	Spolek P.R.O., z.s.
Potštejn	TJ Sokol
Rokytnice v Orlických horách	1. FC Rokytnice v Orlických horách o.s.
Rokytnice v Orlických horách	Český rybářský svaz
Rokytnice v Orlických horách	Český rybářský svaz
Rokytnice v Orlických horách	Golfový klub Nebeská Rybná
Rokytnice v Orlických horách	Městská knihovna
Rokytnice v Orlických horách	Myslivecké sdružení Orlické hory
Rokytnice v Orlických horách	SDH
Rokytnice v Orlických horách	SK Wyrhanea
Rokytnice v Orlických horách	Tennis Club
Rokytnice v Orlických horách	Viking Union Rokytnice
Rybná nad Zdobnicí	Obecní knihovna
Rybná nad Zdobnicí	SDH Rybná
Rychnov nad Kněžnou	Aqua klub RK z.s.
Rychnov nad Kněžnou	BC Spartak
Rychnov nad Kněžnou	Centrum Orion, z.s.
Rychnov nad Kněžnou	Českomoravská myslivecká jednota, z.s.
Rychnov nad Kněžnou	Český rybářský svaz
Rychnov nad Kněžnou	Český svaz chovatelů
Rychnov nad Kněžnou	Dům dětí a mládeže (Děčko)
Rychnov nad Kněžnou	FC Spartak
Rychnov nad Kněžnou	Junák
Rychnov nad Kněžnou	Mateřské centrum Jája
Rychnov nad Kněžnou	Městská knihovna
Rychnov nad Kněžnou	Oblastní spolek ČČK Rychnov nad Kněžnou
Rychnov nad Kněžnou	OD5K10, o.s.
Rychnov nad Kněžnou	Oko Centrum
Rychnov nad Kněžnou	Okresní sdružení ČUS Rychnov nad Kněžnou
Rychnov nad Kněžnou	Panda





Rychnov nad Kněžnou	SDH Roveň
Rychnov nad Kněžnou	Sdružení pro regionální rozvoj a česko-polskou spolupráci
Rychnov nad Kněžnou	Spolek Isabel a JK Isabel
Rychnov nad Kněžnou	TJ SKI Zdobnice
Rychnov nad Kněžnou	TJ Sokol
Rychnov nad Kněžnou	TJ Spartak
Rychnov nad Kněžnou	Základní umělecká škola
Skuhrov nad Bělou	Český rybářský svaz
Skuhrov nad Bělou	Na venkově z.s.
Skuhrov nad Bělou	Obecní knihovna
Skuhrov nad Bělou	SKI Skuhrov nad Bělou
Slatina nad Zdobnicí	Běžíme.cz
Slatina nad Zdobnicí	Myslivecký spolek Slatina-Rybná
Slatina nad Zdobnicí	Obecní knihovna
Slatina nad Zdobnicí	SDH
Slatina nad Zdobnicí	Svaz žen
Slatina nad Zdobnicí	TJ Sokol Slatina
Solnice	Český rybářský svaz
Solnice	Městská knihovna
Solnice	SDH
Solnice	Solnický Brouček z.s.
Solnice	Sportovní klub solnice
Synkov-Slemeno	Obecní knihovna
Třebešov	Myslivecká společnost Matrix
Třebešov	Obecní knihovna
Třebešov	SDH
Třebešov	T.J. Sokol
Vamberk	Český rybářský svaz
Vamberk	Divadelní spolek Zdobničan
Vamberk	Junák
Vamberk	Mateřské centrum Dráček
Vamberk	Merklovický okrašlovací spolek
Vamberk	Městská knihovna





Vamberk	Spolek přátel historie Vamberka
Vamberk	T.J. Sokol
Vamberk	Voříškova společnost Vamberk
Vamberk	DDM Vamberk
Voděřady	Obecní knihovna
Voděřady	SDH
Voděřady	TJ Sokol
Záměl	Má vlast - můj domov
Záměl	Obecní knihovna
Záměl	SDH
Záměl	SK Záměl





6 Roční akční plán MAP Rychnovsko na rok 2018

Priorita 1 - Rozvoj předškolní výchovy a vzdělávání

Název aktivity	Čtenářská gramotnost
Vazba na cíl	1.2. Kvalitní společná předškolní výchova a vzdělání
Vazba na opatření	1.2.1. Systematické vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků v předškolní výchově a vzdělávání
Popis aktivity	Nákup knih do školní knihovny, vzdělávání pedagogů v oblasti čtenářské gramotnosti
Území dopadu	Spádové území obce Synkov-Slemeno
Realizátor	ZŠ a MŠ Synkov-Slemeno
Odpovědná osoba	Mgr. Edita Janečková
Časový harmonogram realizace	2018
Odhad finančních nákladů	30 000
Zdroje financování	Zřizovatelé, MŠMT, OP VVV
Indikátor	Počet proškolených pedagogů
Hodnota indikátoru	4

Priorita 2 - Rozvoj základní výchovy a vzdělávání

Název aktivity	Koutek přírody
Vazba na cíl	2.3.
Vazba na opatření	2.3.9. Rozvíjení zdravého a aktivního životního stylu
Popis aktivity	Venkovní výuka přírodopisu v praxi
Území dopadu	Spádový obvod ZŠ a MŠ Černíkovice
Realizátor	ZŠ a MŠ Černíkovice
Odpovědná osoba	Mgr. Iva Dernerová
Časový harmonogram realizace	2018
Odhad finančních nákladů	20 000
Zdroje financování	Zřizovatelé, MŠMT, OP VVV
Indikátor	Počet žáků využívajících venkovní výuku
Hodnota indikátoru	15

Priorita 2 - Rozvoj základní výchovy a vzdělávání

Název aktivity	Doprava žáků na školní exkurze
Vazba na cíl	2.1. Dostupná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Vazba na opatření	2.1.3. Finanční stabilizace a udržitelnost zařízení v základním vzdělávání
Popis aktivity	Zajištění dopravy žáků na výukové exkurze, divadelní představení, výlety
Území dopadu	Spádový obvod ZŠ Solnice
Realizátor	ZŠ Solnice
Odpovědná osoba	Hana Jakubcová
Časový harmonogram realizace	2018





Odhad finančních nákladů	100 000
Zdroje financování	Zřizovatelé, OP VVV
Indikátor	Počet přepravených žáků
Hodnota indikátoru	100

Priorita 2 - Rozvoj základní výchovy a vzdělávání

Název aktivity	Projekty na rozvoj kreativity a manuální zručnosti
Vazba na cíl	2.3. Přínosná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Vazba na opatření	2.3.3. Rozvíjení kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání v základním vzdělávání
Popis aktivity	Pořádání projektových dnů a exkurzí do podniků
Území dopadu	Spádový obvod ZŠ Vamberk
Realizátor	ZŠ Vamberk
Odpovědná osoba	Martin Vrkoslav
Časový harmonogram realizace	2018
Odhad finančních nákladů	400 000 (vč. projektů infrastruktury – jinak určitě méně)
Zdroje financování	Zřizovatel, příp. OP VVV
Indikátor	Počet projektových dnů a exkurzí
Hodnota indikátoru	5

Priorita 2 - Rozvoj základní výchovy a vzdělávání

Název aktivity	Letní tábor pro děti s postižením
Vazba na cíl	2.3. Přínosná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Vazba na opatření	2.3.3. Rozvíjení zdravého a aktivního životního stylu žáků základních škol
Popis aktivity	Dva týdenní pobyty v rekreačním zařízení Neratov pro děti s postižením
Území dopadu	Celý správní obvod ORP Rychnov n/K
Realizátor	ZŠ speciální Neratov, Bartošovice v Orlických horách
Odpovědná osoba	Mgr. B. Havlíková
Časový harmonogram realizace	Červenec, srpen 2018
Odhad finančních nákladů	65 000
Zdroje financování	Sdružení Neratov, rodiče dětí, OP VVV
Indikátor	Počet dětí na táboře
Hodnota indikátoru	10

Priorita 2 - Rozvoj základní výchovy a vzdělávání

Název aktivity	Volba povolání
Vazba na cíl	2.3. Přínosná společná základní výchova a vzdělávání žáků
Vazba na opatření	2.3.1. Kariérové poradenství v základních školách
Popis aktivity	Financování nákladů na dopravu žáků na plánované exkurze do regionálních





	firem
Území dopadu	Spádový obvod ZŠ a MŠ Skuhrov nad Bělou
Realizátor	ZŠ a MŠ Skuhrov nad Bělou
Odpovědná osoba	Oldřich Málek
Časový harmonogram realizace	2018
Odhad finančních nákladů	25 000
Zdroje financování	Zřizovatelé, OP VVV
Indikátor	Počet přepravených žáků
Hodnota indikátoru	60

Priorita 3 - Rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání

Název aktivity	Podívej se za vrátka
Vazba na cíl	3.2. Kvalitní zájmová a neformální výchova a vzdělání dětí a mládeže
Vazba na opatření	3.2.1. Systematické vzdělávání 3.2.4. Spolupráce pracovníků zařízení zájmového
Popis aktivity	Výjezdní pracovní seminář pro zaměstnance škol a školských zařízení ke kolegům za hranice
Území dopadu	Správní obvod ORP Rychnov n/K
Realizátor	DDM Rychnov n/K
Odpovědná osoba	Mgr. Josef Solár
Časový harmonogram realizace	2018
Odhad finančních nákladů	200 000
Zdroje financování	Zřizovatelé, MŠMT, OP VVV
Indikátor	Počet osob účastnících se semináře
Hodnota indikátoru	10

Priorita 3 - Rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání

Název aktivity	Rodina pohromadě
Vazba na cíl	3.2. Kvalitní zájmová a neformální výchova a vzdělání dětí a mládeže
Vazba na opatření	3.2.1. Systematické vzdělávání 3.2.4. Spolupráce pracovníků zařízení zájmového
Popis aktivity	Soubor vzdělávacích aktivit pro rodiče, aktivity a akce pro děti na podporu českých tradic, kde je důraz kladen na spolupráci v rodinách - rodič a dítě
Území dopadu	Správní obvod ORP Rychnov n/K
Realizátor	Zeměkvítek, z.s.
Odpovědná osoba	Mgr. Miroslava Sojková
Časový harmonogram realizace	2018
Odhad finančních nákladů	100 000
Zdroje financování	Zřizovatelé, OP VVV, další granty
Indikátor	Počet rodičů a dětí, účastnících se aktivit
Hodnota indikátoru	10





Priorita 3 - Rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání

Název aktivity	Výlety mladých hasičů
Vazba na cíl	3.3. Přínosná společná zájmová a neformální výchova a vzdělávání dětí a mládeže
Vazba na opatření	3.3.1. Rozvíjení podnikavosti a iniciativy žáků v zájmové a neformální výchově a vzdělávání 3.3.4. Rozvíjení zdravého a aktivního životního stylu v zájmové a neformální výchově a vzdělávání
Popis aktivity	Každoroční povinné výlety a exkurze MH 3X do roka, cca 1-2 tis. Kč za jeden
Území dopadu	Obec Skuhrov n/B a okolí
Realizátor	SDH Skuhrov nad Bělou
Odpovědná osoba	Oldřich Málek
Časový harmonogram realizace	2018
Odhad finančních nákladů	22 000
Zdroje financování	OP VVV, další granty
Indikátor	Počet uskutečněných výletů a exkurzí
Hodnota indikátoru	3

V rámci ročního akčního plánu budou realizovány i další aktivity spolupráce mezi vzdělávacími subjekty na území MAP Rychnov n/K, jako např. vzájemná výměna zkušeností mezi učiteli MŠ a ZŠ na Rychnovsku (sdílení dobré praxe), společné vzdělávání a také společné pořádání aktivit škol s rodiči či jinými subjekty.

7 Návaznost místního akčního plánování

Dlouhodobý proces místního akčního plánování v sobě zahrnuje i období intenzivnější práce projektově zajištěného týmu (díky projektům OP VVV). První projekt MAP procesy pomohl v území nastartovat, vyzkoušet, motivovat cílové skupiny a otestovat metody a postupy. Zároveň založil způsob a spolupráci na řešení společného akčního plánu a vytýčení priorit. Návazný projekt může tyto procesy korigovat dle zkušeností a vývoje, uzpůsobit je novým podmínkám a souvislostem v území. V obdobích bez projektu může proces fungovat v personálně úsporné variantě, kterou je třeba více popsat v následujícím období.

Výsledky procesu Místního akčního plánování na Rychnovsku

Více než dvouletý proces dovedl místní akční plánování k následujícím výstupům podstatným pro kontinuitu:

- A. **Zviditelnění tématu a možnosti aktivního přístupu pro cílové skupiny** – řadou vzdělávacích aktivit, komunitních setkání, konferencí, prezentací v institucích, dotazníkových šetření byli zástupci z cílových skupin přímo či potažmo informováni o otevřeném procesu hodnotícím vzdělávání v regionu a navrhovali aktivity k naplnění vytčených cílů. Nedostatkem bylo doposud to, že komunikace s některými skupinami byla omezena „úzkým hrdlem“ komunikačního kanálu (informační prostup od vedení škol dovnitř školy a k rodičům) nebo nedosáhla přes úsilí patřičného efektu (oslovení rodičů, veřejnosti) a je třeba po analýze přizpůsobit metody cílovým skupinám.
- B. **Proces společného plánování a jeho přínosy** – pracovní skupiny a realizační tým byli zapojeni do přípravy společného plánování a zástupci všech vzdělávacích organizací z území MAP, žáci i rodiče byli





oslovení, aby navrhovali aktivity směřující k společně vytyčeným cílům. Hlavním přínosem je doposud povědomí o tom, že se proces děje a obce a vedení škol v něj mají důvěru (až na obecnou kritiku zátěže projektovým řízením). Na započatý proces je možno navázat dalším doplňováním a aktualizací, která je již chápána jako nedílná součást kvalitního společného plánování. Na druhé straně nebyl doposud dostatečně využit potenciál společné tvorby konkrétních projektů spolupráce mezi aktéry vzdělávání v území.

- C. **Kvalitně zpracované analýzy situace vzdělávání v území** – v průběhu realizace byla postupně zpracována a doplněna robustní analýza podmínek a stavu vzdělávání včetně respondenčně úspěšných dotazníkových šetření, která tvoří dobrý základ pro porovnávání v čase. Na šetření je možno navazovat další analytické práce a konkrétnější dotazování a rozvíjet hlubší zachycený kontext jevů a změn. Lze je také uplatnit v monitoringu.
- D. **Prvky spolupráce** – spolupráce v regionálním vzdělávání jako doposud málo naturalizovaný fenomén byla jedním z hlavních cílů procesů MAP od počátku. Její rozvoj je odvislý do značné míry jak od úspěchu zapojení cílových skupin do informování, tak od míry vzájemně důvěryhodné komunikace problémů a počtu zapojených osob. V dosavadním období projektu se podařilo plně zapojit vzdělávací instituce, méně pak již jednotlivé pedagogy, lídry, rodiče a NNO. Z tohoto faktu vyplývá i malá a tematicky omezená škála navržených aktivit spolupráce na základě sběru a zpětné vazby zástupců v PS a ŘV. Prvky spolupráce, na které lze navazovat jsou: dobré jméno pořádaných vzdělávacích aktivit pro různé cílové skupiny, spolupráce s OŠ ORP v oslovování vedení škol, spolupráce se školami a dalšími organizacemi v animaci „šablon“ nebo šíření informací, zapojení expertů z regionu do podpory PS, MAS jako nositel projektu má dobrou spolupráci s dalšími organizacemi v území a realizuje souběžně související projekty, realizátoři MAP a KAP v kraji otevřeně sdílejí zkušenosti a informace. Základní pravidla a vůle ke spolupráci jsou přijaty ve společném memorandu, které je ovšem chápáno více formálně a bude prospěšné jej více sdílet jako základní bázi pro definici cílů a metod spolupráce, dosáhnout přijetí obsahu memoranda v území u různých typů organizací.
- E. **Akční plán a jeho využití v dalším období** – v návaznosti na společné stanovení priorit probíhal sběr námětů, projektových záměrů a námětů v několika vlnách, jeho prioritizaci pak řešil ŘV MAP. Následně proběhl i výběr a upřesňování vhodných společných aktivit. Tabulky Akčního plánu, utříděné dle charakteru a možnosti financování jsou v následném období podkladem pro doplnění a aktualizaci, je logické očekávat průběžné sledování vývojové stopy a naplňování aktivit. V projektu MAP I vznikl základní set aktivit, zejména postavený na zájmech a představách jednotlivých aktérů, se stoupajícím zapojením a spoluprací budou aktivity přibývat.
- F. **Nastavené mechanismy v místním akčním plánování rozvoje vzdělávání** – byly použity potřebné a jednorázové mechanismy strategického plánování a následně uspořádání Akčního plánu. Trvalé mechanismy nebyly doposud popsány a dlouhodobě definovány díky nedostatku metodického vedení a předávání dobré praxe od ŘO OP VVV.

Vstupy do projektu MAP II

Následný více než čtyřletý projekt by měl rozvíjet místní akční plánování směrem k jeho většímu přijetí v území a nastolení vyšší míry dobrovolné a otevřené spolupráce a koordinace rozvoje vzdělávání jak v území, tak na krajské úrovni:

- A. **Akční plán a jeho role, potřeba jeho revize, formy, plánu procesu plánování** – akční plán je nutné v následném období posunout od pojetí momentálně aktuální verze strategie a jejího akčního plánování k pojetí jako pracovního a komunikačního a inspiračního dokumentu, zobrazujícího soulad aktivit a projektů s cíli MAP, fungující jako otevřená a sdílená platforma všech aktérů, kteří v něm mohou





sledovat postup směřování k cílům a vzájemně se inspirovat. Je třeba více specifikovat postupy doplnění a aktualizací, angažovat další cílové skupiny a zahrnout jejich náměty, ustanovit role pracovních skupin a řídicího výboru v procesu a dosáhnout posílení aktivit spolupráce i menších okruhů aktérů v území. Do komentáře financování jednotlivých aktivit a návrhů je třeba cyklicky zapojit pracovní skupinu pro financování (PPSF). Pro možnosti monitoringu, zabezpečení aktuálnosti a nastavení řízení aktualizací bude stanoven postup, ten bude zahrnovat i zabezpečení kontinuity základních procesů a rolí bez podpory projektem.

- B. Navržené implementační aktivity jako společné a na regionálních projektech provázané** – Na základě vytčených cílů a sběru a utřídění námětů byly v akčním plánu zachyceny projekty a náměty spolupráce vhodné k implementaci v projektu MAP II, které byly rozvedeny a upraveny a doplněny tak, aby nekolidovaly s očekávanými aktivitami škol a jiných projektů, plnily cíle MAP, byly provázány s projekty nositele projektu a zejména poskytovaly při uskutečnění dostatečnou dynamiku rozvoje vzdělávání v území. V průběhu realizace projektu MAP II je plánována průběžná evaluace a budou řízeny změny projektu.
- C. Nastavené procesy zapojení a potřeba jejich revize** – Procesy jsou v současnosti nastaveny intuitivně a na základě tradice. Vzhledem k vyššímu počtu povinných pracovních skupin v projektech MAP II a nutnosti jejich provázání s ŘV a dalšími platformami (setkání ředitelů a dalších skupin) bude nutno popsat procesy a odpovědnosti jednotlivých skupin a postupy schvalování výstupů, přejímání aktivit do akčního plánu a připravit nový a podrobnější komunikační plán k podrobněji stanoveným cílovým skupinám.

Nastavené procesy místního akčního plánování a další testování jejich funkčnosti – Protože celý proces MAP je v ČR i regionu nedávnou novinkou a stále ve fázi ladění ideální praxe, je třeba v následném procesu uchopit a rozvést stávající procesy a přizpůsobit je zkušenostem v regionu, místním potřebám i osvědčeným postupům ze sdílení s jinými regiony. Pro směřování a pevnost a podrobnost takového nastavení je ale nutné dopracovat vizi národní a krajské úrovně o využití a místě akčního plánování v rozvoji vzdělávání vůbec.





Místní akční plán ve vzdělávání v území ORP Rychnov nad Kněžnou schválil Řídící výbor MAP dne

.....

Ludmila Cabalková,
předsedkyně Řídícího výboru MAP



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



Místní akční plán ve vzdělávání v území ORP Rychnov nad Kněžnou schválil Řídící výbor MAP dne *9. 6. 2018*

Ludmila Cabalková

Ludmila Cabalková,
předsedkyně Řídícího výboru MAP



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

